

UGDOMIEJI UŽSIĒMIMAI SKAUTAMS (11-15M.)

UGDOMIEJI UŽSIĒMIMAI SKAUTAMS (11-15M.)

Vertē Rūta Kurienē
Konsultavo ir redagavo Rasa Dumčiūtē

ISBN 978-9986-9366-9-5

TURINYS

FIZINĖ RAIDA	5
SKILTIES RALIS	6
PRIEŠISTORINIAI VIRĖJAI	10
„ŽAISLOTEKA“	16
MŪSŲ DUONA KASDIENINĖ	24
IŠBANDYMŲ SLĖNIS	27
KITOS IDĖJOS	31
KŪRYBINGUMAS	38
IŠRADĖJŲ KONGRESAS	39
ORO STOTIS	42
PAKARTOTINAI PANAUDOKIME SKILTIES METRAŠTĮ	55
SKILTIS ĮGAUNA RITMĄ	66
HIDROPONINIAI SODAI	86
KITOS IDĖJOS	94
SKAUTŲ VERTYBĖS	102
BELAISVIS BALIONAS	103
NUOTYKIŲ TEATRAS	109
OPERACIJA PAGAL LOPĄ ADAMSAŲ	112
UGNIES FESTIVALIS	115
SUKURKIME REKLAMĄ	134
KITOS IDĖJOS	137
EMOCINIS VYSTYMASIS	143
TĖVŲ-VAIKŲ STOVYKLOS	144
VYRŲ VERSLAS IR MOTERŲ VERSLAS?	147
LAIKAS VAKARĖLIUI	151
MŪSŲ NUOTYKIŲ NUOTRAUKOS	155
BUDĖJIMAS STOVYKLOJE	159
KITOS MINTYS	163
SOCIALINIS VYSTYMASIS	171
UODŲ MEDŽIOTOJAI	172
VANDENS TEATRAS	186
KUR JŪS NORĖTUMĖTE VALGYTI ŠĮ VAKARĄ?	210
TAIP, MANO VALDOVE	213
NETIKĖTAS SUSITIKIMAS SU MŪSŲ KILME	217
KITOS IDĖJOS	221

DVASINIS IŠSIVYSTYMAS	229
POPULIARIOS RELIGINĖS ŠVENTĖS	230
PAPRASTŲ DALYKŲ PRAŠYMAS	233
PADĖKOS GIESMĖS	236
ŽVAIGŽDŽIŲ ŠNABŽDESYS	239
LAIKAS STATYTI	252
KITOS MINTYS	256

FIZINĖ RAIDA

NAUJAS KŪNAS

Vaikai savo kūnuose kasdien pastebi vis naujų pokyčių – jų kūnas atsinaujina kiekvieną dieną. Šie pokyčiai juos glumina, tačiau ir skatina tyrinėti, pastūmėja ieškoti ribų. Kūno pokyčiai atskleidžia grožį, priverčia drovėtis, per daug arba per mažai savimi rūpintis, tampama patenkintais arba liūdnamis, įskaudintais – tai ir yra tapimo vyru arba moterimi proceso dalis.

Vaikai atrodo visuomet pavargę ir atgyja tik pamėję maistą. Tvarkingumas nėra stiprioji jų pusė, jie linkę sportuoti, yra suglumę dėl savo išvaizdos, drabužiai jiems netinka, arba, jeigu tinka, tiesiog jų nemėgsta. Diena jiems per trumpa, kad padarytų viską, ko nori, ir per ilga, kai veiklos per mažai.

Viskas nuolatos keičiasi, auga ir vystosi. Ir tokiu greičiu, kad vaikams-jaunuoliams sunku susidaryti vaizdinį apie save.

SKILTIES RALIS

UŽSIĖMIMO SANTRAUKA

Ši veikla padeda skilties nariams aiškiau apibrėžti kiekvieno vaidmenį, leidžia išmėginti organizacinius sugebėjimus, kūrybiškumą ir fizinius gebėjimus, padeda formuoti savo tapatybę. Skautai turi pasigaminti gokartus, dalyvauti jų rallyje, nugalėti visas kliūtis, kurios pasitaikys kelyje.

VIETA

Draugovės susirinkimų vieta ir stovyklavietė.

TRUKMĖ

Viena draugovės sueiga ir viena arba dvi stovyklos dienos.

DALYVIAI

Visos skiltys

UŽSIĖMIMO TIKSLAI

1. Skatinti išmoningumą ir kūrybingumą.
2. Pagaminti gokartus.
3. Varžytis tarpusavyje.
4. Skatinti komandinį darbą.

ŠIS UŽSIĖMIMAS PADEDA SIEKTI ŠIŲ UGDYMO TIKSLŲ

Nuo 11 iki 13 metų

1. Dalyvauju tokioje veikloje, kuri padeda mano kūnui išlikti stipriam ir sveikam.
2. Stengiuosi išvengti veiklos, kuri gali pakenkti mano arba draugų sveikatai.
3. Žinau, ką galiu daryti su savo kūnu ir ko negaliu.
4. Žaidimuose bei užsiėmimuose stengiuosi nebūti agresyvus.
5. Valgau maistą, kuris padeda man augti, ir valgau tinkamu metu.
6. Man patinka dalyvauti įvairioje pramoginėje veikloje.
7. Dalyvauju žaidimuose, išvykose ir stovyklose, kurias organizuoja mano skiltis.

Nuo 13 iki 15 metų

1. Gerbiu savo ir kitų kūną.
2. Žinau, ką daryti ligos ar nelaimingo atsitikimo atveju.
3. Stengiuosi įveikti fizinius sunkumus, kurie atsiranda man augant.

4. Kalbuosi su draugais, kad išspręstume tarp mūsų kilusias problemas.
5. Prižiūriu, išvalau ir sutvarkau vietas, kuriose stovyklauju.
6. Žinau, kuris maistas man padeda augti ir kuris ne.
7. Galiu paruošti nesudėtingus valgius bei švariai ir tvarkingai tai atlikti.
8. Padedu organizuoti žaidimus, išvykas ir stovyklas savo skilčiai bei draugovei.

REIKMENYS

Reikmenys priklauso nuo to, kurią ralio dalį skautai rengia. Jiems bus reikalingi įrankiai ir medžiagos gokartų sutvirtinimui, žemėlapiai, tinkami darbužiai ir kt. Medžiagos, reikalingos gokartų gamybai, yra išvardytos techniniame priede „Skilties ralis: gokartų projektas“, kuris papildo šį veiklos aprašą.

Originali idėja:

David Amador, REME komanda, Meksika.

UŽSIĖMIMO APRAŠYMAS

Prieš išvykstant į stovyklą

Užsiėmimo kūrimas. Parengiamojo vizito į stovyklavietę metu draugovės taryba turi sudaryti ralio programą. Kuo aiškiau bus apibrėžtas užsiėmimo planas, tuo lengviau bus viską atlikti. Nors programos kūrimą palengvina čia pateikiamas užsiėmimo aprašymas, labai svarbu ralio maršrutą pritaikyti kiekvienam dalyviui individualiai – tikėtina, veikla bus sėkmingesnė, jei atitiks visų poreikius ir sugebėjimus.

Keletas skilčių ralio bendrybių:

- Kiekvienai skilčiai, išskyrus pradedančiųjų skautų amžiaus grupę, bus paskirtas skirtingas maršrutas.
- Užsiėmimo eigoje bus pateikiami testai, kuriuos skiltys turės atlikti, ir tai suteiks galimybę gauti taškų.
- Šie testai bus skirtingo pobūdžio ir atitiks skautų gebėjimus. Testai visoms skiltims turi būti vienodo sudėtingumo.
- Jeigu ralis užtrunka kelias valandas, skiltys privalo laikytis tvarkaraščio – daryti pietų ir poilsio pertraukas. Jeigu to neatliks, praras taškus.
- Jeigu ralis užtrunka ilgiau nei vieną dieną, skiltys privalo įsikurti prieš tai numatytoje stovyklavietėje.
- Užsiėmimo pradžioje vadovų komanda kiekvienai skilčiai duoda po maršruto planą bei suteikia visapusę informaciją, reikalingą veiklai atlikti. Didžioji informacijos dalis bus paskleista parengiamojo vizito į stovyklavietę metu.

Gokartų gamyba. Prieš skautams išvykstant į stovyklavietę, vadovų komanda turi pasikonsultuoti su specialistu, kuris galėtų skiltims patarti, kaip pasigaminti gokartus. Techniniame priede pavaizduotas vienas galimas gokarto modelis. Gokartai turi būti gaminami prieš tam tikrą laiką, kadangi jiems reikalingi įrankiai ir medžiagos, kurių stovykloje nėra. „Komandos ženklai“ (vėliavos, spalvos bei visa kita atributika), kuriuos kiekviena skiltis pridės prie savo gokartų, turėtų būti paruošti iš anksto, bet gali būti ruošiami ir stovykloje. Jei vadovų komanda apsispręs dėl paprastesnio modelio nei pateiktas techniniame priede, tuomet tas modelis ir bus naudojamas.

Jei skiltims reikia įgūdžių kitose su raliu susijusiose srityse (avarinis remontas, navigacija ir pan.), tokie užsiėmimai turi būti organizuojami iš anksto.

Stovykloje

Gokartų puošimas

Kiekvienai skilčiai turi būti skirta pakankamai laiko savo „komandos ženklu“ pasigaminti. Kūrybiškai pateiktas modelis gali pelnyti papildomų taškų. Kiekvienai skilčiai reikia suteikti atskirą vietą, kurioje skautai galės papuošti savąjį gokartą ir vėliau pasirodyti visiems, netikėtai nustebindami.

Kai gokartai jau pabaigti, vadovų komandai patariama atlikti „saugumo patikrą“, kad įsitikintų, jog rizika labai maža. Patikrinus gokartus, skiltims duodama laiko, kad atliktų tam tikrus pakeitimus, kuriuos vadovai įvardijo kaip reikalingus. „Saugumo patikros“ metu vadovų komanda susipažįsta su kiekviena transporto priemone ir skiria taškų už kūrybiškai papuoštą gokartą.

Čiupkite savo ženklą, pasiruoškite ir pirmyn!

Paskirtu metu gokartai, vairuotojai ir kiti kiekvienos komandos nariai susitinka prie starto linijos ir atlieka šiuos veiksmus:

- Galutinis gokartų ir kitos įrangos bei reikmenų patikrinimas: medžiagos bei įrankiai, skirti remontui, tinkama dalyvių apranga, pakankamas maisto ir gėrimo kiekis ir pan.
 - Žemėlapių paskirstymas: planuose turi būti aiškiai išdėstytas maršrutas, poilsio vietos, valgymo laikas, patikrinimo vietos, kur bus atliekami tam tikri testai (jei tokių yra), pagrindiniai kelio išsišakojimai, SOS sustojimai ir pan.
 - Instrukcijų, rekomendacijų ir kitokios informacijos, kurią privalo turėti dalyviai, paskirstymas.
- Atsakius į iškilusius klausimus, išdalijus instrukcijas, patikrinus gokartus ir

įrankius... laikas pradėti „skilčių rali“!

Vadovai ralio metu turi būti greta dalyvių. Jei draugovės vadija turi tam tikrą transporto priemonių, leidžiančių greitai judėti nuo vienos vietos prie kitos (automobilis, dviratis ir pan.), patariama jomis naudotis.

Jeigu dalyviai ketina per naktį pasilikti už stovyklavietės ribų, vieta, kur jie apsisistos, turi būti aiškiai pažymėta žemėlapiuose. Ši vieta turi būti bendra visoms skiltims ir parinkta iš anksto bei prižiūrima keleto draugovės vadovų. Paskirtas poilsio laikas ar bendra nakvynė bus puiki galimybė visiems dalyviams pasidalyti įspūdžiais bei nuomonėmis apie tai, ką nuveikė.

Pasibaigus raliui, kai visos skiltys sugrįžta į stovyklą, vadovų komanda gali pasitikti juos su karštu gėrimu arba ypatingais patiekalais. Tai bus puikus metas pasidalyti naujais įspūdžiais, papasakoti komiškas situacijas, atskleisti paslaptis arba išskirti ryškiausius varžybų momentus. Dalyvių įspūdžiai ir vadovų pastabos padės vadovų komandai nustatyti, kiek užsiėmimas pasiekė užsibrėžtų tikslų ir kokią įtaką turėjo dalyvių vystymusi.

PRIEŠISTORINIAI VIRĖJAI

UŽSIĖMIMO SANTRAUKA

Virimo reikmenys ir stalo sidabras ne visuomet buvo paplitę. Kai kurių kultūrų žmonės valgo rankomis; kitur naudoja lazdeles vietoje peilių ir šakučių. Kai kurie patiekalai turi būti ruošiami puoduose, kiti kepami grindyse esančioje angoje ar ant iešmo virš ugnies, dar kiti – ant karštų akmenų arba purvinose krosnyse.

Šis užsiėmimas skautams bus iššūkis, kaip panaudoti tradicinius virtuvės reikmenis bei kaip kūrybingai, išradingai juos pakeisti kitkuo. Vienas iš patiekalų, kuris paprastai ruošiamas stovyklautojų išvykos metu, nebus gaminamas įprastai: reikės surasti naują gaminimo būdą.

UŽSIĖMIMO TIKSLAI:

1. Skatinti komandinį darbą.
2. Ugdyti kūrybingumą ir išradingumą.
3. Išmokti įvairių maisto gaminimo būdų.
4. Paruošti subalansuotą patiekalų planą.

VIETA

Įprastinė draugovės sueigų vieta ir stovyklavietė.

TRUKMĖ

Dalis sueigos prieš išvykstant į stovyklavietę ir stovykloje, kur kiekvienos veiklos trukmę nustato skiltis.

DALYVIAI

Skautų draugovė arba skiltys.

ŠIS UŽSIĖMIMAS PADEDA SIEKTI ŠIŲ UGDYMO TIKSLŲ

Nuo 11 iki 13 metų

1. Padėdų sutvarkyti ir išvalyti namus, kuriuose gyvenu, bei vietas, kur mokausi ir žaidžiu.
2. Valgau maistą, kuris padeda man augti, ir valgau tinkamu metu.
3. Suprantu, kodėl švara yra svarbi ruošiant maistą bei valgant.

Nuo 13 iki 15 metų

- 1) Prižiūriu, išvalau ir sutvarkau vietas, kuriose stovyklauju.
- 2) Žinau, kuris maistas man padeda augti ir kuris ne.
- 3) Galiu paruošti nesudėtingus valgius bei švariai ir tvarkingai tai atlikti.

REIKMENYS

Medžiagos ir įrankiai, kurie bus naudojami, priklausys nuo to, kokius valgio gaminimo reikmenis draugovė nuspręs pasigaminti arba kokios rūšies maistą ims ruošti. Šis užsiėmimo aprašas papildo techninį priedą „Paprastas maisto gaminimas: receptai ir reikmenys“; kuriame pateikiama daugybė linksmų idėjų.

Originali idėja: Juan Ochoa, REME komanda, PERU; REME komanda, Panama; Cochabamba italų/boliviečių skautų grupė, REME komanda, Bolivija.

UŽSIĖMIMO APRAŠYMAS

Prieš stovyklą

Šiai veiklai skautai turi pasiruošti draugovės sueigoje – prieš draugovės ar skilties stovyklą. Vienintelis nurodymas yra tas, kad vienam iš būsimos stovyklos patiekalų negalima naudoti įprastų valgio gaminimo reikmenų. Skautai turi surasti kitokį būdą šiam patiekalui pagaminti.

Apžvelgę pakankamą kiekį informacijos, susijusios su valgio ruošimu (viryklių įrengimo instrukcijos, valgių gaminimo receptai, kepant ant karštų akmenų, valgymo įrankių gaminimo instrukcijos ir pan.), skautai nuspręs, kokį būdą jie ketina naudoti. Taip pat reikia sudaryti reikmenų ir sudedamųjų dalių sąrašą, pasiskirstyti pareigomis ir užduotimis.

Labai svarbu, kad visa tai būtų atlikta prieš tam tikrą laiką, kad skiltys spėtų įsigyti reikmenis bei lavintų reikiamus įgūdžius.

Vadovų komanda privalo stebėti skilčių darbą, kad įsitikintų, jog dalyvių pasirinktas meniu atitinka jų amžiui tinkamos mitybos reikalavimus. Sudarant meniu, siekiama sukurti subalansuotą dietą, kurios patiekalų gamybai bus surastas originalus maisto paruošimo būdas. Techniniame priede, kuris papildo šį veiklos aprašą, pateikiama keletas pavyzdžių. Informacinė medžiaga jauniems žmonėms gali būti pateikiama iš anksto, kad jie galėtų panaudoti dalį pateiktų idėjų. Be abejo, nebūtina naudotis tik tais pavyzdžiais, kurie pateikti priede.

Galiausiai, renkantį į stovyklavietę gabensimus reikmenis, reikia įsitikinti, kad turime visko, kas bus naudojama šioje veikloje – nepasirengus iš anksto, stovykloje gali būti labai sunku rasti atitikmenų.

Stovykloje

Kai ateina šio užsiėmimo metas, skiltys turi būti pasirengusios atlikti visas numatytas užduotis.

Užduotims skirtas laikas gali skirtis dėl pasirinktų gaminimo būdų. Laikas priklauso nuo to, ar dalyviai dirbins purvo krosnį, ar keps žuvį, ar valgymui skirtus indus pjaustys iš medžio ar skaptuos iš moliūgo. Nesvarbu, kiek laiko tai užims, svarbiausia, kad gebėtų įvertinti, kiek laiko truks pasiruošimas, o kiek – maisto gaminimas. Svarbu, kad būtų paisoma stovyklos dienotvarkėje numatyto valgymui skirto meto.

Kai jau viskas paruošta, ateina metas mėgautis skaniu, neįprastu valgiu bei išbandyti naujus valgymui skirtus indus ar įrankius, kuriuos jauni žmonės specialiai pagamino šiai progai.

Jeigu užsiėmimas vyksta draugovės stovykloje, kiekviena skiltis gali pakviesti vadovų komandos narį kaip specialų svečių. Jeigu užsiėmimas vykdomas skilties stovykloje, renginys gali būti fotografuojamas, o vėliau surengiama nedidelė parodėlė, siekiant parodyti kitiems draugovės nariams, kas buvo veikta.

Bet kuriuo atveju, kitoje skilties sueigoje, kai maistas yra išdalijamas, dalyviai taip pat gali diskutuoti apie vykusį užsiėmimą ir jį įvertinti. Tai sudarys sąlygas plėtotis naujoms idėjoms ar būdams, kaip pagerinti panašią veiklą kitąkart.

Vadovai neturėtų praleisti progos pasidalyti savo mintis su skautais, ypač su tais, kurių pažangą jie stebi, ir pažiūrėti, kokių rezultatų pasiekia ši veikla.

PAPRASTAS MAISTO GAMINIMAS: RECEPTAI IR REIKMENYS TECHNINIS PRIEDAS

Kaimiškas valgių gaminimo būdas, arba gaminimas atvirame ore, – tai toks būdas, kai tradiciniai virtuvės reikmenys pakeičiami natūraliomis priemonėmis, kurias skautai pritaiko maisto ruošimui.

Labai svarbu suvokti, kad „kaimiškas maisto gaminimo būdas“ nereiškia, jog gaminama nesilaikant higienos. Priešingai, tai gaminimas iš natūralių išteklių, laikantis sanitarinių reikalavimų ir užtikrinant maisto kokybę. Gamindami tokiu

būdu, dažnai skiriame daugiau dėmesio į gaminimo bei laikymo sąlygas nei ruošiant maistą įprastu būdu.

Keletas tradicinių receptų

Kebabai

(dar žinomi kaip shish-kebabai, šašlykai ar brochettes (angl.))

Šis patiekalas yra kilęs iš Persijos, tačiau ir kitose šalyse yra panašių patiekalų, gaminamų tokiu pat principu. Ant iešmo užmaunama mėsa, ant medinių lazdelių – daržovės, ir viskas kepama ant karštų anglių.

Pirmiausia reikia išsirinkti keletą tiesių lazdelių. Jos turi būti plonos ir stiprios. Pušies šakų naudoti nepatartina, nes jos maistui suteiks prastą skonį. Patartina šiek tiek krimstelėti lazdelę, kad įsitikintumėte, ar ji neturi kartumo, kuris sugadintų maistą. Išsirinkę lazdeles, nulupkite nuo jų žievę ir pasmailinkite galus.

Mėsa ir daržovės turi būti supjaustytos 1–2 cm storio arba panašaus dydžio kubeliais, kurie neturėtų būti per ploni, kad nesuskiltų veriami ant lazdelės, ar nebūtų per daug stori, kad užtruktų laiko juos iškepti, ar juolab per sunkūs, kad dėl svorio lazdelė perlūžtų. Tinkamo dydžio gabalėliai pamaunamas ant lazdelės, mėsos gabalėlius kaitaliojant su svogūnų gabalėliais, pomidorais, kumpiu, čili pipirais, žaliais obuoliais ar kitomis daržovėmis, suteikinčiomis skirtingo skonio. Maistas, užmautas ant iešmo, prieš kepimą gali būti pagardintas druska ir pipirais.

Tuomet sukurkite laužą, kuriam sudegus liks žarijos, įsmeikite išsišakojusias šakas ties bet kuria laužo vieta ir įstatykite iešmų galiukus į išsišakojusias šakas – kad kepant būtų galima sukioti už iešmų galų. Kita galimybė: padėti akmenis bet kurioje laužo pusėje vietoje išsišakojusių šakų ir tuomet ant jų paguldyti iešmus. Iešmai neturi būti pernelyg toli nuo ugnies, kad maisto kepimas neužtruktų labai ilgai, ir ne per daug arti ugnies, kad maistas arba iešmas netyčia neužsidegtų.

KITOS IDĖJOS MĖSOS KEPIMUI

Tai yra klasikinis skautų receptas. Sumaišykite saują miltų, žiupsnelį kepimo miltelių arba mielių, žiupsnelį cukraus ir žiupsnelį druskos. Jeigu miltuose, kuriuos jūs naudojate, yra kepimo miltelių, tuomet nereikia papildomai dėti mielių arba kepimo miltelių. Sumaišę šiuos sausus produktus, įdėkite šiek tiek sviesto arba margarino ir užminkykite tešlą, pamažu pildami vandens, kol nebeliks gumuliukų.

Laikykitės tokių pat saugumo priemonių, kaip aprašyta kebabų recepte, pasirinkite ir paruoškite lazdelę. Tuomet pakaitinkite lazdelę ir užpilkite ją miltais.

Savo rankas taip pat pabarstykite miltais ir suformuokite tešlos ritinėlį – maždaug 1 cm storio ir 5 cm ilgio. Apsukite tešlą aplink lazdelę, suformuodami spiralę, ir laikykite ją virš ugnies, įstatę į dvi išsišakojusias (dvišakes) šakas arba tarp akmenų. Kad duona keptų tolygiai, lazdelę reikia nuolatos sukiooti, kol tešla iškils ir susiformuos tamsi, auksinė plutelė.

Iškaskite duobę ir išklokite ją akmenimis. Duobėje sukurkite laužą ir leiskite degti tol, kol liks žarijos. Išsemkite žarijas ir sudėkite bulves (nuplautas, nenuskustas) duobės apačioje, uždenkite jas pelenais. Pridėkite daugiau malkų ir leiskite laužui degti dar valandą ar ilgiau.

Norėdami suprasti, kurios bulvės jau iškepę, įsmeikite ploną, stiprią, aštrią lazdelę. Jeigu lazdelė sminga lengvai – bulvės iškepusios. Išimkite jas ir perpjaukite per pusę, leisdami išeiti garams. Bulvės labai skanios, pagardintos druska ir sviestu.

Panašiai galite paruošti ir molyje keptas bulves. Apvyniokite kiekvieną bulvę drėgnu laikraštiniu popieriumi, padenkite moliu ir padėkite į pelenus kepti. Išlaikykite paviršių karštą tuo pat būdu, kaip ir ankstesniame recepte.

Kitas neįprastas ir skanus receptas – bulvių viduje kepti kiaušiniai. Perpjaukite kiekvieną bulvę (nuplautą, neskustą) per pusę ir išpjaukite mažą duobelę vienoje iš bulvės puselių. Išpilkite kiaušinio trynį į ertmę, o baltymą užpilkite ant abiejų puselių paviršiaus. Tuomet suspauskite abi bulvių puseles, persmeikite bulvę aštria lazdele – tam, kad bulvių puselės laikytųsi sukibę, ir padėkite bulvę į pelenus kepti. Vadovaujantis šiuo receptu, geriausia suvynioti bulvę į aliuminio foliją ar padengti ją moliu.

Tai, be abejo, galima atlikti ir su kitais valgomais šakniavaisiais, kuriuos galima iškepti taip pat, kaip bulves.

Šiam būdui reikalingas glotnus akmuo, pakankamai lygus, kad ant jo būtų galima dėti keptuvę. Suradę tokį akmenį, nuplaukite ir įkaitinkite ant anglių, kad ant jo būtų galima kepti. Turite būti atsargūs, kadangi kai kurie akmenys sprogs, esant staigiems temperatūros pokyčiams. Norėdami apsaugoti nuo tokių atsitikimų, galite pirmiausiai padėti akmenį šalia ugnies (arba saulėje, jeigu kepate dienos metu ar esant kaštam orui), ir tuomet, kai jis pakankamai įkais, padėkite ant anglių. Tačiau, net laikantis šių saugumo priemonių, akmuo vis tiek gali sprogti, taigi turite būti atsargūs.

Kai akmuo yra geras ir karštas, galite naudoti jį valgio gaminimui. Ploni raudonos mėsos arba vištienos, svogūnų arba žaliųjų pipirų gabaliukai yra puikus pasirinkimas (jeigu prie šių produktų pridėsite sūrio gabaliukų ir pagamintą maistą

apšlakstysite alyvuogių aliejumi – bus labai skanu). Jeigu akmenį patepsite trupučiu sviesto (taukų) arba aliejumi, galėsite naudoti ir žuvies kepimui.

Paruoškite akmenį taip, kaip aprašyta aukščiau. Kai akmuo bus pakankamai karštas, padėkite keletą kumpio juostelių palei akmens pakraštį. Švelniai įmuškite kiaušinį į kumpio vidurį; kumpis neleis kiaušiniui išsipilti ant akmens. Pridėkite druskos ir, jei norite, pipirų.

Perpjaukite didelį svogūną per pusę ir nulupkite viską, išskyrus tolimiausius sluoksnius. Į svogūno vidurį švelniai įmuškite kiaušinį. Padėkite svogūną virš anglių ir palikite iki tol, kol iškeps kiaušinis.

Kitas variantas – vietoje svogūno naudokite išskobto apelsino puselę.

Nupjaukite moliūgo viršūnę, išimkite sėklas. Prikimškite moliūgą mėsos gabaliukais arba pridėkite jautienos, supjaustytų alyvuogių, svogūno, čili arba raudonųjų pipirų ir kietai išvirtų kiaušinių. Jeigu mėgstate, galite pridėti razinų bei prieskonių.

Uždėkite nupjautą moliūgo viršūnę ir pastatykite jį virš anglių. Praėjus kuriam laikui, įpilkite šiek tiek vandens, kad troškinamas moliūgas nebūtų per sausas. Kai jautiena bus iškepusi ir moliūgo minkštimas ims atsiskirti nuo sienelių, troškinys bus baigtas.

Norėdami paruošti moliūgo džemo, atlikite tokią pat procedūrą, tik pripildykite moliūgą vandeniu bei cukrumi.

Šaltiniai: „Manual Explorar y Acampar“; Elvio Pero, leidykla „Zig-Zag“; Santjagas, Čilė, 1992 m. (Patiekalų iliustracijos to paties autoriaus.) „Técnica Scout“; Jorge Spárvoli, Argentina. Maisto gaminimo reikmenų iliustracijos paimtos iš „Bricoler“; Belgijos Baden-Powellio katalikų skautų federacija, 1999 m.; moliūgų receptai – pagal Marcelo Fuentes, Argentina.

UŽSIĖMIMO SANTRAUKA

Kas yra „žaisloteka“? Tai tarsi biblioteka, kurioje gausu žaislų ir žaidimų. Su tuo ir susijęs šis užsiėmimas. Jūs tapsite „knygų grauėikais“, kad galėtumėte tyrinėti bei sukurti įvairius naujus egzotiėkus žaidimus bei žaislus. Kai tik skautų draugovės „žaisloteka“ įrengiama, ji gali tapti atvira visuomenei, kad šia vieta galėtų džiaugtis ir vaikai, ir suaugusieji.

VIETA

Įprastinė sueigų vieta arba kita, atitinkanti užsiėmimo tikslą.

TRUKMĖ

Pasiruoėimas: tai priklausys nuo to, kiek laiko skirsite paieėskoms, medėziagų rinkimui, žaidimų ir žaislų kėrimui. Šie parengiamieji darbai gali bėti kaitaliojami su kitais užsiėmimais.

Įgyvendinimas: dvi–trys valandos, kai „žaisloteka“ atidaryta.

DALYVIAI

Visos draugovės skiltys.

UŽSIĖMIMO TIKSLAI

1. Ugdyti tyrinėjimo įgėdėius ir mokytiė įdiegti naujoves.
2. Išsiaiėškinti naujas žaidimų rėėšis.
3. Kurti žaidimus bei žaislus.
4. Su malonumu dalyvauti naujoje, dar nebandytoje veikloje, teikti pagalbą kitiems.

ėIS UŽSIĖMIMAS PADEDA SIEKTI ēIŲ UGDYMO TIKSLŲ

Nuo 11 iki 13 metų

1. Man patinka dalyvauti įvairioje pramoginėje veikloje.
2. Dalyvauju žaidimuose, išvykose bei stovyklose, kurias organizuoja mano skiltis.
3. Moku ir žaidėiu skirtingus sportinius žaidimus bei laikausi jų taisyklių.

Nuo 13 iki 15 metų

1. Galiu pasirinkti iš skirtingų pramoginių užsiėmimų.
2. Padėdu organizuoti žaidimus, išvykas ir stovyklas savo skilėiai bei

draugovei.

3. Gebu parengti žaidimų įvairioms progoms.

REIKMENYS

Priemonės priklauso nuo to, kokie žaidimai pasirenkami. Galima naudoti įvairius likuėcius – butelius, plastikines pakuotes, dėėzes, vielą, klijus, pjaustymo įrankius, medieną ir pan. ēI užsiėmimo apraėą papildo techninis priedas „Žaislotekos“ kėrimo idėjos“, kuriame pateikiami pasiėlymai bei rekomendacijos.

UŽSIĖMIMO APRAėYMAS

Pirmas etapas: Tyrinėti ir kurti

Kai pagal programą ateina metas vykdyti ēI užsiėmimą, vadovų komanda privalo jauniems žmonėms pristatyti ēią veiklą. Tai paskatins skautus įsitraukti ir įgyvendinti ēią uėduotį.

Pirmiausia laukia tyrinėjimo periodas. Skautai skaito knygas bei dokumentus, narėšo internete, kalbasi su vyresniaisiais, o tada prasimano, sukuria žaidimus ar sukonstruoja žaislus. Techniniame priede, kuris papildo ēI užsiėmimo apraėą, pateikiama informacija, kuri padės atlikti uėduotį.

Draugovė privalo vykdyti ir įprastus veiksmus: nustatyti tikslus ir galutinius terminus, pasiskirstyti pareigomis ēiam etapui, susitarti, kas rinks informaciją, kuri bus panaudota vėliau ir kuri padės nusprėsti, kuriuos žaidimus bei žaislus skautai norės įtraukti į „žaisloteką“. Vienas iš darbo organizavimo bėdų – kad kiekviena skiltis bėtų atsakinga uė tam tikrą skaiėių idėjų. Jeigu pasirenkamas ēis bėdas – tuomet kiekviena skiltis vadovausis įprastiniais veiksmais ēiai uėduoėiai atlikti.

Kai laikas, skirtas ēioms uėduotims, bus pasibaigęs, draugovė turi nusprėsti, kuriuos žaidimus ir žaislus ketina kurti. ēis pasirinkimo procesas skirtas tam, kad bėtų išvengta pasikartojimo ir bėtų patobulinti veiklos planai. Reikia atsiėvelgti, kad negalima kritikuoti nei vieno varianto, kokį bebėtų pasirinkę skiltys.

Pasirinkus žaidimus, reikia imtis rinkti reikiamas medėziagas ir pradėti viską gaminti. Skiltims naudinga pasikonsultuoti su vadovų komanda ir paprašyti pagalbos, atliekant ēI žingsnį.

Skautams besidarbuojant, draugovės taryba nustatys didėiojo „žaislotekos“ atidarymo datą. Skiltys, be abejo, privalo bėti informuotos apie ēI sprendimą iš anksto.

Šio periodo metu vadovų komanda stebės skilčių darbą, padės jauniems žmonėms atlikti pasirinktas užduotis ir surinks naudingos informacijos, padėsiančios vėliau įvertinti šį užsiėmimą.

Prieš didįjį „žaislotekos“ atidarymą

Prieš planuojamą didįjį „žaislotekos“ atidarymą turi būti atliktos įvairios organizacinės užduotys: kvietimų paruošimas, leidimų gavimas, medžiagų, reikalingų dekoracijoms, surinkimas ir t. t. Šie darbai turi būti pradėti mažiausiai dvi savaitės prieš didįjį atidarymą. Geriausia, jeigu žaidimai ir žaislai bus pabaigti iki šio periodo, tada skautai turės pakankamai laiko organizuoti atidarymą patys.

Didysis atidarymas

Draugovė gali planuoti iškilmingą „žaislotekos“ atidarymą arba susieti jį su tam tikra proga. Čia pateikiame keletą idėjų.

Jeigu „žaisloteka“ įkuriama įprastoje draugovės sueigų vietoje, tada gali būti surengiama tarsi mugė, kai draugovė pakviečia kitus skautus, savo tėvelius, draugus, rėmėjus ar vyresnės kartos narius iš skautų bendruomenės. Mugė gali būti surengta pačioje sueigų vietoje arba netoliese esančiame parke ar aikštėje. Pasirenkant „žaislotekos“ atidarymo datą, galima pasirinkti vietos bendruomenei ypatingą dieną, Vaikų dieną, draugovės ar tunto sukaktį, tiesiog pirmąją pavasario dieną... Taip atidarymo ceremonija padės sukurti ryšius tarp skautų draugovės ir vietos bendruomenės, padės žmonėms sužinoti daugiau apie skautų judėjimą bei suprasti, ką jie daro. Tai paskatins ir tėvus bei kitus šeimos narius įsitraukti į šią veiklą, tikriausiai sužadins norą ir kitiems jauniems žmonėms prisijungti prie skautų.

Atidarymas taip pat gali būti organizuotas ir viešinant „žaisloteką“ kaip paslaugą tam tikrai socialinei grupei ar institucijai. Tokiu atveju „žaisloteka“ gali būti įrengta našlaičių prieglaudoje, jaunimo centre ar vargingai gyvenančių žmonių kaimynystėje.

Jeigu „žaisloteką“ ketinama įrengti įvairaus amžiaus žmonėms, joje turėtų būti ne tik žaislai, bet ir žaidimai. Jeigu ji rengiama tam tikriems svečiams ar grupei, tai turės įtakos jos pobūdžiui bei tam, kaip viskas bus pateikta. Pavyzdžiui, jeigu norima sudominti tėvus, tuomet turėtų būti daugybė svečių kambarių. Jeigu „žaisloteka“ kuriama vaikų darželyje, tuomet joje privalo būti žaislų. Jeigu ji pritaikyta jaunimo grupėms, tuomet joje turi būti žaidimų, suteikiančių galimybę išbandyti fizinius gebėjimus. Jeigu „žaisloteką“ ketinama įrengti stovykloje, tuomet joje turi būti žaidimų, kuriuos galima žaisti atvira ore ir kurių sudedamosios dalys būtų lengvai pergabamos.

Įvykus didžiajam atidarymui, skautų draugovė privalo įvertinti darbą, kurį atliko. Dalyvavę svečiai taip pat gali būti paprašyti išsakyti nuomonę bei pateikti pasiūlymų, kurie pagerintų ar praplėstų „žaislotekos“ veiklą.

„Žaislotekos“ gyvavimas

Veikianti „žaisloteka“ – tai dar vienas skautų draugovės tarnavimo bendruomenei įrankis. Būti atsakinga už ją gali vis kita skiltis. Paskirtu metu atsakingoji skiltis atsako už inventoriaus priežiūrą, „žaislotekos“ papildymą naujais žaidimais bei žaislais (ar veiklos organizavimu šiuo tikslu), smulkų remontą – viską, kad būtų galima naudotis „žaisloteka“, kai tik jos prireikia. Žaidimų įvairovė bei veiklos kokybė gali būti vis didinama.

Laikui bėgant, šis atsakomybės prisiėmimas gali būti vertinamas ir fiksuojamas, kaip informacija apie kiekvieno draugovės nario asmeninį vystymąsi.

„ŽAISLOTEKOS“ KŪRIMO IDĖJOS TECHNINIS PRIEDAS

Kai žaidžiame, kažką neegzistuojančio paverčiame į kažką tikra.

Kai žaidžiame, tampame visiškai kitokie nei esame iš tikrųjų.

Kai žaidžiame, apsigyvename neegzistuojančioje vietoje ir kontroliuojame atstumą bei laiką joje.

Kai žaidžiame, priverčiame saulę šviesti naktį, o mėnulį – vidurdienį, išsausiname jūras, o šalčiausius žiemos mėnesius pavečiame vasara.

„Libre de cabecera“; Pipó Pescador

Žodis „žaisloteka“ sudarytas iš žodžių „žaislai/žaidimai“ ir „biblioteka“. Taigi „žaisloteka“ – tai vieta, kur galite laikyti daiktus, priemones, skatinančius žaisti, pramogauti. Bet „žaisloteka“ – ne vien pramogos, o ir kur kas daugiau.

Tiesiog įsivaizduokite, kad įžengiate į vietą, papuoštą ryškiomis, spalvingomis vėliavomis, kurioje yra daugybė atidarytų dėžių, vaikštinėja, bendrauja įvairios žmonių grupės. Kai kurie, be galo susikoncentravę į žaidimą, juda įvairiomis kryptimis tarsi rašikliau ant milžiniškos lentos. Kitoje vietoje girdite riksmus bei juoką – ten viena komanda laimi jūrų mūšį, o kita jau ruošiasi revanšui. Kai kurie žmonės žaidžia vieni, kiti dviese bando nuspręsti, ką žaisti, dar kiti dėlioja dėliones.

Grupės sudaro įvairaus amžiaus žmonės. Štai kampelyje keletas dainuoja ir vaidina. Pažvelkite! Esate lenktynių centre. Eidami toliau, išgirstate mįslės pradžią ir imate svarstyti galimą atsakymą. Žvalgydamiesi į dangų plaukiančius debesis, prieinate dėžutę. Pasilenkiate ir tarp įvairių joje esančių žaislų ir žaidimų išvystate

šaškių lentą... Ei! Senelis juk mokė jus žaisti šaškėmis. Besižvalgydami atkreipiate dėmesį į mergaitę, kuri praneša, kad netrukus prasidės nauja kėglių žaidimo partija.

Jeigu dar nesupratote, esate „žaislotekoje“! Sveiki atvykę!

Koks mano įnašas į „žaisloteką“?

1. Entuziazmas

Bet kokiam projekte, kokį bepradėtumėte, visų svarbiausia, kad žmonės idėją priimtų entuziastingai, kad jaustų, jog padės grupei pasiekti užsibrėžtų tikslų, o grupė apsispręs sekti idėja ir toliau.

2. Žaislai

Kokie žaidimai ir žaislai yra reikalingi?

„Žaislotekoje“ gausu įvairių žaidimų: stalo, su kamuoliu, saloninių, skatinančių išradingumą, fizinės išvermės ar įgūdžių testai ir t. t. Jauni žmonės gali remtis toliau išvardytais kriterijais, kurie padės išsirinkti žaidimus.

- Žaidimų įvairovė,
- Įgūdžiai, kuriuos galima vystyti,
- Dalyvių skaičius,
- Tarpusavio santykiai (konkurenciniai ar kooperaciniai žaidimai),
- Taisyklių sudėtingumas (atsižvelgiant į dalyvių amžių),
- Medžiagos, reikalingos pagaminti žaislams arba žaidimams (nesukeliantis pavojaus, ne pernelyg trapios ir t. t.),
- Žaislus gali gaminti dalyviai, atsižvelgiant į jų įgūdžius,
- „Žaisloteka“ skirta tokiems asmenims: tik skautų grupei arba platesnei bendruomenei; vienai amžiaus grupei arba daliai gyventojų ir pan.

„Žaisloteka“ gali turėti temą, pavyzdžiui, dėmesys regioniniams žaidimams, žaidimams, pagamintiems iš natūralių medžiagų ar tam tikrų atliekų, tradiciniams žaidimams ir pan. Jeigu pasirenkama tam tikra kryptis, be abejo, atrenkami žaidimai ir žaislai, atitinkantys pasirinkimo reikalavimus.

Kaip galime gauti tai, kas reikalinga?

Yra daugybė būdų įsigyti „žaislotekai“ reikalingus žaislus. Pateikiami trys iš daugybės galimų.

Skolinimasis: užsiėmimo dalyviai gali pasiskolinti žaislus bei žaidimus, reikalingus „žaislotekai“.

Surinkimas: esama tokių žaislų surinkimo dirbtuvių, kuriose dalyviai, naudodami natūralias medžiagas, atliekas, medieną, molį, audinius ir pan., gali susikonstruoti tam tikrą žaislą ar žaidimą.

Daug žaidimų galima žaisti su lenta, kuri padedama ant grindų ir ant kurios it žymikliai dedamos sėklos, akmenukai. Tai kitas įdomus būdas gaminti žaislus ar žaidimus, nepriklausomai nuo to, kur esate. „Žaislotekoje“ tinka įrengti kartoteką, kurios kortelėse pateikiamos žaidimų taisyklės; galima nuolat priminti, kad žaidimų lentos yra sukurtos taip, jog žaidimai susikonstruojami kaskart iš naujo, kai tik norisi žaisti. Daugybė žaidimų žaidžiami tiesiog turint popieriaus lapą ir pieštuką, pavyzdžiui, „Kryžiukai–nuliukai“, „Jūrų mūšis“, piešinių žaidimai (angl. pictinary). Gal jūs sugalvotumėte daugiau?

Paieškos: galite sudaryti tradicinių ar regioninių žaidimų sąrašą, arba žaislų ir žaidimų, kuriuos naudojo jūsų tėvai ar seneliai, sąrašą. Galite apklausti žmones, eiti į biblioteką, naršyti internete. Galite pasikviesti į pagalbą ir kitų žmonių, kad padėtų jums surinkti reikiamą informaciją.

3. „Žaislotekininkai“

Kai „žaisloteka“ pradeda veikti, joje turi nuolat būti bent du atsakingieji. Šie „žaislotekininkai“ privalo atlikti du labai svarbius ir tarpusavyje susijusius darbus:

Rūpintis reikmenimis: t. y. atrinkti bei sutvarkyti žaislus, kad lankytojai galėtų lengvai pamatyti ir išsirinkti jiems įdomiausius; fiksuoti, kokie žaislai naudojami dažniausiai; planuoti žaislų ar žaidimų atnaujinimą–remontą.

Padėti dalyviams mėgautis „žaisloteka“: kirti atsipalaidavimo atmosferą; kai reikia, teikti pagalbą organizuojant žaidimus ar spręsti iškilusias problemas. Labai naudinga jei „žaislotekininkai“ patys yra žaidę šiuos žaidimus, tuomet žinos taisykles ir įvairias galimas variacijas, o atsiradus poreikiui pritaikys žaidimą įvairiems žmonėms.

„Žaislotekininkai“ turi patys mėgti žaisti bei gebėti padėti kitiems. Jie turi norėti dirbti su žmonėmis, stebėti bei imtis tam tikrų veiksmų, kai tai reikalinga.

4. Vieta

Geriausia „žaisloteką“ įrengti patogioje vietoje (kaskart ji gali būti vis kita), kuri nėra pernelyg arti vietų, kuriose tuo pat metu vyksta panaši veikla. Rekomenduotina papuošti „žaislotekos“ vietą, kad lankytojai jaustųsi esą neįprastoje aplinkoje.

Taip pat svarbu nuspręsti, kur bus laikomi nenaudojami „žaislotekos“ reikmenys.

5. „Žaislotekos“ gyvavimas

Labai svarbu turėti omenyje, kad žmonės turi pasirinkimo teisę dalyvauti „žaislotekoje“ ar ne. Kitaip tariant, kai tik ji įrengiama, žmonės, kuriems tai įdomu, gali apsilankyti ir pradėti žaisti. Jeigu įmanoma, labai svarbu pakviesti įvairaus amžiaus žmones, skatinant įvairių kartų bendradarbiavimą spontaniškose situacijose. Jei ketina įsitraukti įvairaus amžiaus žmonės, reikia parinkti tokių žaidimų, kurie būtų įdomūs visoms dalyvaujančiųjų grupėms.

„Žaislotekininkai“ bus atsakingi už žaidimų vedimą, taisyklių paaiškinimą tiems, kurie jų nežino, ir skatinimą, raginimą žaisti bei organizuoti savo žaidimus.

Kartais, kai mažesni vaikai susiduria su daugybe žaidimų ir žaislų, jie nežino, ką pasirinkti. Kad taip neatsitiktų, būtų geriau iš karto atrinkti tam tikrus žaidimus. Pasitaiko, kad žmonės nori žaisti tą patį žaidimą; jeigu taip nutinka, galite suburti juos į didesnes komandas arba leisti žaisti pakaitomis. Kiekvienoje „žaislotekoje“ neabejotinai iškilus daugybė įvairių situacijų, tačiau tam ir reikalingi „žaislotekininkai“, kad spręstų iškilusias problemas ir siūlytų sprendimus, gerinančius veiklą.

„Žaislotekininkai“ nuolatos turi būti pasiruošę dalyvauti, siūlyti idėjas ir žaisti su kitais – visuomet, kai tik „žaisloteka“ atidaryta. Tai labai dinamiška vieta, kurioje žmonės pereina nuo vieno žaidimo prie kito arba nuo vienos komandos prie kitos, staiga nusprendžia palikti „žaisloteką“ arba pasilieka ilgiau pasišnekučiuoti. „Žaislotekininkai“ turi sukurti tokią atmosferą, kokioje dalyviai patys psirenka, ką nori veikti, ir gali keisti vieną veiklą kita, kai tik to pageidauja.

Pasibaigus žaidimui, dalyviai turi sutvarkyti jo priemones, kad kiti galėtų juo naudotis. Labai svarbu, kad kiekvienas suprastų, jog reikia laikytis tam tikrų taisyklių, iš kurių viena svarbiausių – tausoti naudojamus reikmenis.

Žaislų gaminimo idėjos

Žaidimai su lenta. Žaidimų lentos gali būti pagamintos iš įvairių audinio atraižų, kurios susiuvamos arba suklijuojamos į vientisą paveikslas (tokias „lentas“ pervežant – patogiu susukti į ritinėlį). Kita idėja – gaminti lentas iš medienos likučių, kurių nesunku išgyti iš dailidės. Galima supjaustyti vaisiams skirtas medines dėžes (beveik jokių išlaidų!) ir nuspelvinti dažais ar rašalu. Molis – dar viena medžiaga, tinkama naudoti. Suformuokite molines lenteles ir, kai jos išdžiūsta arba išdegamos krosnyje (priklauso nuo to, koks molis pasirenkamas), nupieškite linijas ir jas nuspelvinkite. Popierius ir kartonas irgi gali būti panaudoti, tačiau tokios lentos susidėvės greičiau.

Žaidimams skirti žymekliai gali būti pagaminti, supjauščius senų šluotų kotus, sukauptus kamščius, sėklų, sagų, akmenukų, butelių dangtelių, kevalų ar molio gabalėlių. Šiuos žymeklius tinka nuspelvinti ar papuošti taip, kad visi žaidėjai lengvai suvoktų, kurie žymekliai kuriam žaidimui priklauso.

Domino figūrėlės gali būti pagamintos iš popieriaus, kartono, degtukų dėžučių, medžio gabalėlių, pažymint ant jų skirtingas taškelių konfiguracijas. Be įprastinių taškelių galima sugalvoti ir originalesnių kompozicijų.

Vaikščiojimo platformas galima pagaminti iš skardinių (konservuotų vaisių, automobilių tepalų ir pan.) ir virvės. Virvės ilgis turi būti lengvai pritaikomas kiekvieno žaidėjo ūgiui.

Boulingo kėglius galima pagaminti iš dešimties plastmasinių butelių, pripildžius juos vandens ar smėlio ir išdėsčius trikampiu. Žaidėjai, norėdami juos numušti, sviedžia kamuolį arba kietą apelsiną.

Visi pramoginiai žaidimai gali būti pagaminti naudojant pačias paprasčiausias medžiagas. Vienas iš tokių žaidimų – atminties lavinimo. Turite padaryti kortelių poras, kuriose būtų vienodi piešiniai, nuotraukos arba figūros. Turi būti mažiausiai dvylika tokių kortelių porų. Keletą sekundžių pasižiūrėję į visas korteles, žaidėjai turi paguldyti jas piešiniu žemyn ir mesti kauliuką, kad išsiaiškintų, kuris bus pirmas. Žaidėjas, sulaukęs savo eilės, atverčia dvi korteles. Jeigu jos sutampa, palieka atverstas; jeigu ne – vėl užverčia ir palieka jas, kur buvus. Kiti žaidėjai gali matyti atverčiamas korteles ir mėginti atsiminti jų vietą, kad vėliau galėtų pasinaudoti, kai ateis jų eilė. Laimi tas, kuris surenka daugiausia kortelių porų.

Galima sakyti, kad žaidimų, kurie gali būti žaidžiami „žaislotekoje“, sąrašas yra begalinis. Naudokite šį žaidimų ir žaislų sąrašą bei internetinius tinklalapius, kurie paskatins jūsų vaizduotę bei padės sugalvoti įvairių kitų galimybių.

Kortos – kauliukai – šachmatai – žodžių loto – „Boggle“ – „Ludo“ – spėliojimo žaidimai – jo-jo – mašinų modelių lenktynės – aitvarai – „kinų lazdelės“ – „Kryžiukai-nuliukai“ – smulkmenų žaidimai – „Jūrų mūšis“ – „Koriko apgavystė“ – dėlionės – „Žąsies gaudymas“ – žaidimai su virvėmis – „Tejo“ – boulingas – rankų lėlės – marionetės – „Klasės“ – kvadratas – „Senku“ – „Monopolis“ – žaidimai su kamuoliu – popieriniai lėktuvėliai.

Šaltinis: Valeria Negro, Argentina.

MŪSŲ DUONA KASDIENINĖ

UŽSIĖMIMO SANTRAUKA

Vieną stovyklos rytą jauni žmonės išgirsta, kad vadovai konfiskavo indus bei priešpiečių produktus. Pradedami rinkti taškai: skautai, siekdami vėl atgauti būtinuosius reikmenis, privalo išlaikyti įvairius testus ir surinkti tam tikrą taškų kiekį. Skiltis, surinkusi mažiausią būtiną taškų skaičių, gali atgauti minimalų produktų ir indų kiekį, kad galėtų gaminti priešpiečius. Skiltis, kuri geriausiai nusimano apie tinkamą mitybą, galės geriausiai pasinaudoti laimėtais taškais.

VIETA

Stovykla.

TRUKMĖ

Vienas rytas.

DALYVIAI

Skautų draugovė, dirbanti skiltimis.

UŽSIĖMIMO TIKSLAI

1. Vertinti maistą ir pastangas, kurios reikalingos jam pagaminti.
2. Tinkamai naudoti turimas atsargas maisto ruošimui.
3. Skatinti išradingumą.
4. Skatinti komandinį darbą.

ŠIS UŽSIĖMIMAS PADEDA SIEKTI ŠIŲ UGDYMO TIKSLŲ

Nuo 11 iki 13 metų

1. Stengiuosi išvengti situacijų, kurios gali pakenkti mano arba draugų sveikatai.
2. Žaidimuose bei užsiėmimuose stengiuosi nebūti agresyvus.
3. Valgau maistą, kuris padeda man augti, ir valgau tinkamu metu.
4. Suprantu, kodėl švara yra svarbi ruošiant maistą bei valgant.
5. Moku ir žaidžiu skirtingus sportinius žaidimus bei laikausi jų taisyklių.

Nuo 13 iki 15 metų

- 1) Žinau, kuris maistas man padeda augti ir kuris ne.
- 2) Galiu paruošti nesudėtingus valgius bei švariai ir tvarkingai tai atlikti.
- 3) Padedu organizuoti žaidimus, išvykas ir stovyklas savo skilčiai bei

draugovei.

REIKMENYS

Du kartono lapai, iš kurių vienas sukarpytas mažomis kortelėmis. Kiti reikmenys priklausys nuo to, kokio pobūdžio varžybos planuojamos (žr. žemiau).

Originali idėja: Rucamanqui skautų grupė, Čilė.

UŽSIĖMIMO APRAŠYMAS

Prieš užsiėmimą

Mažiausiai dieną prieš paskirtą veiklą, draugovės vadovų komanda turi atlikti paruošiamuosius veiksmus:

- 1) Parenkami produktai, kurie būtini ar naudingi ruošiant įvairius, pilnaverčius, subalansuotus priešpiečius (keletas pagrindinių ir kiti papildomi produktai). Turi būti parenkami tokie, iš kurių galima pagaminti skirtingų, įvairaus sudėtingumo patiekalų. Tai susiję su to, jog kai kurios skiltys nuspręš surinkti būtinąjį taškų kiekį, kol kiti (dėl to, kad tinkamai nesuskaičiavo savo taškų arba norėjo pagaminti įmantresnį patiekalą) ir toliau dės pastangas pelnyti kuo daugiau taškų. Skirtumai tarp priešpiečių paruošusių skilčių suteiks informacijos, kurie geriau, o kurie prasčiau panaudojo savo taškus, kuris jaunuolis visur siekia tobulumo, o kuris nepelno pakankamo kiekio taškų ar nesugeba tinkamai jų susisteminti ir pan.
- 2) Taškų priskyrimas prie kiekvieno produkto ar indo priklauso nuo jo būtinumo lygio ir poreikio. Taškai turi būti skiriami taip, kad užtikrintų, jog visos skiltys turės pagrindinius produktus, reikalingus patiekalui pagaminti.
- 3) Paruošiama iškaba, kurioje išvardyti produktai, nurodoma jų maistinė vertė bei taškų skaičius, kokį reikia gauti už kiekvieną iš jų.
- 4) Paruošiama daugybė kuponų, kuriuose pateikiamas skirtingas taškų skaičius.
- 5) Įvairių varžybų bei rungčių, už kurias pelnoma taškai, organizavimas. Šiuose testuose privalo būti fizinės bei intelektinės veiklos derinys, pavyzdžiui, dvikova dėl nosinaitės, kodo nulaužimas, sekimas

užuominomis, populiariūs sportiniai žaidimai, mįslės, klausimai iš gamtamokslio, iš pagrindinių ligų, kurias sukelia netinkamai prižiūrimo maisto vartojimas ir pan. Taškų skaičius, kuris pelnomas kiekviename teste, priklauso nuo jo sunkumo. Kad užsiėmimas sklandžiai pavyktų, taškų skaičius turi sutapti su skaičiais, paskirtais skirtingiems produktams bei indams.

- 6) Vieta, kur skautai gali išpirkti savo taškus, yra stovyklos štabavietėje arba kokioje kitoje stovyklos vietoje.

Ryte, prieš prasidedant užsiėmimui, vadovų komanda surenka kiekvienos skilties maisto gaminimo reikmenis (jeigu įmanoma – iš anksto neįspėjus skautų).

Užsiėmimo metu

Draugovės vadija pristato užsiėmimą, informuoja skiltis apie taškus, kurie bus gaunami atlikus įvairius testus ir taip nusipelnant reikiamų produktų priešpriečiams. Netikėtumo veiksnys turi įtakos užsiėmimo sėkmei.

Varžybos gali užtrukti visą rytmetį, tačiau, gavus pirmuosius produktus ir indus, vienas kiekvienos skilties narys gali pradėti ruošti priešpriečius; tuo metu kiti stengiasi pelnyti daugiau taškų, kad patiekalas būtų geresnis ir pilnavertiškesnis.

Kai priešpiečiai jau paruošti, kiekviena skiltis parodo vadovams, kokių patiekalų paruošė. Vadovai nusprendžia, ar patiekalai užbaigti, ar skiltys tinkamai panaudojo turimus resursus.

Skiltys, kurios paruošė pačius maistingiausias patiekalus, panaudoję mažiausiai taškų, susilaukia pripažinimo.

Vienas galimų šio užsiėmimo variantų gali būti skilčių virėjų „pagrobimas“, kurios galima išgelbėti, naudojant tą pačią taškų sistemą. Jeigu bus pasirinkta ši užsiėmimo atmaina, vadovų komanda turės sugalvoti tam tikrų užduočių virėjams, kol šie lauks išgelbėjimo; tačiau patys pelnyti taškų bei išsigelbėti negalės.

Užsiėmimo metu vadovų komanda gali stebėti skautus, siekdama įsitikinti, kaip jie priima duotą iššūkį, kiek žino apie įvairiuose produktuose esančias maistingąsias medžiagas, kaip sugeba pasirengti, kokiuis gebėjimais ir įgūdžiais jie pasinaudoja varžybose, kaip atsispindi jų kūrybingumas, ar maistas ruošiamas laikantis higienos reikalavimų ir pan. Šios pastabos bei dalyvių įspūdžiai (puikus laikas pasikalbėti – priešpiečiai) padės vadovų komandai įvertinti užsiėmimą bei kokią įtaką jis turėjo jauniems žmonėms.

IŠBANDYMŲ SLĖNIS

UŽSIĖMIMO SANTRAUKA

Ši užsiėmimas – tai varžybos, į kurias įeina pasiruošimas ir kliūčių ruožo užbaigimas. Tinkamai pasinaudojus vietovės, kurioje draugovė stovyklauja, topografija, galima sukurti originalius kliūčių ruožus, kurie išbandys bendražygių jėgas.

Tai bus dvigubas iššūkis, kadangi skautai turės sukurti ne tik originalius kliūčių ruožus, tačiau ir įveikti kliūtis, kurias įrėngė jų draugai iš kitų skilčių.

VIETA

Stovykla.

TRUKMĖ

Kiekvienai skilčiai reikia maždaug pusė dienos užduočiai atlikti; draugovei reikia maždaug 2 valandų užsiėmimui pabaigti.

DALYVIAI

Skautų draugovė, dirbanti skiltimis.

UŽSIĖMIMO TIKSLAI

- 1) Vystyti fizinius gebėjimus, reikalingus gamtoje vykstantiems užsiėmimams.
- 2) Pasitelkti išradingumą, kūrybingumą bei kitus fizinius gebėjimus.
- 3) Kurti komandos dvasią.
- 4) Skatinti sportiškumą.

ŠIS UŽSIĖMIMAS PADEDA SIEKTI ŠIŲ UGDYMO TIKSLŲ

Nuo 11 iki 13 metų

- 1) Dalyvauju tokioje veikloje, kuri padeda mano kūnui išlikti stipriam ir sveikam.
- 2) Stengiuosi išvengti situacijų, kurios gali pakenkti mano arba draugų sveikatai.
- 3) Žinau, ką galiu daryti su savo kūnu ir ko negaliu.
- 4) Žaidimuose bei užsiėmimuose stengiuosi nebūti agresyvus.
- 5) Dalyvauju žaidimuose, išvykose bei stovyklose, kurias organizuoja mano skiltis.
- 6) Žinau ir žaidžiu įvairius sportinius žaidimus, laikausi jų taisyklių.

Nuo 13 iki 15 metų

- 1) Gerbiu savo bei kitų kūną.
- 2) Stengiuosi įveikti fizinius sunkumus, kurie atsiranda man augant.
- 3) Kalbuosi su draugais, kad išspręstume tarp mūsų kilusias problemas.
- 4) Padedu organizuoti žaidimus, išvykas ir stovyklas savo skilčiai bei draugovei.
- 5) Gebu parengti žaidimų įvairioms progoms.

REIKMENYS

Taškų lapas kiekvienais skilčiai, prizai ar kokie nors kitokie apdovanojimai. Kiti reikmenys, priklausomai nuo kliūčių ruožo, kurį sukuria kiekviena skiltis.

Originali idėja: Migel Harfagar, Čilė

UŽSIĖMIMO APRAŠYMAS

Prieš stovyklą

Prieš laiką, kuris yra skirtas šiam užsiėmimui (jei įmanoma, geriausia vieno iš parengiamųjų vizitų į stovyklavietę metu), draugovės taryba turi parinkti vietą, kurioje prasidės kliūčių ruožas, ir padalyti taką į tiek dalių, kiek draugovėje esama skilčių. Parinkus vietą, reikia atsižvelgti į šiuos veiksnius:

- Kliūčių ruožas neturi būti per ilgas. Toks, kurį įveikti prireikia vienos–dviejų valandų, yra geriausias.
- Vietovė, pasirinkta šiam užsiėmimui, privalo turėti įdomių ir iššūkių keliančių topografinių ypatybių, tačiau negali būti pavojinga. Skiltys, įveikdamos įvairias kliūtis, turės pasinaudoti išradingumu, nesusidurdamos su bereikalinga rizika.
- Atstumai, paskirti įveikti kiekvienai skilčiai, turi būti tokio paties ilgio bei vienodo sunkumo.

Kliūčių ruožo įrengimas

Kai skautų stovykloje ateina laikas kliūčių ruožui, skiltininkams ir paskiltininkams turi būti išdalytos šios priemonės:

- Pilnas visos vietovės žemėlapis, su kiekvienai skilčiai paskirtu ir aiškiai pažymėtu ruožu.

- Pasiekimų lapas, kuriame bus žymimi taškai už kliūčių ruožo įtremimo skirtingus etapus. Pavyzdžiui, taškai gali būti suteikiami už kliūčių originalumą, kliūčių sukūrimą, panaudojant daugumą galimų medžiagų, saugumo reikalavimų stebėjimą, tinkamą rūpinimąsi aplinka ir pan.

Kai skiltys gaus darbui reikalingas medžiagas, keliaus į paskirtą vietovę, planuos norimas įrengti kliūtis, rinks reikalingas medžiagas ir ims darbuotis savo kliūčių ruožo atkarpoje.

Vadovų komanda privalo priminti skiltims, kad visų svarbiausia – pasinaudoti natūraliomis vietovės kliūtimis, kurioms įveikti prireiks dalyvių išradingumo, žinių bei fizinių įgūdžių. Kad skilčių įrengti kliūčių ruožai būtų panašaus sudėtingumo, skiltims nurodoma, jog kiekviena įrengtų po kliūtį fizinių įgūdžių išbandymui, po punktą, kuriame reikėtų surinkti kažką ar kuriame prireiktų stebėjimo įgūdžių. Kaip įprasta, vadovų komanda privalo stebėti besidarbuojančias skiltis ir būti pasiruošus padėti, kai tik to prireiks.

Kai visos skiltys pabaigia savo kliūčių ruožo atkarpas ir kol jos yra įsitraukusios į kitą veiklą, vadovai turi apžiūrėti visą trasą – tam, kad

- Įsitikintų, jog visos kliūtys yra tinkamos ir ruožas yra saugus. Jei ne, atitinkama skiltis (skiltys) bus informuota apie atkarpą, kuri neatitinka saugumo standartų ir bus skirta laiko pataisymams atlikti.
- Skirtų pirmuosius taškus. Vadovų komanda jau prieš kurį laiką pristatė skiltims taškų kaupimo sistemą ir dabar kiekviena skiltis pelnys taškų už savo ruožo atkarpą.

Šis patikrinimas vadovų komandai suteiks galimybę kaupti informaciją, kuri bus naudinga vertinant visą užsiėmimą. Vadovai taip pat privalo atsižvelgti į kūrybingumą, išradingumą, mokėjimą pasinaudoti natūraliomis vietovės savybėmis bei esamais išteklių, naudojimąsi orientacinio sporto technologijomis, domėjimąsi saugumu bei laikymąsi išduotų instrukcijų, susijusių su kliūčių įrengimu.

Metas pradėti!

Kai viskas paruošta, prieš skiltims atvykstant į starto vietą, vadovai privalo paruošti instrukcijas bei rekomendacijas užsiėmimui vykdyti.

Kiekviena draugovė nusprendžia, kaip vykdys šį užsiėmimą. Toliau trumpai apžvelgiamas vienas pasiūlymas.

Kiekviena skiltis pradeda skirtingose kliūčių ruožo etapuose, ir pabaiga laikomas momentas, kai visi draugovės nariai pasiekia starto vietą. Žemėlapi, kuriame pažymėtas visas kelias, turi kiekviena skiltis. Žemėlapyje turi būti parodyta, kurioje dalyje kiekviena skiltis pradeda ir kuria kryptimi turi eiti. Kiekvieną kartą, kai skiltis pabaigia vieną kliūčių ruožo atkarpą ir yra pasiruošusi įveikti kitą, jos nariams tenka įveikti „netikėtą“ kliūtį, kurią sukūrė vadovai. Pavyzdžiui, gali būti paprašyta surišti tam tikrą mazgą, atpažinti tam tikrus kelio žeklus, perrašyti žinutę Morzės abėcėle ir pan.

Kliūčių ruožo įveikimo metu vadovų komanda stebi skiltis. Suaugusieji atsakingi ne tik už taškų paskyrimą kiekvienai grupei, bet ir privalo užtikrinti kiekvieno saugumą bei rinkti informaciją apie dalyvių gebėjimus dirbti komandoje, išradingumą įveikiant kliūtis, gebėjimą pasinaudoti savo fizine prengtimi sunkiose situacijose, dvasinių vertybių vietą varžantis tarpusavyje bei pagarbą, rodomą kiekvieno skilties nario galimybės ir sugebėjimas. Į šias aplinkybes bus atsižvelgta vertinant užsiėmimą, taip pat jos suteiks informacijos, kokią pažangą savo asmeniniame vystymesi daro kiekvienas skautas.

Kaip jau buvo pastebėta prieš tai, užsiėmimas baigsis tuomet, kai kiekviena skiltis įveiks kliūčių ruožą ir grįš į starto vietą. Kol vadovai suskaičiuos taškus, siekdami įvertinti, kuri skiltis laimėjo, skautai surinks ir į saugyklą padės naudotas priemones, kad vietovė liktų tokia pati, kaip ir buvus.

Temstant įvyks mažytė ceremonija, kurioje bus paskelbti pelnyti taškai ir dalyvavusiems išduoti pažymėjimai bei kitokie apdovanojimai. Tai palanki proga neformaliai diskutuoti, kurioje skautai pasidalintų įspūdžiais apie užsiėmimą, kuriame dalyvavo. Jų pastabos bei patirtis, įgyta įrengiant ir įveikiant kliūčių ruožą, taptų paskata sugalvoti kitų panašių užsiėmimų, kurie neabejotinai praturtintų draugovę.

KITOS IDĖJOS

Originali idėja: Héctor O.Carrer, ISO komanda.

SPORTINIŲ ŽAIDIMŲ IŠRADĖJAI

Atsiliepdamos į vadovų komandos kvietimą, skiltys atlieka joms skirtą užduotį – sukuria naujų sportinių žaidimų, kurie bus žaidžiami draugovėje. Vėliau šie sportiniai žaidimai taps skilčių įprastinės poilsio veiklos dalimi.

Kad skiltys būtų paskatintos dalyvauti šiame užsiėmime, reikia atlikti tokius veiksmus:

- pateikti reikalavimus kuriams sportiniams žaidimams (dalyvavimo tipas, žaidimo taisyklės, kas atsakingas už taisyklių laikymąsi, funkcijos bei įgaliojimai, nauja bei speciali terminologija, naujo metodo tobulinimas ir t. t);

- Nuspręsti, kiek skiltims skirti laiko naujų sportinių žaidimų sukūrimui (realus galutinis terminas, su kuriuo kiekvienas sutinka ir kurio metu būtų pakankamai laiko pateikti įdomų pasiūlymą bei planą);

- nustatyti datas, kada bus pateikiami bei žaidžiami nauji sportiniai žaidimai (nebūtinai visi turi būti žaidžiami tą pačią dieną).

Laikantis įsipareigojimo, kurį skiltys priėmė, bei numatyto laiko, su kuriuo kiekvienas sutiko, kiekviena skiltis turi:

- sugalvoti sportinį žaidimą;
- įsigyti arba pagaminti įrenginius, reikalingus sportiniam žaidimui žaisti;
- įsigyti reikiamą leidimą, jeigu yra reikalingas tam tikras žaidimų laukas.

Artėjant galutiniam terminui, skiltys privalo įsitikinti, kad atlieka išvardytas užduotis:

- praneša apie renginį ir įgyja reikiamą leidimą, jei veikla vyksta kur nors kitur, o ne įprastoje draugovės sueigų vietoje;
- primena būsiamiems dalyviams datą, laiką ir vietą, kur bus žaidžiami sportiniai žaidimai;
- sukuria arba įgyja diplomus ar pažymėjimus, kurie bus įteikti žaidėjams po žaidimų.

Priklausomai nuo veiklos, gali būti ir kitokių užduočių, kurias reikės atlikti. Šiame apraše tiesiog pateikta keletas idėjų, kurios gali padėti suplanuoti renginį.

Jei viskas paruošta – metas žaisti! Nepamirškite aprašyti naujųjų sportinių žaidimų skilties metraštyje.

ŠIS UŽSIĖMIMAS PADEDA SIEKTI ŠIŲ UGDYMO TIKSLŲ

Nuo 11 iki 13 metų

1. Dalyvauju tokioje veikloje, kuri padeda mano kūnui išlikti stipriam ir sveikam.
2. Pastebiu pokyčius, vykstančius mano kūne.
3. Stengiuosi išvengti situacijų, kurios gali pakenkti mano arba draugų sveikatai.
4. Žinau, ką galiu daryti su savo kūnu ir ko negaliu.
5. Žaidimuose bei užsiėmimuose stengiuosi nebūti agresyvus.
6. Man patinka dalyvauti įvairioje pramoginėje veikloje.
7. Dalyvauju žaidimuose, išvykose bei stovyklose, kurias organizuoja mano skiltis.
8. Reguliariai žaidžiu sportinius žaidimus.
9. Žinau ir žaidžiu įvairius sportinius žaidimus, laikausi jų taisyklių.

Nuo 13 iki 15 metų

1. Gerbiu savo bei kitų kūną.
2. Stengiuosi įveikti fizinius sunkumus, kurie atsiranda man augant.
3. Galiu pasirinkti iš įvairių laisvalaikio užsiėmimų.
4. Padedu organizuoti žaidimus, išvykas ir stovyklas savo skilčiai bei draugovei.
5. Dedu pastangų, kad geriau pasirodyčiau sportiniuose žaidimuose; moku ir laimėti, ir pralaimėti.
6. Gebu parengti žaidimų įvairioms progoms.

SKILTIES TYRINĖJIMAI

Originali idėja: Jinny Cascante, Equipo REME, Costa Rica.

Tyrinėjimo išvyka – tai didžiulis iššūkis bet kokiai skilčiai. Nusistatyti tikslą, vietą, kurią norima pasiekti, sritį, kurią smalsu iširti, kažką joje atrasti, užbaigti naujas užduotis... Tokia ekskursija įtraukia skiltį į veiksmą ir leidžia kiekvienam jos nariui pasijusti komandos dalimi – komandos, kuri juda į priekį ir auga. Šio užsiėmimo tikslas – pakviesti skiltis imtis nuolat tyrinėti.

Pasiūlyti ir išrinkti tiriamąją išvyką turėtų skilties taryba. Idėjos pasiūlomos „minčių lietaus“ principu; pasirenkamos įdomiausios ir patraukliausios daugumai (tos, kurių dabar nesiimama realizuoti, galės būti panaudotos ateityje), išsiaiškinama, kas turi būti padaryta, kad jos būtų įgyvendintos ir... išeinama tyrinėti pasaulio. Grįžę apmąstykite,

ko pasiekėte, kaip suaugote šio nuotykiu metu. Kaip T. S. Elliotas kartą pasakė, „Ir visų mūsų tyrinėjimų pabaiga bus ten, kur pradėjome, ir tą vietą pažinsime iš naujo.“

Tyrinėjimo galimybės yra begalinės; jos nustebina vyrus ir moteris, kurie ryžtasi ieškoti naujų kelių. Galite tyrinėti mieste arba kaime, galite siekti mokslinių arba kultūrinių tikslų, galite sustoti tik pasiekę tikslą arba naudoti jį kaip atramą naujų galimybių paieškai.

Štai keletas pavyzdžių, lemiančių darnų fizinį vystymąsi ir mokymąsi: mokykitės viso pasaulio sportinių žaidimų ir pažinsite tolimiausius planetos kampelius; įženkite į mokslo pasaulį – tyrinėkite aerodinamiką ir triukšmą; iširkite mūsų virtuvių paslaptis – aromatingąsias žoleles ir prieskonius, sukrautus mūsų lentynose, kokias jų kilmę, kokį maistą pagardina, kokias maistingąsias medžiagas mūsų kūnas pasisavina iš jų; išsiaiškinkite Žiulio Verno išradimus, aprašytus jo romanuose – ar naudojami šiandien; išmokite atpažinti augalus ir gyvūnus, pastebėtus šalia stovyklavietės. Yra tiek daug galimybių, tik būkite budrūs, kad galėtumėte įvertinti visus nuostabius dalykus, kuriuos galima atrasti mus supančiame pasaulyje.

ŠIS UŽSIĖMIMAS PADEDA SIEKTI ŠIŲ UGDYMO TIKSLŲ

Nuo 11 iki 13 metų

- 1) Man patinka dalyvauti įvairioje pramoginėje veikloje.
- 2) Dalyvauju žaidimuose, išvykose bei stovyklose, kurias organizuoja mano skiltis.

Nuo 13 iki 15 metų

- 1) Padedu organizuoti žaidimus, išvykas ir stovyklas savo skilčiai bei draugovei.

SAUGUMAS DRAUGOVĖJE

Originali idėja:

REME Koordinacijos centrinis štabas. Paremta pasiūlymu, atsiųstu Lilian G. Zurieta, REME komanda, Bolivija.

Skautų draugovės saugumas sveigų vietoje, užsiėmimų metu – tai pagrindinis šios idėjos tikslas. Yra keturi reikalavimai, į kuriuos visuomet turi būti atsižvelgiama:

Prevencija: privalote skirti šiek tiek laiko numatyti ir išsiaiškinti pavojams, galimai iškilsianties užsiėmimuose. Turite nustatyti, koks elgesys sumažina šią riziką, bei įvardyti aiškius apribojimus.

Informuoti: kiekvienas turi būti aiškiai ir konkrečiai informuotas apie galimą riziką, paakintas nepakliūti į situacijas, sukeliančias riziką. Kur įmanoma, reikia pavišinti tam tikrus skelbimus ir įspėjimus.

Palaikykite prevenciją ir informacijos sklaidą: turi būti palaikomos prevencinės nuostatos, nuolat informuojama ir reguliariai kartojama apie galimus pavojus.

Būkite pasiruošę suteikti efektyvią pagalbą: jeigu, net ir laikantis prevencinių ir informacinių priemonių, įvyksta nelaimingas atsitikimas, jūs turite iš anksto žinoti, kas turi būti padaryta; turėti tiesioginį priėjimą prie reikmenų bei įrankių, kurie jums bus reikalingi, norint padėti; ir žinoti, kokių priemonių imtis, kad būtų išvengta tolimesnio pavojaus kitiems, kol jūs teiksite pagalbą.

Atsižvelgiant į visus šiuos dalykus, kartą per metus skiltys tampa „saugumo pareigūnais“. Atėjus šio užsiėmimo laikui, vieną–dvi savaites skiltys vykdo patikrinimus įprastinėje savo sueigų vietoje, tuo siekdamos įsitikinti, ar nėra kokių nors saugumo problemų skilties arba draugovės infrastruktūroje. Šie patikrinimai gali būti atliekami pagal tam tikrą kategoriją: sveikata (vonios kambarių švara, šiukšlių išmetimas ir pan.), fizinis saugumas (elektriniai kištukai, apšvietimo įrenginiai, informacijos priemonės ir pan.) bei daugybė kitų. Reikia stengtis ne tik neleisti pasikartoti buvusioms problemoms, bet ir įsitikinti, kad su daugybe galimų pavojų yra susidorota.

Tačiau „saugumo pareigūnų“ darbas, atskleidus potencialias problemas, nesibaigia. Suradę saugumo problemą, skiltys privalo paruošti ataskaitą, kurioje įvardija problemą, apibrėžia iškylančius pavojus, pasiūlyti būdą šiai problemai išspręsti. Kiekviena skiltis turi galimybę pateikti savo tyrimo rezultatus įdomiu būdu (video, plakatu, radijo programa, trumpa istorija, paveikslukų knyga, laikraščio straipsniu ir pan.) Labai svarbu, kad „pasiuntinys netaptų siuntiniu“. Kitaip tariant, girtina, kai informaciją, susijusi su problema, pateikiama įdomiai ir originaliai, tačiau metodus, kuriuo perduodama žinutė, neturėtų užgožti jos turinio.

Kai ataskaitos jau pateiktos, ir kiekvienos skilties pasiūlyti sprendimai išsiaiškinti, galima pradėti svarbiausią šio užsiėmimo dalį: įgyvendinti pasiūlytus sprendimus.

Skiltys turi siekti susitarimo, kaip pasiskirstyti darbus bei įsigyti reikiamas medžiagas. Taip pat turi būti nuspręsta, kiek laiko paskirti šioms užduotims. Priklausomai nuo užduočių, į šį užsiėmimo etapą gali būti įtrauktas ir tam tikrų įgūdžių vystymas. Šiuo atveju reikės susisiekti ir susitarti dėl eksperto konsultacijos.

ŠIS UŽSIĖMIMAS PADEDA SIEKTI ŠIŲ UGDYMO TIKSLŲ

Nuo 11 iki 13 metų

1. Dalyvauju tokioje veikloje, kuri padeda mano kūnui išlikti stipriam ir sveikam.
2. Stengiuosi išvengti situacijų, kurios gali pakenkti mano arba draugų

sveikatai.

3. Žinau, ką galiu daryti su savo kūnu ir ko negaliu.
4. Padėdu sutvarkyti ir išvalyti namus, kuriuose gyvenu, bei vietas, kur mokausi ir žaidžiu.

Nuo 13 iki 15 metų

1. Gerbiu savo bei kitų kūną.
2. Žinau, ką daryti ligos ar nelaimingo atsitikimo atveju.
3. Prižiūriu, išvalau ir sutvarkau vietas, kuriose stovyklauju.

RYTINĖ MANKŠTA

Originali idėja:

Franklin Biceño, RENE komanda, Panama; ir REME komanda, Paragvajus.

Puikus būdas pradėti dieną stovykloje – dalyvauti užsiėmime, kuris skatina sveikos gyvensenos įpročius, tokius kaip kasdienė mankšta.

Mankštos pratimams nereikia fizinės programos ar sporto instruktoriaus. Truputis kūrybingumo leis jums džiaugtis ta vieta, kurioje stovyklaujate, maloniai nusiteikti atliekant įvairiausių pratimus. Atminkite, šie pratimai nėra skirti kažką paruošti tam tikram sportiniam lygiui. Jų tikslas – tiesiog paskatinti jaunos žmones reguliariai mankštintis ir paversti tai savo kasdienės gyvensenos dalimi.

Ryte atsikėlę draugovės nariai, prieš darydami ką nors kita, gali atlikti rytinę mankštą ir tuo pat metu pasidžiaugti gamta. Greitas pasivaikščiojimas arba lėtas bėgimas aplink stovyklavietę (apie 10 min.) leis jaunuoliams apšilti. Po to jie gali daryti kitus – fiziškai sunkesnius – pratimus, tokius kaip estafečių varžybos arba kopimas į netoliese esančią kalvą. Pabaigoje jie gali atlikti raumenų tempimo pratimus ir po truputį sureguliuoti kvėpavimą iki tolygaus.

Jeigu netoliese yra vandens telkinys, galite papildyti mankštą vandens sportu arba į kasdienes pratimus įtraukti pasiplaukiojimą puikiame, vėsiam vandenyje, taip bus suderinta mankšta ir prausimasis. Jeigu tai darysite, atidžiai stebėkite, kad nesuterštumėte vandens muilu ar kitais chemikalais. Geriausia apsiprausti prie upelio ar ežero poromis: mažiausiai 5 metrai nuo kranto išsimuilkinkite ir nusiplaukite, papildami vienas kitą kiburu vandens. Jeigu tai atliksite pakankamai toli nuo kranto, muiluotas vanduo susigers į žemę, prasifiltruos pro dirvožemį, ir, patekęs atgal į upę ar ežerą, jau nebeturės kenksmingų medžiagų.

ŠIS UŽSIĖMIMAS PADEDA SIEKTI ŠIŲ UGDYMO TIKSLŲ

Nuo 11 iki 13 metų

1. Dalyvauju tokioje veikloje, kuri padeda mano kūnui išlikti stipriam ir sveikam.
2. Pastebiu pokyčius, vykstančius mano kūne.
3. Stengiuosi išvengti situacijų, kurios gali pakenkti mano arba draugų sveikatai.
4. Žinau, ką galiu daryti su savo kūnu ir ko negaliu.
5. Rūpinuosi savo išvaizda ir laikausi švaros.

Nuo 13 iki 15 metų

1. Gerbiu savo bei kitų kūną.
2. Suprantu, kad pokyčiai, vykstantys mano kūne, turi įtakos mano asmenybės formavimuisi.
3. Stengiuosi įveikti fizinius sunkumus, kurie atsiranda man augant.
4. Rūpinuosi savo išvaizda ir stengiuosi visuomet būti švarus ir tvarkingas.

ORIENTAVIMOSI VARŽYBOS

Originali idėja: „Tropas 1, Competencijas de Orientación“; J. José Martínez de la Rosa, Meksika, 1984 m.

Naudodamosios kompasu, skiltys dalyvaus orientavimosi varžybose, kaip prieš tai numatė draugovės vadovų komanda. Atsižvelgiant į tai, kad skautams leidžiama išbandyti fizinį išstvermingumą, ši veikla padės vystyti jų gebėjimą suprasti, kur link jie eina, įvertinti atstumus bei surasti geriausią kelią.

Plečiantis žinioms bei įgūdžiams, kaip susiorientuoti, kur esate ir kaip greitai bei tiesiausiu keliu kur nors patekti, su tuo susiję ugdomieji užsiėmimai nuo pat skautybės pradžios buvo svarbi gryname ore vykdomos veiklos dalis.

Tačiau skautų judėjimas nėra vienintelė vieta, kur vertinami šie įgūdžiai. 1919 m. Švedijos atletų mėgėjų asociacijos prezidentas majoras Ernst Killander pristatė orientavimosi sportą, kaip papildomą atletų poilsio veiklą, skirtą pasirengti rungtims treke bei sporto aikštėje. Orientavimosi sporto varžybos buvo pradėtos Europoje 1962 m. ir po to, pasauliniu mastu, 1966 m.

Draugovės vadovų komanda turi sudaryti maršrutą su 12–15 punktų. Pirmasis bus įkurtas maždaug 200 metrų nuo starto linijos. Jame bus ženklas, rodantis punkto numerį bei žodžio reikšmė, taip pat ir atstumas iki kito punkto. Vadovaudamasi

kompasu, kiekviena skiltis nuspręs, kokį kelią pasirinkti, norint patekti į antrą punktą. Kai tik dalyviai jį pasieks, pamatys kitą ženklą, panašų į matytąjį pirmame punkte (numeris, ryšys su kitu punktu bei atstumas) ir t. t. Šie ženklai turi būti padėti taip, kad matytųsi iš netolimo atstumo. Tikslas – pasiekti kitą punktą kaip įmanoma greičiau. Skiltys pačios nusprendžia, kokį kelią rinktis nuo vieno punkto iki kito. Kiekviename jų pateikiama informacija apie kitą punktą, taigi skiltys negalės praleisti nei vieno, jeigu norės pasiekti finišo liniją. Bet kokiame renginyje, užikrinant, kad visos skiltys praėjo visus punktus, draugovės vadovų komanda konkrečioms skiltims gali palikti įvairių pranešimų, kuriuose skautai prašomi atlikti tam tikrą užduotį.

Jeigu tai pirmas kartas, kai rengiamos tokios varžybos, orientavimosi sporto maršrutas neturėtų būti sudėtingas. Kelio ruožas, einantis gana atvira miškinga vietoje – puikios sąlygos pirmajam startui. Laikui bėgant, maršrutas taps sudėtingesnis, bus papildytas ilgesniais atstumais tarp punktų, elementais, kuriems reikalingi žemėlapių skaitymo įgūdžiai, sunkesnėmis užduotimis, kurias reikės atlikti tarp punktų ir pan. Maršrutai irgi gali būti skirtingi (per šalį, tiesios linijos maršrutai ir pan.) arba gali būti vykdomi naktį.

ŠIS UŽSIĖMIMAS PADEDA SIEKTI ŠIŲ UGDYMO TIKSLŲ

Nuo 11 iki 13 metų

1. Dalyvauju tokioje veikloje, kuri padeda mano kūnui išlikti stipriam ir sveikam.
2. Stengiuosi išvengti situacijų, kurios gali pakenkti mano arba draugų sveikatai.
3. Žinau, ką galiu daryti su savo kūnu ir ko negaliu.
4. Žaidimuose bei užsiėmimuose stengiuosi nebūti agresyvus.
5. Žinau ir žaidžiu įvairius sportinius žaidimus, laikausi jų taisyklių.

Nuo 13 iki 15 metų

1. Gerbiu savo bei kitų kūną.
2. Žinau, ką daryti ligos ar nelaimingo atsitikimo atveju.
3. Stengiuosi įveikti fizinius sunkumus, kurie atsiranda man augant.

KYLANČIOS IDĖJOS

Pasaulis pradeda plėstis ir keistis. Atsiranda naujos sąvokos, kurios nebūtinai turi būti susiejamos su tikrove. Idėjos turi savo atskirą gyvenimą ir gali būti jungiamos viena su kita, siekiant sudaryti naujas idėjas.

Ir šis idėjų pasaulis savo svarba pamažu pakeičia realųjį, praktiškąjį bei konkretųjį pasaulį. Priversti tam tikrus dalykus atsitikti ir „paversti juos realybe“ – tai visuomet iššūkis. Jiems netgi sunku išsakyti žodžiais ką jie jaučia bei ką galvoja.

Klausimai, kuriuos jie seniau taikydavo išoriniam pasauliui, dabar yra nukreipti į vidų. „Kas aš esu? Ir „Koks aš esu?“ tai tokie klausimai, kurie nebus visapusiškai atsakyti dar keletą metų, tačiau jie verčia jaunas žmones abejoti viskuo, ypač tais dalykais, kuriuos jie seniau priimdavo kaip neginčytinas tiesas.

VEIKLOS SANTRAUKA

Kiekviena skiltis sukuria ir padaro kažką, kas pagerintų gyvenimo stovykloje kokybę. Skiltims išbandžius savo išradimus lauke, jie tampa nuolatinėmis skilties arba draugovės įrangos papildomomis priemonėmis.

VIETA

Draugovės susirinkimų vieta ir stovykla

TRUKMĖ

Šešios savaitės, paraleliai su kitomis veiklomis.

DALYVIAI

Visos skautų draugovės skiltys

VEIKLOS TIKSLAI

- 1) Išmokti atpažinti poreikius ir rasti atitinkamus būdus jiems patenkinti.
- 2) Sukurti ir padaryti priemonę, kuri pagerintų gyvenimo stovykloje kokybę.

PADEDA PASIEKTI ŠIŲ MOKOMŪJŲ TIKSLŲ

11 – 13

- 1) Aš mokausi naujus dalykus, pamiršdamas tai, ko buvau mokomas mokykloje.
- 2) Aš noriu sužinoti daugiau apie tai, kas vyksta aplink mane.
- 3) Aš tobulinu savo sugebėjimus dirbti fizinį darbą.
- 4) Aš naudoju savo patirtis, sprenddamas kasdienes problemas.
- 5) Aš gebu atpažinti problemos esmines dalis.

13 – 15

- 1) Aš padedu prižiūrėti bei suremontuoti savo skilties susirinkimų vietą bei įrangą.
- 2) Aš dalyvauju stovyklos infrastruktūros projektavime bei įsteigime.
- 3) Aš išmokstu daugiau apie patyrimus, kuriuos pasirinkau.
- 4) Aš išreiškiu savo meninius interesus bei gebėjimus įvairių technikų pagalba.
- 5) Aš dalyvauju projekte, kuris suteikia neįprastą sprendimą, susijusį su kasdieninėmis techninėmis problemomis.

MEDŽIAGOS

Jos priklausys nuo skilčių išradimų.

VEIKLOS APRAŠYMAS

Ši veikla gali būti įtraukiama į programą, net jeigu ji nėra išrinkta atitinkamam ciklui, ypač jeigu tai padės kurti entuziazmą ilgalaikėje stovykloje.

Pirmas susirinkimas

Draugovės tarybos susirinkime, kuris vyksta maždaug šešios savaitės prieš atitinkamą skautų draugovės stovyklą, draugovės vadija pristato skiltininkus ir paskiltininkus bei toliau pateikiamus reikalavimus: kiekviena skiltis privalo sukurti ir padaryti tam tikrą prietaisą, kuris pagerintų gyvenimo stovykloje kokybę. Draugovės vadija taip pat informuoja juos apie užduoties reikalavimus bei laiko, per kurį jie privalo atlikti užduotį, terminus, ir nuo tada skiltys tampa tiesiogiai atsakingomis už darbo atlikimą.

Šiame susirinkime, skiltininkai bei paskiltininkai taip pat susitinka su savo skiltimis, paaiškina reikalavimus, kurie yra nustatyti ir planuoja būsimą darbą.

Per ateinančias 2 -3 savaites

Skiltys turi 15 – 20 dienų, per kurias turi nuspręsti kokius poreikius jos nori patenkinti, pasiūlyti tam tikrą priemonę ar įtaisą, kuris padės tai atlikti, sukurti jų projektus bei padaryti modelį pagal atitinkamą mastelį. Pavyzdžiui, jeigu jie nusprendžia, kad būtų puiku kiekvienai skilčiai turėti dėžes, kurias jie galėtų gabenti bei jose laikyti savo stovyklavimo reikmenis, jie privalo pateikti modelį, kuris atitinka keliamus reikalavimus.

Priklausomai nuo reikalavimų, kuriuos jie nustatė bei nuo jų pasiūlyto sprendimo, jauniems žmonėms būtų įdomu pasikonsultuoti su meistrais arba amatininkais, kurie galėtų jiems padėti ar patarti. Grįžtant prie mūsų pateikto pavyzdžio, skiltys galėtų pasikonsultuoti su pramonės dizaineriu, architektu arba dailide (arba studentais ar šių dalykų pameistrais). Tai jiems ne tik padės pateikti geresnius sprendimus, tačiau tai juos taip pat supažindins su meistrų pasauliu bei situacijomis, kurios skiriasi nuo jų situacijų.

Visose veiklose, draugovės vadija turi nuolatos palaikyti ryšius su skiltimis bei būti įsitikinę apie jų daromą pažangą. Tai ypač taikytina tokiai veiklai, kurioje, atsižvelgiant į jos pobūdį bei trukmę, gali būti reikalinga tam tikra motyvacija bei pagalba. Tam tikru metu, šios veiklos etape, greičiausiai viename iš pastovių skautų draugovės susirinkimų, vienas iš draugovės vadijos narių susitiks su kiekviena skiltimi, peržiūrės jų darbo progresą ir nuspręs ar jiems reikia kokios nors specialios

pagalbos. Ši pagalba tai gali būti aukščiau minėtasis konsultavimasis su meistrais bei kita.

Kelios dienos prieš pasibaigiant pasiūlymų teikimo terminui, draugovės vadija primena skiltims, kad jos kitame susirinkime turės pristatyti savo projektus, likusiai draugijos daliai.

Antrasis susirinkimas

Šiam susirinkimui draugovės vadija paruošia vyksmo vietą ir laiką „Išradėjų kongresui“. Kiekviena skiltis turės tam tikrą vietą, išdėlioti savo brėžinius bei skalinį modelį, taip kaip mokslinėje mugėje.

Kuomet viskas jau yra paruošta, skiltys pradeda savo pristatymus. Skiltys, viena paskui kitą, paaiškina savo pasiūlymą, t.y poreikį, kuris buvo nustatytas, siūlomą sprendimą, kaip jos jį sugalvojo, ką jos turėjo padaryti, norėdamos pagaminti skalinį modelį, kiek tai kainavo ir kiek laiko užtruktų pagaminti galutinį pasiūlyto išradimo variantą, ir t.t.

Šioje vietoje,

Veikla gali pasisukti viena iš šių krypčių:

- 1) Specialiai sušaukti žiuri, arba pačios skiltys, pasirenka patrauklų projektą. Tuomet kiekvienas dalyvauja kurdamas galutinę pasiūlyto išradimo versiją, kuris yra pateikiamas naudoti sekančioje draugovės stovykloje.
- 2) Antroji alternatyva yra atlikti visus projektus, taigi visos skiltys turi galimybę išbandyti savo išradimą draugovės stovykloje. Tokiu atveju, kongresas suteiks galimybę gauti pastebėjimus bei rekomendacijas iš kitų skilčių,

Stovykloje

Išradimas arba išradimai bus pridėdami prie stovyklavimo įrangos ir draugovės sugalvos, kaip juos efektyviai pritaikyti praktikoje.

Prieš pasibaigiant stovyklai, draugovė gali susirinkti pakomentuoti darbą bei jo rezultatus. Jeigu jis buvo sėkmingas arba labai motyvuojantis, tai suteiks progą skautams pamąstyti apie kitokius poreikius stovykloje ir leisti jų vaizduotėms pasinerti į tolius, siekiant sukurti naują išradimą sekančiai stovyklai arba draugovės susirinkimo vietai....ką jūs manote apie organizatoriaus dėžę skilčiai arba fosforescuojančius kelius į tualetus?

ORO STOTIS

VEIKLOS SANTRAUKA

Draugovės stovykloje, skiltys sukuria oro stotį, naudodamiesi savo pačių gamybos įrankiais ir tuomet naudoja juos, atmosferos reiškinių nagrinėjimui.

VIETA

Stovykloje

TRUKMĖ

Valanda įrankių pagaminimui ir 30 min. per dieną meteorologinei informacijai surinkti bei sudaryti oro prognozę.

DALYVIAI

Visos skautų draugovės skiltys.

VEIKLOS TIKSLAI

- 1) Pagaminti paprastus meteorologinius įrankius.
- 2) Įkurti oro stotį.
- 3) Išmokti interpretuoti meteorologinę informaciją.
- 4) Atlikti oro prognozę

PADEDA PASIEKTI ŠIŲ MOKYMO TIKSLŲ

11 – 13

- 1) Aš mokausi naujus dalykus, pamiršdamas tai, ko buvau mokomas mokykloje.
- 2) Aš noriu sužinoti daugiau apie tai, kas vyksta aplink mane.
- 3) Aš tobulinu savo sugebėjimus dirbti fizinį darbą.
- 4) Aš pasirenku, užbaigiu ir esu įgudęs.
- 5) Aš naudoju savo patirtis, sprenddamas kasdienes problemas.

13 – 15

- 1) Aš dedu pastangas, norėdamas daugiau sužinoti apie dalykų, kurie mane domina.
- 2) Aš pasidarau savo išvadas apie dalykus, kurie vyksta aplink mane.
- 3) Aš galiu išanalizuoti situaciją iš skirtingų perspektyvų.
- 4) Aš išmokstu daugiau apie patyrimus, kuriuos pasirinkau.
- 5) Aš žinau kokiomis pagrindinėmis paslaugomis aš paprastai naudojuosi, tokiais kaip telefonas, elektra, radijas, televizija bei kiti.

MEDŽIAGOS

Medžiagos yra išdėstytos techniniame savos gamybos meteorologinių prietaisų priede, kuris drauge su oro prognozėmis, papildo šią veiklą.

VEIKLOS APRAŠYMAS

Prieš stovyklą

Prieš stovyklą, draugovė susitinka aptarti veiklos detales ir išsirenka meteorologinius prietaisus, kuriuos jie nori pagaminti. Šiame susirinkime, draugovės vadija gali diskutuoti kartu su skautais kokią svarbą turi tikslus oro pranešimas tam tikroms veikloms, kaip ši fizikos šaka laikui bėgant tampa vis tikslesnė ir kokius prietaisus orui nuspėti naudojo senosios civilizacijos.

Sekantis žingsnis kiekvienai skilčiai pasirinkti kokius prietaisus jos ketina gaminti. Techniniame priede, kuris papildo šią veiklą, pateikiamos penkių prietaisų pagaminimo instrukcijos. Visi šie prietaisai yra reikalingi, taigi patartina kiekvienai skilčiai pasirinkti vieną iš šių penkių prietaisų, pasirenkant tam tikrą prietaisą arba atsitiktine tvarka. Šie prietaisai bus gaminami stovykloje, taigi skiltys privalo gauti reikiamas medžiagas prieš pradėdant juos gaminti.

Visuomet rekomenduojama, kad draugovės vadija primintų jauniems žmonėms apie šį įsipareigojimą, siekiant išvengti nemalonių atsitikimų, kai ši veikla prasideda.

Neįmanoma šią veiklą atlikti stovykloje, ji gali būti atliekama draugovės susirinkimo vietoje bei srityje, specialiai suprojektuotoje prietaisų darymui.

Stovykloje

Kai tik stovykla bus įkurta, viena iš skilčių pirmųjų veiklų bus meteorologinių prietaisų gaminimas. Tai turi užtrukti ne daugiau valandos.

Kai tik „oro stotis“ bus įkurta vietoje, kuri yra atokiau nuo smalsių gyvūnų, ji bus pradedama naudoti oro prognozėms. Kiekvieną dieną, skiltys matuoja atmosferos temperatūrą, santykinį drėgnumą, vėjo greitį bei kryptį ir kritulių lygį. Tuomet, naudodamiesi surinkta informacija jie prognozuoja orą.

Skiltys padaro naudojimosi prietaisais grafiką, taigi kiekvienas gali išmokti kai visi prietaisai veikia. Labai svarbu, jog ši veikla vyksta stovykloje, kuria trunka mažiausiai penkias dienas, taigi kiekviena skiltis turės galimybę panaudoti kiekvieną pagrindinių meteorologinių prietaisų. Tokiu būdu skiltys ne tik gebės naudoti skirtingus prietaisus kiekvieną dieną, tačiau taip pat turės galimybę sužinoti, ar jų oro prognozės buvo teisingos. Jeigu jie negalės patikrinti savo oro prognozavimo sugebėjimų, tuomet veikla bus beprasmiška ir suerzins dalyvius.

Oras parodys skiltims ar tikslios buvo jų prognozės kiekvienai dienai. Jeigu oras bus toks, kaip jie ir pranašavo, bus stipri motyvacija. Pvz., informacija, kurią jie renka, taip pat gali būti naudojama stovyklos, ekskursijos planavimui, jeigu prognozuojamas puikus oras arba jeigu tikimasi lietaus – palapinių sutvirtinimui.

Stovyklos pabaigoje, prietaisai gali būti išardomi ir gražinami atgal į draugovės susirinkimo vietą, išlaikyti oro stotį tam tikrą laiką.

Instrukcijos

- 1) Atpjaukite apie 20 cm ilgio 2 cm pločio aliuminio folijos juostelę (žiūrėti į 2 pav).
- 2) Apvyniokite ją aplink pieštuką, suformuodami spiralę. Neleiskite juostelei atsivynioti.
- 3) Pritvirtinkite vieną juostelės galą prie viršutinės dėžės dalies ir palikite kitą galą laisvą (žiūrėti į 4 pav.)
- 4) Iš kartono išpjaukite skirtuką ir nupieškite ant jo skalę, panašiai kaip sraigtas.

Smeigtukai naudojami laikyti sraigtą apatinėje spiralės dalyje, leidžiant jai sukintis (žiūrėti 4 pav.).

Aliuminio folija yra neatspari temperatūros pokyčiams, kadangi jai būdingas kūnų šilumos plėtimasis. Temperatūrai kylant, popierius išsitiesia ir spiralė sukasi. Temperatūrai krentant juostelė susiaurėja ir spiralė sukasi kita kryptimi. Šios variacijos leidžia padaryti tam tikro laiko periodo palyginimus (dienos, valandos ir t.t.).

Norint patikrinti tikslumą, jums reikia palyginti du termometrus: tą, kurį jūs pagaminote bei profesionalųjį termometrą. Mažiausiai penkios skirtingos temperatūros pamatuojamos ir pažymimos termometro skalėje, kurį jūs sukūrėte. Atminkite, kad ryšio vieta turi būti pažymėta dėžės apačioje, norint palyginti graduoto disko poziciją.

Drėgmėmatis

Šis prietaisas yra naudojamas santykiniam oro drėgnumui matuoti. Drėgnumas tai yra vandens garų, esančių ore, kiekis, tam tikroje vietoje ir tam tikru metu. Santykis drėgnumas yra apibūdinamas kaip vandens, esančio ore tam tikru metu, procentinė dalis, atsižvelgiant į galimą didžiausią tokią pat temperatūrą

Pilnas drėgmėmačio pavadinimas priklauso toms sritims, su kuriomis jis yra susijęs (chemikalų absorbcija, elektros absorbcija, psichometrija, kondensacija bei medžiagų, žinomų kaip higroskopai, dydžių pasikeitimai).

Savos gamybos drėgmėmatis, kuris čia yra apibūdinamas, vadinamas plaukų drėgmėmačiu, kadangi jame yra naudojami žmogaus plaukai (pageidautina labai šviesūs plaukai, kurie yra jautresni drėgnumo pasikeitimams) kaip higroskopinė medžiaga. Plaukai išilgai išsiplečia ar susitraukia kuomet jie patiria santykinio drėgnumo pokyčius. Kai visi riebalų pėdsakai yra pašalinami, išplovus natrio hidroksidu, žmogaus plaukai akivaizdžiai skiriasi savo ilgiu, keičiantis drėgnumui, ilgėja kai drėgnumas kyla ir mažėja, kuomet drėgnumas krenta.

Medžiagos

- Šviesūs žmogaus plaukai
- Medžio gabalas 20 X 10 cm.
- Plonas plastmasės gabalas (žėrutis permatomiems daiktams)
- Trys mažos vinys arba vinelės su plačia galvute.
- Maža moneta
- Klėjai
- Lipni juosta
- Platukas
- Žirkklės

- 1) Iškirpkite iš plastmasės trikampį (pav. 6).
- 2) Pritvirtinkite monetą prie plastmasės, greta vieno kampo (pav. 7).
- 3) Viena vinimi padarykite skylę, greta trikampio papėdės ir įkalkite ją nestipriai į medžio plokštę, kad ji galėtų laisvai sukintis (plastmasės kampas turi būti $\frac{3}{4}$ nutolęs nuo plokštės pagrindo viršaus (8 pav.))
- 4) Priklijuokite tam tikrą kiekį plaukų prie plastmasės kampo, tarp vinies bei monetos (9 pav.)
- 5) Ištieskite ir priklijuokite plaukus ant lentos, atsižvelgdami į tai, kad žymeklis išliktų horizontalioje padėtyje ir pluoštai išliktų vertikalioje padėtyje.

Plaukų pluoštas susitraukia kai oras yra sausas ir išsiplečia kai jis yra drėgnas. Dėl šios savybės, žymeklis, esantis ant mūsų drėgmėmačio juda kartu su šiais santykinio drėgnumo svyravimais (10 pav.) Jūs galite palyginti savo drėgmėmatį su veikiančio prietaiso duomenimis arba sukurti savo santykinio drėgnumo skalę.

Tai prietaisas, skirti vėjo greičio pasikeitimams matuoti. Yra daugybė būdų matavimams atlikti, tačiau vienas iš labiausiai paplitusių yra mechaninė puodelio sistema, kuris sukasi, kuomet yra pastatomas prieš vėją. Sukimūsi greitis yra proporcingas vėjo greičiui.

Medžiagos

- Du maži plastmasiniai kamuoliukai
- Nebevartojami bic rūšies rašikliai
- Medinės sumodeliuotos lazdelės
- Tapetų klijai (balti klijai)
- Švitrinis popierius
- Meistriškai padarytas peilis

Instrukcijos

- 1) Perpjaukite kamuolius per pusę, kad gautumėte keturis rutulį puses (12 pav.).
- 2) Suklijuokite dvi lazdeles, kad gautųsi kryžius.
- 3) Priklijuokite kiekvieną rutulio pusę prie kiekvieno kryžiaus taško, išlaikydami juos vertikaloje padėtyje (13 pav.).
- 4) Švitrinio popieriumi nušlifukite medinę lazdelę, kad ją būtų galima įdėti į permatomą vamzdelį (14 pav.).
- 5) Įdėkite cilindrinę ašį į vamzdelį (15 pav.).

Kuomet jūs pastatote anemometrą skersvėjyje, jūs galite suskaičiuoti sukimuis per minutę (kiek kartų jis apsisuka per minutę). Norint, kad matavimas būtų lengvas, galima pažymėti vieną rutulio pusių ryškia spalva.

Jums taip pat reikia žinoti anemometro perimetrus, taigi jūs turite pamatuoti atstumą, esantį tarp rutulio pusės ir medinio kryžiaus centro. Šis matavimas yra R (spindulys) ir yra naudojamas gauti P (perimetras). Jis yra skaičiuojamas taip:

$$P = 2 \pi R$$

Perimetras atitinka daugybę metrų, kuriuos anemometras apima vienu metu. Jeigu jūs suskaičiuojate kiek apsisukimų įvyksta per minutę, jūs taip pat galite suskaičiuoti kiek metrų vėjas pūtė per 60 sek. Padalinkite metrus į 60 ir jūs turėsite vėjo greitį metrais/ per sek. Jūs taip pat galite sutikrinti savo anemometro tikslumą su profesionaliu anemometru, esančiu automatinėje stotyje.

Vėjarodis

Tai prietaisas, kuris naudojamas vėjo kryptčiai rasti. Vėjarodis paprastai turi asimetrišką konstrukciją ir geba laisvai sukintis ant vertikalos sukimosi ašies.

Medžiagos

- Plonas plastmasės gabalėlis (žėrutis permatomiems daiktams)
- Medinės lazdelės, panašios į tas, kurios buvo naudojamos modelio gaminyje.
- Plonos vinys arba vinelės su plačia galvute
- Medinis pagrindas
- Tapetų klijai (balti klijai)
- Plaktukas
- Meistriškai padarytas peilis
- Nenaudojamas BIC rašiklis

Instrukcijos

- 1) Išpjaukite iš plastmasės trikampį, kurio ilgiausia pusė būtų ne ilgesnė kaip vienos lazdelių ilgio pusė. Ši lazdelė bus kaip atrama vėjarodžiui (17 pav.)
- 2) Padarykite skylę lazdelės viduryje, į kurią būtų galima įsmeigti smeigtukus arba vinis, kurie gali lengvai pralįsti ir apsisukti.
- 3) Priklijuokite kitą lazdelę statmenai medžio pagrindui (18 pav.)
- 4) Priklijuokite burę ir išpjaukite kitą mažesnę gabalėlį atsvarai (19 pav.) Norėdami stebėti vėjo kryptį, jums reikia surasti kryptį, kur sukasi strėlė.

Vėjo kryptis – tai tokia kryptis, iš kur ateina vėjas, o ne ten, kur jis krypsta. Meteorologai paprastai užregistruoja vėją šešiasdešimtiniais laipsniais: šiaurė 360; pietūs 180, vakarai 270, rytai 90.

Kritulių matuoklis

Kritulių kiekis, kuris iškrenta tam tikroje vietoje – tai kitokia informacijos dalis, kuri mums yra reikalinga nusakant oro prognozę. Prietaisas kuris matuoja kritulių kiekį yra žinomas kaip lietaus matuoklis arba lietmatis. Pats paprasčiausias kritulių matuoklis yra sudarytas iš priėmėjo, esančio taisyklingoje prizmėje, turinčio skalę milimetrais arba litrais/ km² (tai yra ekvivalentiška).

Kuomet iškrenta daugybė kritulių lietingu metų laiku, mes galime prognozuoti, kad bus netgi dar lietingesnių dienų, kadangi tas pats vanduo išgaruoja ir vėl krenta žemyn kaip lietus. Ryte šis vanduo gali būti rūko arba miglos pavidalu, ir tai sukuria prastą matomumą; jeigu saulė šviečia vidurdienį, matomumas pagerėja ir pradeda formuotis kamuoliniai debesys. Kai jie susikaupia po pietų, jie vėl sukuria lietus.

Medžiagos

1 arba 2 litrų pieno kartoninis pakelis
Nepoliruota medinė liniuotė, kurioje pažymėti milimetrai.
Kvadratinė lenta, kurios abi pusės yra 20 cm.
Geltoni klėjai
Balti dažai (išoriniam naudojimui)
Maži akmenys ar kt. kas atstotų svorius

Instrukcijos

- 1) Nukirpkite kartoninio pakelio viršų (21 pav.)
- 2) Priklijuokite kartoninį pieno pakelį prie kvadratinės lentos (22 pav.) kai klėjai išdžius, nudažykite baltai.
- 3) Jeigu liniuotės krašte yra pažymėtas nulis, nupjaukite ties nuliu, kad jo nesimatyty, taip siekiant apsisaugoti nuo skaitymo klaidų (23 pav.)
- 4) Padėkite akmenis ant lentos, kurie bus kaip atsvaros ir apsaugokite kritulių matuoklį nuo nuvirtimo vėjyje.

Kritulių matuoklis turi būti paliktas atviroje vietoje, kad lietus galėtų laisvai kristi, nevaržomas sienų ar šakų. Iškritusių kritulių kiekis turi būti fiksuojamas kiekvieną dieną oro apraše arba diagramoje.

Šaltinis: mokslo ir Technologijų dirbtuvės, visuotinio vystymosi kaimas, devynioliktasis pasaulinis skautų sąskrydis, Picarquin, Čilė, 1998 gruodis- 1999 sausis.

ORO PROGNOZAVIMAS TECHNINIS PRIEDAS

Techniniame savos gamybos meteorologinių prietaisų priede yra pateikiamos instrukcijos kaip pasidaryti tam tikrus prietaisus, kurie reikalingi norint tinkamai stebėti orą bei atlikti tikslias prognozes.

Šiame priede pateikiama informacija, kuri padeda sukaupti ir užregistruoti oro duomenis. Norint tiksliai numatyti orą, svarbu ne tik stebėti ir atskirai įvertinti skirtingus duomenis; ne ką mažiau svarbu yra gebėti šiuos įvertinimus susieti tarpusavyje.

Kuomet matomumas yra geras, drėgnumas žemas, ir atvirkščiai – žemas drėgnumas sukuria prastą matomumą. Jeigu barometrai greitai nukris, įvyks oro pasikeitimas ir vėjas taip pat pakeis kryptį.

Jeigu barometras yra aukštas, dabartinės oro sąlygos – prastos ar geros išsilaikys ir toliau.

Prieš prasidedant lietai, drėgnumas paprastai padidėja, pasiekdamas savo aukščiausią tašką po lietaus. Aukšti debesys, tokie kaip plunksniniai debesys neatneša lietaus, tačiau jie simbolizuoja apie oro pasikeitimą per artimiausias 24 – 48 valandas. Aukštieji sluoksniniai, sluoksniniai kamuoliniai debesys bei lietaus debesys neša lengvus, ilgai trunkančias liūtis, tačiau audros debesys sukelia stiprias, trumpas liūtis ar krušą.

Visi duomenys, kurie gaunami prietaisų pagalba, kartu su debesų stebėjimais ir kitais pastebimais „ženklais“ bus naudingi prognozuojant orą. Lengvas ir praktiškas būdas studijuoti kaip skirtingų faktorių pasikeitimai yra susiję vienas su kitu, tai nuolat fiksuoti visus duomenis, kurie yra gaunami prietaisų pagalba. 52 psl. pateikiama pavyzdinė registravimo lentelė. Tačiau iki tol mes turime aptarti keletą simbolių ir instrukcijų, kurios susiję su duomenų, skirtų registravimui lentelėje, sukaupimu.

Bendri duomenys

Pirmas dalykas, ką reikia pažymėti – tai informacija apie vietą, kur vyksta stebėjimai, metai ir mėnuo, kuomet yra atliekami. Tuomet galima rašyti kiekvienos dienos duomenis.

Debesų danga

Debesų, kurie dengia dangų kiekis yra stebimas maždaug 15.00 arba 16.00 (arba tuo dienos metu kai temperatūra yra aukščiausia). Arba kitaip, du įrašai gali būti atliekami, kurie yra susiję su debesų dangos tipu bei kiekiu: vienas ryte ir kitas po pietų. Surinkta informacija pažymima apskritimais įrašų lentelėje, naudojant ženklus, pavaizduotus figūrose.

Fiksuojant šią informaciją kasdien, mes galime padaryti tokias išvadas: debesuota diena yra šaltesnė negu giedra diena, tačiau mažesnis skirtumas tarp maksimalių bei minimalių temperatūrų.

Vėjo greitis ir kryptis

Vėjo kryptis yra parodoma linija, einančia iš apskritimo, vaizduojančio debesų dangą. Vėjo greitis yra pažymimas km/val. atitinkančiose dėžėse. Geriausias laikas stebėti fiksuoti duomenis yra vidurdienis, apie 15.00. Puiki mintis matuoti vėją

kasdien du kartus per dieną, ypač dėl to, kad vėjas gali pasikeisti bet kuriuo metu ir jis yra labai svarbus veiksnys, tiksliai numatant oro prognozę. Krypties bei greičio (arba stiprumo) matavimai taip pat turėtų būti atliekami grindų lygyje bei iš tam tikro aukščio.

Kritulių kiekis

Kritulių, susikaupiančių lietmatyje kiekis turi būti matuojamas kasdien. Šis matavimas turi būti atliekamas anksti ryte – patartina matuoti kritulius tuo metu kai temperatūra yra minimali – tuomet kritulių priėmėjas yra ištuštinamas, tam, kad būtų galima surinkti kritulius prasidedančiais dienai. Kritulių kiekis per ankstesnes 24 valandas nukrito, todėl reikia atlikti matavimą dar kartą. Jeigu šis matavimas negali būti atliekamas dviems ar daugiau dienų, tai tuomet, kai jį atlikus reikia užfiksuoti bendrą rezultatą dėžėje prieš tai buvusiais dienai ir tuomet, mėnesio pabaigoje, visi milimetrai, kurie užrašomi, yra pridodami. Tai nėra kasdieninė informacija, tačiau ji padeda parodyti, kuris mėnuo buvo lietingiausias.

Temperatūra

Yra imami du temperatūros duomenys: žema (minimali temperatūra) maždaug 6.00 val. , ir aukšta (maksimali temperatūra), šilčiausiu laiku po pietų, kuris greičiausiai bus maždaug 15.00 val. Minimali ir maksimali temperatūros yra žymimos tašku ant linijų kiekvieną dieną. Mėnesio gale, nubrėžiama linija, kuris sujungia visas žemo barometrinių slėgimo sritis, pageidautina mėlyna spalva bei kita linija, sujungianti visas aukšto slėgimo sritis, pageidautina raudona spalva. Tai leidžia lengviau pastebėti skirtumą.

Vidutiniai temperatūrų įvertinimai ir santykinis drėgnumas, tuo atveju jei santykinis drėgnumas negali būti matuojamas vidurdienį, gali būti suskaičiuojamas tokiu būdu:

- Atimant minimalią vertę iš maksimalios vertės.
- Padalijant skirtumą iš dviejų.
- Pridedant koeficientą prie minimalios vertės
- Operacijos rezultatas yra vidutinė vertė

Pvz., jeigu maksimali temperatūra buvo 28 C ir minimali buvo 15C, skirtumas bus 13C. 13 padalijus iš sudaro 6.5 koeficientą, kuris pridėtas prie 15C duoda 21.5 C, kaip vidutinę temperatūrą.

Santykinis drėgnumas

Santykinį drėgnumą pakanka stebėti ir fiksuoti vieną kartą per dieną,

vidurdienyje. Jeigu matavimai negali būti atliekami vidurdienį, galima paimti maksimalią vertę ryte (kai minimali temperatūra yra užfiksuojama) ir tuomet paimti minimalią vertę po pietų (kai maksimali temperatūra yra užfiksuojama).

Barometras

Informacija, kuri užfiksuojama barometre, yra pažymima tam tikrame kvadrato. Pakanka pažymėti ar kyla, ar krenta, ar nesikeičia. Šis įrašas turi būti atliekamas kiekvieną dieną tuo pačiu metu, ryte ir po pietų. Duomenys fiksuojami patikrinant vandens lygį arba prietaiso rodyklę ir palyginant jį su ankstesnės dienos duomenimis ir t.t.

Dėžės, pažymėtos „Oras“ yra skirtos užrašyti bet kokius kitus duomenis, kurie galėtų padėti interpretuoti ir prognozuoti orą. Pvz. Galėjo būti menkas lietus ar dulksna, tačiau nepakankamai, kad lietmatis tai užfiksuotų. Tai galima pažymėti šiose dėžėse. Be to, yra keletas kitų simbolių, kurie yra dažnai naudojami šiam tikslui.

Kiti „ženklai“ stebėjimui

Gamta suteikia mums kitokius ženklus, kurie padeda mums prognozuoti orą: tai yra debesys ir dangaus spalva.

Debesys

Debesys visuomet yra geras oro ženklas. Jie yra klasifikuojami taip:

Plunksniniai debesys

Tai yra aukščiausi debesys, esantys 8, 000 – 15,000 metrų aukštyje. Jie susiformuoja iš ledo kristalų ir juda pro atmosferą apytiksliai 200 – 300 km/ val greičiu. Tokie debesys parodo gražų, vėjuotą orą.

Sluoksniniai debesys

Tai stori žemų debesų sluoksniai (2, 000 m.). Jie panašūs į balsvą vualį ir suformuoja ratilą aplink saulę bei mėnulį. Iš sluoksninių debesų gijų palei žemę susiformuoja migla. Sluoksniniai debesys paprastai parodo neišvengiamą slėgio kritimą ir dažniausiai blogą orą.

Kamuoliniai debesys

Apatinė šių debesų dalis yra paprastai plokščia kai jie juda pro karšto oro sluoksnį. Jie panašūs į medvilnės kamuolius ir pastebimi maždaug 5, 000 metrų aukštyje. Kamuoliniai debesys simbolizuoja gražų orą.

Lietaus debesys

Lietaus debesys. Jie yra tamsūs ir turi priekalo formą.
Plunksniniai debesys

Šie debesys praneša apie oro pasikeitimą bei lietaus galimybę per ateinančias 24 valandas. Plačiai žinoma kaip baltais debesėliais ir taškeliais išmargintas dangus.

Audros debesys

Tai yra patys didžiausi kamuoliniai debesys. Jie suformuoja aukštą, turintį tamsų pamatą, tiltą, ir, be abejo neša kritulius bei perkūniją.

Sluoksniniai kamuoliniai debesys

Dideli baltų arba pilkų debesų ritiniai, sudarantys bangas, garbanas ar netgi kamuolius. Jie pranašauja gerą, sausą orą.

Altostratus

Žemų, tirštų, pilkų debesų, kurie užtemdo saulę, sluoksniai. Neparodo žymaus oro pasikeitimo.

Dangaus spalva

Tai kita svarbi informacija, kuri padeda suteikti tikslią oro prognozę. Dangus turi būti stebimas saulėtekį arba saulėlydį.

Spalvotas dangus

Pernelyg spalvotas dangus, šmėkščiojantis už žemų, pilkų debesų (sluoksniniai debesys) vualio anksti ryte arba vakare, praneša apie lietu.

Geltonas dangus

Jeigu dangus atrodo geltonas vakare arba raudonas ir debesuotas ryte, tuomet labai tikėtina, kad bus vėjuota.

Vos matomas dangus

Jeigu dangus pro debesų sluoksnį vakare atrodo vos matomas, kitas rytas tikėtinas toks pats, su galimu lietumi. Jeigu dangus vėl vos matomas saulėlydžio metu, tuomet blogas oras dar šiek tiek užsuks.

Oranžinis dangus

Oranžinis dangus per saulėtekį ar saulėlydį tai gražaus oro ženklas.

Gyvūnai ir augalai

Gyvūnai ir augalai turi "šeštąjį jausmą" apie oro pasikeitimus. Jeigu mes atidžiai stebėsime jų elgesį, mes galime gauti labai svarbios informacijos, kuri mums gali padėti prognozuoti orą.

Kuomet artinasi blogas oras, bitės, skruzdės ir daugybė kitų vabzdžių pradeda žemai skristi ir ieško pastogės. Paukščiai daro tą patį kai jie ieško maisto. Žuvys šokinėja iš vandens, gaudydamos žemai skraidančius vabzdžius.

Karvės ir arkliai atsuka savo pasturgalius į vėją ir tampa neramūs ir arba nervingi artėjant oro pasikeitimui arba lietu.

Jeigu netoliese esantys kalnai arba besidriekiančios kalvelės nusidažo mėlynai pilka spalva, tai byloja apie oro pasikeitimą. Jeigu spalva tampa rausvai pilka, tai be abejo reikš lietu.

Blogo oro metu, dobilai ir kiti augalai suskleidžia savo lapus, kad apsaugotų save nuo šalčio.

Jeigu pasroviui tekančiame vandenyje girdisi triukšmas, tai simbolizuoja gražų orą, tačiau jeigu šis garsas girdisi prieš srovę, tai simbolizuoja galimą oro pasikeitimą arba artėjantį blogą orą.

Galiausiai svarbu žinoti, jog bendrąja prasme, oro prognozių patikimumas, naudojantis tam tikrais prietaisais yra maždaug 95% per artimiausias 24 valandas, 60% ateinančioms trimis dienoms ir tik 30% savaitei arba daugiau.

Pradžioje atrodo sunku atlikti tikslią oro prognozę, tačiau, kaip ir daugelis kitų dalykų, tai tik praktikos, kantrybės ir ilgo stebėjimo klausimas.

Šaltinis: <http://www.siemprescout.org>; <http://www.geocities.com>.

Manual Exporar y Acampar, Elvio Pero, Ed. Zig – Zag, Santjagas, Čilė, 1992.

PAKARTOTINAI PANAUDOKIME SKILTIES METRAŠTĮ

VEIKLOS SANTRAUKA

Šioje veikloje, skiltis išmoksta paprastą popieriaus perdirbimo (pakartotinio naudojimo) metodą, stengdamasi pasinaudoti aplinkai nekenkiančia technologijos forma. Tuomet jie naudoja popieriaus lapus, kuriuos jie perdirbo, tam, kad galėtų padaryti skilties metraščių, kurių jie gali puošti įvairiais būdais, stiprindami skilties dvasią ir įrašydami savo anekdotus bei patirtis.

VIETA

Pakankamai didelė vieta, kur jauni žmonės gali patogiai dirbti.

TRUKMĖ

3 skilties susirinkimai

DALYVIAI

Skiltis

VEIKLOS TIKSLAI

- 1) Sužadinti skilties dvasią, naudojant vieną iš jos įprastinių išraiškų.
- 2) Dirbti drauge, siekiant sukurti naudingas medžiagas skilčiai.
- 3) Skatinti naudoti metodus, kurie padeda apsaugoti aplinką.
- 4) Mokyti popieriaus perdirbimo metodo.
- 5) Įdiegti įvertinimus už gerai atliktą darbą.

PADEDA PASIEKTI ŠIŲ MOKYMO TIKSLŲ

11 – 13

- 1) Aš mokausi naujus dalykus, pamiršdamas tai, ko buvau mokomas mokykloje.
- 2) Aš noriu sužinoti daugiau apie tai, kas vyksta aplink mane.
- 3) Aš tobulinu savo sugebėjimus dirbti fizinį darbą.
- 4) Aš išreiškiu savo mintis ir patirtis skilties metraštyje.

13 – 15

- 1) Aš dedu pastangas, norėdamas daugiau sužinoti apie dalykus, kurie mane domina.

- 2) Aš padėdu išlaikyti ir prižiūrėti skilties susirinkimo vietą bei įrangą.
- 3) Aš dalyvauju projekte, kuris suteikia naujus sprendimus įprastinėms techninėms problemoms.

MEDŽIAGOS

Medžiagos, reikalingos popieriaus gaminimui, yra išdėstytos atitinkamame priede. Norint sujungti du lapus reikalinga: žirkklės, meistriškai pagamintas peiliukas, skylių išmušėjas, siūlas arba virvelė, knygrišio adata. Viršelių papuošimui reikalinga: rašikliai, kaspiniai, medžiaga, oda, mediena, priklausomai nuo to, ką naudoti pasirenka kiekviena skiltis. Techniniai priedai, skilties dvasia, skilties metraštis bei popieriaus perdirbimas papildo šį veiklos lapą.

Autentiška idėja:

Alejandro Valverde Olascoaga, REME komanda, Peru.

VEIKLOS APRAŠYMAS

Prieš veiklą

Kai skiltis nusprendžia atlikti šią veiklą, draugovės vadija privalo praveisti diskusiją su skiltininkais ir paskiltininkais, susikoncentruodama ties dalykų, kurie išreiškia skautų dvasią vertę ir, ypač, skilties dvasia. Šis pokalbis padės skiltininkams ir paskiltininkams vystyti vėlesnius pokalbius skiltyje atsižvelgiant į tai. Draugovės vadija taip pat gali rasti naudingus pasiūlymus šiai diskusijai techniniame priede Skilties dvasia ir Skilties metraštyje bei trečiame skyriuje, „Skiltis“, skautų grupės vadovų atmintinėje, išleistoje 2002, Pasaulinės skautų judėjimo organizacijos.

Jeigu daugiau nei viena skiltis pasirenka šią veiklą tos pačios programos ciklo metu, ši diskusija gali vykti prižiūrint draugovės tarybai.

Tos pačios diskusijos metu, draugovės vadija gali paminėti keletą metraščio puošimo variantų, siekiant juos motyvuoti bei pažadinti jų vaizduotę. Pvz.: jie gali dekoruoti metraščių laivo rastių, piloto skrydžių knygos stiliumi, tyrinėtojo dienoraščio stiliumi, kelionės erdvėlaiviu stiliumi. Šie pasiūlymiai ne tik suteiks jiems idėjų knygos puošybai, tačiau taip pat ir sukurs ryšį su simboline skautų draugovės struktūra.

Pirmasis susirinkimas

Kai tik skiltis sudaro būsimos veiklos programą, skiltininkas ir paskiltininkas pristato veiklą bei pakviečia kitus skautus pagalvoti apie dalykų, kurie išreiškia

skautų dvasią, vertę. Šis pokalbis taip pat gali paliesti bendrų patyrimų, įvykių, anekdotų skiltyje, įrašymo svarbą – vienas būdas tai padaryti – tai skilties įrašų knyga.

Tuomet jie prieina prie tam tikro metodo, kuris yra naudojamas šioje veikloje, norint padaryti metraščių, kalbant apie antrinį žaliavų panaudojimą, apie popieriaus, kurį mes kasdien naudojame ir išmetame, kiekį bei dėl nekontroliuojamo medžių kirtimo aplinkai sukeliama žalą. Skiltininkas ir paskiltininkas gali naudotis šia informacija, kuri pateikiama techniniame priede Popieriaus perdirbimas ir, be abejo, bet kokia kita informacija, kurią jie sugebėjo surinkti šiai veiklai.

Kai tik skiltis entuziastingai priima įsitraukimo į antrinio žaliavų panaudojimo idėją, skiltininkas ir paskiltininkas pasiūlo jiems naudoti seną popierių, skilties metraščio atnaujinimui. Jie aptaria kokią knygą jie norėtų sukurti, kokie bus jai būdingi bruožai, bei medžiagų sąrašą, kuris jiems bus reikalingas, šiai knygai sukurti.

Per savaitę jie turi gauti reikiamas medžiagas.

Antrasis susirinkimas

Įsitikinę, kad visos medžiagos yra paruoštos, skiltininkai labai detalai paaiškina darbą. Labai svarbu užtikrinti, kad nors skiltys organizuoja savo darbą, visi nariai privalo turėti galimybę pagaminti kelis lapus iš antrą kartą panaudojamo popieriaus.

Labai gerai jei skiltininkai pasipraktikuoja antrą kartą panaudoti tą patį popierių iš anksto, tokiu atveju jie gali numatyti galimas problemas ir suteikti naudingą patarimą šios veiklos metu. Jeigu reikia, draugovės vadija gali jiems padėti praktikuotis.

Šio tarpsnio veiklos užduotis yra pagaminti pakankamą popieriaus kiekį, iš tiek, kiek skiltis pasirinko metraščių gaminimui.

Metraštis gali būti užrašų knygelės formos, kad lapai nejudėtų, jie yra susiuvami. Lapų sujungimui tarpusavyje taip pat galima panaudoti segtuvą arba rišiklį, kad prireikus būtų galima pridėti daugiau lapų. Tokiu būdu, šis pakartotinio panaudojimo metodas bus naudojamas ir įsimenamas. Bet kokiu atveju, metraščių viršelis gali būti pagaminamas tokiu pačiu būdu, lapus padarant storesnius, kad jie būtų panašesni į atvirutę.

Šis etapas baigiasi kai popieriaus lapai pradeda džiūti.

Trečias susitikimas

Skiltys patikrina savo popierių, norėdamos pažiūrėti ar jis yra sausas, pašalina apisaugančiąją medžiagą ir sukarpą jį iki reikiamo dydžio.

Jeigu lapams reikia džiūti mažiausiai 24 valandas, ši veikla turi būti taip suplanuota, kad trečiasis susirinkimas vyktų po antrojo susirinkimo. Kitokiu atveju, lapai gali būti paliekami džiūti savaitei draugovės susirinkimo vietoje, arba kokioje nors kitoje saugioje, sausose vietoje, toliau tęsiant pradėtą veiklą kitame skilties susirinkime.

Kai lapai yra sukarpomi, skiltis turi neapdirbtas medžiagas, skirtas metraščio gaminimui. Tai užims maždaug 45 min.- valandą, turint galvoje, kad metraštinis turi būti patrauklus ir nenudėvimas.

Užbaigiant šią veiklą, skiltis gali iškilmingai atversti savo metraštinę, įrašydama kiekvieno nario įspūdžius apie šią veiklą arba koki nors kitą istoriją ar patyrimą, kuris įvyko skiltyje. Draugovė taip pat gali parodyti metraštinę likusiai draugovės daliai, paaiškindami priežastis, kodėl jis buvo daromas tokiu būdu, pakomentuodama darbą ir pabrėždama tam tikrus ypatingus pakeitimus, kurie buvo atlikti su pakartotinai panaudojamu popieriumi.

Pasidalijimas savo patirtimi su kitomis skiltimis, gali paskatinti juos suplanuoti panašią veiklą arba panaudoti tokį patį antrinio žaliavų panaudojimo metodą kitoms veikloms, tokioms kaip, pasiruošimas Kalėdoms ar sveikinimo atvirukų Kalėdoms gaminimas, skelbimo lentų, kalendorių, pakvietimų, diplomų gaminimas.

Bet kokioje veikloje, kurią organizuoja jauni žmonės, ar tai draugovės ar skilties veikla, pastovi ar kintama, vidinė ar išorinė – draugovės vadija turi būti visuomet pasiruošusi padėti, kai tik to prireikia, ir nesikišant į jaunų žmonių darbą bei sprendimus, stebėti šį procesą. Visa ši informacija bus be galo svarbi, kuomet bus vertinamas kiekvieno jauno žmogaus asmeninis vystymasis. Atsižvelgiant į tai, skilties išreiškiamos nuomonės, kuomet ji vertina šią veiklą, yra taip pat svarbios.

SKILTIES DVASIA IR SKILTIES METRAŠTIS TECHNINIS PRIEDAS

Skilties dvasia

Kuomet mes kalbame apie skilties dvasią, mes turime galvoje dvasią, kurią mes matome jaunuose žmonėse bei vadovuose, kurie laikosi savo skautų įžodžio ir gyvena pagal vertybes, išreikštas skautų priesakuose.

Skauto dvasia – tai yra dvasinė savybė, kuri išskiria skautą ir iškelia jį iš kitų

jaunų žmonių, atliekančių panašias veiklas, rato.

Skilties dvasia – tai yra skautų dvasia, kuri patiriama skiltyje, sukuriama tam tikrą atmosferą bei tarpusavio ryšius, kurie priverčia kiekvieną jauną žmogų pasijusti svarbia svarbios gupės dalimi.

Jeigu kiekvienas jaunas žmogus, esantis grupėje, dės pastangas, kad pajustų skauto dvasią, mažoje bendruomenėje atsiskleis galinga skilties dvasia, kurioje atskiri interesai duos laisvę bendriems siekiams. Solidarumas vietoj individualumo, puikiai atliktas darbas vietoj improvizacijos, iniciatyva vietoj apatijos, linksmumas vietoj pesimizmo ir bendri interesai vietoj agresijos – tai keletas ženklų, kurie rodo, kad skilties dvasia egzistuoja ir auga.

Skilties dvasia laikui bėgant gali natūraliai vystytis. Ji negali būti primetama ir taip pat negali atsirasti per vieną dieną. Taip kaip medis, kurio augimui yra reikalinga derlinga žemė, saulė ir vanduo, taip pat ir skilties dvasia turi būti kuriama, ugdoma bei puoselėjama.

Yra daugybė spontaniškų skilties dvasios apraiškų. Požiūriai, kurie yra išreiškiami, atsakomybės, kurios prisiimamos, santykiai, kurie yra kuriami, aplinkybės, kurios iššaukia šypseną ir netgi menkiausi žodžiai bei gestai, atskleidžia didesnę ar mažesnę skilties dvasios egzistavimą.

Bet taip pat yra ir kitų, mažiau spontaniškų šios dvasios išraiškų, kurios padeda jai suteikti stiprybę.

Formalios skilties dvasios išraiškos

Sakydami formalios skilties dvasios išraiškos, mes turime galvoje tinkamą tam tikrų veiksmų įgyvendinimą, kurie yra skautiškojo metodo dalis ir yra atliekami skiltyje.

Šiuos veiksmus galima sugrupuoti į keturis pagrindinius skilties gyvenimo aspektus: struktūra, daiktai, simboliai bei veiklos.

Toliau mes apžvelgsime kiekvieną iš šių aspektų bei veiksmų, kurie atskleidžia ir sustiprina skilties dvasią:

Skilties struktūra

- Kryptį duoda ir pavyzdį rodo skiltininkas ir paskiltininkas.
- Įprastas Skilties tarybos funkcionavimas
- Pripažinimas ir tinkamas įvairių skilties pareigų ar pozicijų vykdymas skilties narių.

Skilties daiktai

• Nuolatinis skilties susirinkimo vietos arba kampelio prižiūrėjimas, kurio jaukumas ir dekoras yra skilties nario pagarbos asmeninei ir privačiai erdvei, kurią jie užima, atspindys.

• Skilties įrengimų bei medžiagų prižiūrėjimas, kurių tvarkinga būseną simbolizuoja jaunų žmonių rūpinimasis savais daiktais ir nieko nedarymą bet kaip (taip kaip papuola).

Skilties simboliai

- Vardas, kuris išreiškia jaunos žmonės, turinčius tam tikro gyvūno savybes ir suteikia jiems priklausomumo jausmą.
- Šūkis, kuris dažniausiai yra susijęs su vardu ir sukuria bendrą veiksmo stilių ir darbotvarkę.
- Pritarimo šūksnis, kuris žymi veiklos pradžią, yra tam tikros būsenos ir savitarpio supratimo tarp skilties narių ženklas.
- Vėliava, kuri atspindi vardą ir simbolizuoja skiltį.
- Daina, kuri atspindi skilties meninį jautrumą ir išreiškia jos dalinio dvasia (pranc. *esprit de corps*).
- Spalvos, kurios išskiria skiltį iš visų kitų ir yra pasididžiavimo savo nariais šaltinis.
- Metraštinis, kuriame fiksuojama skilties istorija.
- Byla, kuri atspindi organizaciją bei tvarką, pagal kurią vykdoma skilties veikla.
- Muziejus, kur yra laikomi su skilties istorija susiję objektai.
- Maldynas, kuris išreiškia ypatingą skilties ryšį su Dievu.
- Ypatingų dienų bei sukakčių sąrašas, kuriuo remiantis švenčiamos svarbios datos ir jis padeda jauniems žmonėms pažinti savas šaknis.
- Laikraštis, kuris yra leidžiamas labai dažnai ir patalpinamas draugovės skelbimų lentoje ir jis suteikia žinių apie skilties vystymąsi.

Priklausomai nuo kiekvienos skautų draugovės tradicijų, skiltis gali stebėti daugybę kitų tradicijų, tokių kaip Paslaptys, Švilpesiai, Kodas, Slaptažodis ir t.t.

Skilties veiklos

Veikos – tai kitas aspektas, kuris drauge išreiškia ir stiprina skilties dvasią. Veiklos gali būti pastovios arba kintamos.

Pastovios veiklos yra tokios veiklos, kurios privalo būti atliekamos pastoviai, siekiant sukurti tinkamai skautiškojo metodo atmosferai. Į jas įeina skilties susirinkimai, skilties taryba, draugovės taryba, ekskursijos, stovyklos, žaidimai, dainos, šokiai, stovyklos su laužais bei daugybė kitų.

Kintamos veiklos labai skiriasi savo turiniu ir jos yra formuojamos, specialiai atsižvelgiant į daugybę jaunos žmonės neraminančių dalykų. Jos yra susiję su įvairiomis skautų veiksmų sritimis, tokiomis kaip aplinkos apsauga, socialinis vystymasis, bendruomeninis patarnavimas, mokymasis taikos, mokymasis vystymosi, rankų darbo įgūdžiai bei tam tikros technologijos ir kt.

Skilties metraštinis

Skilties metraštinis – tai vienas iš identiteto simbolių, parodantis kaip skilties dvasia vystosi laikui bėgant.

Metraštyje atsileidžia tam tikri meniniai gebėjimai ir jis yra naudojamas užfiksuoti svarbius faktus bei įvykius iš skilties bei jų narių gyvenimo. Jame yra įrašyta skilties, kuri didžiuojasi savo praeitimi, istorija, jos dabartis bei patyrimai, kurios norima perduoti ateinančioms kartoms.

Kai kuriose draugovėse metraštiniai yra vieši, bet dauguma skilčių išlaiko paprotį, kad metraštinį galėtų skaityti bei jame ieškoti informacijos tik esami ir prieš tai buvusieji skilties nariai. Kartais, vadovams bei tam tikriems svečiams taip pat leidžiama peržiūrėti metraštinį.

Taigi tai yra gerai prižiūrima ir specialiai papuošta knyga, kuri yra saugoma tam tikroje vietoje ir nėra pasiekama visiems iš eilės.

Visi skilties nariai padeda rašyti metraštinį ir prisideda kiek gali, tačiau, dažniausiai, vienas žmogus yra atsakingas už jo priežiūrą bei užtikrinimą, kad metraštinis yra nuolat atnaujinamas. Skilties dėl šios pareigos yra vadinama Legendos priežiūrėtoja, Perrašinėtoja ar Metraštinio priežiūrėtoja.

Metraštinio turinys

Kiekviena skiltis turi pasirinkimą kaip vesti savo metraštinį, jame bus smulkiai nupasakoti nuotykiškai bei faktai, kurie šiose puslapiuose išliks amžiams.

Tačiau, atsižvelgiant į daugelio skilčių patirtį, iš esmės, daugybė metraščių turi kelias bendras dalis, o kitos dalys yra skirtingos.

Šios metraštinio dalys yra bendros:

- 1) Gražiai dekoruotas, patrauklus ir originalus viršelis, kuris dažnai padaromas iš raižytos odos, išpjautų medžio plokščių, gyvūnų kailio, išsiuvinėtos medžiagos ar iš geležies iškalto kūriniu.
- 2) Pirmame lape yra surašyti visi skilties narių vardai, gyvūno, kuris simbolizuoja skiltį, piešinys, šūkis, spalvos, skautų draugovės pavadinimas, ir, kartais, atitinkamos grupės ir regiono pavadinimas.
- 3) Trumpas gyvūno aprašymas, kurio vardu yra pasivadinti skiltis: jam būdingi požymiai, įpročiai, arealai, pėdsakai, ir kai kada netgi šio gyvūno fotografijos ar piešiniai.

- 4) Pritarimo šūksnis, kurį naudoja skiltis bei vėliavos dizainas.
- 5) Skilties daina, kuri dažniausiai yra paprasta melodija, kurią lengva dainuoti, ilgų kelionių metu. Daina paprastai yra sukuriama tam tikro įsimintino vykio metu ir laikui bėgant yra pridedami tam tikri posmai, siekiant suformuoti tikrą sakmę.
- 6) Skilties malda, globėjas, kodas, slaptažodis, sukaktuvės ir kitos, skiltyje pritaikytos tradicijos.
- 7) Skilties įkūrimo data bei visų jaunų žmonių, kurie buvo skilties nariai, vardai. Daugybėje metraščių ši informacija yra surašyta chronologiška tvarka, pažymint kiekvieno nario įsijungimą į skiltį bei išodį. Kiti metraščiai pamini tam tikru būdu išsiskyrusius narius, kurie pelnė pripažinimą už skilties ribų, netgi ją palikę.
- 8) Kiekvieno skilties nario „skauto parašas“, kuris yra įrašomas metraštyje išdžio davimo dieną. Šie parašai dažniausiai yra pasirašomi žmogaus „totemo vardu“ ir juos lydi gyvūno, kurio vardu jie pasivadinę, siluetas.

Dalys, kurios skiriasi priklausomai nuo draugovės papročių yra tokios:

- 1) Draugovės ir skautų grupės istorija: kaip jie buvo sukurti, jų įkūrėjai, ankstyvieji laikai bei jų dalyvavimas regione, nacionaliniai bei tarptautiniai renginiai.
- 2) Informacija apie stovyklas, ekskursijas, ilgalaikes veiklas ar kitus įsimintinus įvykius, apie kuriuos yra reikalingas rašytinis įrašas. Daugumą šios informacijos papildo brėžiniai, planai, spaudos iškarpos, suvenyrai, piešiniai bei fotografijos. Iš viso to susideda knygos, kurios yra labai įdomios, kadangi jose yra pasakojama kasdienio skilties gyvenimo istorija.
- 3) Trumpi tekstai, poemos bei kiti rašiniai, kurie patraukė skilties dėmesį arba sužadino skilties narių interesą, bei tai, ką jie nusprendė įrašyti.
- 4) Svarbių susitarimų, priimtų skilties taryboje, įrašas.
- 5) Svarbių lankytojų, kuris skiltis užiminėjo, sveikinimai, kuriuose yra dedikacijos bei atminimo ženklai, kuriuos jie paliko metraštyje.

Metraštis – tai gyvas skilties istorijos, jos svajonių, nugalėjimų bei triumfo akimirkų palikimas. Tai skilties siela bei sąžinė. Štai todėl jis yra toks tikras skilties dvasios atspindys.

Šaltinis: Gerardo Gonzalez ir Alberto DEl Britto, ISO komanda

POPIERIAUS PAKARTOTINIS PANAUDOJIMAS TECHNINIS PRIEDAS

Medžiui reikia daug metų augti, kol iš jo bus pagaminamas popierius, ir daugybei miškų reikia pagaminti visą popierių, kurį žmonės naudoja... o po to išmeta!

Kai kuriuose pasaulio dalyse, tokiose kaip Jungtinėse Amerikos Valstijose, kiekvienas žmogus naudoja ir išmeta virš 250 kg popieriaus kiekvienais metais. Sukrovus šį kiekį, gautųsi dviejų aukštų pastatas; ir popierius, kurį keturi žmonės išmeta per metus, svertų maždaug tiek, kiek mašina.

Kai mes pagalvojame, kad norint pagaminti milžinišką popieriaus kiekį, kurį sunaudoja Jungtinėse Amerikos Valstijose gyvenantys žmonės, reikia nukirsti virš tūkstančio milijonų medžių, pasidaro aišku, kad pakartotinis popieriaus panaudojimas yra labai svarbu, siekiant išsaugoti aplinką. Jeigu kiekviena šeima, gyvenanti Jungtinėse Amerikos Valstijose tiesiog pakartotinai naudotų, vietoj sekmadienį išmetus sukauptą popierių, kiekvieną savaitę būtų išsaugojama 500, 000 medžių.

Nekontroliuojamo popierius naudojimo problema paliečia beveik kiekvieną pasaulio šalį ir būtina imtis tam tikrų priemonių tam sumažinti. Visų pirma, jūs galite rinkti laikraščius bei kitą popierių, kuris paprastai yra išmetamas ir išsiugdyti įprotį laikas nuo laiko sukauptą popierių vežti į tam tikrus popierius perdirbimo centrus, kartais netgi yra už tai mokama. Jūs galite pakartotinai naudoti įvairias popieriaus rūšis bei korteles tokiu būdu: kartonines maisto pakuotes bei daugybę kitų įprastinio naudojimo produktų, tokių kaip telefonų knygos, užrašų knygtės, seni bloknotėliai ir t.t.

Tačiau antrinį popierių perdirbimą jūs taip pat galite paversti ir menine veikla, naudodami labai paprastas priemones bei medžiagas. Čia pateikiame keletą lengvų popieriaus perdirbimo metodo, kurie suteikia malonumą!

Medžiagos

Bendros:

- Sulčiaspaudė
- Kvadratinė ar stačiakampė, turintis plokščią apačią talpykla (tokia kaip kepamoji skarda ar salotų dubuo), kuris yra maždaug 5 cm gylio ir yra didesnis už popieriaus lapą, kurį norite padaryti.
- Stačiakampis vielos ar plastmasinio tinklelio gabalėlis (panašiai kaip palapinės tinklelis nuo uodų), kuris yra didesnis negu popieriaus lapas, kurį jūs norite pagaminti ir kuris telpa jūsų talpykloje.
- Matavimo ąsotis, arba 250 cm³ puodelis.
- Medinė lenta, kuri yra laikraščio lapo dydžio.

Norint pagaminti 2, 5 laikraščio lapus:

- 2, 5 laikraščio lapų
- 5 puodeliai vandens
- 12 dvigubų laikraščio lapų (beveik visas skyrius)

Instrukcijos

- 1) Suplėšykite 2 ½ laikraščio lapus į labai mažus gabalėlius. Sudėkite suplėšytą popierių į sulčiaspaudę ir įpilkite penkis puodelius vandens. Jeigu pageidaujate, galite pridėti šaukštelį (15 ml) krakmolo arba sintetinių klijų kiekvienam puodeliui vandens. Tai bus suklijuojanti medžiaga kuomet kieta tešla džius, taip padarant popieriaus lapą lankstesniu bei atsparesniu.
- 2) Uždarę sulčiaspaudės dangtelį, spauskite popierių, kad jis pavirstų popieriaus mase (mišinys turi būti lygus ir turi būti juntama švelni kietos tešlos konsistencija). Tuomet išpilkite popieriaus masę į matavimo ašotį arba puodelį.
- 3) Padėkite talpyklą ant kieto, plokščio paviršiaus, į vidų įdėdami tinklelį. Pilkite vandenį į talpyklą iki 1.5 – 2 cm gylio.
- 4) Įpilkite 250 cm³ minkštos masės į talpyklą, virš tinklelio. Rankomis tolygiai ištieskite minkštą masę, suformuodami plėvelę virš tinklelio – taip bus daromas popieriaus lapas. Kuo popieriaus masės plėvelė bus plonesnė, tuo lankstesnis bus popierius. Nesvarbu, kad kraštai yra nelygūs, vėliau bus galima suformuoti norimą formą.
- 5) Padėkite tris atverstus laikraščio lapus švarioje, sausoje vietoje, netoli talpyklos. Šis veiksmas atliekamas dėl to, kad iš naujo perdirbtas popierius išdžiūtų. Padedant draugui, pakelkite tinklą ir laikykite jį virš talpyklos kol visas nereikalingas vanduo išbėgs.
- 6) Atsargiai padėkite tinklą ant vienos atversto laikraščio pusės. Užverskite kitą pusę ir atsargiai ją pasukite, kad pusė, su tinkle esančia popierius mase būtų paguldyta žemyn.
- 7) Ant laikraščio viršaus padėkite medinę lentą, visiškai jį uždengdami. Laikydami abi rankas ant lentos, lėtai spauskite ją visu svoriu, kad išspautumėte vandenį, kuris gali būti susikaupęs popieriaus masėje. Jeigu reikia, tai galite atlikti du arba tris kartus.
- 8) Atsargiai atverskite laikraštį ir pirštais paimkite tinklą ir palengva atskirkite popieriaus masę nuo tinklo. Palikite popieriaus masę išdžiūti, atvertę laikraštį, sausoje vietoje mažiausiai 24 valandoms. Jeigu įmanoma, padėkite laikraštį saulėkaitoje ir saugokite nuo drėgmės.
- 9) Kitą dieną švelniai palieskite laikraštį pirštais, įsitikindami ar jis jau yra išdžiūvęs. Būdami įsitikinę, kad jis yra visiškai sausas, labai atsargiai atskirkite jį nuo laikraščio. Pakėlę naujai pagamintą popierių jūs tikriausiai

pastebėsite, kad ta pusė, kurią jis gulėjo žemyn vis dar yra šiek tiek drėgna; tokiu atveju, padėkite naują popieriaus lapą ant sausesnio laikraščio, šlapia puse į viršų.

- 10) Norėdami pagreitinti džiūvimo procesą, jūs taip pat galite padėti perdirbtą popierių į įjungtą orkaitę, kuri ką tik buvo išjungta, tačiau ne ilgiau kaip penkioms minutėms. Kitas būdas paspartinti džiūvimo procesą – tai padėti popierių ant radiatoriaus, tačiau stebėkite, kad jis būtų tik truputį šiltas ir nebūtų tiesioginio karščio.
- 11) Kruopščiai nuplaukite ir išvalykite visas medžiagas ir laikykite jas iki sekančio naudojimo.

Idėjos popieriaus puošimui

Jūs galite popieriaus perdirbimo metu jam suteikti ypatingą žavesį, jį nuspalvindami arba papuošdami jį mažomis sėklomis ar gėlių vainiklapiais. Tai visai nesunku:

- Norėdami papuošti popierių jūs galite sumaišyti sėklas su popieriaus mase (4 taisyklių skirsnyje) prieš išpilant masę į tinklą – taip. Kad sėklos pasiskirstytų tolygiai per visą lapą, sukuriant puikią tekstūrą.
- Norėdami papuošti vieną popieriaus sritį, kai tik popieriaus masė yra iškleista per visą tinklą (4 taisyklių skirsnyje), jūs galite papuošimus (lapus arba gėlių vainiklapius) išdėstyti tose vietose, kur jūs norite.
- Norėdami nuspalvinti lapą, į penkis puodelius vandens, kuris yra naudojamas ruošiant popieriaus masę 1 žingsnyje, įpilkite tirpstančių vandenyje dažų (tokių kaip maistiniai dažai).

Perdirbtas popierius bus šiek tiek nelygus, nevienodo storio ir gana kietas. Jis bus pilkšvai baltos spalvos, kuo daugiau rašalo bus naudojama popieriuje, norint pagaminti popieriaus masę, tuo tamsesnės spalvos bus perdirbtas popierius.

Šaltinis: “ 50 dalykų, kuriuos gali padaryti vaikai, siekdami išsaugoti žemę“; John Javna;

Ir „Pasaulinis skautas“; Frank Opie.

SKILTIS ĮGAUNA RITMĄ

VEIKLOS SANTRAUKA

Ši veikla tai kvietimas džiaugsmingai švęsti buvimą kartu, kartu su muzika bei dainomis, surengiant šventę skautų draugovėje, kurioje visos skiltys pristato savo kompozicijas ir pasidalina muzikiniais bei kūrybiniais gebėjimais.

Čia pateikiamas pasiūlymas šventei skautų draugovėje ir, šio veiklos lapo pabaigoje pateikiama keletas idėjų sugalvoti bei įgyvendinti daugybę pasiūlymų.

VEIKLOS TIKSLAI

- 1) Organizuoti ir dalyvauti skautų draugovėje vykstančioje šventėje.
- 2) Sukurti dainas.
- 3) Vystyti muzikinius bei meninius gebėjimus.
- 4) Vystyti gebėjimą dirbti komandoje.

PADEDA PASIEKTI ŠIŲ MOKOMŪJŲ TIKSLŲ

11 – 13

- 1) Aš mokausi naujus dalykus, pamiršdamas tai, ko buvau mokomas mokykloje.
- 2) Aš entuziastingai dalyvauju savo draugovės meninėse veiklose.

13 – 15

- 1) Aš dedu pastangas, siekdamas daugiau sužinoti apie dalykus, kurie mane domina.
- 2) Aš organizuoju originalias veiklas, skiltyje atlikti.
- 3) Aš išreiškiu savo meninius interesus bei įgūdžius, įvairių technikų pagalba.
- 4) Aš mėgstu dainuoti ir žinau daugybę dainų.
- 5) Aš padedu paruošti medžiagas meniniams brėžiniams.

MEDŽIAGOS

Tos, kurios reikalingos padaryti šventės scenai bei reikalingos skilčių dainoms. Daugybė muzikos instrumentų gaminimo priedų papildo šią veiklą.

VEIKLOS APRAŠYMAS

Prieš pirmąjį susirinkimą

Draugovės taryboje, Draugovės vadija primena skiltininkams ir paskiltininkams jų įsipareigojimus, kuriuos jie prisiėmė kai ši veikla buvo atrinkta, numato veiklos etapus, atsako į klausimus, pasidalina pareigomis ir paskatina skiltininkus dirbti skiltyse.

Pirmasis susirinkimas

Kuomet ateina veiklai skirtas laikas, skautų draugovė susirenka pradėti veiklą. Pirmajame susirinkime draugovės vadija arba kažkas kitas iš draugovės tarybos primena pagrindinius veiklos požymius, paaiškina sekančius žingsnius ir paskirsto pareigas organizuojant skautų draugovės šventę.

Kaip motyvacijos priemonę, vadovai gali skatinti dialogą apie muzikos mūsų gyvenimuose svarbą ir jos, kaip mūsų žmonių kultūros ar tam tikros žmonių grupės apraiškos vaidmenį. Prisiminimas ir dainų dainavimas, kurie formuoja tam tikrą skautų tradicijų dalį arba tai, kas tiesiog patinka jauniems žmonėms, gali sukurti tinkamą atmosferą šiai veiklai. Žymiai geriau jeigu dainos yra atliekamos akompanuojant gitara, akordeonu, armonika ar kokiu nors kitu muzikiniu instrumentu.

Yra daugybė aspektų, kuriuos reikėtų atžvelgti prieš skiltims pradedant darbą. Šie sprendimai gali būti priimami šioje vietoje, kartu su visa skautų draugove, arba draugovės taryboje prieš susirinkimą. Jie yra susiję su dainomis, kurias kiekviena skiltis gali pristatyti šventėje, muzikos stiliumi (skautų dainos, folklorinės dainos, populiarioji muzika ir t.t.), dainų pobūdis (lyrika ir muzika, lyrika į gerai žinomas melodijas, gerai žinoma lyrika ir muzika ir t.t.). Reikia susitarti dėl šių dalykų tam, kad skiltys žinotų, ką jos šventėje turės vertinti ir tuomet visos varžybos vyksta lygiai.

Šventė taipogi turi būti organizuojama. Diena ir laikas, kuomet ji įvyks, pakvietimai, kurie bus pagaminti, tam tikros priemonės, kurias reikia įsigyti ir pasiskolinti (garso įranga, prizai, scenos papuošimui reikalingi dalykai), žiuri, kuri vertins. Tai laikas pasidalinti užduotimis bei pareigomis, susijusias su šiuo šventės aspektu.

Kai atmosfera jau yra sukurta ir visi šie klausimai aptarti, skiltys susirenka aptarti dainas, kurias jos pristatys draugovės šventėje. Dalis darbo gali būti atliekama šio susirinkimo metu, tačiau, be abejonės, jie turės dar kartą susirinkti, norint viską užbaigti.

Tarp pirmojo susirinkimo ir šventės

Tarp pirmojo susirinkimo ir šventės, skiltys bus labai užsiėmusios, ruošdamos ir repetuodamos savus pristatymus, susirinkdamos tam tikrus dalykus, kurie reikalingi užduočių atlikimui.

Draugovės vadija tuo metu turi stebėti kaip vyksta skilties darbas ir gebėti suteikti pagalbą, jeigu to prireiks. Atsižvelgiant į šventės ruošimą, draugovės vadija greičiausiai bus atsakinga už labiau kompleksinius aspektus ir, kaip visada, turi priminti skiltims, laikytis nustatytų gautinių termino datų.

Skautų draugovės šventė

Kai ateina šventės diena ir visi pasiruošimai jau yra baigti, skautų draugovė susirenka paskirtoje vietoje, viską paruošti šventei. Jie turi susitikti pakankamai anksti, kad galėtų ne tik pasiruošti savo pasirodymams, tačiau ir paruošti dalykus, skirtus šventei.

Kiekviena skiltis pristato savo dainą planuota tvarka. Draugovės vadija gali paruošti keletą tradicinių skautų dainų, juokingų numerių ar kitų veiklų, kurios linksmintų auditoriją tarp pasirodymų bei suteiktų galimybę atlikėjams pasikeisti drabužius.

Po pasirodymų, žiuri susirenka aptarimams. Kuomet jie prima sprendimą, rezultatai yra pranešami ir prizai apdovanojami nusipelnusiesiems, dalyviai taip pat gali būti pakviečiami pasivaišinti paprastais užkandžiais, švenčiant veiklos pabaigą.

Taigi, skautų draugovės šventė yra patraukli bei linksma veikla jauniems žmonėms, jų šeimoms bei draugams. Idėja gali būti praplečiama, tačiau įtraukiant kitas alternatyvas. Keletas idėjų yra aprašomos žemiau:

Skautų grupės šventė

Mūsų draugovė gali pateikti skautų grupės šventę, kurioje visos draugovės, esančios grupėje dalyvauja ir pateikia savo muzikinius kūrinius, kurie yra tinkami. Tokia veikla kaip ši gali būti vykdoma kaip grupės sukaktuvių ar tam tikros dienos, skirtos paramos institucijoms, dalis.

Tam tikros apygardos šventė

Suorganizavus šventę skautų draugovėje arba grupėje, panaši veikla gali būti

siūloma, pavyzdžiui, apygardos arba tam tikros srities grupėms. Šventė taip pat gali būti vedama tam tikros apygardos stovyklos proga, išrinkti geriausią renginio dainą.

Luthier's šventė

Į šią veiklą gali būti įtraukiami ir kiti aspektai, nepriklausomai nuo to, ar ji vyksta draugovėje, ar grupėje, ar apygardoje, suteikiant specialų atspalvį, tokį kaip liepiant dalyviams patiems pasigaminti instrumentus, kurie reikalingi dainoms atlikti. Šiam modalumui reikalingas tam tikras talentas, priklausomai nuo instrumentų, kuriuos jie nusprendžia pagaminti. Tačiau kai kuriuos instrumentus galima pagaminti laikantis instrukcijų, priklausomai nuo skilties narių kūrybingumo bei galimybių. Tokiu atveju, skiltys gali naudotis techniniais priedais, kurie papildo šią veiklą ir kur yra pateikiamos įvairios, įvairaus sunkumo lygio alternatyvos.

Visais šiais atvejais, reikės pergalvoti laiką, kiek ši veikla užims. Jeigu reikės pagaminti tam tikrus instrumentus, skiltims reikės šiek tiek laiko jų pagaminimui bei praktiniams jų panaudojimui, kol jie jausis pakankamai užtikrinti su jais groti.

Jei skiltys sau pasigamins instrumentus, jie taps skilties arba draugovės inventorius dalimi ir jais bus galima naudotis kitose veiklose, tokiose kaip stovyklose, religinėse šventėse ir įprastose draugovės veiklose, kuriuose dainavimas yra labai svarbu.

Šventės pabaigoje arba po susirinkimo, kuriame ji vyksta, draugovės vadija pasikalbės su jaunais žmonėmis, norėdami išgirsti jų išpūdžius apie veiklą bei pasirodymą joje. Jei žmonės, nepriklausantys draugovei dalyvavo veikloje, jie taip pat bus pakviesti išsakyti savo nuomonę apie veiklą.

MUZIKINIŲ INSTRUMENTŲ GAMINIMAS: TRADICINĖ ANDŲ FLEITA, IŠ BUTELIO PADARYTI VARGONAI, MAGNETOFONAS, MAŽOJI FLEITA TECHNINIS PRIEDAS

Tradicinė andų fleita

Tradicinė andų fleita, kuri būdinga Ekvadorui, Bolivijai, Peru, Čilei bei Argentinai, yra vienas iš pačių seniausių instrumentų. Iš pradžių ji buvo išpjaustoma iš kaulų arba molio, tačiau šiandien ji yra gaminama iš nendrių.

Medžiagos

- 1 nendrės gabalėlis, kuris yra 1-2 cm skersmens ir jo viršūnės yra kiek įmanoma toliau viena nuo kitos
- Apskritas brūžiklis
- Mažas plokščias brūžiklis
- Peiliukas
- Siaurapjūklis

Instrukcijos

- 1) Paimkite didžiausią nendrių gabalėlį tarp viršūnių ir perpjaukite jį kaip parodyta 1a paveikslėlyje, taip, kad vieno galas būtų atviras, o kitas uždarytas ties viršūne.
- 2) Išpjaukite griovelį pačioje apačioje. Norėdami tai padaryti, peiliuku išpjaukite V formą ir tuomet užbaikite jį naudodami mažą brūžiklį arba, jeigu nepavyks, vinimi, suvyniota švitriniame popieriuje. (2 paveikslukas).
- 3) Sulyginkite viršutines apačias, naudodamiesi apskritu brūžikliu (3 paveikslukas). Žemutinė apačia privalo turėti mažą angą, taigi jeigu jos viršūne bus visiškai užverinama, jūs turėsite padaryti mažą, 0, 5 cm skersmens angą (4 paveikslukas).
Pabandykite išgauti garsą, prieš išpjaudami daugiau angų. Norėdami tai padaryti, laikykite kena, žemutinį kraštą uždarydami iki pačio galo ir viršutinį kraštą nukreipdami ore į griovelį.
Oras iš jūsų lūpų pasiekia griovelį. Jeigu vamzdelis yra tinkamai padarytas, oras vibruos jo viduje. Kuo ilgesnis bus vamzdelis, tuo bus gilesnis bus garsas; trumpesnis vamzdelis sukurs aukštesnį garsą. Skylės aukština instrumentą ir tokiu būdu leidžia išeiti orui anksčiau, tai reiškia, kad vibravimas vyksta trumpesniame vamzdelyje ir taip sukuria aukštesnį garsą (paveikslukas 4). Nupieškite tiesią liniją iš griovelio vidurio žemyn link priešakinės kena dalies, kaip parodo taškuota linija, pav. 7a. Atlikite tokį pat veiksmą su užpakaline puse, kaip parodyta pav. 7b. Skylės turi būti padaromos ta pačia kryptimi, kaip ir linijos. Abiejose iliustracijose linijos einančios skersai taškuotos linijos sutampa apytikslė skylių vieta. 8 paveiksluke pateikiama atstumų tarp skylių lentelė.
- 5) Norint padaryti skylę. Pakaitinkite vinies galiuką iki tol kol jis taps karštas ir padėkite jį ant nendrės, toje vietoje, kur turėtų būti duobė, šį veiksmą kartodami kol duobė taps norimo dydžio. Praplatinkite duobes iki 0,5 cm pločio, naudodamiesi apskritu brūžikliu (pav. 9).
- 6) Matavimai turi būti atliekami nuo viršutinio skylės krašto. Jeigu garsas yra per žemas, šlifaukite viršutinį kraštą, kad skylę padidintume ir tuomet garsas pakils.

- 7) 10 paveiksluke parodytas griežimas, išgaunant skirtingus garsus. Skylės, kurios turi būti uždengtos, yra pavaizduotos juoda spalva

Vargonai, pagaminti iš butelio

Medžiagos:

- Aštuoni „muzikantai“
- Aštuoni stikliniai buteliai, kurių dydis ir forma sutampa
- Piltuvėlis
- Vanduo

Instrukcijos

Pirmiausias dalykas ką turite išmokti, tai yra kaip išgauti malonų garsą. Pripildykite pusę butelio vandeniu, laikykite butelį stačiai, prispauskite jo kakliuką prie savo apatinės lūpos ir švelniai pūskite skersai bei žemyn į butelį (pav. 11).

Praktikuokitės kol pavyks lengvai išgauti malonų garsą. Keiskite vandens kiekį, kad išgautumėte skirtingus garsus. Kuo daugiau vandens bus butelyje, tuo aukštesnis bus garsas, kuo bus mažiau vandens – tuo garsas bus žemesnis.

Jeigu jūs turite gerą klausą muzikai, jums bus nesunku suderinti butelius, kitų instrumentų pagalba. 12 paveiksluke, kuris nurodo kaip turėtų būti, yra parodyta C padėtis pianine.

Jeigu jūs negalite groti su jokių instrumentu ir jums sunku atskirti muzikinius garsus, 13 paveiksluke pateikiama apytikslė idėja kiek vandens jums reikės norint C padėties garsui išgauti.

DIDŽIULIS MAGNETOFONAS

Medžiagos

- nendrės arba bambuko gabalėlis, kuris yra 3 cm skersmens bei 30 cm ilgio
- peiliukas
- siaurapjūklis
- mažas apskritas brūžiklis
- mažas kaltas
- švininis pieštukas
- kamštis
- apskritas brūžiklis

Instrukcijos

- 1) Nupjaukite nendrės arba bambuko gabalėlį, taip, kad žemutinė apačia būtų uždarama ties viršūne ir viršutinė apačia liktų atvira (15 pav.). Tikėtina, jog padarius fleitos vamzdelį, viršūnė atsiras kažkur viduryje. Jis turi būti pradurtas ir vienodai pripildytas, kad oras galėtų laisvai patekti tarp nendrių.
- 2) Padarykite 0.5 cm skersmens skylę, viršūnės viduryje bei žemutiniame dugne, kaip parodyta paveiksluke 15.
- 3) Norėdami padaryti pūstuką, nupjaukite viršutinę nendrės apačią, kaip parodyta 16 paveiksluke.
- 4) Pažymėkite langelio bei nuožulniosios plokštumos poziciją pieštuku, sekdami nurodymus, esančius 17 paveiksluke. Jo apatinis kraštas turi būti žemiau pūstuko įstrižo pjūvio (18 pav.). Laikykitės šių nurodymų kiek įmanoma labiau.
- 5) Peiliuko arba kalto pagalba, padarykite langą. Pradėkite nuo pačios, kur bus nuožulni plokštuma ir pjaukite viršų bei viduje kol jūs prisiskverbiate iki nendrės, pačioje lango apačioje, kaip parodyta 19 paveiksluke. Tuomet nušlifaukite nuožulniąją plokštumą plokščiu brūžikliu.
- 6) Siekiant išgauti balsą, oras turi būti nukreiptas į lūpą prieš vėją, kuris valdo prietaisą taip, tarsi jis būtų juostelė (20 paveikslukas). Norint, kad jis būtų pralaidus vėjui išpjaukite griovelį vamzdelio viduje, kuris būtų nuožulnios plokštumos pločio ir kekių centimetrų gylio (21 paveikslukas).
- 7) Apipjaustykite kamštį, kad jis puikiai tiktų į pūstuką, nupjaudami dalies atplaišą, kuri bus šiek tiek atsukta prieš vėją (22a paveikslukas). Įsprauskite kamštį į pūstuko vidų, stumdami jį žemyn iki pačios lūpos pabaigos. Apipjaustykite kamštį, kad jis taptų panašus į pūstuką (22b paveikslukas).
- 8) Norėdami padaryti skylės, vadovaukitės 5, 6 Kena instrukcijų skirsniais. 23 paveiksluke parodyta skylių padėtis. Nepamirškite vieną skylę padaryti apatinėje pusėje. 24 paveiksluke pavaizduotas skirtingų garsų išgavimas, liečiant pirštais. Skylės, kurios yra pažymėtos juoda spalva, yra tos, kurios turi būti uždengtos.

Mažas magnetofonas

Medžiagos

- Tam tikras kiekis nendrių, kurios yra 25 cm ilgio ir 1.2 cm skersmens
- švininis pieštukas
- peiliukas
- mažas plokščias brūžiklis
- 0.5 cm pločio kaltas
- Kamštis

Instrukcijos

- 1) Daugumai dalių, instrukcijos, skirtos mažam magnetofonui yra tokios pat kaip ir ilgam magnetofonui.
- 2) 25 paveiksluke pavaizduoti matavimai langui ir nuožulniai plokštumai.
- 3) 26 paveiksluke parodyta dviejų skylių padėtis; šiam instrumentui nereikalinga skylė, esanti apatinėje pusėje. 27 paveiksluke pavaizduotas skirtingų garsų išgavimas, liečiant pirštais. Skylės, kurios yra pažymėtos juoda spalva, yra tos, kurios turi būti uždengtos.

Maža fleita

Trijų skylių maža fleita, kuri yra pavaizduota žemiau, yra pučiamasis instrumentas, su kuriuo grojama viena ranka.

Kiekviena pirštų padėtis leis išgauti tris skirtingus garsus, priklausomai nuo to, kaip stipriai ar silpnai jūs pučiate.

Medžiagos

- Tam tikras kiekis nendrių, kurios yra 29 cm ilgio ir 1.4 cm skersmens
- Švininis pieštukas
- Peiliukas
- Siaurapjūklis
- Mažas plokščias brūžiklis
- 0.5 cm pločio kaltas
- Kamštis

Instrukcijos

- 1) Norint padaryti mažą fleitą, vadovaukitės instrukcijomis, pateiktomis aukščiau, ilgiems bei trumpiems magnetofonams.
- 2) 28 paveiksluke pateikiami matavimai langui bei nuožulniai plokštumai.
- 3) 29 paveiksluke pavaizduota skylių padėtis, įskaitant ir vieną skylę, esančią apatinėje pusėje ir 30 paveiksluke yra pavaizduotas skirtingų garsų išgavimas, liečiant pirštais. Skylės, kurios yra pažymėtos juoda spalva, yra tos, kurios turi būti uždengtos.

Šaltinis: "Švilpukai, fleitos ir mušamieji instrumentai" – kolekcija, sudaryta Pierre Marchand ir Jean – Olivier Heron, Kinkajou/ Gallimard leidėjai 1975.

MUZIKINIŲ INSTRUMENTŲ GAMINIMAS ŠVILPUKAI IR ŠVILPYNĖS TECHNINIS PRIEDAS

Švilpukai arba švilpynės

Medžiagos

- 2 arba 3 bambuko gabaliukai, kurie yra 1m. ilgio ir 1-2 cm skersmens
- Siaurapjūklis
- Peiliukas
- Mažas plokščias brūžiklis
- Geros, stiprios virvės kamuolys
- Apskritas
- Brūžiklis

Instrukcijos

- 1) Paimkite ilgiausią bambuko vytelę esančią tarp viršūnių, kaip parodyta 2 paveiksliuke. Tai leis jums padaryti tuščią vamzdį, atvirą viršuje ir uždara apačioje iš paprastos viršūnės medienoje. Pakartokite tai kol turėsite 10 vamzdžių.
Supjaustę vamzdžius jums reikės pabandyti pritaikyti jos praktikoje, norint jų pagalba išgauti garsą. Padėkite vamzdį po savo apatine lūpa ir įstrižai pūskite į jį. Nėra labai lengva išgauti garsą, taigi jūs turite būti kantrūs. Kartais mažičiai nešvarumai, esantys vamzdyje, blokuoja oro išėjimą – naudokitės apskritu brūžikliu siekiant juos pašalinti.
- 2) Garso aukštis priklauso nuo vamzdžio ilgio. Ilgesni vamzdžiai sukuria gilesnį garsą negu trumpesni. Šie švilpukai turi vamzdžius, kurie yra suskirstyti pagal tokius intervalus: 1 tonas, 1 tonas, pusė tonas, 1 tonas, 1 tonas, 1 tonas, pusė tonas, 1 tonas, 1 tonas. Taigi pirmoji nata DO (C) bei sekantys po jo: re (D), mi (E), fa (F), sol (G), la (A), ti (B), do (C), re (D), mi (E).
- 3) Muzikiniame instrumente paspauskite DO natą ir pūskite į pirmąjį vamzdį. Jeigu garsas sutampa su grojama nata, tuomet vamzdžio ilgis yra teisingas. Kitokių atveju, jums reikės jį patrupinti, siekiant išgauti teisingą garsą. Viena alternatyva yra nujauti ratą nuo viršaus arba šlifuoti jį jeigu nata yra daugmaž teisinga. Kita alternatyva yra ištrypinti žvakės vašką į vamzdį, siekiant jį sutrupinti (4 paveiksliukas).
- 4) Pakartokite tokius pat veiksmus su kitais vamzdžiais, pritaikydami jiems atitinkamas natas kol jūs gausite pilną padėtį.
Kai vamzdžiai yra tinkamo ilgio, patartina nušlifuoti kiekvieno vamzdžio viršų, siekiant išvengti šiukščių dalių, kurios galėtų įdrėksti jūsų lūpas,

kuomet jūs grojate.

- 5) Norėdami sujungti vamzdžius, išdėstykite juos kaip parodyta 5 paveiksliuke. Paimkite bambuko gabalėlį, kuris yra ilgesnis negu bendras visų vamzdžių plotis ir perpjaukite jį išilgai per pusę, kad padarytumėte dvi kryžmai einančias dalis – vieną horizontaliai, kitą įstrižai, kaip parodyta 6 paveiksliuke. Sujunkite kiekvieną vamzdį kuo įmanoma glaudžiau su horizontalia kryžmai einančia dalimi, kaip parodyta 7 paveiksliuke. Pakartokite tą patį su įstriža kryžmai einančia dalimi.
Yra kitas būdas jungti vamzdžius, kuris dažnai naudojamas Andų šalyse, naudojant plonas, lanksčias, medienos juosteles bei patvarią virvę. Visų pirma, vamzdžiai yra suskirstomi į dvi grupes: vamzdžiai 1, 3, 5, 7 ir 9, vamzdžiai 2, 4, 6 ir 8 (8 paveiksliukas), Juostelė yra mirkoma apie 30 min. kol pasidaro lanksti. Tuomet juostelė naudojama sujungti pirmai vamzdžių grupei, kaip parodyta 9 paveiksliuke, tuomet antrai grupei. Vėliau galima sujungti dvi grupes kartu, iš užpakalinės pusės arba jais gali atskirai groti muzikantų pora (10 paveiksliukas).

Nendrinis arba bambukinis švilpukas

Medžiagos

- Viena nendrės arba bambuko vytelė
- Švininis pieštukas
- Peiliukas
- Siaurapjūklis
- Plokščias 0.5 cm pločio brūžiklis
- 0.5 cm pločio kaltas
- Kamštis

Instrukcijos

- 1) Pasirinkite nendrės arba bambuko vytelę, esančia netoli vienos iš viršūnių. Pažiūrėkite kaip parodyta 12a paveiksliuke. Iš jų bus galima padaryti mažą tuščią vamzdį, kuris bus atviras viršuje ir uždaras apačioje.
- 2) Norėdami padaryti pūstuką, nupjaukite viršutinę nendrės dalį, kaip parodyta 12b paveiksliuke.
- 3) Naudodamiesi pieštuku pažymėkite langą ir nuožulnią plokštumą (nuožulnus pjūvis), kaip parodyta 13 paveiksliuke. Viršutinis lango kraštas turi būti žemiau įstrižos pūstuko dalies, laikantis kiek tik galima arčiau atstumų nurodytų iliustracijoje.
- 4) Naudodamiesi kaltu iškalkite nuožulnią plokštumą. Peiliukas taip pat gali būti naudojamas, tačiau bus sudėtingiau su juo tai atlikti. Norėdami suformuoti skylę, pastumkite kaltą nuo žemutinės nuožulniosios

- plokštumos apačios link lango, kaip parodyta 14 paveiksluke. Tuomet naudokitės plokščiu brūžikliu, siekdami gauti įprastinį, lygų nuožulnumą.
- 5) Norint išgauti garsą, oras turi pasiekti nuožulnią plokštumą per specialią ertmę, kuris nukreipia orą tarsi būtų plona juostelė. Dėl šios priežasties jūs privalote išlenkti specialiosios orui skirtos ertmės vamzdžio viduje, kuris yra kalto pločio ir kelių milimetrų gylio (16 paveikslukas).
 - 6) Apipjaustykite kamštį, kad jis puikiai tiktų pūstuko viduje, išlyginant tą dalį, kuri bus greta specialiosios orui skirtos ertmės. (17 paveikslukas). Išsprauskite jį į pūstuką, spausdami žemyn iki lango viršaus. Apipjaustykite kamštį, pašalindami nereikalingas jo dalis ir.... viskas baigta!

Sustumiama švilpynė

Medžiagos

- Viena nendrės arba bambuko vytelė
- Viena nendrės arba bambuko vytelė, kurios skersmuo yra mažesnis nei pirmosios, taigi ji gali laisvai judėti viduje.
- Peiliukas
- Siaurapjūklis
- Plokščias 0.5 cm pločio brūžiklis
- 0.5 cm pločio kaltas
- Kamštis
- Geros stiprios virvės kamuolys
- Žvakė

Instrukcijos

1. Nupjaukite nendrės arba bambuko vytelę, kad abu jos galai būtų atviri.
2. Sekite nendrės arba bambuko švilpynėi pritaikytą instrukciją 2 ir 6 skirsniu, norint pagaminti pūstuką.
3. Sujunkite viršutinę vidinę nendrės dalį su virve, kaip parodyta 20 paveiksluke.
4. Sutvirtinkite virvės galus ir užpilkite sujungimus žvakės vašku (21 paveikslukas).
5. Baigdami, paleiskite vieną nendrę į kitos vidų (22 paveikslukas). Garsas skirsis priklausomai nuo to, kaip arti vidinė nendrė yra šalia išorinio pūstuko.

Dviguba švilpynė

Medžiagos:

- Viena nendrės 1 cm skersmens vytelė

- Peiliukas
- Siaurapjūklis
- Apskritas brūžiklis
- Geros stiprios virvės kamuolys

Instrukcijos

- 1) Nupjaukite du skirtingo ilgio vamzdžius, turinčius žemas apačias, kurios yra susijungę su nendrės viršūnėmis.
- 2) Padarykite du pūstukus, vadovaudamiesi nendrės arba bambuko švilpynėi pateiktomis instrukcijomis. Vienintelis skirtumas yra tai, kad pūstukai turi būti tiesiai, o ne įstrižai nupjauti, kaip parodyta 25 paveiksluke.
- 3) Sujunkite dvi nendres kartum kad būtų galima padaryti dvigubą švilpynę.

Besisukanti švilpynė

Medžiagos

- 1 plati nendrės arba bambuko vytelė
- Kamštis
- Siaurapjūklis
- 1 plonesnė bambuko vytelė
- Peiliukas
- Apskritas brūžiklis

Instrukcijos

- 1) Nupjaukite plačią bambuko lazdelę, kaip parodyta 27 paveiksluke.
- 2) Padarykite langą ir nuožulnią plokštumą, vadovaudamiesi ankstesniems instrumentams pateiktomis instrukcijomis. Tačiau šiuo atveju, langas privalo būti horizontalus, o ne vertikalus, kaip parodyta 28a paveiksluke.
- 3) Nupjaukite kamščio dalį, kad galėtumėte užkimšti viršutinę švilpynės angą (28b paveikslukas). Nupjaukite ir nupoliruokite ploną bambuko vytelę, pasiekti švilpynės centrui (28c paveikslukas).
- 4) Padarykite vieną skylę bambuko lazdelėje kamščio centre ir kitą skylę viršūnės centre. Skylių vieta turi būti kruopščiai apgalvota, kad lazda galėtų laisvai sukis ir nenuvirstų (29 paveikslukas).
- 5) Pasukite švilpynę, kad išgautumėte garsą (30 paveikslukas).

Šaltinis: “Švilpukai, fbitos ir mušamieji instrumentai” – kolekcija, sudaryta Pierre Marchand ir Jean – Olivier Heron, Kinkajou/ Gallimard leidėjai 1975.

**MUZIKINIŲ INSTRUMENTŲ GAMINIMAS:
TRAVERSINĖ FLEITA, SKAMBANTI ŠVILPYNĖ, MIŠKO DŪDELĖ
TECHNINIS PRIEDAS**

Traversinė fleita

Medžiagos

- Nendrės arba bambuko vytelė
- Siaurapjūklis
- Medienos klėjai
- Apskritas brūžiklis
- Ilga vinis medžiui

Instrukcijos

- 1) Nupjaukite nendrę, palikdami abu jos galus uždarytus jos natūraliomis viršūnėmis, kaip parodyta 2 paveiksluke.
Traversinės fleitos pūstukas skiriasi nuo kitų fleitų. Jis sudarytas iš ovalo formos skylės, kurios vienas kraštas yra nupjautas įstrižai. Ši skylė turi būti kuo arčiau vieno instrumentų galų, kuris, kaip mes jau sakėme, yra pažymėtas viršūne medyje (3 paveikslukas).
 - 2) Nupieškite ovalo formos skylę, 1 cm atstumu nuo nendrės galo, naudodamiesi išmatavimais, kurie parodoti 4 paveiksluke. Norėdami padaryti skylę, pakaitinkite metalinį antgalį kol jis įkais ir padėkite jį ant nendrės, tirk kiek reikės norint medyje pradurti skylę. Naudokitės apskritu brūžikliu, norėdami paplatinti skylę iki savo norimo dydžio.
 - 3) Prieš darant kitas skylės, pabandykite išgauti garsą. Padėkite fleitą horizontaliai po savo apatine lūpa ir pūskite į pūstuką. Kai tik išgausite garsą, toliau tęskite kitų skylių darymą.
 - 4) Pirmoji skylė turi būti 0, 5 cm skersmens ir turi būti keli centimetrai nuo žemutinės fleitos apatinės pusės. Pirmoji skylė turi pakelti fleitos garso aukštį vienu tonu, antroji – vienu tonu priklausomai nuo pirmojo tono, trečioji – puse tono, priklausomai nuo antrojo tono, ir paskutinės trys – vienu tonu, atsižvelgiant į prieš tai buvusį toną.
 - 5) 5 paveiksluke parodyti atitinkami atstumai 33 cm ilgio ir 2 cm skersmens fleitai.
Visos skylės yra padaromos vadovaujantis 3 pakopoje aprašyta procedūra.
 - 6) 6 paveiksluke pavaizduota pirštų pozicija, siekiant išgauti skirtingas natas. Skylės, kurios yra pavaizduotos juoda spalva, privalo būti uždengtos pirštais.
- Skambanti švilpynė

Ši švilpynė tai mažas instrumentas, kuris išgauna garsą, panašų į kalbėjimą pro

nosį. Kai jūs pučiate į šį instrumentą per skylę, jūsų balsas sustiprėja nuo svogūno lukšte esančių vibracijų, kurie yra tarsi membranos.

Medžiagos

- 1 plati nendrės vytelė
- 1 svogūnas
- Apskritas brūžiklis
- Patvari virvė arba stiprus siūlas
- Peiliukas
- 1 ilga vinis medžiui

Instrukcijos

- 1) Nupjaukite nendrę tarp viršūnių, taip, kad abu galai liktų atviri (7 paveikslukas).
- 2) Padarykite skylę toje vietoje kur parodyta 8 paveiksluke, pakaitindami vinies smaigalį iki kol jis bus karštas ir padėdami jį ant nendrės. Naudodamiesi apskritu brūžikliu galite padidinti skylės dydį.
- 3) Nulupkite svogūną ir pamirkykite odą kelias minutes. Kai ji tampa lankstesnė, ja padenkite nendrės apačias, sutvirtindami jas patvaria virve (8b paveikslukas).
- 9) Paveiksluke pavaizduotos galimos šio instrumento variacijos. Šiuo atveju svogūno oda yra naudojama pūstukui uždengti, kai nendrės galai lieka atviri.

Miško dūdelė

Medžiagos

- 1 sausa šaka
- Pusapvalis siaurapjūklis
- Mažas pjūklas
- Peiliukas
- Mažas apskritas brūžiklis
- Mažas siaurapjūklis
- Medienos klėjai
- Patvari virvė
- Kamštis

Instrukcijos

- 1) Pasirinkite patrauklią medžio šaką, neturinčią atšakų. Nupjaukite galą, kur nuožulnioje vietoje bus pūstukas (11 paveikslukas).

- 2) Padalinkite šaką per pusę į lygias dalis. Paimkite viršutinę dalį ir išpjaukite griovelį, kuris yra apie 1 cm pločio link centro, naudodamiesi pusapvaliu siaurapjūkliu.
- 3) Vėliau, padarykite nuožulnumą, langą bei vidinį praėjimą. Naudodamiesi medžio anglimi pažymėkite nuožulniąją plokštumą bei langą, apytiksliai tokia aukštyje, kaip parodyta linijomis, esančiomis 11 paveiksliuke, naudodamiesi išmatavimais, pateiktais 13 paveiksliuke.
- 4) Išpjaukite nuožulnią plokštumą, naudodamiesi mažu siaurapjūkliu. Peiliuku galima taip pat naudotis, tačiau bus sunkiau tai atlikti. Norėdami suformuoti skylę, stumkite siaurapjūklį nuo žemutinės nuožulnumo apatinės pusės link lango, kaip parodyta 14 paveiksliuke. Tuomet naudodamiesi plokščiu brūžikliu padarysite įprastą, lygią nuožulnią plokštumą.
- 5) Medžio viduje padarykite vėjui pralaidų taką, kur išeis oras, kaip parodyta 15 paveiksliuke.
- 6) Išskaptuokite kitą pusę šakos, šiuo metu pradėdami nuo viršutinės lango dalies (16 paveiksliukas).
- 7) Abiejų gabalų kraštus patepkite medienai skirtais klėjais. Sujunkite juos kartu ir siekdami sukurti slėgį, suriškite abi dalis tvirtai patvaria virve (17 paveiksliukas). Leiskite klėjams išdžiūti (maždaug 24 valandas) ir tuomet nuimkite virvę. Pripilkite į visas skylės, į kurias galėtų prasiskverbti oras, klijų ir smėlio, kai tik jos bus sausos.
- 8) Padarykite kamščio kištuką, kuris bus įstumiamas į dūdelę, pūstuko lygyje. Nupjaukite kamštį kaip parodyta 18a paveiksliuke, tuomet apdorokite jį taip, kad jis tiktų į pūstuką. Svarbu atsiminti du dalykus: Pirmiausia tai, kad šis kištukas nėra apvalus, kadangi pagrindinis kelias nebuvo galutinai paruoštas šioje vietoje, ir antra, kad kamščio dalis, kuris bus išstatoma ore, turi būti šiek tiek suplokštinama (19 paveiksliukas), kad būtų galima padaryti vėjui skirtą taką, pro kurį oras patektų į dūdelę. 18b paveiksliuke parodytas išbaigto pūstuko vaizdas iš „viršaus“.
- 9) Norėdami padaryti skylės, skirtas pirštams laikyti, kad išgautumėte įvairias natas, naudokite traversinei fleitai pateiktomis instrukcijomis.

Vadovaujantis šiomis instrukcijomis galima padaryti skirtingų formų instrumentus. 20 paveiksle pateikiama keletas pavyzdžių.

Šaltinis: *“Sifflots, fēitos ir mušamieji instrumentai” – kolekcija, sudaryta Pierre Marchand ir Jean – Olivier Heron, Kinkajou/ Gallimard leidėjai 1975.*

MUZIKINIŲ INSTRUMENTŲ GAMINIMAS: MUŠAMIEJI INSTRUMENTAI TECHNINIS PRIEDAS

Bambukinės birimbao lazdelės

Medžiagos

- Plati bambuko šaka
- Mažas plokščias brūžiklis
- Peiliukas

Instrukcijos

- 1) Nupjaukite bambuko šaką, palikdami vieną iš galų uždengti natūraliais bambuko mazgais (1a paveikslas). Padalinkite šaką į dvi lygias dalis.
- 2) Naudokitės pieštuku arba peiliuku, norėdami pažymėti birimbao formą, ant bambuko šakos, kaip pavaizduota 1 paveiksle (2 paveikslas).
- 3) Palinkdami link stalo, labai atsargiai nupjaukite bambuko lazdelę, vadovaudamiesi nupiešta forma (3 paveiksliukas).
- 4) Suploninkite pagrindinį liežuvėlį, pirmiausiai pasinaudodami peiliuku (4 paveikslas), o vėliau brūžikliu.

Būgnas

- 1) Pamerkite didžiulį lapą į vandenį, maždaug 30 minučių. Išimkite iš vandens ir padarykite jį cilindro formos, palikdami maždaug 5 cm vienam kito uždengimą. Norėdami išlaikyti formą, padarykite du varinius apskritimus, apriškite juos patvaria virve ir pastatykite juos aplink apskritimą kaip lankus. Cilindro viduje padėkite medinę lazdelę, toje vietoje, kur lapai užėina vienas ant kito ir prikalkite lapą prie cilindro (5 paveiksliukas). Palikite išdžiūti.

Medžiagos

- 1 lapas klijuotos faneros 1m X 42 cm X 3 mm storio
- 2 gabalėliai klijuotos faneros 1m X 4 cm X 3 mm storio
- 1 medinė lazda 42 X 5 cm,
- Stora viela
- Trumpos storos vinys
- Asilo arba kiaulės oda arba zomša
- Stipri virvė
- Adata siūti odai
- Sagų siūlai būgnininko lazdelės

- 2). Kol visa tai dar džiūsta, pamerkite vieną medžio gabalų 30 minučių. Ant senos medžio lentos nupieškite maždaug 30 cm skersmens apskritimą (atitinkamai su išoriniu cilindro skersmeniu). Išimkite gabalą iš vandens ir palenkite jį prie apskritimo, prikaldami jį kurioje nors pusėje didelėmis vinimis, kad jis laikytųsi (6 paveikslukas). Šio gabaliuko galai turi užėiti vienas ant kito maždaug 2 – 3cm ir gali būti pritvirtinami vietoje mažais vinimis. Pakartokite tą patį su kitu gabalu ir palikite jį tokioje pat padėtyje 24 valandoms.
- 3) Kai tik lankai išdžius, pakelkite juos nuo lentos ir padarykite 6 skylės, visas tolygiais atstumais. Įveskite patvarią virvę per kiekvieną skylę, laikykite ją toje vietoje, užrišę mazgą išorinėje pusėje (7 paveikslukas).
- 4) Panerkite odą į vandenį. Kai cilindras bus sausas, išimkite varinius lankus, padenkite juos oda ir stipriai iš jų išspauskite vandenį (8 paveikslukas). Nebūtina, kad lankai būtų visiškai įtempti, jie įsitemps kai bus surinktos visos dalys.
- 5) Padėkite dalis, kurios yra gana toli, kaip parodyta 9 paveiksluke. Žemutinis lankas turi būti padėtas tokioje vietoje, kad skylės su virvėmis būtų viduryje tarp skylių, esančių ant viršutinio lanko, o ne tiesiogiai po jais. Sudėkite.
- 6) Naudokite virvę pririšti kilpoms nuo vieno lanko ar kito, kaip parodyta 10 paveiksluke. Patvarią virvę apsukite aplink žemutines kilpas ir traukite jas į viršų, kad suveržtumėte surišimą ir tokiu būdu spauskite medinius lankus kartu.

Guiro

Guiro yra mušamasis instrumentas, kuris ypač būdingas Lotynų Amerikos šalims, tokios kaip Meksika, Venesuela ir Brazilija.

Medžiagos

- 1 plati bambuko lazdelė
- Medžio pjūklas
- Apskritas brūžiklis
- Didžiulė vinis medžiui

Instrukcijos

- 1) Nupjaukite bambuko šaką, palikdami abu galus užrištus mazgais. Padarykite 2 cm skersmens skylę viename iš šių mazgų (13a paveikslukas).
- 2) Naudokite pjūklą, padaryti 1 cm viena nuo kitos esančias išpjovas
- 3) Naudokite brūžiklį, siekdami suteikti formą išpjovoms, esančioms

grioveluose, kaip parodyta 14 paveiksluke, nesulaužant nendrės.

- 4) Padarykite dvi skylės į plotį smiliumi ir nykščiu išorinėje lazdelės pusėje, žemiau griovelių (15 paveikslukas). Pakaitinkite metalinį smaigalį kol jis įkais ir dėkite jį ant medžio, kur turi būti duobė, tiek kartų kiek reikės skylėi pradeginti. Tuomet praplatinkite skylę, naudodami apskritą brūžiklį (16 paveikslukas).
- 5) Iš bambuko padaryta lazdelė bus plona. Tai leis išgauti garsą, kai jis praeis pro išraižytus griovelius.

Sanza

Tai yra Afrikos instrumentas, padarytas iš virpančių bambuko arba palmių šakelių. Jis veikia taip pat kaip ir muzikinė dėžė.

Medžiagos

- 1 kokoso riešutas
- 1 gabalėlis klijuotos faneros, kuri yra 3mm storio
- 1 bambuko lazdelė
- Patvari viela
- Apskritas brūžiklis
- Medžio pjūklas
- Peiliukas
- Medžiui skirti klijai
- Patvari virvė

Instrukcijos

- 1) Padalinkite kokoso riešutą į lygias dalis ir jį išskaptuokite. Kai tik jis bus paruoštas, padėkite jį žemyn ant klijuotos faneros, apibrėžkite aplink jį apskritimą ir išpjaukite pagal kokoso riešutą nupieštą skritulį
- 2) Padarykite apskritime dvi mažas, viena priešais kitą esančias skylės. Perkiškite per jas virvę ir tvirtai apsukite, tačiau stebėkite, kad nebūtų per stipriai suspausta užpakalinėje pusėje (žiūrėkite 6 etapą).
- 3) Priklijuokite medienos gabalą prie kokoso riešuto ir tvirtai apriškite jį
- 4) Kai tik kokoso riešutas bus išdžiūvęs, nuriškite virvę. Padarykite dvi skylės, kaip parodyta 20b paveiksluke, nubrėžkite pusapskritimus, kaip parodyta paveiksluke ir naudodamiesi apskritu brūžikliu suformuokite pusapskritimo prapjovą .
- 5) Padarykite du tiltelius iš medžio gabalo bei keletą juostelių iš bambuko lazdelės.

- 6) Priklijuokite tiltelius, kaip parodyta 25a paveiksliuke ir palaukite kol jie išdžius. Tuomet padėkite juosteles po viela ir po tilteliais. Juostelės leis išgauti skirtingus garsus, priklausomai nuo jų padėties, lyginant su tilteliais.

Bambuko ksilofonas

Medžiagos

- Medžio pjūklas
- Patvari virvė
- Mediniai kamuoliai
- Vinys
- Bambuko vytelės
- 2m medžio juostelės (panašios į juostelės, iš kurių gaminami paprasti paveislo rėmai)
- Plačios bambuko vytelės

Instrukcijos

- 1) Paimkite bambuko lazdelę ir pasiimkite ilgiausią dalį tarp dviejų ataugų. Nupjaukite ją, palikdami vieną galą uždara, o kitą – atvira. . Pakartokite šį veiksmą kol padarysite 12 vamzdelių. Vamzdelių tonas priklausys nuo ilgio. Kuo ilgesnis bus vamzdelis, tuo žemesnė bus nata, ir, kuo vamzdelis bus trumpesnis – tuo nata bus aukštesnė. Čia pavaizduotas ksilofonas turi 12 vamzdelių, kurie atitinka natas do (C), re (D), mi (E), fa (F), sol (G), la (A), ti (B), do (C), re (D), mi (E), fa (F), sol (G).
- 2) Naudodamiesi instrumentu, sugrokite natą DO (C), ir tuomet švelniai palieskite vieną iš vamzdelių vytele. Jeigu garsas atitinka grojamą natą, tuomet vamzdelis yra tinkamo ilgio. Priešingu atveju, jums reikės sumažinti vamzdelio ilgį tol kol išgausite tinkamą garsą. Viena alternatyva tai būtų nupjauti žiedą nuo viršaus arba šlifuoti jį, jeigu nata yra maždaug tokia, kokia ir turėtų būti (28 paveiksliukas). Kita alternatyva yra tirpdyti žvakės vašką į vamzdelį, kad jis sutrumpėtų.
- 3) Tą patį veiksmą atlikite ir su kitais vamzdeliais, pritaikydami jiems natas, kol instrumentas bus visiškai užbaigtas.
- 4) Sugrupuokite vamzdelius kaip parodyta ir atlikite matavimus ksilofono pagrindu. Pagrindą gaminkite iš medžio juostelių, atpjaudami jas išmatavimui ir prikaldami atramas (horizontalūs gabalai) ant skersinių viršaus (vertikalūs gabalai) (31 paveiksliukas). Nupjaukite nereikalingas medžio dalis.
- 5) Padėkite pirmą vamzdelį ant pamato ir prikalkite jį dviem vinimis į

kiekvieną atramos gabalą, kad jis tvirtai laikytųsi. Pakartokite tą patį veiksmą su kitais vamzdeliais, palikdami mažą tarpelį tarp kiekvieno iš jų.

- 6) Paimkite medinius kamuolius ir prijunkite juos prie bambuko vytelių, kad padarytumėte ksilofono lazdeles (33 paveiksliukas).

Šaltinis: “Švilpukai, fbitos ir mušamieji instrumentai” – kolekcija, sudaryta Pierre Marchand ir Jean – Olivier Heron, Kinkajou/ Gallimard leidėjai 1975.

HIDROPONINIAI SODAI

VEIKLOS SANTRAUKA

Skiltys išmoksta hidroponinės sodininkystės pagrindų ir naudoja šį metodą sėti ir rūpintis derliumi. Kai ateina derliaus nuėmimo metas, skiltys susirenka pasidalinti savo patirtimis ir parodyti tai, ką išaugino.

Ši veikla yra tinkama skilčiai ir jos pobūdis yra išaiškintas šiame veiklos lape. Jeigu skiltys taip nusprendžia, ji taip pat gali būti organizuojama ir kaip draugovės veikla. Tokiu atveju, turi būti atliekami tam tikri pakeitimai, susiję su darbo pasidalijimu bei užduotimis, kurios bus skirtos įvairioms skiltims arba jauniems žmonėms individualiai.

VIETA

Skilties susirinkimo vieta ir kiekvieno dalyvio namai.

TRUKMĖ

Apie tris mėnesius, priklausomai nuo pasirinktų augalų rūšių užaugimo laiko.

DALYVIAI

Skiltis arba visa draugovė, greta skilčių.

VEIKLOS TIKSLAI

1. Išmokti hidroponinės sodininkystės technikas.
2. Įgauti sėjimo, prižiūrėjimo bei derliaus tręšimo patirties.
3. Išmokti stebėti ir branginti natūralius procesus.

PADEDA PASIEKTI ŠIŲ MOKOMŲJŲ TIKSLŲ

11 – 13

1. Aš mokausi naujus dalykus, pamiršdamas tai, ko buvau mokomas mokykloje.
2. Aš noriu daugiau sužinoti, kas vyksta aplink mane.
3. Aš tobulinu rankų darbo gebėjimus

13 – 15

1. Aš dedu pastangas, kad sužinočiau daugiau apie tai, kas vyksta aplink mane.
2. Aš organizuoju originalias veiklas, kurias galima atlikti skiltyje.
3. Aš dalyvauju projekte, kuriame įprastoms techninėms problemoms

pateikiami novatoriški sprendimo būdai.

MEDŽIAGOS

Jos yra išdėstytos techniniame priede. Hidroponinės sodininkystės pagrindai papildo šį veiklos lapą.

Autentiška idėja:

Čilės skautai ir Vadovų Asociacija.

VEIKLOS APRAŠYMAS

Prieš šį susirinkimą, skiltininkai ir paskiltininkai pakartoja pagrindinius veiklos bruožus, jos turinį, trukmę, bei užduotis, kurios bus įtrauktos į veiklą.

Visų pirma, skilčiai neturi kilti klausimų dėl hidroponinio auginimo. Tai galima pasiekti keliais būdais: * aplankyti vietą, kur atliekama hidroponinė sodininkystė, kad būtų sužinoma apie procesą toje vietoje; * pasikonsultuoti su profesionaliais sodininkais, kurie specializuojasi šioje srityje ir pakviesti jį/ ją atvykti į skilties susirinkimą ir patarti kaip dirbti; * peržiūrėti techninį priedą, kuris papildo šią veiklą. Šie veiksmai gali būti derinami vienas su kitu, priklausomai nuo to, kiek kontaktų skilčiai pavyksta užmegzti ir iki kokio laipsnio norima šią veiklą vykdyti.

Kuomet technikos, susijusios su šia sodininkystės rūšimi, jau yra aiškios, skiltys privalo susitarti dėl šių dalykų:

- Kiek rūšių auginti. Skiltys gali būti bendrai atsakingos už vieną ar daugiau rūšių – paeiliui jas prižiūrėti, arba, kiekvienas narys gali turėti savo atskiras rūšis. Atsižvelgiant į tai, kad hidroponinė sodininkystė neužima labai daug vietos ir kitos veiklos gali būti vykdomos, siekiant padidinti būtinas lėšas (kurios taip pat nebus labai didelės), greičiausiai patartina kiekvienam jaunam žmogui auginti savo rūšis.
 - Pasirinkti kiek rūšių auginti. Visos rūšys yra tinkamos, tačiau reikia gauti informaciją apie jos savybes (dygimo laikas, sodinimo atstumas tarp vieno augalo ir kito, laikas nuimti derlių, speciali priežiūra ir t.t.).
 - Surašykite medžiagų sąrašą, kurios bus reikalingos daigynams bei galutiniams augalų loveliams; kaip juos bus galima gauti ir kas bus atsakingi už tam tikras užduotis.

Daigynų ruošimas

Kai tik medžiagos yra gautos, laikas padaryti ir paruošti daigynus bei sodinti augalus. Instrukcijos, kurios pateikiamos techniniame priede, kuris papildo šią veiklą, yra gana aiškios ir, jeigu jomis bus atidžiai vadovaujama, užduotis nebus sunki. Kaip mes jau minėjome, skiltys, kurios pageidauja, gali paieškoti sodininkų

pagalbos.

Kadangi daigynams reikalinga pastovi prižiūra ir laistymas du kartus per dieną, jie turi būti laikomi dalyvių namuose (jie pasiskirsto paeiliui laikyti daigynus, jeigu skiltis augina vieną rūšį). Jeigu daigynai paruošiami susirinkimo vietoje, jie turi perkelti kitur, kai tik pasibaigia įprastos veiklos.

Galutinių lovelių sėkloms paruošimas

Kai sodinukai pasiekia 8 – 12 cm aukštį, ar kai patariantis sodininkas rekomenduoja, ar vadovaujantis instrukcijomis, jie turi būti perkelti į galutinius lovelius sėkloms.

Priklausomai nuo kiekvieno augalo dygimo laiko, po daigynų paruošimo, praeis maždaug 5 – 15 dienų. Todėl gautiniai loveliai sėkloms turi būti paruošiami atitinkamu laiku bei tinkami persodinimui.

Tarp persodinimo ir derliaus nuėmimo

Persodinus sodinukus, seka toks tarpsnis, kuriame nėra labai daug veiklos, tačiau kiekvienas dalyvis privalo būti budrus, atsižvelgiant į savo augalo poreikius, paruošdamas maistingas medžiagas, laistydamas sodinukus, užtikrindamas, kad jie turi pakankamą kiekį šviesos bei šilumos, aprašant procesą ir t.t. Jeigu skiltys pageidauja ir užtikrinant, kad kiekvienas dalyvis turi tam tikrą rūšį, kuria privalo rūpintis, jie gali lankyti vienas kito augalus, taigi kiekvienam bus suteikta galimybė stebėti skirtingas kiekvieno augalo augimo pakopas.

Gali užtrukti nemažai laiko po persodinimo kol augalai užaugs, taigi išlieka rizika, kad pradinis skautų entuziazmas gali sumažėti. Skiltininkai ir paskiltininkai, padedant draugovės vadėjai, jei yra reikalinga, bus atsakingi už teigiamo požiūrio belaukiant augalų užaugimo, skatinimą tarp narių, liepiant jiems išlikti budriais ir stropiais bei primenant jiems, kad savo augalų nepaisymas gali sukelti grėsmę jų vystymuisi bei veiklos sėkmei.

Kai ateina laikas, yra nuimamas derlius. Visa skiltis gali kartu dalyvauti kiekvienos rūšies derliaus nuėmime.

Nuimtas derlius gali būti pasidalijamas tarp kitų draugovės narių, paruošiant ypatingą patiekalą šiai progai, arba su skilties narių šeimomis, kurios be abejo dalyvaus ir kartu pasidžiaugs šiuo procesu. Kadangi hidroponinė sodininkystė duoda labai didelį derlių, taigi bus galima derliaus dalį duoti tam tikrai institucijai arba parduoti. Tai netgi padengs veikos kaštus ir suteiks skilčiai pelno.

Išmokę šią techniką, skiltis gali sugalvoti labiau pretenzingą projektą arba naudotis šiuo metodu namuose su savo šeimomis, norint užauginti savas daržoves.

Nors tai yra skilties veikla, draugovės vadija neturėtų nepaisyti savo įprastinių motyvacijos ir priežiūros užduočių. Jie visuomet turi būti užtikrinti, kaip veikla vyksta ir bet kada suteikti pagalbą, kai tik to reikės, siekiant užtikrinti veiklos sėkmę. Dalyvavimas procese jiems taip pat suteiks galimybę gauti informaciją apie jaunų žmonių dalyvavimą veikloje ir veiklos įtaką jiems. Jaunų žmonių tėvų ir šeimų nuomonė taip pat yra svarbi, kadangi pateikdami veiklos esmę, jie taip pat yra stipriai įtraukiami į veiklą. Jeigu skiltys dirbs drauge su sodininku, jo nuomonė apie procesą taip pat bus vertinga.

HIDROPONINĖS SODININKYSTĖS PAGRINDAI TECHNINIS PRIEDAS

KILMĖ

Žodis “hidroponinis” kilęs iš graikų kalbos žodžio hydro ir ponos (darbas), taigi pažodžiui išvertus tai reikštų “dirbti vandenyje”. Hidroponinė sodininkystė tai tiesą sakant daržovių sodinimas ir auginimas be dirvožemio, kadangi augalai gauna jiems reikiamas maistingas medžiagas kartu su vandeniu, per jų šaknis. Tradiciškai šis auginimo būdas buvo taikomas sterilioje arba nederlingoje žemėje. Yra žinoma, kad žymūs Babilono kabantys sodai, vienas iš septynių antikos stebuklų, buvo pastatyti remiantis ta pačia hidroponine sistema. Be abejo, šią techniką senovėje žinojo ir naudojo kiniečiai bei egiptiečiai. Yra daugybė priežasčių, kodėl ši technika buvo naudojama:

- Kiekvienas gali praktikuoti hidroponinį auginimą, turėdamas tik keletą pagrindinių instrukcijų, net ir labai mažose erdvėse (konteineriuose arba dėžėse).
- Daigynai bei loveliai yra nesunkiai ir pigiai pagaminami.
- Augalai gauna geresnę maitinimą, kadangi galima kontroliuoti į vandenį dedamas maistingas medžiagas.
- Tai yra labai švari sistema, kadangi ji suteikia apsaugą nuo vabzdžių ir ligų, kurios dažnai paveikia augalus, augančius žemėje.
- Augalai gali būti nuolat auginami toje pačioje vietoje, kadangi žemė nėra paveikiama (mineralinių medžiagų praradimas).
- Vanduo nenuteka veltui, kadangi jūs pakartotinai panaudojate vandenį, kurio augalas nesunaudoja.
- Rezultatas yra žymiai didesnis ir geresnės kokybės derlius, lyginant su tradicinėmis sodininkystės sistemomis.

SISTEMOS PAGRINDAI

Oras, žemė ir vanduo – tai tokie elementai, iš kurių augalai yra maitinami. Oras suteikia anglį ir deguonį; vanduo suteikia deguonį ir azotą; žemė suteikia 14 elementų: azotą, kalį, kalcį, fosforą, magnį, borą, anglį, varį, geležį, vandenilį, deguonį, manganą, sierą ir cinką.

Hidroponiniame auginime jūs galite apseiti be žemės, kadangi oras suteikia anglį, anglies dioksido pavidalu bei šiek tiek deguonies. Kiti elementai yra įdedami į melioracijos vandenį.

Tačiau, augalams, taip pat kaip ir maistingoms medžiagoms, reikalinga tinkama temperatūra bei pakankamai šviesos šių elementų sintezei.

AUGALŲ AUGINIMAS NAUDOJANT HIDROPONIKĄ

Daigynai

Medžiagos

- Plastmasinis, kartoninis arba metalinis konteineris, maždaug: 22 cm ilgio, 15 cm pločio, 7 cm aukščio (išlaiko 1 kg).
- Paminė medžiaga augalams. Tai gali būti bet koks nejudantis paviršius: medžio anglis, pušų drožlės, vulkano lava, upės smėlis, tinkamas žvyras, pjuvenos, kvarcas, išplėstas polistirolas (polistirolas).
- Hidroponinės medžiagos. Yra daugybė receptų, kai kurie iš jų pateikiami sodininkystės paruošuvėse (pats paprasčiausias receptas pateikiamas šio priedo gale).
- Pasirinktų daržovių sėklos.
- Lovys, turintis tiesius kraštus, kuriame būtų galima patalpinti daigynus.

Instrukcijos

- 1) Sodinukų paruošimas
 - Jei naudojate plastmasinę dėžę, naudodamiesi karšta vinimi, padarykite tris arba keturias skylės pamate.
 - Jei naudojate medinę arba metalinę dėžę, pilnai padenkite jos paviršių plastmasės lapu, padarydami tris arba keturis skylės plastmasėje, uždengiančioje pamatą
2. Sėjimas
 - Kai daigynai jau yra paruošti, padėkite du centimetrus pasirinkto pamato medžiagos apačioje (jeigu naudojate polistirolą, jis visų pirma turėtų būti supjaustytas labai mažais gabalėliais).
 - Padėkite sėklas ant pamato. Tik viena rūšis yra sodinama tam tikrame

daigyne.

- Uždenkite sėklas kita pamatine medžiaga (2 cm).
 - Padėkite daigynus į lovelį, turintį stačius kampus, kad gautumėte maistingas medžiagas.
3. Vieta ir temperatūra
 - Padėkite daigyną atitinkamoje vietoje, kurioje yra gera ventiliacija ir tiesioginiai saulės spinduliai (geriausiai padėti toje vietoje, kur daugiausiai gaunama saulės spindulių).
 - Svarbu apsaugoti daigyną nuo pernelyg nuo neįprastų temperatūrų, vengti pernelyg didelio karščio bei šalčio.
 4. Laistymas ir maitinimas
 - Patartina naudoti purkštuvą arba laistymo bidoną, kad palaistytumėte daigynus vandeniu, kuris yra sumaišytas su maistingomis medžiagomis.
 - Leiskite vandeniui prasiskverbti pro duobes ir susikaupti lovelyje, kad pamatinė medžiaga galėtų ir toliau sugerti augalams reikalingas medžiagas.
 - Laistykite daigynus maistingomis medžiagomis kiekvieną dieną, rytą bei po pietų. Niekada nelaistykite naktį, nes kitokiu atveju augalai praras deguonį ir gali mirti.
 - Jeigu lovelyje susikaupia per daug vandens, pakartotinai jį panaudokite laistymui.

Hidrofoniškai auginami augalai paprastai auga greičiau negu dirvožemyje auginami augalai. Priklausomai nuo pasirinktų daržovių, sėklos gali sudygti maždaug trijų – penkiolikos dienų laikotarpyje po pasėjimo.

Galutinis sodinimas

Medžiagos

- Medinė dėžė, maždaug 1m ilgio, 60 cm pločio ir 25 cm aukščio (paprastos vaisių dėžė yra idealus pasirinkimas).
- Juoda plastmasė padengti dėžės vidui.
- Medžio arba plytų lentjuostės, skirtos dėžei padėti.
- Konteineris, maitinimo vandeniui sukaupti.
- Pasirinktų daržovių daigynai.
- Paminė medžiaga augalams.

Instrukcijos

Daigynai yra perkeliama į galutines dėžes ar lovelius, kuomet jie pasiekia maždaug 8 – 12 cm aukštį.

Norint pagaminti dėžę, skirtą sėkloms:

- Padarykite dėžę ir iškllokite ją juoda plastmase.
- Padėkite dėžę ant nuožulnios vietos, naudodami medieną arba plytas. Tai yra dėl to, kad vanduo bėga iš vieno krašto į kitą ir gali būti surenkamas bei pakartotinai panaudojamas.
 - Žemiausioje dėžės pusėje padarykite skylę (per medieną bei plastmasę), kad vanduo galėtų išbėgti.
- Kaip persodinti daigynus?
 - Pripilkite dėže pasirinkta pamatine medžiaga (šiam tarpsniui geriausia yra nuplautas upės smėlis, sumaišytas su supjaustytu polistirolu).
 - Persodinkite sodinukus iš daigynų. Atstumas tarp augalų priklauso nuo pasirinktų rūšių.
 - Padėkite konteinerį, kad jame galėtų susikaupti vanduo, žemiausiame dėžės kampe.
 - Stebėkite, kad pamatinė medžiaga, su kartu esančiomis maistingomis medžiagomis būtų drėgna.
 - Pakartotinai panaudokite maistingąsias medžiagas, kurios išbėga į konteinerį.
 - Augalai, kurie auga į viršų per greitai, turi būti paremiami nendrėmis, lazdelėmis arba kuoliukais, kurie yra įsmeigiami į „žemę“ šalia augalo, atidžiai stebink, kad nebūtų pakenkta šaknims.
 - Aromatinės žolelės (petražolė, čiobrelis, bazilikas, kalendra, ir t.t) bei visos kitos žolelių rūšys, kurios taip pat gali būti auginamos šiuo būdu.
 - Tikrinkite augalo vystymąsi kiekvieną dieną.

HIDROPONINĖS TREŠIMO MEDŽIAGOS

Hidroponinės trešimo medžiagų dažniausiai galite rasti sodininkystės

parduotuvėse. Šiuo atveju, trąšų bei vandens santykis pasirodys konteineryje.

Tačiau ši formulė taip pat gali būti paruošiama. Šiuo atveju, ingredientus galima gauti vaistinėse. Paprašykite vaistininko, kad paruoštų tinkamos koncentracijos mišinį, kadangi kai kurie atskiri mišinio elementai yra labai nuodingi.

Tyrinėjimai, susiję su hidroponiniu auginimu, yra vykdomi daugybėje šalių, siekiant įvesti geriausią trešimo medžiagų derinį. Tačiau pati paprasčiausia formulė yra tokia:

Fostrogeno tiektuvas

Azotas	10%
Tirpi fosforo rūgštis	10%

Netirpi fosforo rūgštis	0, 2%
Kalis	27%
Magnis	1,3%
Geležis	0, 4%
Manganas	200 dalių iš milijono

Šis paruoštas mišinys yra atskiedžiamas vienu arbatiniu šaukšteliu (4.25 gramai) 9 litruose vandens. Tai mišinys, kuris naudojamas laistymui bei augalų tręsimui.

PATARIMAI

- Jeigu sodinukai yra ilgi ir laibi, padėkite vielinę kabyklą virš daigynų, laikyti stiebelius atitinkamoje vietoje, šiame augimo tarpsnyje.
- Nepamirškite, kad daigynams reikalinga kasdieninė priežiūra: patartina juos pastatyti matomoje vietoje, tačiau ji taip pat turi būti saugi (nuošalyje gyvūnų, mažų vaikų ar vietų, pro kurias danai praeina žmonės).
- Labai svarbu fiksuoti augalų vystymąsi, kur parašyti skirtingus pastebėjimus: pasodinimo datą, dygimo datą, vystymosi stadijas, lapų pasirodymą ir t.t).
- Nepamirškite, niekuomet nelaistykite nakties metu.

Šaltinis: „*Hidroponia Basica*“; *Rodolfo Pezzani Ramaciotti*.

KITOS IDĖJOS

NEĮTIKĖTINOS SKRAIDYMO MAŠINOS

Autentiška idėja: Gustavo H. Anzil, REME komanda, Argentina.

Skiltys organizuoja ir dalyvauja lėktuvų modeliavimo varžybose. Naudodama kaip motyvacijos priemonę, draugovės vadija aptaria lėktuvų modeliavimo taisykles ir kviečia skiltis žiūrėti ir / arba dalyvauti šio sporto užsiėmime.

Visų pirma, skiltys turi iširti lėktuvų modelius, kurie yra pagaminti iš kartono ar minkštos medienos, išrinkti keletą modelių, juos pagaminti ir juos išbandyti varžyboms. Modeliai, turintys elektrinius ar degalų variklius, yra draudžiami.

Yra nustatoma data, laikas bei vieta. Varžybų kategorijos yra įdiegiamos ir pranešamos iš anksto. Į jas gali būti įtraukiama: kūrybingumas bei modelių originalumas, konstrukcijų kokybė, skrydžio atstumas, skrydžio laikas, akrobatikos ore, nusileidimas ir t.t. Jie sušaukia žiuri, kuri gali susidėti iš kitų draugovių, esančių grupėje, narių, jaunų žmonių tėvų arba šeimos narių, kitų vadovų, priklausančių tai pačiai skautų grupei. Tuomet visi besivaržantieji susirenka paskirtoje vietoje bei paskirtu laiku.

Varžybos prasideda ir yra pranešamos skirtingos kategorijos. Be abejo, labai gerai pradėti tomis kategorijomis, kurios yra susiję su odelių konstrukcijomis, tuomet tęsti skrydžių kategorijas ir baigti nusileidimu. Jeigu skiltys yra gerai pasiruošę, jos gali turėti skirtingus modelius kiekvienai kategorijai ir gerai treniruotą „mechanikų“ komandą, pataisyti lėktuvus tarp varžybų. Po kiekvienų varžybų, yra pranešamas laimėjęs modelis ir sukaupti taškai.

Kai įvertinama paskutinė kategorija, yra pranešami galutiniai rezultatai ir laimėjusi skiltis atsiima savo prizą. Draugovės vadija specialiai šiai progai gali padaryti ženklelį, kuris būtų jaunų žmonių dalyvavimo šiose varžybose ženklas. „Dumont sparnai“, bebaimio brazilų tyrinėtojo atminimui, būtų puikus pavadinimas šiam ženkleliui.

Jeigu veikla yra sėkminga, galima ją paversti kasmetine veikla, kiekvienais metais pridėdant naujų iššūkių bei atrakcijų. Kaip ir po kiekvieno svarbiausio įvykio, šios veiklos pabaigoje, seka nuodugni šventimo ceremonija.

PADEDA PASIEKTI ŠIŲ MOKOMŲJŲ TIKSLŲ

11 – 13

1. Aš mokausi naujus dalykus, pamiršdamas tai, ko buvau mokomas mokykloje.
2. Aš tobulinu rankų darbo gebėjimus.
3. Aš pasirenku ir užbaigiu savo patyrimus.
4. Aš entuziastingai dalyvauju meninėse savo draugovės veiklose.

13 – 15

1. Aš dedu pastangas, kad sužinočiau daugiau apie tai, kas vyksta aplink mane.
2. Aš organizuoju originalias veiklas, kurias galima atlikti skiltyje.
3. Aš sužinau daugiau patyrimus, kuriuos pasirinkau.
4. Aš išreiškiu savo meninius interesus bei gebėjimus, įvairių technikų pagalba.

PATYRIMŲ MUGĖ

Siekiant padėti jauniems žmonėms išplėsti savo interesus ir sužinoti daugiau tai, ką jie gali išmokti, jiems yra siūloma surengti mugę, kurioje įvairūs „ekspertai“ pasidalins savo žiniomis.

Norint, kad ši veikla būtų tikrai patraukli, reikia daugybės dalyvių bei „ekspertų“. Todėl patartina šią veiklą vystyti bendrai su kitomis tos srities skautų draugovėmis arba, dar geriau, pateikti tai kaip tam tikros srities veiklą ir pakviesti visas skautų draugoves ar grupes, priklausančias tai sričiai, dalyvauti joje. Šiuo atveju, mugėje gali būti pateikiamos užduotys įvairaus amžiaus žmonėms, taigi visi: jaunieji skautai, skautai ir vyresnieji skautai gali dalyvauti.

Mugė yra rengiama daugybės dirbtuvių forma ir kiekvienoje iš jų pateikiama originali ir patraukli praktinė veikla. Ji gali tęstis pusę dienos arba visą dieną ir kiekvienas dalyvis gali dalyvauti atskirose dirbtuvėse.

Paeiliui, dirbtuvės gali būti sugrupuojamos į sritis, priklausomai pagal įgūdžių sferas, tokių kaip mokslas bei technologija; menas; ekspresija ir kultūra; sportas; patarnavimas kitiems; ir gyvenimas gamtoje. Priklausomai nuo veiklos ir amžiaus grupės, kuriai ji yra pritaikyta (ypač jeigu visos skautų grupės yra pakviestos), dirbtuvės gali trukti nuo 45 minučių iki pusantros valandos. Mažiau negu 45 minutės yra nepakankamas laikas visai veiklai atlikti ir daugiau negu pusantros valandos būtų per ilgą laiko tarpas, išlaikyti dalyvių dėmesį.

„Ekspertai“ šioje labai neįprastoje mugėje gali būti dalyvių tėvai, seneliai bei

šeimos nariai; profesionalai arba amatininkai, kurie yra įsitraukę į skautų veiklą arba yra atvykę iš tų miesto dalių, kur dalyvauja sritis arba tam tikros grupės; jauni žmonės ir suaugusieji, kurie yra įsitraukę į skautų veiklą, vienoje iš pakviestųjų grupių; vadovų draugai ir kolegos ir t.t.

Kadangi ši veikla suburia daugiau negu vieną draugovę, vadija yra atsakinga už tai, kad organizuojant šią veiklą, joje dalyvautų visų įsitraukusiųjų grupių atstovai. Taigi iš anksto, vadija privalo sukviesti "ekspertus", sudaryti dirbtuvių sąrašą, rasti susirinkimo vietą mugei ir jeigu reikia, gauti leidimą, prižiūrėti veiklas, kurios yra pasiūlytos kiekvienai dirbtuvei, gauti reikalingus finansinius išteklius bei medžiagas; nustatyti bei pasidalinti užduotis, pareigas ir paskirti galutinius terminus, kad viskas būtų paruošta numatytu laiku bei vietoje.

Tinkamu metu (mažiausiai pora mėnesių prieš prasidedant veiklai), dirbtuvių sąrašas yra padalijamas dalyviams, taigi jie gali pažymėti, ką nori pasirinkti. Iš anksto gauta informacija leis draugovės vadijai įsitikinti, kad jie turi pakankamai medžiagų (ir išvengti nereikalingų išlaidų), atsisakyti bet kokių dirbtuvių, kurios nesukelia susidomėjimo dalyviams, bei padėti atidaryti dirbtuves paskirtą dieną, iki kuomet dalyviai jau žinos į kurią dirbtuvę jiems reikės eiti.

Paskirtą dieną, mugė yra atidaroma ir dirbtuvės pradeda veikti. Šiai veiklai pasibaigus turi vykti šventė, kur visi dalyviai pasidalija buvimo kartu bei pasitenkinimo gerai atliktu darbu džiaugsmu.

PADEDA PASIEKTI ŠIŲ MOKOMŪJŲ TIKSLŲ

11 – 13

- 1) Aš mokausi naujus dalykus, pamiršdamas tai, ko buvau mokomas mokykloje.
- 2) Aš pasirenku ir užbaigiu savo patyrimus.
- 3) Aš naudoju savo patyrimus, kasdieninėms problemoms spręsti.

13 – 15

- 1) Aš dedu pastangas, kad sužinočiau daugiau apie tai, kas vyksta aplink mane.
- 2) Aš sužinau daugiau patyrimus, kuriuos pasirinkau.
- 3) Aš naudoju savo patyrimus patarnavimo veiklose.

Autentiška idėja: Hector, O. Carrer, ISO komanda

MOKSLINIS TYRINĖJIMAS

Skautams tyrinėjimas – tai naujų pasaulių atradimas, fizinių gebėjimų pritaikymas, žinių gilinimas bei savo išradingumo panaudojimas. Tai žiūrėjimas į gyvenimą kitokiu kampu, įsipareigojimas visiems žmonėms bei tyrinėjimo pavertimas pastoviomis pastangomis. Todėl tyrinėjimui suteikiamos labai plačios sritys. Jie gali tyrinėti geografiją, kultūrą, istoriją, žmonių santykius, fenomenus, kurie mums kasdien kelia nuostabą, mokslą.....

Specialiai šiai progai skilties yra prašoma būti mokslininkų grupe ir įsikurti stovyklavietėje, ištirti tam tikrą vietą iš skirtingų disciplinų perspektyvos. Kaip ir įprastų dalykų organizavimas skilties stovyklos ekspedicijoje, kuris gali tęstis visą savaitgalį, dalyviai privalo nuspręsti kokiomis disciplinomis bus paremtas jų tyrinėjimas ir kokias, su šiomis disciplinomis susijusias užduotis, jie privalės atlikti. Yra daugybė alternatyvų: topografai, kurie tyrinės žemes, kurią jie aplanko, būdingus bruožus (reljefiškumas, gilios daubos, uolienų susiformavimas ir t.t). botanikai, kurių tikslas yra atrasti pagrindines ir ne tokias svarbias augalų rūšis, toje vietoje, kur jie stovyklauja, hidrauliniai inžinieriai, nenuilstantys vandens sluoksnių tyrinėtojai, gamtos apsaugos ir intakų būvis ir t.t; ekologai, kurie stebės bendrą aplinkos būklę, gamtos apsaugos problemos, galimi sprendimai ir t.t, meteorologai, kurie įkurs oro stotis ir tyrinės klimatą toje srityje; sociologai, kurie aplankys kaimynines vietas ir sužinos apie ten gyvenančius žmones bei jų kultūrą; fotografai, kurie savo fotoaparatais užfiksuos įvairius vaizdus bei situacijas.

Labai svarbu užtikrinti, kad pasirinkta vieta turėtų šioki toki ryšį su pasirinkta disciplina. Pavyzdžiui, jeigu skautai nusprendžia būti hidrauliniais inžinieriais, jie turi įkurti stovyklavietę toje vietoje kurioje daugiausiai upių. Jeigu tyrimas yra sociologinio pobūdžio gamtoje, šalia turi būti tam tikra gyvenvietė ir t.t. Skilties pageidavimu, visos stovyklos veiklos gali būti vykdomos iš atskiros disciplinos perspektyvos, pavyzdžiui stebint florą, toje vietoje, kur jie yra apsistoję bei sudarant augalų albumą.

Tyrimas taip pat gali būti praplečiamas, kartu apimant ir ekspedicijos dalyvių interesus, tiriant upes, klimato reiškinius bei tai, kaip šie dalykai paveikia žemės ūkį bei netoliese esančios gyvenvietės virtuvės tradicijas. Pavyzdžių yra daugybė. Koks jūsų sekančios ekspedicijos pavadinimas?

PADEDA PASIEKTI ŠIŲ MOKOMŪJŲ TIKSLŲ

11 – 13

- 1) Aš mokausi naujus dalykus, pamiršdamas tai, ko buvau mokomas mokykloje.

- 2) Aš noriu daugiau sužinoti, kas vyksta aplink mane.
- 3) Aš dalyvauju rengiant savo skilties išvykas
- 4) Aš žinau bei naudoju keletą stovyklavimo bei novatoriškų technikų.

13 – 15

- 1) Aš stengiuosi daugiau sužinoti apie dalykus, kurie mane domina.
- 2) Aš pasidarau asmenines išvadas, iš dalykų, vykstančių aplink mane.
- 3) Aš organizuoju originalias veiklas, savo skiltyje atlikti.
- 4) Aš dalyvauju stovyklos infrastruktūros sukūrimo bei įsteigime.

UŽEIKITE IR PAŽIURĖKITE CIRKĄ!

Visi mes turime šią tokį supratimą apie cirką, kadangi mes esame sėdėję ant medinių suoliukų, mes matėme ar mums buvo pasakojama apie nuostabius dalykus, kurie ten vyko, mes buvome išgąsdinti klounų, per dykynę mes žvilgčiojome į spalvingą palapinę, todėl, kad kai į miestą atvyksta cirkas – jis kartu atneša ir šventę.... Ši veikla kviečia visus prisiminti cirko šlovingas dienas ir gyventi svajone, kurią mes kažkada turėjome, būti šios nuostabios kompanijos dalimi.

„Cirkas“ privalo būti organizuojamas iš anksto ir paraleliai su kitomis draugovės ar skilties veiklomis.

Visų pirma, organizaciniai aspektai turi būti sprendžiami: tuo metu, kai ji bus vykdoma, kai bus susirinkę dalyviai, leidimai yra gauti, ir, be abejojimo, užduotys yra paskirstytos tarp visų draugovės skilčių. Kai užduotys yra patvirtinamos, ateina laikas pasirūpinti numeriais, kurie bus parodomi: klounai, fokusininkai, žonglieriai, gyvūnų dresuotojai, vaikščiotojai kojūkais, magai, akrobatai ir t.t. Draugovės nariai pasirinks veiksmus, atsižvelgiant į savo norus bei gebėjimus. Priklausomai nuo draugovės, draugovės vadija jiems gali pateikti sąrašą, iš kurio jie privalės pasirinkti, arba paprašyti jų pateikti savo asmeninius pasiūlymus. Kai veiksmai jau yra paskirstyti, reikia padalinti bendras užduotis, susijusias su pasirodymais. Į tai įeina apšvietimas, muzika bei muzikantai, vedėjas, palapinės montavimas arba prezentacijos vieta, reklama ir t.t.

Draugovės vadija taip pat bus atsakinga už darbo atlikimą nustatytu laiku (iki termino pabaigos) ir paramos skiltims arba jauniems žmonėms individualiai užtikrinimą, priklausomai nuo to, kaip yra paskirstytos įvairios pareigos.

Dirbtuvės gali būti įkuriamos, siekiant dalyviams padėti daugiau sužinoti apie specialų kai kurių veiksmų atlikimą. Taip pat jiems suteiks galimybę praktiškai įgyvendinti idėjas bei jomis pasikeisti prezentacijai. Dar geriau jei šias dirbtuves

prižiūri suaugusieji, kurių darbai arba profesijos yra susiję su tuo dalyku. Tai ne tik pakels darbo vertę, tačiau ir sudarys galimybę jauniems žmonėms pabendrauti su suaugusiais, kurie dirba kitose sferose, lyginant su tomis, į kurias jie paprastai įžengia.

Kuomet viskas yra paruošta, skautų draugovės cirkas yra atidaromas. Jeigu veikla gerai pavyksta ir dalyvių entuziazmas išlieka didelis, draugovė gali nuspręsti atlikti pasirodymus pvz. tam tikrose vaikų įstaigose.

PADEDA PASIEKTI ŠIŲ MOKOMŲJŲ TIKSLŲ

11 – 13

- 1) Aš entuziastingai dalyvauju savo draugovės meninėse veiklose.

13 – 15

- 1) Aš išreiškiu savo meninius interesus bei sugebėjimus, įvairių technikų pagalba.
- 2) Man patinka dainuoti ir aš žinau daug dainų.
- 3) Aš padedu paruošti medžiagas meniniams brėžiniams.

BADEN – POWELL MOKYKLA MOKSLININKAMS

Skiltims yra duodama viena arba dvi mokslinės problemos, kurias reikia išspausti, siekiant išmokyti susieti mokslinę mintį su kūrybiniu procesu. Problemos, kurios jiems suteikiamos, yra susiję su kasdieniniais įvykiais ar dalykais, kurie atsitinka aplink juos. Kadangi šios veiklos esmė yra surasti sąsajas, nėra gero arba blogo kelio atsakymams gauti, visų svarbiausia yra išspręsti problemas.

Kai problemos yra pristatomos, skiltims yra suteikiama tam tikras laiko tarpas, sprendimams surasti. Kuomet visos skiltys pateikia savo atsakymą, jos paaiškina likusiai draugovės daliai, šių reiškinų priežastis, kuris jie pastebėjo ir procedūrą problemai spręsti.

Čia pateikiama keletas problemų pavyzdžių, kurios yra pristatomos skiltims:

Kai mes spaudžiame sultis iš apelsino arba citrinos, mes jas stipriai spaudžiame. Taigi kodėl tuomet nėra įmanoma išspausti bent vieną lašelį vandens iš šlapio smėlio saujos? Kažkas panašaus nutinka kai mes žengiamo šlapio smėliu: mūsų pėdoms žengiant smėliu, iš jo neišsiveržia nei lašelio vandens, priešingai, smėlis džiūsta aplink mūsų pėdas.

Atsakymas: Kuomet mes spaudžiame smėlį, jis išsitiesia kaip atskiras kūnas, padidindamas savo tūrį bei gebėjimu sugerti vandenį. Kai jis plečiasi, susikuria naujos erdvės, kurios gali būti pripildomos vandens. Taigi smėlis neišleidžia vandens, o priešingai, gali susikaupti dar daugiau vandens, jam nenutekant. Taip pat ir, kai mes einame paplūdimiu, mūsų pėdos paskęsta smėlyje, sukurdamos erdves vandeniui įtekėti. Tokiu būdu aplink mūsų pėdas susiformuoja sausesnė sritis.

Jeigu mes paliksime šaldytuvo arba šaldiklio duris atidarytas, ar kambario temperatūra pakils, nukris ar išliks tokia pati?

Atsakymas: teoriškai, kambario temperatūra turėtų išlikti tokia pati, kadangi šaldiklis arba šaldytuvai nenaudoja variklio, kuris perduotų karštį iš išorės į kambarį (laikant vidų šaltą). Kai mes atidarome šaldytuvo duris, karštis, kuris įeina, yra išstumiamas atgal, motoro pagalba. Kas pasikeičia atidarius duris, kaip mes galime spręsti iš to, kas buvo išakyta aukščiau, tai motoro veikimas. Norint išlaikyti stabilią temperatūrą, esant atviroms durims, variklis turi dirbti stipriau nei įprastai ir dėl to jis įkaista. Šis papildomas "karštis" patenka į kambario orą per konvekciją, kuri pakelia temperatūrą.

Kodėl geldelėse mes girdime vandenyno ošimą?

Atsakymas Nors mes ir nesuvokiame, mūsų aplinka yra visuomet pilna garsų. Garsai tai yra virpesiai, kurie priverčia kitus dalykus judėti. Garsai taip pat atsispindi tam tikruose objektuose, kaip šviesa atsispindi veidrodyje.

Geldelės, priklausomai nuo jų formos bei sandaros, pasirenka tam tikrus garsus iš savo aplinkos ir sumaišo juos, sukurdamos garsą, kuris yra panašus į vandenyno bangas. Kitaip tariant, garsas nekyla iš geldelės vidaus, tačiau jis kyla iš išorinės aplinkos. Šis garsas, žinomas kaip baltasis triukšmas, yra visų garsų mišinys. Stiklinė ar ąsotis, padėtas virš ausies gali taip pat sukurti jūros garsą. Garsas skiriasi priklausomai nuo dydžio, formos bei medžiagų, iš kurių stiklinė yra pagaminta, ir įvairių formų bei turinio geldelės leidžia mums išgirsti skirtingus „vandenynus“.

Kodėl vanduo užgesina ugnį?

Atsakymas Kai mes pilame vandenį ant ugnis, karštis, reikalingas degimo procesui ima mažėti, kadangi susilietus su ugnimi, vanduo išgaruoja, o tai sukuria didžiulį energijos kiekį. Ši energija yra suteikia objektui, kuris dega ir negalima atiduoti daugiau energijos degimui paskatinti, taigi ugnis dingsta.

PADEDA PASIEKTI ŠIŲ MOKOMŲJŲ TIKSLŲ

11 – 13

- 1) Aš mokausi naujus dalykus, pamiršdamas tai, ko buvau mokomas mokykloje.
- 2) Aš noriu daugiau sužinoti, kas vyksta aplink mane.
- 3) Aš galiu identifikuoti esmines problemos dalis.

13 – 15

- 1) Aš dedu pastangas, kad sužinočiau daugiau apie dalykus, kurie mane domina.
- 2) Aš pasidarau asmenines išvadas, iš dalykų, vykstančių aplink mane.
- 3) Aš galiu analizuoti situaciją įvairiais aspektais.

SKAUTŲ VERTYBĖS

SKAUTŲ VERTYBĖS

Tai, kas pasaulyje yra gerai arba blogai, sukelia klausimų ir abejonų. Jaunuoliai analizuoja, kuria, grįžta nueitu keliu atgal ir vėl pradeda iš naujo, jie patys keičiasi taip pat greitai kaip ir jų mintys bei idėjos. Proceso, kuris, matyt, yra nesibaigiantis, metu jie staiga išlavina nepaprastą gebėjimą pasijausti kitu asmeniu, o tuomet viską galima vertinti kito žmogaus akimis.

Ir tai yra metas, kada galima pradėti formuoti elgesio principus, kuriuos kiekvienas skautas įsisavina asmeniškai. Šie principai nebepriklauso nuo šeimos nuomonės, į kurią šiais laikais yra mažai beatsižvelgiama, didžiausią įtaką jiems daro pačių skautų įsitikinimai, ypačingai jų nuolatinis bendravimas su kitais tokio pat amžiaus jaunuoliais.

BELAISVIS BALIONAS

TRUMPAS VEIKLOS APRAŠYMAS

Po diskusijos apie modernų žmogų varžančias grandines arba dalykus, kurie jį paverčia vergu, skiltys susirenka kartu ieškoti būdų, kaip išvengti šių blygybių. Paleisdami oro balioną kaip simbolį, jie pasižada atsikratyti šių pančių.

VIETA

Atviras oras, idealiai tinka vykdyti kaip vieną iš draugovės veiklų stovykloje ar specialiai šiam užsiėmimui suplanuotoje išvykoje.

TRUKMĖ

Maždaug dvi valandos.

DALYVIAI

Draugovė. Skautai dirba atskirai skiltyse arba bendrai draugovėje.

VEIKLOS TIKSLAI

- 1) Pagalvoti apie veiksmus arba nuostatas, kurie riboja žmonių laisvę.
- 2) Nustatyti tikslus, kurių pagalba galima išvengti veiksmų ir atsikratyti nuostatų, dėl kurių žmonės tampa suvaržyti.
- 3) Sustiprinti bendravimo ryšius tarp skilties narių.

VEIKLA PADEDA PASIEKTI ŠIUOS MOKYMO TIKSLUS

11 – 13 metų

- 1) Žinau, kad galiu tobulėti kiekvieną dieną.
- 2) Užsibrėžiu tobulėjimo tikslus.
- 3) Žinau ir suprantu skautų įžodį ir priesakus.
- 4) Prisiekiu pabandyti gyventi teisingai pagal skautų įžodį ir priesakus.
- 5) Stengiuosi būti ištikimas savo įsitikinimams, sau pačiam bei kitiems.

13 – 15 metų

- 1) Galvoju, koks esu ir stengiuosi būti geresnis kiekvieną dieną.
- 2) Galiu būti savikritiškas.
- 3) Suprantu, jog tai, ko manęs prašo įžodis ir priesakai, yra svarbu mano gyvenime.
- 4) Stengiuosi gyventi pagal skautų įžodį ir priesakus.
- 5) Suprantu, kad mano veiksmai turi sutapti su mano mąstymu.

6. Padėdu užtikrinti, kad mano skiltyje mes esame ištikimi savo įsitikinimams.
7. Padėdu savo skilties draugams tobulėti.

MEDŽIAGOS

Plonas kartonas arba storas popierius, žirkklės, klijai, pieštukai. Prie šios veiklos žiniaraščio yra pridėtas techninis priedas „Popierinis oro balionas“.

Idėjos autoriai: Fernando Solari ir Alejandro Lorenzetti, REME komanda, Argentina.

VEIKLOS APRAŠYMAS

Prieš pradėdant vykdyti veiklą

Prieš tvarkaraštyje numatytą dieną, kurią turi vykti šis užsiėmimas, draugovės vadija turi įsigyti reikiamas medžiagas ir pagaminti oro balioną, kuris vėliau bus naudojamas kaip simbolis. Nekokia mintis palikti šią užduotį veiklos vykdymo dienai, nes balionas dalyviams turi būti staigmena, ir todėl kad, prieš pat užsiėmimą nebus laiko jo gamybai. Suplanuotoje veiklos vietoje ir numatytu laiku, galima nebent pripūsti balioną ir pasiruošti jį parodyti skiltims, kai jos baigs diskusiją.

Veiklos vykdymo dieną

Susirinkus skautų draugovei, jos vadija paskatins dalyvius pagalvoti apie tai, kas mums trukdo būti laisviems. Šis pokalbis suteiks skautams motyvacijos imtis tolesnės veiklos, todėl tai turi būti laisva diskusija, vykstanti ne daugiau nei 15 ar 20 minučių. Puikus būdas užvesti diskusiją yra priminimas skautams, kad daugybę metų atgal žmonės buvo pavergiami, juos buvo galima nusipirkti ir parduoti turguje kaip bet kokią kitą prekę, šeimos buvo išskirtos arba, kai joms buvo leista pasilikti drauge, vaikai buvo verčiami dirbti kartu su tėvais.

Nors ši veikla buvo uždrausta įstatymų, net ir šiais laikais visa dar yra žmonių, kurie yra vergai. Kokia yra šiuolaikinė vergovė? Kokie dalykai ir žmonės mus pavergia? Ar mes tikrai suvokiame, kad tai vyksta? Tai yra keli klausimai, kurie gali padėti skiltims pradėti diskusiją duotąja tema.

Maždaug 30 – 45 minutes skilčių nariai tarpusavyje diskutuos apie šiuolaikinės vergijos formas, apie grandines, kurios kausto žmones ir neleidžia jiems save išreikšti iki galo. Skiltininkas ir paskiltininkas turėtų padėti užtikrinti, kad dialogas yra kiek įmanoma atviresnis ir apimantis kuo daugiau dalyvių, ir kad kiekvienas skilties narys išreiškia savo nuomonę. Krypstant diskusijai į pabaigą, skilties nariai išrenka, kuri iš jų aptartų vergovės formų jiems visiems yra svarbiausia.

Tuomet skiltys gaus medžiagas, iš kurių galės pagaminti žiedus grandinėms, kurios simbolizuos jų pasirinktas vergijos formas. Kiekvienai iš jų skautai pagamins grandines iš plono kartono arba storo popieriaus ir ant vieno žiedo užrašys jos pavadinimą.

Grandinių skaičius (jis sutaps su pasirinktų vergijų skaičiumi), kurį padaro skiltys, priklausys nuo to, kiek laiko bus palikta šiais užduočiai ir nuo to, kaip skiltims seksis antroji užsiėmimo dalis. Žemiau yra duotos kelios rekomendacijos, kaip pasirinkti grandinių skaičių.

Kai skiltys baigia šias veikos dalis, draugovės vadija pakviečia jas į susirinkimo vietą. Tai yra momentas, kada arba skautai išvysta jau paruoštus oro balionus, kuriuos anksčiau padarė vadovai, arba vadovai atneša balionus ir paruošia juos kai visi skautai susirenka.

Tuomet draugovės vadija paprašo skilčių pritvirtinti savo grandines prie balionų, kad jos atrodytų kaip virvės, laikančio juos prie žemės. Dabar vadija pasako skautams, kad, kaip balionams reikia nutraukti raiščius, kad pakiltų, lygiai taip pat ir jiems reikia rasti būdų, kaip nugalėti savo vergijos formas, kad užaugtų tikrais ir laisvais žmonėmis.

Viena po kiltos skiltys pristatys savo pasirinktą vergijos formą ir paaiškins, kodėl jos nariai pasirinko būtent šią. Jei tą vergijos formą pasirinko dar ir kita skiltis, ji turi išsakyti savo priežastis tuo pačiu metu.

Kai priežastys yra išsakomos, draugovės vadija pradeda paskutinę užsiėmimo dalį ir paskatina jaunuolius rasti būdų, kaip galima nugalėti jų pasirinktą vergijos formą. Atėjus tinkamam laikui ir neleisdami diskusijai tęstis per ilgai, vadovai pakviečia skautus asmeniškai pasižadėti nugalėti savo pasirinktą vergiją ir, kaip pažado simbolį, nutraukti ją vaizduojančią grandinę. Kai tai padaroma, kita skiltis gali pristatyti ir paaiškinti savo grandinę. Skiltys paeiliui daro pristatymus, kol visos grandinės yra nutraukiamos.

Nutraukus paskutinę grandinę, tam kad balionas toliau išliktų laisvės simbolis, dalyviai taip pat turėtų nupjauti juos laikančias virves ir jie pakiltų.

Kaip ir kitų užsiėmimų metu, jaunuoliai ir vadovai stebėdami, kaip balionai nuskrenda, ar jiems jau nuskridus, kalba apie tai, ką jie gali padaryti. Jų nuomonės, draugovės vadijos stebėjimai, ir bet kokie skiltininko ir paskiltininko komentarai tolesniuose skautų tarybos susitikimuose padės suprasti, kokią įtaką jaunuoliams turėjo šis užsiėmimas.

Permainos, kurias dalyviai padarys, kad įvykdytų įsipareigojimus, bus pastebimos tik praėjus šiek tiek laiko. Todėl yra labai svarbus vadovaujančių suaugusiųjų darbas, kurie stebi jaunuolių asmeninį vystymąsi ir pažangą.

POPIERINIS ORO BALIONAS TECHNINIS PRIEDAS

Medžiagos

- 28 lapai rūkomojo popieriaus (jis dar vadinamas popieriumi aitvarams arba japonišku popieriumi; toks popierius dažniausia naudojamas aitvarų ir popierinių žibintų gamybai), kurių matmenys yra 50x75 cm
- Klėjai (labiausiai tinka balti, skysti, greitai džiūstantys; geriausia, jei klėjai būtų buteliuke su tūtele, kuri leidžia reguliuoti klijų tėkmę)
- Žirkklės
- Maždaug 75mm diametro lanksti aliuminio ar plieno viela,
- Aitvaro virvelė

Instrukcijos

Sujunkite popieriaus lapus, kad susidarytų baliono dalys. Balionas bus pagamintas iš septynių tokių dalių, iškirptų iš ilgų lapų, suklijuotų iš keturių 50x75cm dydžio rūkomojo popieriaus lakštų. Tai yra daroma taip:

- 1) Paimkite keturis lapus ir sudėkite juos siauresniąja puse, prakeičiant krašteliu 15–25 mm. Užtepkite klijų ant popieriaus ruoželių, kurie prasikeičia, ir atsargiai suklijuokite. Taip jūs galėsite padaryti 50cm pločio ir 290–295cm ilgio lapus (žiūrėkite į pirmąją iliustraciją). Kaitaliodami spalvas galite suformuoti raštą, tokį kaip šachmatai ar horizontalios spalvų linijos. Spalvas galite derinti kaip tik norite, kol suklijuojate reikiamo dydžio lapus.
- 2) Tęskite darbą kol suklijuosite septynis lapus. Atsargumo dėlei, galite pasidaryti daugiau lapų, jei kuris nors suplyštų klijuojant ar gaminant balioną.

Dalių formavimas. Kai ilgi lapai jau yra padaryti (o klėjai išdžiuve), galite pradėti gaminti baliono dalis. Štai kaip tai daroma:

- 1) Sudėkite lapus vieną ant kito, prižiūrėdami, kad jų linijos sutaptų kuo tiksliau.
- 2) Perlenkite juos pusiau, kaip parodyta antroje iliustracijoje (tai padarę,

turėsite maždaug 25cm pločio ir 290–295cm ilgio popieriaus juostas).

- 3) Įsekite kelias sąvaržėles (atsargiai, nesuplėšykite popieriaus) ties linkiu, kad lapai laikytųsi vietoje.
- 4) Naudodamiesi matmenimis, pavaizduotais ketvirtoje iliustracijoje, jūs galite arba nubrėžti linijas ant lapų, arba padaryti dalių šabloną iš plono kartono ar storo popieriaus.
- 5) Perkirkite popierių pagal liniją arba naudodami kartono šabloną (žiūrėkite į penktąją iliustraciją).

Sujunkite dalis suformuodami balioną. Dabar, kai jau turite iškirptas dalis, atėjo laikas jas suklijuoti ir padaryti balioną. Svarbu laikytis instrukcijų ir, jei įmanoma, perskaityti jas iš anksto, kad žinotumėte, koks turi būti galutinis gaminys. Nėra labai sunku suklijuoti dalis, bet norint tai padaryti gerai, reikėtų dirbti netriukšmingoje aplinkoje, kur galite neskubėdami dirbti.

- 1) Išsekite sąvaržėles ir išskleiskite dalis. Turėtumėte gauti septynias dalis, panašias į pavaizduotą šeštoje iliustracijoje.
- 2) Paimkite porą dalių ir uždėkite vieną ant kitos. Apatinė dalis turėtų išsikišti maždaug 1 ar 2 cm, kaip parodyta septintoje iliustracijoje.
- 3) Užtepkite ploną klijų juostelę ant pirmosios dalies krašto (žiūrėkite į septintąją iliustraciją). Užlenkite klėjais pateptą kraštą ant viršutinės (antrosios) dalies krašto (žiūrėkite į devintąją iliustraciją). Užlenkus popierių, gali prireikti truputi įkirpti sulenkimus, kad labai nesiraukšlėtų.
- 4) Uždėkite trečią dalį ant antrosios taip, kad (nesuklijuota) antros dalies briauna išsikištų maždaug 1 ar 2cm. Pakartokite klijavimo procesą apibūdintą trečiame punkte. Tačiau ši kartą apatinė dalis bus antroji dalis, o viršutinė bus trečioji. Dalių numeracija taip tęsis toliau, kol klijuosite vieną dalį prie kitos.
- 5) Klijuodami dalis ir kai jos jau yra sujungtos, stenkitės jas laikyti atskirtas, kad linkai tarpusavyje nesukibtų. Tai yra labai svarbu, kad išvengtumėte problemų toliau gamindami balioną.
- 6) Suklijuokite likusias keturias dalis anksčiau minėtu būdu.
- 7) Kai visos septynios dalys yra suklijuotos, jos turėtų būti panašios į

armonikėlę, su dviem dar nesuklijuotom briaunom. Įsitikinus, kad linkiai nėra sulipę, suklijuokite dvi likusias briaunas (žiūrėkite į dešimtąją iliustraciją). Dabar jau būsite sujungę visas dalis.

Padarykite baliono kaklelį. Kai jau sujungėte dalis ir suformavote balioną, jums reikės sutvirtinti jo kaklelį. Tam jums reikia sulenkti maždaug 45cm skersmens vielinį lanką (ar tokio skersmens, kokį padarėte baliono kaklelį) ir įkišti jį į kaklelio vidų. Užlenkite popieriaus kraštelį (apie 2cm) į baliono vidų ir suklijuokite taip, kad viela būtų linkio viduje (žiūrėkite į vienuoliktąją a iliustraciją).

Uždarykite viršų. Maždaug penkis centimetrus nuo baliono viršaus, kur susijungia visos dalys, užriškite truputi virvutės, kad uždarytumėte skylę (žiūrėkite į vienuoliktąją b iliustraciją). Prie kaklelio palikite kilputę, kad pučiant balioną būtų galima jį priišti. Kad įsitikintumėte, ar nėra didelių plyšių ir neatsiklijavo briaunelės, pripūskite balioną karštu plaukų džiovintuvu. Maži įpjovimai ar plyšeliai netrukdyt pripūsti ir pakelti balioną, todėl nesijaudinkite dėl nedidelių įplyšimų.

Degiklis

Degiklį galite pasigaminti iš plastikinio maždaug 20 cm skersmens vamzdžio su alkūne gale. Prie vamzdžio viršaus (tai galas prie baliono) uždėkite groteles, kurios praleis karštą orą į balioną, o žiežirbos į jį nepateks (žiūrėkite į dvyliktąją iliustraciją). Į vamzdžio apacią įdėkite į kamuolį susuktą laikraštį ir padėkite jį. Laikraštis tam labai tinka, nes jis stipriai degs ir greitai sušildys orą balione.

Kitu būdu balioną galėtumėte pakelti padarę vielinį kūgį ir lengvą, nedegios medžiagos recipientą. Tada galite įdėti į jį mentolyje arba kitame degiame skystyje išmirkytą skudurėlį. Uždekite audinį ir leiskite sušildyti orą balione.

Baliono paleidimas

Dėl apskritimo formos vielos kaklelyje, balionas yra dalinai atviras, todėl jį galima pripūsti. Ji taip pat išlaiko baliono formą ir suteikia stabilumo jam kylant.

Geriausia balioną paleisti tada, kai nėra vėjo ar pučia tik švelnus vėjelis, nedaugiau kaip 5km/h. Toks vėjas dažniausia būna ryte arba temstant. Kai yra vėjuota, oras balione atvės daug greičiau, o bet to padidėja gaisro rizika.

Kai baliono sienelės sušyla ir matote, jog balionas jau kyla, turėtumėte jį paleisti. Jo pakilimo aukštis priklauso nuo oro temperatūros viduje. Jei balionas pakyla kelis šimtus metrų, tuomet jūs puikiai pasidarbavote. Kuo didesnis yra balionas, tuo aukščiau jis pakils ir ilgiau išliks ore.

NUOTYKIŲ TEATRAS

TRUMPAS VEIKLOS APRAŠYMAS

Atsakydama į skiltininko ir paskiltininko kvietimą, kiekviena skiltis pasirenka nuotykių romaną ir jį suvaidina savo draugams draugovėje. Po savo pasirodymo, kiekviena skiltis paragina kitus pasikalbėti ir pagalvoti apie jaunų žmonių gyvenimo vertybes, kurios buvo įkūnytos istorijoje.

VIETA

Įprastinė draugovės susirinkimo ar kita vieta, kurią skiltis pasirenka specialiai šiam tikslui.

TRUKMĖ

Pasiruošimas: maždaug mėnuo, tarp kitų užsiėmimų.
Vaidinimas ir diskusija: viena valanda.

DALYVIAI

Skiltis, o kai vaidinimas jau pastatytas, draugovė.

VEIKLOS TIKSLAI

- 1) Išmokti įvairių tyrėjų ir tiriamųjų ekspedicijų istorijas.
- 2) Papasakoti tyrėjų ir tiriamųjų ekspedicijų istorijas, kuriose atsispindi tokios pat vertybės kaip ir skautų įžodyje ir priesakuose.
- 3) Būti pasirengus apsvarstyti skirtingus variantus ir pažiūrėti, kurių pavyzdžiu verta sekti dėl jų simbolizuojamų vertybių, nuostatų ir dorybių.
- 4) Pasirinkti konkrečias pokalbio temas, kad būtų galima pasikalbėti apie vertybes, kurių laikytis jauni žmonės jaučiasi įsipareigoję.
- 5) Vystyti kūrybiškumą ir parodyti jį vaidinime.

VEIKLA PADEDA PASIEKTI ŠIUOS MOKYMO TIKSLUS

11 – 13 metų

- 1) Man patinka dalyvauti užsiėmimuose, kurie man padeda pažinti save.
- 2) Žinau, kad galiu tobulėti kiekvieną dieną.
- 3) Užsibrėžiu tobulėjimo tikslus.
- 4) Žinau ir suprantu skautų įžodį ir priesaką.
- 5) Stengiuosi būti ištikimas savo įsitikinimams, sau pačiam bei kitiems žmonėms.
- 6) Dalyvauju užsiėmimuose, kurie man atskleidžia ištikimybės svarbą.
- 7) Prisidedu prie linksmos atmosferos draugovėje.

13 – 15 metų

- 1) Galvoju, koks esu ir stengiuosi būti geresnis kiekvieną dieną.
- 2) Žinau, kad sugebu šį tą padaryti ir darau tai gerai.
- 3) Vis stengiuosi panaikinti savo trūkumus.
- 4) Darysiu viską, kad pasiekčiau tai, ko noriu.
- 5) Kai prisiimu įsipareigojimus, būtinai juos įvykdau.
- 6) Suprantu, jog tai, ko manęs prašo išžodis ir priesakai, yra svarbu mano gyvenime.
- 7) Suprantu, kad mano veiksmai turi sutapti su mano mąstymu.
- 8) Stengiuosi, kad mano veiksmai sutaptų su mintimis.
- 9) Padėdu užtikrinti, kad skiltyje mes esame įsipareigoję tam, kuo tikime.

MEDŽIAGOS

Daiktai, kurių skiltims reikės jų vaidinimuose.

Idėjos autoriai: REME koordinavimo štabas, remtasi REME komandų iš Paragvajaus ir Gvatemalos atsiųstomis idėjomis.

VEIKLOS APRAŠYMAS

Skautų tarybos susitikime

Šis užsiėmimas yra glaudžiai susijęs su amžiaus grupės simboline sandara. Jis yra sukurtas taip, kad būtų panaudotos ekspedicijų ir tyrėjų istorijos, atspindinčios tam tikras vertybes. Todėl užsiėmimo sėkmė labiausiai priklauso nuo jaunuolių įsitraukimo ir nuo jų įsijautimo į tai, kokius įvykius jie žada suvaidinti. Kad tai būtų pasiekta, yra ypatingai svarbu, kad draugovės vadijos motyvacija ir pagalba veiklos metu suteiktų skautams daugiau patirties ir sukeltų stiprų atsivaimą veiklai, ir tuo pačiu metu padrąsintų juos žvelgti plačiau.

Be to, svarbu, kad užsiėmimo idėja būtų pristatyta gerokai iš anksto, paliekant skiltims pakankamai laiko pasiruošti vaidinimui, rūpestingai pagalvoti apie pagrindinę mintį, kurią jie nori perduoti ir be jokio skubėjimo padarytų viską, ko, jų manymu, reikia, kad įvykdytų užduotį.

Specialiai šia proga surengto skautų tarybos susirinkimo metu draugovės vadija pristatys užsiėmimo idėją skiltininkams ir paskiltininkams, paskatins juos pakviesti savo skiltis dalyvauti veikloje bei suteiks jiems visą informaciją ir reikiamą pagalbą, kad jie galėtų tinkamai padėti ruošti savo skiltims.

Skilties užduotys

Skiltininkams ir paskiltininkams pristačius užsiėmimo idėja kitiems skilties nariams, jie visi turėtų pasirinkti istoriją ar istorinį įvykį susijusį su kokia jie tik nori tiriamąja ekspedicija (geografinė, kultūrinė, mokslinė ar kokia kitokia), kuri atspindi vertybes ar duoda pavyzdį, kurį skiltis nori parodyti kitiems.

Kai ekspedicija jau pasirinkta, o skautai turi aiškų planą, kokias tos istorijos dalis jie nori parodyti, skiltis pradės ruošti savo vaidinimui. Jaunuoliai turės nuspręsti, kaip jie ruošis šiai užduočiai, ir sudaryti planą, į jį įtraukdami scenarijaus rašymą, vaidmenų paskirstymą, kostiumų ir scenografijos gamybą, grimavimą, muzikos ir garso efektų, kurie bus naudojami vaidinime, sukūrimą, pinigų, kurių jiems gali reikėti, rinkimą, repeticijų laiko paskyrimą ir visą kitą, ko, skilties manymu, reikėtų vaidinimui.

Skiltims svarbu turėtų tiek laiko, kiek, joms atrodo, prireiks paruošti vaidinimą, o vadovams – suteikti skiltims atitinkamą pagalbą, kada jos prireikia.

Kai skilties nariai yra pasirengę paskirti vaidinimo pristatymo datą ir laiką, tai jie turi pasakyti skautų tarybai ir padirbėti su jos nariais, kad data būtų paskirta. Jeigu data bus paskirta būtent taip, vaidinimas netrukdyt jokioms kitoms veikloms, kurias galbūt suplanavo draugovė ar skiltys.

Vaidinimo diena

Skiltis bus paruošusi patalpą ar vietą, kurioje bus viskas, ko reikia norint priimti žiūrovus (kitas skiltis ir draugovės vadiją). Kai visi patogiai įsitaisę, prasideda pasirodymas.

Bet tai nebus paprastas vaidinimas. Kai jis baigsis, skilties nariai pakvies kitus draugovės skautus pagalvoti apie vertybes, kurios atsispindėjo vaidinime. Ruošdamasi šiai užsiėmimo daliai, skiltis gali pagalvoti, kaip jie padrąsins publiką pasidalinti idėjomis ir diskutuoti apie vertybes, arba jie gali paprašyti draugovės vadijos pagalbos skatinant publiką ir vadovaujant diskusijai.

Atpažinti spektaklyje vaizduotas vertybes, pasidalinti savo reakcija į suvaidintą pavyzdį, apibūdinti, kaip šios vertybės yra pavaizduotos, ir kaip jos gali būti pavyzdžiu jaunuolių gyvenime, pasidalinti panašiais išgyvenimais, kuriuos patyrė skautai ar kiti žmonės, iškelti naujus iššūkius... ir visa tai daryti su draugais, būtų geriausia pabaiga šiai veiklai. O jei prie viso šito dar yra užkandžių ir gaiviųjų gėrimų – tuo geriau!!!

OPERACIJA PAGAL LOPĄ ADAMSA

TRUMPAS VEIKLOS APRAŠYMAS

Maždaug 1970 metais, vis dar būdamas medicinos studentas, Hanteris (Lopas) Adamsas (Hunter (Patch) Adams) savo dėstytojams ir studijų draugams pasiūlė revoliucingą idėją. Jis pasiūlė naudoti naują ir galingą vaistą – laimę. Tais laikais, kada į sergančius žmones buvo žiūrima tik kaip į ligas, kurias reikia išgydyti, Lopas Adamsas kalbėjo apie tai, kokia galinga gali būti šypsena, apie tai, jog daktaro darbas yra ne tik gydyti žmones, bet ir užtikrinti, kad žmonių gyvenimo kokybė būtų geresnė, net jei jie serga. Jis matė, kad pacientai, kurie yra laimingesni, gali geriau kovoti su savo ligomis, ir jis sunkiai dirbo, kad paverstų ligonines draugiškesnėmis vietomis. Dabar atrodo neįtikėtina, tačiau kai kurie žmonės nesuprato jo minties ir laikė jį šarlatanu. Šiandien daug kas yra kitaip, bet vis dar reikia nemažai nuveikti, norint suteikti laimės sergantiems žmonėms, o tai ir yra šios veiklos tikslas.

VIETA

Įprastinė draugovės susirinkimo vieta ir pasirinkta gydymo įstaiga.

TRUKMĖ

Trukmė priklausys nuo, kaip veikla bus vykdoma, bet apskritai kalbant, ji truks bent jau vieną programos ciklą ir bus kaitoma su kitomis draugovės ir skilties veiklomis.

DALYVIAI

Draugovė.

VEIKLOS TIKSLAI

- 1) Suplanuoti ir vykdyti veiklą.
- 2) Aplankyti gydymo įstaigą, kuri teikia paslaugas vaikams turintiems sveikatos sutrikimų.
- 3) Daugiau sužinoti apie Dr. Hanterį Adamsą ir jo mąstymą.
- 4) Paruošti vaidinimus ir pasirodymus.
- 5) Išvystyti komandinio darbo sugebėjimus.

VEIKLA PADEDA PASIEKTI ŠIUOS MOKYMO TIKSLUS

11 – 13 metų

- 1) Man patinka dalyvauti užsiėmimuose, kurie man padeda pažinti save.
- 2) Žinau ir suprantu skautų įžodį ir priesaką.
- 3) Prisiekiu pabandyti gyventi teisingai pagal skautų įžodį ir priesakus.
- 4) Prisidedu prie linksmos atmosferos draugovėje.

- 5) Parodau, kad man linksmas ir nesišaipant iš kitų žmonių.

13 – 15 metų

- 1) Galvoju, koks esu ir stengiuosi būti geresnis kiekvieną dieną.
- 2) Žinau, kad sugebu šį tą padaryti ir darau tai gerai.
- 3) Kai prisiimu įsipareigojimus, būtinai juos įvykdu.
- 4) Suprantu, jog tai, ko manęs prašo įžodis ir priesakai, yra svarbu mano gyvenime.
- 5) Stengiuosi gyventi teisingai pagal skautų įžodį ir priesakus.
- 6) Padedu užtikrinti, kad skiltyje mes esame įsipareigoję tam, kuo tikime.
- 7) Aš esu linksmas.
- 8) Padedu užtikrinti, kad mano draugovėje mes galime būti linksmi ir neįžeidindami kitų.

MEDŽIAGOS

Raudona klouno nosis ir kitos medžiagos, kurios priklausys nuo to, ką skautai veiks su vaikais.

Idėjos autoriai: REME koordinavimo štabas, remtasi idėjomis, kurias atsiuntė Mónica A. Pessoa ir kiti REME komandos nariai iš Brazilijos bei Meksikos REME komanda.

VEIKLOS APRAŠYMAS

Pradedant veiklą ir norint motyvuoti jaunuolius, draugovės vadija gali pakviesti skautus pažiūrėti filmą „Lopas Adamsas“ (1998, režisierius Tomas Šadiakas (Tom Shadyac), pagrindinio vaidmens atlikėjas Robinas Viljamsas (Robin Williams)). Jei galima pririnkti kitos motyvacinės medžiagos (interviu, straipsnių ir kt.), bus tik geriau.

Kita motyvacinė priemonė, kurią gali panaudoti draugovės vadija, yra skautų priesakai. Jis kviečia skautų judėjimo narius padėti kitiems, dalytis su visais ir priimti gyvenimą linksmam – tai yra tik keli išvardinti įstatai iš skautų priesakų, labiausiai susiję su šios veiklos tikslais. Taigi, sužinojus apie Lopą Adamsą, draugovė gali pagalvoti apie šiuos įstatus. Vadovėlyje skautų amžiaus grupės vadams (Pasaulio skautų judėjimo organizacija, 2001 rugsėjis, 127 – 136 puslapiai), draugovės vadija ras skautų priesakų aptarimą, kuris jiems padės pasiruošti šiai veiklos daliai.

Naudodamiesi skautų vertybėmis, kurios atsispindi šiuose priesakų įstatuose, kaip įkvėpimo šaltiniu ir paskatinti Lopo Adamso duotų pavyzdžių, skautai atliks praktikas, kurių metu jie turės galimybę suteikti sergantiems vaikams džiaugsmo ir tuo pačiu metu pamatyti visiškai kitokias gyvenimo aplinkybes.

Laikas, reikalingas pasiruošit ir įvykdyti šiai veiklai, priklausys nuo konkrečios pasirinktos išvykos esmės ir apimties. Tačiau apskritai kalbant, toliau aptariamoms dalys turėtų būti įtrauktos.

Ateinančiomis savaitėmis

Per draugovės paskirtą atitinkamą laikotarpį, skiltis turėtų įvykdyti šiuos pagrindinius žingsnelius, kai jai atrodo tinkamiausia:

- Pasirinkti vietą(-as), kurią(-as) aplankys.
- Susisiekti su pasirinktos(-ų) gydymo įstaigos(-ų) vadovais
- Surinkti informaciją apie toje įstaigoje ar įstaigose esančius vaikus (amžius, ligos, ypatinga priežiūra ar atsargumo priemonės, kurių reikėtų imtis, ir t.t.).
 - Pasiruošti užsiėmimas, kurie bus vykdomi, jie įmanoma su gydymo įstaigų vadovais, apgalvojant tokius aspektus kaip, pavyzdžiui, būsimų apsilankymų skaičius ar jų trukmė.
 - Nuspręsti, ar reikės kokių nors išankstinių apmokymų, ir kaip bei kada jie vyks.
 - Išrinkti ir paruošti būsimus vaidinimus ar užsiėmimus. Priklausomai nuo vaikų amžiaus, juose gali būti klounai, lėlių teatras, mimai, žaidimai, dainos, rankdarbiai ir kita.
 - Gauti arba pasigaminti reikmenis, kurių reikės.
 - Apskaičiuoti biudžetą, ir jei reikia, nuspręsti, kaip bus surinktos lėšos.

Žinant, kokia tai yra veikla, būtų geriausia ją suplanuoti kaip vidutinės trukmės arba ilgalaikį projektą. Būtų negerai surengti tik vieną apsilankymą, kadangi tai sujaudins vaikus ir suteiks lūkesčių, kurie vėliau nebus išpildyti.

„Juokas yra užkrečiamas“

Kai viskas paruošta, jaunuoliai iš draugovės eis į pasirinktą vietą ir atliks paruoštą programą.

Kaip savo simbolį, visi dalyviai gali naudoti raudoną klouno nosį, kaip tai daro Lopas Adamsas. Iš tikrųjų, visi gali užsidėti po raudoną nosį (skautai, suaugusieji, tiek skautų, tiek ligoninės vadovai, ir žinoma, lankomi vaikai).

Projektui vykstant, o ypatingai jam pasibaigus, visi jo dalyviai turėtų susirinkti įvertinti atlikto darbo. Draugovės vadija turėtų stebėti, kokį poveikį ši veikla turi skautams, ir kiekvienas vadijos narys turėtų užrašyti šiuos pastebėjimus, kai ateina laikas susitikti su skautu, už kurio vystymąsi ir tobulėjimą jis yra atsakingas ir jį prižiūri, bei peržiūrėti, kaip skauto raida vyksta palyginti su jo ar jos amžiaus grupės mokomaisiais tikslais.

UGNIES FESTIVALIS

TRUMPAS VEIKLOS APRAŠYMAS

Metų užsiėmimų pabaigą žyminčios stovyklos metu kiekviena skiltis analizuoja, su kokias sunkumais jos nariai susidūrė kaip grupė (draugovės skilties požiūriu) arba kiekvienas individualiai (visuomenės, kur jie gyvena, požiūriu). Šias „ydas“ vaizduos iš kartono iškirptos figūros ir vėliau bus sudegintos lauže. Tuo pačiu metu visi įsipareigos labai pasistengti ištaisyti tas sudėtingas situacijas.

Kad paminėtų šiuos įsipareigojimus, skiltys bus kviečiamos labai ypatingų užkandžių.

VIETA

Įprastinė draugovės susitikimo vieta ir stovykla.

TRUKMĖ

Maždaug dvi valandos draugovės susitikimo metu ir kaip dalis stovyklos užsiėmimų.

DALYVIAI

Visos draugovės skiltys.

VEIKLOS TIKSLAI

- 1) Išreikšti savo požiūrį kūrybiškai.
- 2) Kritiškai įvertinti, kokie skilties ir draugovės gyvenimo bei socialinės atmosferos aspektai gali būti pagerinti.
- 3) Išmokti, kaip papier mâché technika gaminti figūras.
- 4) Branginti pasisėdėjimo prie laužo tradicijas.
- 5) Išmokti gaminti paella .

VEIKLA PADEDA PASIEKTI ŠIUOS MOKYMO TIKSLUS

11 – 13 metų

- 1) Man patinka dalyvauti užsiėmimuose, kurie man padeda pažinti save.
- 2) Žinau, kad galiu tobulėti kiekvieną dieną.
- 3) Žinau ir suprantu skautų įžodį ir priesaką.
- 4) Prisiekiu pabandyti gyventi teisingai pagal skautų įžodį ir priesakus.
- 5) Prisidedu prie linksmos atmosferos draugovėje.
- 6) Parodau, kad man linksmas ir nesišaipant iš kitų žmonių.
- 7) Vertinu skiltyje gautus patarimus.

13 – 15 metų

- 1) Galvoju, koks esu ir stengiuosi būti geresnis kiekvieną dieną.
- 2) Galiu būti savikritiškas.
- 3) Žinau, kad sugebu šį tą padaryti ir darau tai gerai.
- 4) Vis stengiuosi panaikinti savo trūkumus.
- 5) Suprantu, jog tai, ko manęs prašo įžodis ir priesakai, yra svarbu mano gyvenime.
- 6) Stengiuosi gyventi teisingai pagal skautų įžodį ir priesakus.
- 7) Aš esu linksmas.
- 8) Padėdu užtikrinti, kad mano draugovėje mes galime būti linksmi ir neįžeidinėdami kitų.
- 9) Padėdu savo draugams skiltyje tobulėti.

MEDŽIAGOS

Medžiagos, kurių jums reikės šiai veiklai yra išvardintos techniniuose prieduose „Papier Mâché“ ir „Paella“, kurie kartu su priedu „Fallas de Valencia festivalis“ papildo šį veikos žiniaraštį.

Idėjos autoriai: REME koordinavimo štabas, remtasi idėjomis atsiųstomis REME komandos iš Kosta Rikos bei Gabriel Clappesoni ir José Maradel iš Urugvajaus REME komandos.

VEIKLOS APRAŠYMAS

Prieš vykstant į stovyklą

Tam, kad pasiruoštų dirvą būsimam skilčių darbui, paskutinį draugovės susirinkimą prieš išvykstant į stovyklą, vadovai pasikalbės su skiltininkais ir paskiltininkais apie tai, kaip svarbu yra apmąstyti tuos dalykus, kurie mums kelia nerimą, kurie mums nepatinka ar yra netinkami toje aplinkoje, kur mes gyvename ir dirbame (skiltyje, draugovėje, draugų grupėse, šeimoje, bendruomenėje ir kitur). Tai gali būti nepasisekimas aiškiai bendrauti, pažadų nesilaikymas ar pareigų nevykdymas, nepunktualumas, nepagarba bendraklasiams, draugams ar politiniams varžovams ir kiti gražaus sugyvenimo su kitais žmonėmis aspektai, kurie gali sunaikinti vienybę, pasitikėjimą, kūrybingumą ir t.t.

Draugovės vadijos paskatinti, skiltininkai ir paskiltininkai kiekvienai skilčiai papasakos apie užsiėmimą ir paprašys skilties narių kartu nuspręsti, ką jie norėtų patobulinti. Pavyzdžiui, jie gali išanalizuoti, kaip vyksta gyvenimas skiltyje, ir kokius aspektus jie galėtų kartu pagerinti, arba jie galėtų pasirinkti jų šalies politines situacijas, kurios jiems kelia nerimą ir pasiūlyti išeitis, kaip gali išspręsti tas problemas.

Yda yra klaida arba nusižengimas, arba nesėkmė vykdant įsipareigojimus. Ispaniškai „yda“ yra „fallas“, bet „fallas“ turi ir kitą reikšmę. Taip dar yra vadinami iš papier mâché masės ir medžio pagaminti atvaizdai, kurie yra sudeginami Šv. Juozapo festivalio metu Valensijoje, Ispanijoje. Šios skulptūros dažniausiai vaizduoja kažkokią garsaus asmens padarytą klaidą. Yra organizuojamas didžiulis festivalis, kurio metu žmonės dainuodami ir šokdami dalyvauja eitynėse ir žygiuoja miesto gatvėmis. Fallas de Valencia festivalio tradicijos skiltims gali būti įdomus būdas pristatyti jų atrastus sunkumus. Daugiau informacijos apie šių žavingų tradicijų istoriją yra pateikta techniniame priede „Fallas de Valencia festivalio istorija“, kuris papildo šį veiklos žiniaraštį.

Papasakojus apie veiklą ir išsklaidžius bet kokias abejones, kiekvienoje skiltyje vyks diskusija. Ši grupinė diskusija gali vykti konkrečia tema (gyvenimas skiltyje arba draugovėje, gyvenimas šeimoje, visuomenė ir kita), arba ji gali būti atvira, kad skilties nariai galėtų pasikalbėti apie bet ką, kas tik šauna į galvą, kaip tai daroma minčių lietaus metu.

Kai diskusija tęsiasi jau kuris laikas, kurios metu skiltininkai ir paskiltininkai turėtų paskatinti visus skautus išsakyti savo požiūrį, kiekviena skiltis išsirinks daugiausia problemų keliančią situaciją iš visų aptartų. Kitaip tariant, nuspręš, su kokia yda jie toliau dirbs. Jei pasirinktoji yda yra kaip nors susijusi su skilties ar draugovės gyvenimu, arba tiesiogiai susijusi su skilties ar draugovės nariais, reikia ypatingai vengti kritikuoti arba minėti konkrečius asmenis. Vietoj to, skilties nariai turėtų pasirinkti situacijas, su kuriomis jie turi kažką bendro, arba už kurias jie visi yra atsakingi.

Kai yda jau pasirinkta, ateina laikas nuspręsti, kokia figūra gali ją pavaizduoti geriausiai. Pavyzdžiui, jei problema yra mažas susidomėjimas kitų nuomone, ją galėtų vaizduoti milžiniška ausis užkimšta vata arba ausų kamštuku. Jei problema yra nepunktualumas, ją gali vaizduoti didžiulis neveikiantis laikrodis ir t.t.

Išsirinkę ydą ir nusprendę, kaip ją pristatyti, skilties nariai pradės kurti maketą ir žiūrėti, kokių medžiagų jam prireiks. Šios medžiagos turi būti įrašytos į sąrašą daiktų, kuriuos reikės vežtis į stovyklą.

Priklausomai nuo skilties narių meninių gabumų, pasirinktos ydos pavaizdavimui galima panaudoti daugybę priemonių: milžiniškus piešinius, koliažus, apklijuotas ir nudažytas kartonines dėžes ir t.t. Jei skiltis nori naudoti tą pačią techniką kaip ir festivalio Valensijoje metu, tada maketus galima daryti iš papier mâché masės. Jei pasirenkama ši technika, informacijos skautai gali rasti techniniame priede „Papier Mâché“, kuriame yra instrukcijos ir išvardintos medžiagos, reikalingos maketo gamybai naudojant šią techniką.

Be to, kad padeda skiltims dirbti, draugovės vadija turėtų surinkti ingredientus ir medžiagas, reikalingas paella gamybai stovykloje, kad galėtų skautams pateikti ją švenčiant veiklos pabaigą. Keli skirtingi receptai ir jiems reikalingi ingredientų sąrašai yra pateikti priede „Paella“.

Stovykloje

Kai stovyklos programoje ateina laikas skirtas šiai veiklai, dar prieš pastatant laužavietę, atskirai kiekviena skiltis susirenka gaminti savo skulptūras.

Skiltis taip pat turėtų pasiruošti papildomas priemones, kurias jie naudos eitynėse pristatydami kiekvieną ydą. Jų metu skautai gali dėvėti kostiumus, dainuoti dainas, groti muziką arba naudoti kitas meno rūšis nagrinėdami savo pasirinktą temą.

Baigus šį darbą, draugovė paruošia laužavietę. Tuo metu taip pat reikia pradėti gaminti paella. Jie draugovės vadija nori, kad paella būtų siurprizas, tada jos nariai darbus turi pasiskirstyti labai atsargiai, kad skautai nesuprastų, ką jie daro. Tačiau kitas variantas yra toks, kad skautai gali padėti gaminti paella ir jos ruošimas bus kitas smagus užsiėmimas, iš kurio visi gali pasimokyti. Šiuo atveju, būtina apskaičiuoti, kiek laiko reikės, kad visi darbai būtų baigti.

Laužui degant

Atėjus sutartam laikui ir užkūrus laužą, kiekviena skiltis pristatys savo skulptūras kitiems skautams, sudarydamos eitynes, kuriose bus šokami šokiai ir dainuojamos dainos atitinkama tema. Kai visos skiltys parodo savo pristatymus, skulptūros bus metamos į ugnį ir sudeginamos kaip skautų įsipareigojimo panaikinti vaizduotą ydą ženklas.

Tik įmetus skulptūras į ugnį, bus patiekama paella ir visi prie ugnies šilumos galės valgyti šį skanų patiekalą, švęsdami ir kalbėdamiesi apie tai, ką nuveikė.

Kaip ir visų veiklų metu, taip ir šios, reikia skirti laiko padaryto darbo įvertinimui. Kai kas bus komentuojama vykstant užsiėmimams. Kiti pastebėjimai natūraliai iškils iš skilčių komentarų, išsakytų joms susirinkus aplink laužą ir valgant paella. O draugovė greičiausiai ras laiko susitikti kitą dieną praėjus jauduliui ir pasikalbėti apie veiklą. Pačių skautų išsakytas veiklos įvertinimas susirinkus skiltyje yra taip pat labai svarbus.

FESTIVALIO „FALLAS DE VALENCIA“ ISTORIJA TECHNINIS PRIEDAS

Festivalis „Fallas de Valencia“

Fallas yra pagrindinis festivalis, rengiamas Valensijos mieste Ispanijoje, bet jis taip pat yra švenčiamas kituose autonominės Valensijos bendruomenės miestuose, tokiuose kaip Enia, Alzira, Gandía, Játiva, Orihuela ir daugelyje kitų.

Festivalis vyksta kovo 15 – 19 dienomis (dar žinoma kaip „Fallas savaitė“), tačiau jau nuo kovo 1 dienos pradedami organizuoti kai kurie Fallas renginiai. Vienas iš jų yra Mascletá, nuostabus fejerverkų šou.

Priešingai nei daugelis žmonių mano, festivalis nėra tik atvaizdų deginimas. Fejerverkai ir pirotechnika, muzika ir Šv. Juozapo bei Benamių Mergelės garbinimas taip pat vaidina svarbų vaidmenį. Pirmoje kovo pusėje dar vyksta bulių kautynės.

Fallas festivalį organizuoja specialūs komitetai ar asociacijos, kurių atsakomybė yra, atėjus tam skirtam laikui, pasirūpinti skulptūromis. Dauguma komitetų į festivalį įtraukė ir kitų Valensijos kultūros elementų, tokių kaip jota (Valensijos liaudies šokis), žaidimas, vadinamas truc, ir tipišką Valensijos žaidimą kamuoliu.

Kiekvienas komitetas turi pirmininką ir Fallas karalienę. Vaikų komitetai turi jaunąjį pirmininką ir jaunąją karalienę. Miesto tarybos globojama centrinė Fallas taryba yra aukščiausia organizacija, atsakinga už festivalį. Centrinės tarybos pirmininkas ir Fallas karalienė yra pasauliniai festivalio atstovai.

Atvaizdai arba skulptūros yra gaminami iš papier mâché masės. Į gatves jie yra išnešami kovo 15 dieną, o sudeginami kovo 19-osios naktį. Kiekvienas komitetas pagamina vieną didelį atvaizdą ir vieną mažą, „vaikišką“. Tradicinę skulptūrą susaro pagrindinė figūra ir įvairios ją supančios scenos, kurios yra statomos iš ninots skulptūrėlių. Dažniausia jos išreiškia tam tikrą kritiką ir jose būna pavaizduotos satyriškos scenos iš pastarojo laikotarpio įvykių ar problemų. Šamojingos ir humoristiškos scenos dažnai figūruoja tarp šių statulų.

Fallas festivalio metu galima pamatyti vairių pirotechnikos efektų: iš fejerverkų padarytų pilių, Cremà ir visų rūšių fejerverkų, kokius vaikai ir suaugusieji leidžia Despertà metu (8 val. ryte Fallas festivalio savaitę). Bet pats autentiškiausias Valencijos fejerverkų demonstravimas yra Mascletà metu, kada įvairiausi fejerverkai yra leidžiami vienas po kito, sukeliant didžiulį triukšmingą sprogimą, trunkantį maždaug 10 minučių. Mascletà paprastai prasideda apie 14 val.

Per Fallas festivalį šimtai muzikantų atvyksta į Valensiją, norėdami sudalyvauti Despertà, gatvės eitynėse ir aukojime.

Kovo 17–18 dienomis Fallas komitetai priešais Valensijos katedrą rengia religinę ceremoniją miesto globėjos, Benamių Mergelės garbei. Šios ceremonijos metu, vadinamos Gėlių aukojimu, visi Fallas komitetų nariai, apsirengę religiniais drabužiais prisijungia prie eitynių, kurioje jie gabena didžiulę šventosios statulą, kurios mantija yra padaryta iš komiteto narių suneštų gėlių. Kovo 19 dieną komitetai laiko mišias Švento Juozapo garbei.

Kitos festivalio dalys yra Caridà (festivalio paskelbimas); Ninots kavalkada, kurioje Fallas komiteto noriai dėvi kostiumus ir dalyvauja procesijoje, joje jie parodijuoja įvykius ir to meto įžymybes; karalystės procesija, kurioje dalyvauja kiti autonominės Valensijos bendruomenės miestai; Fallas karalienės garbinimas, kada jai ir jos palydai linksmybių dalyviai išreiškia pagarbą; ir daugybė kitų linksmybių, tokių kaip vaišinimasis šokoladu ir buñuelos, ėjimas pasižiūrėti į atvaizdus ir bulių kautynes.

Kaip šis festivalis prasidėjo?

Kiek mena istorija, žmonės visada rengdavo festivalius, kuriuose pagrindinis akcentas buvo ugnis, simbolizuojanti atsinaujinimo jėgą, naikinančią tai, kas sena ir užleidžiančią vietą naujam.

Fallas festivalio kilmę aiškina įvairios teorijos. Viena iš populiariausių teigia, kad šis festivalis išsivystė iš seno Valensijos stalių papročio, kuomet jie sunešdavo medienos atliekas ir užkurdavo laužą savo globėjo Šv. Juozapo garbei, kurio diena yra kovo 19-oji. Kiti sako, kad Fallas yra panašus į laužų kūrenimą per pavasario lygiadienį. Pasak šios teorijos, ši paprotį vėliau perėmė krikščionys, kurie skyrė laužus tiems šventiesiems, kurių dienos buvo artimiausiu laiku (tokiems kaip Šv. Juozapas). Tai paaiškintų daugybę pagoniškų elementų šiuolaikiniame Fallas festivalyje. Tačiau dar viena teorija teigia, kad šis festivalis išaugo iš ninot de mitja Quaresma (gavėnios vidurio šventės skulptūros) ir parot tradicijų, pagal kurias į laužą buvo metama medinė skulptūra, vaizduojanti Judą arba kokį kitą asmenį. Ši teorija paaiškintų atvaizdų naudojimą festivalio metu ir jų pašaipumą bei satyriškumą.

Pirmieji šaltiniai, kuriuose minimas šis festivalis, siekia XVII a. antrąją pusę, tačiau šie dokumentai byloja, kad tai jau buvo nusistovėjęs festivalis, nes juose yra įvairių tekstų su savivaldybės įstatymais, reguliuojančiais atvaizdų išdėstymą, kad būtų išvengta gaisrų. Nuo XIX a. Fallas festivalis minimas daugybėje dokumentų.

Bet kuriuo atveju, Fallas festivaliai daugybę metų atgal buvo kitokie, nei dabar. Festivalis buvo šventė, vykusi Švento Juozapo dienos išvakarėse. Atvaizdai buvo pastatomi kovo 18 dieną ir tą pačią naktį sudeginami. Tais laikais ninot skulptūros buvo medinės konstrukcijos su kartono kaukėmis, aprenktos autentiškais kostiumais. Ir pats festivalis tada buvo rengiamas kitaip. Buvo pastatoma medinė platforma ir ant jos išdėliojamos įvairios ninot skulptūros, vaizduojančios pasirinktą sceną, su aiškinamuoju užrašu priekyje. Tai buvo daugiau teatro pjesė ar spektaklis.

Plėstis festivalis pradėjo XIX a. trečiame dešimtmetyje. Skulptūrų skaičius ėmė augti (nuo vienos 1852 metais iki šešiolikos 1872 metais); nuo 1866-ųjų pradėta naudoti daugiau fejerverkų; tuomet atsirado Despertaes bei paprotys kiekvienam atvaizdai parašyti po pamfletą. Kaimyninės grupės, pagaminusios atvaizdus, išsivystė į Fallas komitetus ir jų narius. 1873 metais kovo 19 dieną pradėta rengti Cremà, bet Plantà nebuvo perkelta, todėl festivalis pradėjo vykti dvi dienas. Visi šie pokyčiai įvyko, nepaisant fakto, kad 1851 metais miesto taryba ėmė reikalauti gauti leidimą kiekvieno atvaizdo išstatymui, pradėjo rinti atitinkamus mokesčius ir cenzūroti atvaizdus, norėdama kontroliuoti jais išreikštą politinę, socialinę ir moralinę kritiką. Šių suvaržymų pasėkoje, 1866 metais nepasirodė nė vienas atvaizdas. Miestiečių darytas spaudimas baigėsi mokesčių sumažinimu. Šis pakeitimas, kartu su El Traca žurnalo įsteigtu prizu už geriausią atvaizdą, pasiekė tikslą ir 1877 metais tradicija buvo visiškai atgaivinta, kai buvo pristatyti 29 atvaizdai!

XX a. ketvirtame dešimtmetyje Fallas festivalis išgarsėjo visoje šalyje ir už jos ribų. 1927 metais Šv. Juozapo festivalio asamblėja nusprendė koordinuoti ir reklamuoti šias šventes. Miesto taryba padidino pinigų sumą, skirtą prizams už atvaizdus, ir padalino ją į dvi kategorijas pagal dydį. 1928 metais Fallas savaitė buvo pailginta ir Plantà buvo perkelta į kovo 16 dieną. Tais pačiais metais buvo įsteigtas Centrinis Fallas komitetas, dabartinės Centrinės Fallas tarybos pirmtakas. Bėgant metams taryba pradėjo rengti Cridà, ninot skulptūrų demonstravimą, Nit del Foc (ugnies naktį), procesijas ir kavalkadas, ir vienuolikos Fallas mergelių bei Fallas karalienės rinkimus, kurios vėliau tampa Fallas festivalio karaliene ir jos garbės palyda.

Ispanijos pilietinis karas (1936–1939) visiškai sustabdė festivalį. Karui pasibaigus miesto taryba nusprendė jį atgaivinti ir 1939 metais įkūrė Centrinę Fallas tarybą, surinkusi išgyvenusius Fallas komitetų pirmininkus ir sekretorius. Taip buvo pažymėta naujos, atvaizdų tematikos cenzūros eros pradžia. Į atvaizdų tematiką buvo ypatingai kreipiamas dėmesys, jie ji liedsdavo politiką. Miesto taryba pridėjo naujų ritualų, tokių kaip Clavariesa festivalis, gėlių aukojimo Benamių Mergelei pirmtakas. XX a. penktajame dešimtmetyje buvo įkuri pirmieji šiuolaikiniai komitetai ir išrinkti jų pirmininkai, direktorių tarybos ir Fallas karalienės bei vėliavos, nubrėžtos jų ribos. Šių Fallas komitetų nariai, kurie anksčiau rinkdavosi

baruose ir parduotuvėse, tada pradėjo susitikinėti specialiai jiems skirtose dirbtuvėse. Centrinė Falls taryba sukūrė specialias kategorijas prizams ir vaikams, ir nusprendė, kad visi dalyvaujantys vaikai turi būti prijungti prie suaugusiųjų.

XX a. šeštajame dešimtmetyje dalyvių skaičius ir ekonominė festivalio svarba pradėjo staigiai kilti į viršų. Nit del Foc buvo perkeltas iš kovo 16 į 19 dieną, o Centrinė Falls taryba sukūrė juodą kostiumą, kuris dabar asocijuojasi su Fallas festivaliu.

XX a. septintame dešimtmetyje Fallas komitetai jau naudojo specialius namus kaip savo susitikimų vietą. 1969 metais komitetų skaičius peržengė 200 ribą. Komitetų vaikų ir moterų skyriai tapo dalimi organizacijos, o šių komitetų narių skaičius išaugo nuo 6 tūkst. 1959 metais iki 28 tūkst. 1970 metais. Atvaizdai pradėti statyti vis didesnio masto, o konkrečius atvaizdus, tokius kaip Na Jordana, the Pillar, Mercy ir Convento Jerusalén-Matemático Marzal, žmonės pradeda atpažinti.

Po Francisco Franco mirties ir demokratijos atėjimo, politikai tapo pasikartojančia atvaizdų tema. Fejerverkų pilis imta statyti virš Turia upės, Plantà perkelta į kovo 15-osios naktį o Vit del Foc – į 18-ąją.

Likusią Fallas Festivalio dalį diena iš dienos rašo jo dalyviai.

Jei norite pamatyti didžiųjų Fallas renginių nuotraukas, sužinoti, kaip yra organizuojama Centrinė Falls taryba (visų Fallas komitetų susitikimas) ir gauti daugiau informacijos apie šį įdomų festivalį, mes siūlome aplankyti oficialų Fallas de Valencia festivalio internetinį puslapį: <http://www.fallas.com>

Šaltinis: oficialus Fallas de Valencia festivalio internetinis puslapis.

PAELLA TECHNINIS PRIEDAS

Ryžiai

Kaip grūdai, Europoje labiausiai buvo naudojami kviečiai, o javai arba kukurūzai buvo pagrindinis prieškolumbinių Amerikos kultūrų maisto produktas, ryžiai yra svarbiausi grūdai Azijos šalyse. Tūkstančius metų jie buvo pagrindinis, o kartais ir vienintelis, maisto komponentas didžiulei daliai Azijos populiacijos.

Ryžis, kurio dauguma rūšių priklauso *Oryza sativa*, yra grūdinių ir žolinių augalų Gramineae šeimos dalis. Pagal sėklas ir stiebelio pasiekiamą ilgį galima išskirti įvairių rūšių ryžių. Beveik visi jie auga aliuvinėse lygumose, kurias augalo

augimo ciklu galima užtventti.

Ryžis yra vienametė žolė, užauganti beveik iki 1,8 m aukščio. Jis turi vieną smailų žiedą, o du, žiedą saugantys vidiniai lapai yra taip sujungti, jog jie visiškai uždaro vaisių – sėklą.

Jau iki 3000 m. pr. Kr. Ryžiai buvo auginami Kinijoje ir Indijoje. Ilgą laiką jie buvo auginami tik lygumose ir upių žiotyse sezoninių liūčių skalaujamose dalyse, kur didžiulis kiekis darbininkų, galinčių dirbti žemės ūkio darbus, padėjo patenkinti tankiai apgyvendintų sričių poreikius Kinijoje, Indokinijoje, Malaizijoje ir Indijos pusiasalyje. Laikui bėgant ryžiai pradėti auginti už Azijos ribų.

Tuščiaavidurio stiebelio dėka, kuris leidžia orui patekti į augalo šaknis, ryžiai auga užtventose vietovėse. Tačiau yra kelios rūšys, kurias galima auginti be drėkinimo. Azijos šalyse sėklos yra pasėjamos šiltnamiuose, o tada daigai yra persodinami į ryžių laukus, sekliai užlietus vandens. Daugelyje vietovių (pavyzdžiui, ant Javos šlaitų), pakopomis išsidėstę ryžių laukai yra tipiškas kraštovaizdžio bruožas. Likus kelioms savaitėms iki derliaus nuėmimo, vanduo yra nuleidžiamas, kad augalo žiedynas arba viršūnė galėtų išdžiūti ir ryžių grūdai galėtų sunokti. Vakarų šalyse, turinčiose modernesnius žemdirbystės metodus, sėklų sėjimui ir derliaus nuėmimui yra naudojamos mašinos, bet mažiau pažengusiose šalyse šie darbai daugiausia vis dar yra atliekami rankomis.

Vakaruose išorinis lukštas dažniausiai yra nulupamas. Todėl beveik visi šiose šalyse parduodami ryžiai yra balti arba perlo spalvos, nors pastaraisiais metais kai kuriose šalyse rudų ryžių paklausa žymiai išaugo. Tai visai nebūdinga Azijoje, kur daugelyje sričių gyventojų mitybą sudaro beveik vien ryžiai ir jie valgomi su lukštais, kadangi juose yra dauguma vitaminų, baltymų ir mineralų, dėl kurių ryžiai yra vienas iš pilnavertiškiausių esamų maisto produktų. Kai kuriose Azijos dalyse pradėjus šalinti ryžių lukštus, išplito beriberio ligos epidemija, kurią sukelia tiamino (B1 vitamino) trūkumas.

Ryžiuose yra labai mažai glitimo (baltymų mišinio, kurio yra javuose), todėl jie nenaudojami duonos gamybai. Keliose Azijos šalyse, pavyzdžiui Japonijoje, ryžių šiaudai yra naudojami plaušinių, krepšių ir avalynės gamybai. Sakė arba ryžių vynas (labai stiprus alkoholinis gėrimas) taip pat kilo iš Japonijos.

Pagrindinės ryžių gamintojos yra Kinija ir Indija, kurios išaugina 50% pasaulio derliaus. Tolimesni konkurentai yra Indonezija, Bangladešas, Japonija ir Indokinijos pusiasalio šalys, tokios kaip Tailandas ir Vietnamas. Lotynų Amerikoje didžiausia gamintoja yra Brazilija.

Ryžiai atkeliauja į Iberijos pusiasalį

Požymiai rodo, kad VI a. ryžiai pirmiausia buvo auginti Iberijoje, pusiasalio pietryčių dalyje. Prie spartaus šios grūdo paplitimo prisidėjo arabai, kurie pradėjo jį auginti pelkėtose, Valensijoje esančio Albuferos ežero srityse maždaug VIII a. Iš čia grūdai paplito šiaurinė Viduržemio pakrante link Ebro deltos ir į pietus, kur tokiose vietose kaip Kalaspara Mursijoje dabar gamina puikios kokybės ryžius.

Visai neseniai šiuo grūdus pradėta auginti kai kuriuose Ekstremerūdos, Malorkos regionuose ir Gvadalkivyro pelkynuose, kur ryžių derlius aplenkė didelių ryžių plantacijų derlių Rytų Ispanijoje.

Dabar ryžiai yra pagrindinis Ispanijos virtuvės ingredientas tiek pakrantės, tiek šalies vidiniuose regionuose. Ryžius derinant su žuvimi, jūros gėrybėmis, jautiena ir daržovėmis, galima pagaminti bemaž begalybę skanių patiekalų.

Vienas iš šių skanių mišinių, kitęs iš Valensijos ir dabar žinomas visame pasaulyje, yra paella. Kiekvienas miestas ir vyriausiasis virėjas turi savo ypatingą paella receptą. Techninis priedas pateikia tris receptus: Valensijos paella (paella valenciana), jūros gėrybių paella ir vegetarišką paella. Kiekviename recepte parašytas produktų kiekis yra vienai porcijai. Norėdami sužinoti, koks kiekis kiekvieno ingrediento bus reikalingas, jums reikės padauginti recepte duotą kiekį iš žmonių skaičiaus, kuriam ketinate gaminti.

Kiekvienoje šalyje maisto produktai yra gaminami skirtingai, todėl receptuose originalūs produktų pavadinimai buvo išlaikyti. Gerai būtų atidžiai perskaityti gaminimo instrukcijas prieš pradėdant, skirkite užtektinai laiko ir išsiaiškinkite, kaip kiekvienas vadinasi jūsų šalyje (virėjas ekspertas jums gali padėti) ir, jie negalite ingrediento gauti savo šalyje, raskite panašų maisto produktą, kurį galite naudoti vietoje jo. Kita išeitis yra susirasti paella receptą, kuris jau buvo pritaikytas jūsų šalyje, ir tai apsaugos jus nuo daugybės panašių problemų sprendimo. Neatmeskite šios galimybės ir, jei norite, pradėkite nuo šio siūlymo, o priėdė pateiktus receptus pasilikite atsargai, tam atvejui, jei nerasite paella recepto, kuris būtų pritaikytas specialiai jūsų gyvenamai šaliai.

Paella gaminama sekliame geležiniame puode, panašiam į keptuvę, tik su dviem rankenom. Jūs be abejo rasite tokį indą specializuotoje namų apyvokos reikmenų parduotuvėje.

Prisiminkite, jog gaminant bet kokią paella, sudėtingiausia yra nustatyti tinkamiausią temperatūrą ryžių virimui. Vienintelis būdas to išmokyti yra per patirtį, todėl nepraraskite drąsos. Bandykite, kol gausite trokštamą rezultatą, o tada – gero apetito!

Paella valenciana

Ingredientai

- 100 – 120 g ryžių
- Raudona saldžioji paprika
- Maltas šafranas
- Šafrano dažai
- 100 g vištienos
- 100 g triušienos
- ¼ šviežio pomidoro
- 60 g šparaginių pupelių
- 30 g baltų pupelių
- 30 g Limos pupelių
- 3 l vandens virimui
- 4 v.š. alyvuogių aliejaus
- Druskos pagal skonį

Gaminimas

- 1) Uždėkite paella gaminimo indą ant viryklės, supilkite aliejų ir įdėkite druskos žiupsnį. Gerai išmaišykite. Leiskite įkaisti. Būkite atsargūs, kad nepradėtų degti aliejus. Norėdami patikrinti, į mišinį įmeskite mažą gabalėlį vištienos arba triušienos. Jei jis pradeda kepti, aliejus jau įkaitęs.
- 2) Sudėkite kubeliais supjaustytą vištieną ir triušieną. Tolygiai paskirstykite kubelius ir pakepinkite juos aliejuje ant vidutinės ugnies kol jie paruduos.
- 3) Atskirame inde sutrinkite pomidorą.
- 4) Į kepimo indą sudėkite šparagines, baltąsias ir Limos pupeles. Gerai išmaišykite jas su mėsa.
- 5) Kepimo indo viduryje šaukštu padarykite vietas, daržoves ir mėsą patraukite į indo pakraščius. Sudėkite trintą pomidorą ir pakepinkite.
- 6) Kai pomidoras ima tamsėti, sudėkite papriką. Sumaišykite su pomidoru ir prižiūrėkite, kad paprika neapsviltų ar neprikibtų prie keptuvės. Jie taip atsitiks, paella įgaus kartoką skonį. Kad taip neatsitiktų, sumaišykite visus ingredientus (įskaitant ir tuos, kuriuos pastūmėte į keptuvės kraštus) ir pripilkite vandens iki indo viršaus.
- 7) Virkite 30 minučių. Pagal skonį įdėkite druskos.
- 8) Sudėkite ryžius ir šafraną. Gerai išmaišykite. Virkite ant stiprios ugnies kol išverda ryžiai ir išgaruoja sultinys.
- 9) Palikite pastovėti kelias minutes. Patiekite.

Jūros gėrybių paella

Ingredientai

- 100 – 120 g ryžių
- 40 g kalmaro
- 40 g sepijos arba kito moliusko
- 2 didžiosios krevetės (kuo didesnės, tuo geriau)
- 1 Norvegijos omaras
- 3 midijos, moliuskai arba kiti dvigeldžiai
- ¼ v.š. saldžiosios paprikos
- 4 v.š. alyvuogių aliejaus
- 2 v.š. trinto arba susmulkinto pomidoro
- 1 arba 2 česnako skiltelės
- Žuvies sultinio (maždaug dvigubai daugiau nei ryžių)

Gaminimas

- 1) Supjaustykite kalmarą ir sepiją 2 cm kubeliais.
- 2) Uždėkite paella gaminimo indą su aliejumi ant ugnies. Kai jis įkaista, pakepinkite krevetes ir Norvegijos omarą prie minutę. Tada išimkite iš kepimo indo ir padėkite atskirai.
- 3) Į gaminimo indą sudėkite sepiją ir kalmarą, pakepinkite, kol paruduos.
- 4) Sudėkite pomidorą ir labai smulkiai supjaustytą česnaką. Kepinkite, kol pomidoras ims tamsėti.
- 5) Sudėkite saldžiąją papriką, gerai viską išmaišykite ir taip pat įmaišykite ryžius.
6. Supilkite žuvies sultinį (jis turėtų būti verdantis, todėl reikia jį užvirinti iš anksto).
7. Patiekalui pavirus 10 minučių, ant jo viršaus sudėkite krevetes, Norvegijos omarą ir moliuskus. Nemaišykite.
8. Virkite, kol išvirs ryžiai.

Sultinį geriausia virti iš jūrų velnio, jūrinio ešerio, pakrančių žuvų, vėžių (arba krevečių maldininkų) ir krabo. Užtenka virti 30 minučių. Ruošdami sultinį galite įdėti svogūno ir pomidoro arba lauro lapą. Kuo skanesnis sultinys, tuo skanesnė bus ir paella.

Vegetariška paella

Ingredientai

- ½ svogūno
- 1 skiltelė česnako
- 50 g žirnelių
- 50 g šparaginių pupelių
- 2 artišoko šerdys
- 100 g rudųjų ryžių
- ½ kg pomidorų
- 1 v.š alyvuogių aliejaus
- Žiupsnelis šafrano
- Žiupsnelis čiobrelio
- Žiupsnelis raudonėlio
- Žiupsnelis petražolės
- Pagal skonį druskos arba sojos padažo

Gaminimas

- 1) Supjaustykite svogūną ir česnaką.
- 2) Kelias minutes pakepinkite aliejuje.
- 3) Sudėkite žirnelius, šparagines pupeles ir artišoko šerdis. Gerai išmaišykite.
- 4) Penkias minutes kepkite ant silpnos ugnies.
- 5) Supilkite ryžius ir pakepinkite kelias minutes. Dažnai maišykite.
- 6) Atskirame puode penkioms minutėms užvirinkite 1,5 l vandens su žiupsneliu šafrano.
- 7) Supilkite verdantį vandenį į paella gaminimo indą.
- 8) Sudėkite pomidorus.
- 9) Užvirinkite ir ant lengvos ugnies virkite maždaug 30 minučių. Kartais pamaišykite.
- 10) Jei ryžiai yra per sausi, įpilkite truputį karšto vandens.
- 11) Įdėkite druskos arba įpilkite sojos padažo ir patiekalas baigtas!

Keletas patarimų, kaip paella patiekalui virti ryžius

- Kai dedate ryžius į paella, vandens turėtumėte pilti dvigubai daugiau nei yra ryžių.
- Kuo didesnė ugnis, tuo greičiau išgaruos sultinys. Jei atrodo, kad ryžiai bus per kieti, sumažinkite ugnį. Jei matote, jog liks per daug vandens, padidinkite ugnį.
- Geriau, kad vandens būtų per daug, nei per mažai. Jūs bet kada galite nupilti truputį sultinio, jei matote, kad jo bus perteklius. Be to, per daug drėgni

ryžiai vis tiek yra valgomi, tačiau niekas nenorės valgyti neišvirusių ir sausų ryžių.

- Jie paella išvirė, o ryžiai yra per kieti, tai galite ištaisyti uždengdami gaminimo indą su aliuminio folija ir kelioms minutėms palikdami jį pastovėti.
- Patirtis yra geriausia mokytoja. Praktikuokitės ir greitai galėsite pagaminti skanią paella.
- Kai kurie žmonės gamindami Valensijos paella, pusiau išvirus ryžiams įdeda rozmarino šakelę. Tai suteikia ryžiams labai malonų aromatą. Bet naudokite tik mažą šakelę, nes kitu atveju aromatas užgoš visus kitus.

Šaltinis: *Maritos receptai* <http://www.acocinar.com>. *La chacarrera* <http://www.geocities.com/NapaValley/6783/Recetas/Arroces>
Ispanijos enciklopedija, II dalis, 112.a.

PAPIER MÂCHÉ TECHNINIS PRIEDAS

Darbo su popieriumi technikos paprastai yra skirstomos į dvi rūšis, priklausomai nuo to, ar dirbi su sausu, ar su šlapiu popieriumi. Į sauso popieriaus technikas įeina lankstymas (origami) bei žirklių naudojimas suteikiant popieriui įvairias formas. Šias technikas galima naudoti gaminant begalę gražių dekoratyvių ir panaudojamų daiktų.

Šis techninis priedas apibūdina technikas, kuriomis dirbant yra naudojamas šlapias popierius arba kitaip – popier mâché. Į šias technikas paprastai įeina tešlos, padarytos iš popieriaus, vandens ir klijų, paruošimas ir naudojimas. Kai ši tešla išdžiūsta, ji yra pakankamai kieta ir iš jos galima daryti įvairiausių dalykus. Ši medžiaga yra lanksti, lengvai pagaminama ir su ja paprasta dirbti, todėl kiekvienas norintis gali išmokyti šios technikos. Su trupučiu kantrybės, jūs galite greitai pagaminti viską, kas šauna į galvą, o rezultatas bus labai ypatingas ir tikrai originalus.

Truputis istorijos

Seniausi vakarų pasaulyje rasti daiktai, pagaminti iš popier mâché masės, yra datuojami III a. po Kr. Tačiau istoriniai faktai apie popieriaus gamybą Kinijoje ir daiktus, pagamintus iš popier mâché masės, kurie buvo išsaugoti, ir kuriuos galima pamatyti net mūsų dienomis, byloja, kad ši technika ten buvo paplitusi gerokai anksčiau.

Tik nuo XVII a. vidurio iš popier mâché masės imta gaminti praktinius ir dekoratyvinius daiktus, pirmiausia Prancūzijoje, vėliau ir Anglijoje.

Pirmoji popier mâché gamykla buvo įkurta 1765 metais Vokietijoje, valdant Frederikui II (geriau žinomas kaip Frederikas Didysis). Čia daugiausia buvo

gaminamos tabakinės, kurios išgarsėjo visame pasaulyje savo subtilumu ir meistrišku atlikimu. Vėliau, XIX a. Vokietijos popier mâché pramonė išgarsėjo pradėjusi gaminti lėlių galvas. 1883 metais laikrodininkas iš Derseno miesto pagamino pirmąjį laikrodį iš popier mâché masės, o po kelių metų viename Norvegijos mieste iš šios medžiagos buvo pastatyta visa bažnyčia. XIX a. viduryje popier mâché naudojimas paplito po pasaulį ir pasiekė aukštumas Anglijoje bei Amerikoje.

Tradicija, gaminti praktiškus daiktus ir dekoracija iš popier mâché masės, buvo priimta visose pasaulio srityse, o dabar net yra specializuotų parduotuvių, kuriose pardavinėjami vien tik daiktai, pagaminti šia technika.

Imkimės darbo!

Naudodami popier mâché jūs galite pagaminti bet ką nuo mažyčio juvelyrikos dirbinio iki baldo savo namams, nuo lėkštės iki gražios lėlės, nuo gėlės vazonėlio iki originalių rėmelių nuotraukai.

Nepriklausomai nuo to, ką norite gaminti, pirmiausia turite išmokyti darbo popier mâché technika pagrindus. Apskritai kalbant, yra du būdai dirbti su popier mâché – naudojant tešlą arba naudojant juosteles.

Dirbant su popier mâché tešla

Medžiagos:

- Laikraščiai
- Lipalas arba viniliniai klijai
- Sėmenų aliejus
- Kiaurasamtis
- Platus indas

Instrukcija:

- 1) Suplėšykite laikraštį smulkiomis skiautelėmis (maždaug 1cm² dydžio).
- 2) Ant skiautelių užpilkite truputi vandens ir palikite nakčiai. Kuo mažiau rašalo yra ant popieriaus, tuo baltesnė bus tešla.
- 3) Kitą dieną sumalkite popierių rankiniu arba elektriniu malūnėliu. Galite naudoti plaktuvą.
- 4) Kiaurasamčio pagalba nusunkite visą perteklinį vandenį, tik nenusausinkite tešlos per daug. Tada sudėkite į indą.
- 5) Įpilkite užtekinai (lipalo arba vinilinių) klijų, kad susidarytų vienalytis mišinys. Jei nenaudosite visos tešlos iškart, o pasiliksite jos truputį kitai dienai, į tą dalį klijų iš karto geriau nedėkite.

- 6) Suminkykite mišinį rankomis arba išmaišykite mediniu šaukštu. Jei norite, įpilkite šaukštą sėmenų aliejaus.

Kelias dienas tešlą galima laikyti sandariame plastikiniame maišelyje šaldytuve, jie tik neįdėjote klijų. Šia mase galite aplipdyti šiam tikslui pasirinktą šabloną (pavyzdžiui, lėkštę ar puodelį) arba naudoti specialiai pasigamintą formą (iš molio, gipso ar metalo tinklelio), taip pat naudoti tešlą mažų, jūsų pačių formuotų, daiktelių gamybai. Galite naudoti tešlos formeles arba derinti abi – tešlos ir popieriaus juostelių – technikas.

Papier mâché dirbant su juostelėmis

Popieriaus juostelių naudojimas yra labai paplitusi technika. Dirbant šia technika dažnai yra padengiama iš anksto padaryta konstrukcija arba panaudojamas šablonas (tiek iš vidaus, tiek iš išorės).

Medžiagos:

- Daiktas arba šablonas, pagamintas iš molio, gipso ar metalo tinklelio
- Skystas muilas, vazelinai, kepimo aliejus arba plastikinė vyniojimo plėvelė
- Laikraščiai
- Lipalas arba tešla
- Teptukai
- Žirkklės arba rėžtukai

Instrukcijos:

- 1) Prieš pradėdami klijuoti laikraščio juosteles, padenkite šabloną aliejumi, plastikine vyniojimo plėvele, skystu muilu arba vazelinu, kad baigus darbą, popierius lengvai nusiimtų.
- 2) Pamerkite laikraščio lapus penkioms minutėms, tada nupilkite vandenį, bet popieriaus negręžkite. Ištieskite juos ant stalo, kad galėtumėte užtepti klijų ant kiekvieno lapo, kai jau būsite pasirengę juos naudoti.
- 3) Plėškite po juostelę maždaug 2 cm pločio (plėškite jas pagal laikraščio pluošto sugulimą – skaitykite rekomendacijas).
- 4) Kai juostelės ištepamos klijais, jas reikia klijuoti prie formų arba šablonų. Pirmasis sluoksnis turi būti padengtas klijais ištepta puse į viršų.
- 5) Reikia dengti bent 10 sluoksnių, kaskart atidžiai uždengiant visą šabloną.
- 6) Tarp popieriaus sluoksnių turėtumėte užtepti klijų sluoksnį. Tai suteiks formai tvirtumo ir palaikys drėgmę.
- 7) Popieriaus sluoksniams visiškai išdžiūvus, nuimkite šabloną ir su rėžtuku arba žirkklėmis nukirpkite atliekamą popierių aplink kraštus.
- 8) Norėdami sustiprinti padarytą formą ir paslėpti nelygumus, užtepkite vandeniu skiesto lipalo sluoksnį. Leidę apdžiūti, nušveiskite jį švitriniumi

popieriumi ir pakartokite viską dar kart. Dabar daiktą galima dažyti.

Rekomendacijos

- Papier mâché technikai galima naudoti bet kokį popierių, bet geriausia, kad ant jo būtų kuo mažiau rašalo.

- Galima naudoti įvairių rūšių klijus:

Lipalas: (viniliniai klijai arba popieriaus klijai) dažniausiai naudojami popieriumi ar medžiui. Jie yra skysti ir labai elastingi.

Tapetų klijai: dažniausiai parduodami miltelių pavidalu. Į miltelius įpilama vandens ir padaroma drebučių pavidalo tešla, kuri yra labai lipni. Šie klijai labai greitai sustingsta, jei nėra sunaudojami iškart, todėl likučius geriausia išmesti. Tačiau jie turi didelį pranašumą – sudžiuvę labai sukietėja. Ruošiant šiuos klijus labai svarbu gerai išmaišyti, kad neliktų gumuliukų.

Tešla: gali būti pagaminta namie iš vandens ir miltų. Ji gali būti naudojama gaminant papier mâché ir yra labai lengvai paruošiama. Bet tik užteptas juosteles naudokite iš karto, nes tešla labai greitai sudžiūsta ir nutrūpa.

Užvirinkite nedidelį kiekį vandens, atskirame inde teptuku sumaišykite truputi miltų su šaltu vandeniu. Užvirusį vandenį gerai išmaišydami supilkite į miltus. Leiskite mišiniui kelias minutes pastovėti ir jis jau bus paruoštas. Geriausia yra grietinės tirštumas. Tešlą galite laikyti kelias dienas, ir kuo skystesnė ji bus, tuo geriau išsilaikys.

- Pluoštas, iš kurio yra pagaminti laikraščiai, visada gula į ilgį kartu su mašina, gaminusia popierių, todėl, jei plėšite popierių išilgai pluošto, gausite tiesias, gan lygias skiautes, bet, jei bandysite plėšti ne pagal pluoštą, skiautės bus nelygios. Kai nusprendžiate, kokį popierių naudosite, kiekvieną lapą išbandykite ir pažiūrėkite, kaip yra sugulęs pluoštas.

- Dirbant papier mâché technika, jūsų rankos ir dubenys arba katilai bei visi naudojami reikmenys išsitemps juoda spalva. Nuvalymui naudokite bet kokį skystą ploviklį.

Formų lipdymas ir modeliavimas iš tešlos

Papier mâché popieriaus masė

Vienu būdu dirbti su papier mâché mase galima ją panaudojant kaip šabloną ir kaip gaminamo daikto dengiamąją masę. Vienintelė problema yra ta, kad ji ilgai džiūsta, todėl geriausia šią techniką naudoti mažų objektų gamybai.

Dirbat šia technika, papier mâché masė yra naudojama kaip molis. Norėdami tešlą pagaminti tvirtesnę, ruošdami popieriaus masę galite įdėti truputi pjuvenų.

Padengimas

Tai yra paprasčiausia technika dirbant su papier mâché. Dirbdami šiuo būdu, paimkite daiktą, kurio jums daugiau nebereikės, ir padenkite mažiausiai jo išorinę pusę 0,5 – 1 cm storio popieriaus masės sluoksniu. Taip galima padaryti metamus lauk daiktus į naudingus arba dekoratyvius objektus. Pavyzdžiui, senas gazuoto gėrimo arba maisto skardines jūs galite paversti į pieštukines, vazas ar pelenines. Arba galite aplipdyti senį, suskilusį dubenį ir perdirbti jį į gražią, dekoratyvią lėkštę. Tą patį galima padaryti su puodeliais ar kitais indais.

Šablonai

Šablonų darymas yra kitas labai paprastas būdas, kaip pagaminti dubenius, padėklus ir lėkštes. Viena pasirinkto daikto pusė yra padengiama dviem sluoksniais šlapio, gabalėliais suplėšyto laikraščio, patepto klėjais. Toks pagrindas yra padengiamas 1 cm storio papier mâché tešlos sluoksniu. Dar drėgnas, jis yra labai atsargiai nulupamas nuo daikto ir išdžiovinamas.

Balionai

Dirbant šia technika, kuri yra labai naudinga gaminant apvalias formas, paprasčiausiai yra imamas iki norimo dydžio pripūstas balionas ir padengiamas laikraščiu taip pat, kaip prieš tai minėtoje šablonų technikoje. Popieriui išdžiūvus, balionas susprogdinamas ir atsargiai ištraukiamas. Jei norite pagaminti dubenį arba vazą, jums tereikia suploti tą dalį, kuri bus dugnas, kol tešla vis dar drėgna.

Ši technika gali būti pritaikyta gaminti mažus dekoratyvius balionus, šalmsus ar skrybėles, dubenius ar gėles, ir t.t.

Metalo tinklelis

Dirbant šia technika reikia įdėti daugiau pastangų, tačiau ji labai paranki gaminant didesnius arba laisvos formos objektus. Be anksčiau išvardintų medžiagų, dabar reikės šio to daugiau:

- Plono metalo tinklelio, jie įmanoma, ne didesniais nei 1 cm tarpais
- Replių
- Gan plonos vielos

Gerai būtų, jie nusprendę, ką norite pagaminti, nusipieštumėte eskizą, kad būtų aišku, kokios dalių proporcijos turi būti. Tada pradėkite lankstyti metalo tinklelį, kol gausite norimą formą. Kur tik reikia, tinklelio dalis junkite naudodami replės ir vielą. Jums reikia padaryti tik pagrindinę formą, smulkmenas galima išlipdyti iš papier mâché masės.

Padarę formą, galite pradėti klijuoti ant jos šlapio laikraščio skiautes, jie įmanoma ant išorinės ir vidinės modelio pusės. Jei tai yra uždara forma, jūs galėsite apklijuoti tik išorinę pusę. Kai ji visa padengta laikraščio sluoksniu, ištepkite kijais ir leiskite nudžiūti. Sluoksniui išdžiūvus, tuo pačiu būdu uždenkite dar du sluoksnius. Kai ir šie sluoksniai išdžiūsta, galite užtepti 1 cm storio papier mâché tešlos sluoksnį. Bet kokias detales ar bruožus formuokite iš tos pačios masės.

Paskutinių štrichų dėjimas – spalvinimas ir dekoravimas

Išdžiūvusio papier mâché dirbinio paviršius paprastai būna šiurkštus ir grublėtas, todėl gera mintis visiškai išdžiūvus, jį nušveisti, naudojant švitrinį popierių, skirta medienai.

Iš papier mâché masės pagamintiems daiktams tinka beveik visų rūšių dažai, tačiau, norint uždengti visus mažyčius trūkumus ar klaidėles bei ekonominiams sumetimais, geriausia naudoti akvarelę, o pabaigti figūros dažymą uždengiant ploną sluoksnį lako ar vinilinių klijų, kurie išdžiūvę objekto paviršiumi suteikia lygumo ir blizgesio.

Gaminat vazas, gėlių vazonėlius ar kitus daiktus, kurie gali sušlapti, tas vietas, kurios turės tiesioginę sąlytį su vandeniu, turėtumėte apipurkšti storu vandeniu nelaidžios medžiagos sluoksniu.

Daiktui nudžiūvus, galite jį dekoruoti iš papier mâché masės padarytomis gėlytėmis, mažomis žuvytėmis, abstrakčiomis formomis ir t.t.

Šaltinis: „Papel Maché“; Coleccio Tiempo Libre, Parramón leitykla, ir „Papel Maché“; Brigitta Jetzek-Berkenhaus, Ceac leidykla.

SUKURKIME REKLAMĄ

TRUMPAS VEIKLOS APRAŠYMAS

Kiekviena skiltis pasirenka vieną priesakų įstatą ir, vaidindama didžiulio ekrano viduje, imituoja televizijos reklamą. Jos tikslas yra reklamuoti pasirinktą įstatą konkrečiai auditorijai, kuriai tai gali duoti naudos. Veiklos kulminacija yra kiekvienos skilties reklamos pristatymas visai draugovei.

VIETA

Draugovės susitikimų vieta ar patalpa, pakankamai didelė 40 žmonių.

TRUKMĖ

Dviejų paprastų susitikimų trukmė.

DALYVIAI

Visos draugovės skiltys.

VEIKLOS TIKSLAI

- 1) Įvertinti televizijos laidose vartojamos, vertybes perduodančios, kalbos pranašumus ir trūkumus.
- 2) Įgauti saviraiškos ir kūrybiškumo sugebėjimų.
- 3) Pagalvoti, kaip kiti žmonės žiūri į mums svarbias vertybes.
- 4) Panagrinėti, kaip skautų priesakuose išreikštos vertybės yra taikomos kasdiniame gyvenime.

VEIKLA PADEDA PASIEKTI ŠIUOS MOKYMO TIKSLUS

11 – 13 metų

- 1) Žinau ir suprantu skautų įžodį ir priesakus.
- 2) Prisiekiu pabandyti gyventi teisingai pagal skautų įžodį ir priesakus.

13 – 15 metų

- 1) Suprantu, jog tai, ko manęs prašo įžodis ir priesakai, yra svarbu mano gyvenime.
- 2) Stengiuosi gyventi teisingai pagal skautų įžodį ir priesakus.

MEDŽIAGOS

Mediena ir kartonas didžiulio imitacinio televizoriaus ekrano gamybai. Kitos medžiagos priklausys nuo kiekvienos skilties pasirinkto pristatymo pobūdžio.

VEIKLOS APIBŪDINIMAS

Pirmo susitikimo metu

Draugovės vadija dalyviams primins, kas įeina į veiklą, kurią jie pasirinko programos ciklo pradžioje. Vykstant skautų tarybos susitikimui, skautininkai gali skiltininkams ir paskiltininkams papildomai padėti prižiūrėti kiekvienos skilties darbą.

Norėdamas padėti skiltims dirbti, iš anksto pasiruošęs vadovas arba ekspertas, pakviestas padėti specialiai šioje veikloje, gali duoti bendras reklamos kūrimo rekomendacijas. Svarbu prisiminti, kad sunkiausia šioje veikloje yra sugalvoti, kaip pritaikyti metodikas, kurios paprastai naudojamos komerciniams tikslams, kad jos išreikštų abstrakčią mintį, o ne reklamuotų konkretų produktą.

Kiekviena skiltis imasi darbo, kai visi dalyviai jau aiškiai žino, kokius konkrečius darbus jie turi atlikti.

Pirma, kiekviena skiltis išanalizuos skautų priesakų įstatus, pasirinks vieną ir nustatys grupę žmonių, kurie, spendžiant iš jų elgesio, nesutinka su įstato išreikšta vertybe. Pavyzdžiui, reklama apie įstatą, bylojantį, kad į gyvenimą reikia žiūrėti linksmai, galėtų būti skirta autobusų ar taksi vairuotojams, arba reklama apie įstatą, liepiantį saugoti gyvūnus ir gamtą, galėtų taikyti į didelių miškų pjaunančių žmonių ar žvejybinių laivų savininkus.

Savaitės eigoje

Savaitės eigoje skilties nariai galvos apie idėjas iš įstato, kurias būtų galima aiškiai perteikti jų parinkai auditorijai. Jie taip pat galės atkreipti dėmesį į televizijos reklamas: jose rodomus vaizdus ir situacijas, kokie tekstai ir muzika jose būna, kaip žmonės ir daiktai juda ekrane, koks yra ryšys tarp to, kas vyksta ekrane, ir reklamuojamo produkto, ir t.t. Per likusią savaitės dalį skautai galės pateikti idėjas, kaip jie gali sukurti reklamą, „pardavinėjančią“ priesako įstatus pasirinktam žiūrovų ratui.

Savaitės eigoje, arba pačia veiklos dieną, vadovai gali padėti specialiai komandai iš paprastų medžiagų pastatyti tokio dydžio televizijos ekraną, kad jame gyvi aktoriai galėtų pristatyti reklamą. Nors ekranas gali būti pastatytas užsiėmimo dieną, skiltys turi gerokai anksčiau sužinoti, kokio dydžio jis bus, nes jie turės į tai atsižvelgti ruošdami reklamą.

Antro susitikimo metu

Skiltys susitiks atskirai ir sukurs vieną ar kelias koncepcijas iš pasirinkto įstato, kurias jie norėtų iš perteikti. Jie turėtų išanalizuoti įvairias narių pasiūlytas idėjas, kaip tai padaryti. Tada jie sukurs istoriją arba pristatymą, kuris bus reklamos dalis. Galiausiai, jie parašys trumpą, ne daugiau kaip dviejų minučių, scenarijų su tekstais ir scenomis.

Labai gerai, jei reklamoje yra humoro elementų, bet svarbu, kad ji nevirstų juokdariškais etiudais, kurių vienintelis tikslas – visus lengvai prajuokinti. Štai kodėl draugovės vadija visada turi būti pasirengusi prižiūrėti skautų darbą ir, per daug nesikišdama, padėti jiems įsigilinti į užduotį nenukrypstant nuo veiklos tikslų.

Toliau reikia paskirstyti vaidmenis ir surepetuoti visą scenarijų. Be to, dalyviai turėtų pasirošti visus reikalingu papildomus reikmenis, tokius kaip ženklai, piešiniai, brėžiai, muzika, garsas, specialieji efektai, balsas už kadro, ir t.t.

Jie turėtų repetuoti tiek kartų, kiek jiems reikia, bei taisyti pasirodymą, kažkurią dalis išbraukti ir pridėti naujų, kol galiausiai bus patenkinti rezultatu.

Paruoštos reklamos bus pristatomos draugovei. Žinoma, ne visiems priesakų įstatams bus sukurtos reklamos. Bet jei veikla sulauks susidomėjimo, ją bus galima vėliau pakartoti ir sukurti reklamas tiems įstatams, kurie nebuvo pasirinkti pirmąją kartą.

Vėliau vadai galės jaunuolius pakviesti bendrai padiskutuoti ir įvertinti pristatymus, atsižvelgiant tiek į panaudotas technikas, tiek į patį turinį. Pavyzdžiui, bus įdomu pamatyti, ar glaudžiai skilties nariai yra susiję su jų pasirinktame įstate atsispindinčiomis vertybėmis, ir kaip jie patys tiki tomis vertybėmis, kurias bandė perteikti. Jeigu jie patys jas neteisingai suprato arba nesugebėjo visiškai identifikuoti, diskusija bus puiki proga vadovams padėti skautams dar geriau suprasti šį įstatą. Šiam tikslui įgyvendinti, vadovai gali remtis skyriumi „Keletas skautų priesakų apmastymų“ iš skautų amžiaus grupės vadų vadovėlio, išleisto Pasaulio skautų judėjimo organizacijos 2002 metų liepą.

Kiti įdomūs pristatymų aspektai, kuriuos gali stebėti ir įvertinti skautai, yra kokybė ir aiškumas, jų pasirinktos publikos imlumas, skilties nuveiktas darbas ir dirbant gauta parama iš draugovės vadijos.

KITOS IDĖJOS

Idėjos autoriai: Vera Lucia Silva, REME komanda, Brazilija.

KAŲ SAKO TAVO KAUKĖ?

Kiekvienas dalyvis pasigamina sau kaukę, atspindinčią kokį nors asmenybės bruožą arba elgesio modelį, kuris, skauto nuomone, jam yra būdingas.

Visų pirma, kiekvienas žmogus pagalvos, koks jis yra, ir pasirinks vieną asmenybės pusę, kurią jis norėtų akcentuoti. Tada, padedami žinovo arba vadovaudamiesi rašytinėmis instrukcijomis, dalyviai išmoks kaukių gaminimo technikos, nusipieš savo kaukę (tokią, kurie atspindėtų pasirinktas savybes) ir ją pagamins. Bibliotekoje rasite daugybę amatų knygų su iliustracijomis, kaip gaminti kaukes. Net jie ir turite knygą, vis tiek pravers turėti pagalbininką žinovą (galbūt teatro studentą, amatų mokytoją ar amatininką). Jei specialistas negali suteikti tiesioginės pagalbos skautams dirbant, draugovės vadija galėtų susitikti su juo iš anksto ir išmokti reikiamos technikos.

Kai kaukės jau pagamintos, dalyviai vienas po kito pristatys savąją, paaiškins, kokius savybes jie pasirinko, bei aptars savo pasirinkimą su kitais jaunuoliais. Po kiekvieno skauto kaukės pristatymo, kiti gali pasakyti jam, kokį jį mato, ir pasiūlyti uždavinius, kurie padėtų skautui valdyti, nugalėti ar pagerinti pasirinktą savybę. Kaukes galima pristatyti visai draugovei arba tiesiog atskirai kiekvienai skilčiai. Pasirinkimas priklauso nuo įvairių aplinkybių, pavyzdžiui, ar skautai gerai pažįsta vienas kitą, arba kiek dalyvių bus.

Veiklos trukmė daugiausia priklauso nuo pasirinktos kaukių gamybos technikos. Jei paaiškėja, jog yra neįmanoma susisiekti su specialistu arba rasti rašytinių instrukcijų ir paaiškinimų, kita galimybė yra nupirkti baltas kaukes iš parduotuvės ir duoti dalyviams jas nuspalvinti. Žinoma tai yra išeitis, tačiau reikėtų pasistengti ir suteikti jaunuoliams galimybę pasidaryti kaukes patiems, kadangi tai leis jiems geriau atskleisti save ir tuo pačiu suteiks didesnes galimybes išreikšti norimas mintis.

VEIKLA PADEDA PASIEKTI ŠIUOS MOKYMO TIKSLUS

11 – 13 metų

- 1) Man patinka dalyvauti užsiėmimuose, kurie man padeda pažinti save.
- 2) Iš klausau kitų žmonių man skirtą kritiką ir pamastau apie ją.
- 3) Žinau, kad galiu tobulėti kiekvieną dieną.
- 4) Užsibrėžiu tobulėjimo tikslus.

- 5) Užsiimu tuo, kas man padeda siekti užsibrėžtų tikslų.
- 6) Vertinu skiltyje gautus patarimus.

13 – 15 metų

- 1) Galvoju, koks esu ir stengiuosi būti geresnis kiekvieną dieną.
- 2) Galiu būti savikritiškas.
- 3) Vis stengiuosi panaikinti savo trūkumus.
- 4) Darysiu viską, kad pasiekčiau tai, ko noriu.
- 5) Padėdu savo skilties draugams tobulėti.

AR IŠTIESI MAN RANKA?

Idėjos autoriai: Gustavo H. Anzil, REME komanda, Argentina.

Tai yra idėja kintamajai veiklai, kuri gali papildyti pastoviąją: savęs ir bendraamžių įvertinimą, vykstančių kartu su skilties taryba, derinys.

Kaip rašoma vadovėlyje, skirtame skautų amžiaus grupės vadams (2002 metų liepa, Pasaulio skautų judėjimo organizacija), skautų taryba nustato kriterijus asmeninio tobulėjimo įvertinimui kiekvieno programos ciklo metu ir tada, vadovaudamiesi šiais kriterijais, vadovai sukviečia skilties tarybos susirinkimą, kad pasidalintų savo nuomonėmis apie narių padarytą pažangą. Tai yra susirinkimas, kuriame yra įvertinamas kiekvienas jaunuolis individualiai, remiantis jo paties įsivertinimu. Kiekvienos draugų grupės susirinkimas skirsis priklausomai nuo vidinės skilties kultūros.

Ši veikla yra realus būdas, kaip skilties tarybai pateikti ir užrašyti įvertinimus. Ji taip pat parodo kokią pagalbą vienas narys lengvai suteikia kitam ir suteikia pastoviai veiklai simbolinę svarbą. Tai nėra privaloma veikla. Skautų tarybos susirinkime draugovės vadijai rekomenduojama ją pasiūlyti skiltininkams.

Pasibaigus skilties tarybos susitikimui, kurio metu pasidalinama nuomonėmis apie jos narių asmeninį tobulėjimą, kiekvienas dalyvis ant kartono lapo gali užrašyti savo didžiausius pasiekimus ir tas sritis, kuriose savo progresu jis yra nepatenkintas, kitaip tariant, parašyti grupės pokalbio apie jo asmeninę pažangą rezultatus. Tada šie lapai yra sukabinami skelbimų lentoje arba kitoje jiems paskirtoje vietoje. Kaip įsipareigojimo skiltyje dirbti kartu simbolį, kiekvienas skautas išsitemps delną akvareliniais dažais ir uždės antspaudą ant kartono. Skelbimų lenta arba kita eksponavimo vieta išliks per visą programos ciklą. Taigi, skautai galės pasitikrinti savo asmeninę pažangą, tiek retkarčiais, tiek programos ciklo pabaigoje, užsirašyti apie ką jie kalbasi ir parašyti naujus komentarus.

NORŲ SEKLIAI

Idėjos autoriai: REME koordinavimo štabas

Draugovės vadija paprašo skautų užrašyti dar nepasiektą troškimą, neišsipildžiusią svajonę arba tai, ką kiekvienas iš jų nori parodyti, bet dar nepadarė. Kai skautai atiduoda savo lapus, vadija perrašo juos ant kortelių ir pakabina jas skelbimų arba paprastoje lentoje, arba ant sienos.

Garsiai perkaitomas pirmasis noras ir jaunuolių klausiami, kam galėtų priklausyti šis noras. Ant tos pačios lentelės užrašomi pasiūlyti vardai. Tas pats daroma su visomis kortelėmis.

Baigus šią veiklos dalį, draugovė prieina ir kiekvienas jos narys tyliai perkaito korteles. Po kelių minučių veiklai vadovaujantis asmuo garsiai perskaito pirmą kortelę ir paprašo norą parašiusį asmenį prisipažinti. Tada visi aptaria, kas ką tik įvyko. Ar visi atspėjo teisingai? Ar jie anksčiau žinojo apie šio žmogaus norą? Ar jie kada įsivaizdavo, kad tai gali būti šio žmogaus troškimas? Taip imamos viena kortelė po kitos, kol visos yra garsiai perskaitomos ir aptariamoms.

Kiekvienas dalyvis privalo užrašyti norą....galbūt ir draugovės vadovai turėtų padaryti tą patį.

Šis žaidimas yra smagus būdas geriau pažinti draugus skautus ir daugiau sužinoti apie kiekvieną draugovės narį. Tuo pačiu veikla suteikia skautų tarybai progą susirinkti informacijos apie tai, kuo gyvena kiekvienas jaunuolis draugovėje ir duos tarybai naujų minčių apie ateities veiklas ir projektus. Skautai jaustųsi ypatingai laimingi, jei, pagal draugovės galimybes, kai kurie norai būtų įgyvendinti per tam tikras veiklas ar veiksmus, kurie padėtų skautams išpildyti savo troškimus.

VEIKLA PADEDA PASIEKTI ŠIUOS MOKYMO TIKSLUS

11 – 13 metų

- 1) Man patinka dalyvauti užsiėmimuose, kurie man padeda pažinti save.
- 2) Išklausau kitų žmonių man skirtą kritiką ir pamastau apie ją.
- 3) Žinau, kad galiu tobulėti kiekvieną dieną.

13 – 15 metų

- 1) Galvoju, koks esu ir stengiuosi būti geresnis kiekvieną dieną.
- 2) Galiu būti savikritiškas.

3) Žinau, kad sugebu šį tą padaryti ir darau tai gerai.

MAINAI

Idėjos autoriai: REME koordinavimo štabas

Mainai yra ta vieta, kur kiekvienas skautas išsirenka gerą bruožą, padėsiantį jam formuoti kažkurią asmenybės pusę, ir išsimaino ją į tą savo bruožą, kuris jam nepatinka.

Pasirinktoje veiklos vietoje turėtų būti dvi skelbimų lentos ir vienas stalas. Viena lenta bus tuščia ir ant jos kiekvienas dalyvis kortelę su užrašyta savybe, kurios jie nenori turėti. Ant kitos lentos bus kabinamos kortelės su užrašytais įvairiais gerais bruožais. Vykstant užsiėmimui šios kortelės bus nukabinamos. Ant kortelių, segamų prie šios lentos, galėtų būti užrašytos tokie bruožai: linksmumas, atsakingumas, solidarumas, kilnumas, komunikabilumas, punctualumas, darbštumas, atkaklumas, ryžtingumas, patikimumas, gerumas, kuklumas, draugiškumas, ištikimybė, jautrumas, tvarkingumas, optimizmas, stropumas, nuoseklumas, dorumas, atvirumas, sąžiningumas, tolerancija....Kiekvieną bruožą reikėtų užrašyti kelis kartus, kadangi ne vienas dalyvis gali norėti to paties bruožo.

Turi būti galimybė korteles uždėti ir nuimti nuo lentos kelis kartus, todėl geriausia būtų naudoti medžiaga aptrauktas lentas (tokiu atveju kitoje kortelių pusėje turi būti pritvirtinta po truputi kibios juostelės), baltas lentas (korteles galima tvirtinti su magnetukais arba dvipuse lipnia juoste) arba paprastas skelbimų lentas (tada korteles galima tvirtinti su vinutėmis arba smeigtukais).

Ant stalo reikia padėti tuščių kortelių ir žymeklių arba rašiklių, kad kiekvienas skautas galėtų užrašyti charakterio savybę, kurios jie norėtų atsikratyti, arba gerą bruožą, kurį jis norėtų įgyti, jeigu jo dar nėra užrašyto ant prikabinėtų kortelių.

Kai viskas paruošta, draugovė susiburs aplink skelbimų lentas. Po trumpos, draugovės vadijos pasakytos, motyvacinės kalbos, dalyviai pagalvos apie savo gyvenimo būdą ir pasirinks vieną savybę, kurios jis ar ji nemėgsta. Visiems dalyviams apsisprendus, kiekvienas užrašys ją ant tuščios kortelės ir užkabins ant atitinkamos lentos. Tada kiekvienas dalyvis eis prie kitos lentos ir išsirinks teigiamą bruožą. Nereikia, kad savybė, kurios buvo atsikratyta, ir pasirinktoji savybė būtų susijusios.

Visiems baigus, draugovės vadija pakvies dalyvius po vieną pasakyti, kokią blogybę jie išmetė, ir kokią gerą savybę pasirinkti, bei kodėl. Kai kiekvienas skautas paaiškina savo priežastis, kitų bus paprašoma išsakyti nuomonę (pritariančią ar

kritikuojančią) apie jų draugų pasirinkimą. Kitaip tariant, bus skirta laiko savęs įsivertinimui (pasisakančio skauto) bei bendraamžių įvertinimui (kitų vertinimai apie tą skautą).

Užbaigiant užsiėmimo vadovas gali pakviesti norinčiuosius pristatyti kitą jaunuolį, turintį nepaminėtą charakterio bruožą arba savybę, kurią, pristatančiojo nuomone, reikėtų panaikinti arba sustiprinti.

Labai svarbi veiklos dalis yra nuoširdžios, rūpestingos nuotaikos sukūrimas. Nors visiems reikėtų praktikuotis, nė vieno negalima vertis kalbėti, jei jis to nenori. Priklausomai nuo draugovės savybių, reikės nuspręsti, ar veiklą geriau vykdyti kiekvienai skilčiai atskirai, ar visai draugovei kartu. Galutinis sprendimas priklausys nuo to, kuriomis sąlygomis skautų dalyvavimas bus gausnesnis ir kokybiškesnis.

VEIKLA PADEDA PASIEKTI ŠIUOS MOKYMO TIKSLUS

11 – 13 metų

- 1) Man patinka dalyvauti užsiėmimuose, kurie man padeda pažinti save.
- 2) Iš klausau kitų žmonių man skirtą kritiką ir pamastau apie ją.
- 3) Žinau, kad galiu tobulėti kiekvieną dieną.
- 4) Užsibrėžiu tobulėjimo tikslus.
- 5) Užsiimu tuo, kas man padeda siekti užsibrėžtų tikslų.
- 6) Žvelgiu problemomis į akis ir sprendžiu jas linksmai.

13 – 15 metų

- 1) Galvoju, koks esu ir stengiuosi būti geresnis kiekvieną dieną.
- 2) Galiu būti savikritiškas.
- 3) Žinau, kad sugebu šį tą padaryti ir darau tai gerai.
- 4) Vis stengiuosi panaikinti savo trūkumus.
- 5) Darysiu viską, kad pasiekčiau tai, ko noriu.
- 6) Padedu savo skilties draugams tobulėti.

SEKTINI PAVYZDŽIAI

Idėjos autoriai: Vania D'Andelo, REME komanda, Brazilija.

Kiekviena skiltis turės apklausti aplinkinę bendruomenę, kad rastų žmogų ar organizaciją, kurios pastangos padėti kitiems rodo sektiną pavyzdį.

Kuomet kiekviena skiltis išsirinks, ji paims interviu iš savo „sektino pavyzdžio“

ir daugiau sužinos apie to žmogaus arba organizacijos daromą darbą, užsiėmimų metu paruoš trumpą pristatymą ir pakvies tą asmenį arba organizacijos atstovą susitikti su visa draugove. Šiame susitikime nebūtinai turi dalyvauti visos skiltys. Kai skiltys padaro pažangą savo tyrime ir joms pasiseka užmegzti kontaktą, kiekviena gali susitarti dėl susitikimo, atsižvelgdamos į suplanuotas draugovės veiklas ir draugovės vadijos bei skautų tarybos konsultacijas. Šiame susitikime, į kurį buvo pakviestas pavyzdžiu pasirinktas asmuo ar organizacija, skiltis padarys pristatymą ir pradės diskusiją arba pokalbį. Šioje veiklos dalyje kitos skiltys turės galimybę pabendrauti su šiuo žmogumi arba organizacijos atstovu(-ais). Visą užsiėmimą, įskaitant baigiamąją diskusiją, organizuos ir praves atitinkama skiltis.

Pristatymo pabaigoje skiltis ir jos svečias pasiūlys draugovei pradėti tam tikrą projektą arba veiklą (žinoma, susijusią su sritimi, kurioje dirba svečias). Jei išaiškėja, kad ta draugovės veikla yra neįmanoma, tada skiltis su svečiu gali koordinuoti projektą arba veiklą, kurios jie gali imtis kartu.

VEIKLA PADEDA PASIEKTI ŠIUOS MOKYMO TIKSLUS

11 – 13 metų

- 1) Užsibrėžiu tobulėjimo tikslus.
- 2) Užsiimu tuo, kas man padeda siekti užsibrėžtų tikslų.
- 3) Pasiūlau savo pagalbą skiltyje ir namie.
- 4) Žinau ir suprantu skautų įžodį ir priesakus.
- 5) Prisiekiu pabandyti gyventi teisingai pagal skautų įžodį ir priesakus.

13 – 15 metų

- 1) Galvoju, koks esu ir stengiuosi būti geresnis kiekvieną dieną.
- 2) Kai prisiimsiu įsipareigojimus, būtinai juos įvykdysiu.
- 3) Suprantu, jog tai, ko manęs prašo įžodis ir priesakai, yra svarbu mano gyvenime.
- 4) Stengiuosi gyventi pagal skautų įžodį ir priesakus.
- 5) Padedu užtikrinti, kad mano skiltyje mes esame ištikimi savo įsitikinimams.

EMOCINIS VYSTYMASIS

PRIEŠTARINGOS EMOCIJOS

Vidinio darbo svarba didėja.. Sensacijos, emocijos ir jausmai kyla vienas po kito ir pavirsta į bangas kurios kaupiasi bei prieštarauja viena kitai, visada intensyvios ir plaka labiau nei vaikystėje. Jausmai užlieja, užpildykite juos, sutrikdykite juos, priverskite juos būti nekontroliuojamais ir tapkite centrine jų gyvenimo ašimi. Išmokimas pripažinti, valdyti bei kontroliuoti šiuos veiksmus yra viena iš vystymosi užduočių šiame periode.

Meilės mylėjimas, neapkentimas neapykantos, draugavimas su draugais ir jų priešų priešais yra tipiškos jaunimo ypatybės, kurie yra jau per maži per dideli, kad būtų vaikais ir per maži , kad būtų suaugusiais.

Kadangi jie bando atrasti save ir apibrėžti savo identitetą , mums paaugliai kartais atrodo kaip vaikai ir kartais kaip suaugę. Šis dvilypumas, kartais priverčia mus pamesti kantrybę jų atžvilgiu, bet dažniausiai tai rodo, kad jie auga kiekvieną dieną ir suteikia mums pasitenkinimą žinant, kad mūsų pastangos padėti jiems yra vertos.

TĖVŲ-VAIKŲ STOVYKLOS

VEIKLOS APŽVALGA

Per trijų dienų stovyklos laikotarpį, Draugovę aplanko Skautų tėvai ir šeimos nariais bei dalijasi su jais patirtimi apie gyvenimą gamtoje

VIETA

Stovykla

TRUKMĖ

Dalis iš trijų dienų veiklos stovykloje

DALYVIAI

Skautų Draugovės kartu su jaunuolių tėvais bei šeimos nariais

VEIKLOS TIKSLAI

- 1) Įtraukti tėvus į Skautų Draugovės gyvenimą.
- 2) Sukurti galimybes ir pateikti pavyzdžius skirtingos rūšies dialogo tarp tėvų ir vaikų.
- 3) Supažindinti jaunimo tėvus ir šeimą su Skautų Draugovės darbu, leidžiant tai patirti.

PADEDA PASIEKTI KITUS MOKOMUOSIUS TIKSLUS

11-13

- 1) Aš papasakoju savo šeimai ką mes veikiame su Skautais ir bandome įtraukti juos į veiklą, į kurią jie yra pakviesti..
- 2) Man patinka užsiimti veikla su šeima ir padedu organizuoti jiems tuo būdu, kuriuo mane prašo.

13-15

- 1) Aš esu meilus su savo šeima ir priimu sprendimus, kurie yra nuspręsti namuose.
- 2) Aš kalbu su savo tėvais apie tai, ką jie mano yra gera man ir mano broliams bei seserims.
- 3) Aš visada noriu padėti savo broliams ir seserims.

Originalios mintys: Rucamanqui Skautų Grupė, Čilė; Angel Vasquez, Meksika; Marcelo Lamas, Brazilija ir REME komanda, Argentina.

PRIEMONĖS

Jie priklausys nuo veiksmo, kuris bus atliktas kartu su tėvais.

VEIKLOS APIBŪDINIMAS

Ketinimas pasiūlyti

Veikla kaip ši, abu yra didžiuliai iššūkiai ir didžiulė galimybė bendruomenei suformuotai Skautų, jų šeimoms ir Draugovės Komandai. Yra svarbu šiame aprašyme keliomis detalėmis paaiškinti idėjos dvasią ir pateikti rekomendacijų. Draugovės komanda, savo kiekiu kaip kūrybinė Skautų Draugovės grupė yra atsakinga už šios idėjos vystymą tuo būdu, kuris atitinka socialines, ekonomines ir kultūrinės bendruomenės ypatybes, kurioje Skautų Draugovė veikia.

Mūsų pačių patirtis moko mus, kokia stipri gyvenimo gamtoje įtaka gali būti. Kasdieninės užduotys iškelia mūsų nepažintus gebėjimus, gyvenant vienas šalia kito gilina žmogiškąjį ryšį, veikla gamtoje ir iššūkiai pateikti mums patikrina mūsų žinias ir skatina mūsų kūrybingumą. Pasaulį bei daiktų pasireiškimą, kuriuos turėjome namuose mes matome kitomis akimis, iš skirtingos perspektyvos.

Iš stovyklos žmonės grįžta pasikeitę. Kadangi mes tiksliai negalime pasakyti kada tas pokytis įvyko ar kas iššaukė jį, aišku tai, kad toliau jau mes nevertiname daiktų tuo pačiu požiūriu...ir mes niekada nerandame tikslų žodžių apibūdinti susijaudinimą, kuris sugriebia jaunimą, kai jie grįžta namo iš stovyklos. Ir kadangi nepakanka žodžių, kad paaiškinti tai, leiskime šeimai tai patirti, įtraukiant ją į šią "mokymosi aplinką".

Mintis yra ta, tuomet, pakviesti tėvus ir šeimos narius gyventi kartu su Skautų Draugove ir užsiimti veikla kartu stovykloje kelias dienas.

Kaip organizuoti stovyklą

Kaip stovykla yra organizuota, didžiąja dalimi priklauso nuo vietinės kultūros ir kaip yra daroma bendruomenėje, kuriai Skautų Draugovė priklauso. Mes jau minėjome, kad Suaugę Lyderiai su jų, kaip Skautų Draugovės kūrėjų gabumais, turi nuspręsti kas yra tinkamiausia atsižvelgiant į situaciją Draugovėje bei veiklos tikslus. Vis dėlto, daug rekomendacijų gali padėti įveikti šią užduotį.

Visų pirma, yra gera mintis paaiškinti veiklos dvasią ir tikslus tėvams prieš pradėdant stovyklavimą. Ši veikla yra mažai pažįstama jiems ir svarbu motyvuoti juos ir sukurti aukštą įsipareigojimo laipsnį jų daliai.

Dėl trukmės. Idealiai ši veikla turi įvykti per trijų dienų laikotarpį Draugovės stovykloje. Skiltys užima pirmą dieną ir užsiima patys puse programų bei pasiruošia šeimų priėmimui, kurios atvyks antrą dieną vakare ar trečios dienos ryte.

Priklausomai nuo bendruomenės kultūros bei papročių, finansinių sąlygų, kaip gerai tėvai žino vieni kitus, ankstesnę patirtį ir taip toliau, stovykla gali trukti kitą dieną ar kitą dieną ir dar pusę dienos, šiuo atveju tėvai nakvos stovykloje. Tai gali būti specialiai paruoštoje vietovėje, specialiai įkurtoje jiems ar kartu su Skiltimi, jeigu tai priimtina kultūrai.

Dėl vietos. Stovykla turi būti įkurta kažkur netoliese ir lengvai pasiekiami kiekvienam, tuo palengvinant tėvų ir šeimos narių atvykimą. Parinktoje vietoje taip pat privalo būti derami sanitariniai patogumai.

Dėl veiklos. Idėja yra ta, kad tėvai ir vaikai praleistų laiką ir veiktų kartu, kas palengvintų spontanišką atradimą, t.y. veiklą, kuri natūraliai sukurs patirtį ir padės išmokyti tai, kas jiems yra nepažįstama. Kai kurios mintys yra: valgių ruošimas kartu, stovyklos bendro laužo organizavimas vakare, trumpos ekskursijos atlikimas, dainavimas, šokiai, žaidimai, įvairių religinių švenčių šventimas, komandos kūrimas kelio žaidimui arba dalyvavimas kartu veikloje stebint žvaigždes.

Ši mintis nėra skirta tėvams, kad Formuotų Skiltis skirtas “pretenduoti būti Skautais”, kaip kartais įvyksta. Nėra numatyta, kaip jie turi elgtis pokalbių apie tėvų-vaikų santykius metu arba kad Skiltis imituoja “idealų” susitikimą, kad pasirodytų jų tėvams. Mintis ganėtinai skiriasi nuo nei bet kuri iš šių.

Kaip mes jau minėjome, idėja yra sukurti lanksčią ir linksmą aplinką, kurioje vyksta veiksmas. Pavyzdys kuomet kartu-suaugę ir jauni žmonės jaučiasi laisvai. Tai neturi būti per daug struktūrizuota, reikia leisti vystytis natūraliai arba per daug neplanuotai, kad išvengtų sutrikimų nuo ribojamų galimybių.

Čia nebuvo paminėta nei viena iš daugelio užduočių įtrauktų į stovyklos organizavimą. Kas yra nauja ir būtina šiuo atveju dvasia sudaranti plano pagrindą, kurį mes ilgai aptarinėjome.

Jeigu rezultatai yra teigiami, tai gali būti užprogramuojama kaip nuolatinė Skilties veikla, kuomet suaugę ir jaunimas renkasi tuo pačiu laiku kasmet, kad pakalbėtų kartu, žaistų ir tobulėtų.

VYRŲ VERSLAS IR MOTERŲ VERSLAS?

VEIKLOS APŽVALGA

Žaidžiant žaidimus, dalyviai yra priešpastatomi jų išankstiniam nusistatymui susijusiam su vaidmenimis ir sugebėjimais kaip vyro ar moters. Patirtis darant kažką, ką jie mato būdami kitos lyties karalystėje, per tam tikrą laiką ir kartu su kitomis veiklomis bei patirtimis, sukeliant pakeitimus būdu, kuriuo jie žiūri į vyrus ir moteris.

VIETA

Skilties susirinkimo vietoje, priklausomai nuo pasirinktų žaidimų atvirame ore, kažkur pasirinktoje erdvioje vietoje juos žaisti

TRUKMĖ

Dvi ar trys savaitės, lygiagrečiai su Draugovės ar Skilties kita veikla

DALYVIAI

Skiltis, dirbanti Draugovėje ar individualiai

VEIKLOS TIKSLAI

- 1) Padėti Skautų Draugovės nariams geriau pažinti vienas kitą.
- 2) Suprasti jaunimo išankstinį nusistatymą susijusį su vaidmenimis ir vyrų bei moterų gebėjimais.
- 3) Aptarti vyrų ir moterų vaidmenis ir gebėjimus šiuolaikinėje visuomenėje.
- 4) Suprasti, kad “vyriška” ir “moteriška” elgesio struktūra keičiasi po tam tikro laiko ir didžiąja dalimi priklauso nuo kultūros, kuriai priklauso vyras ir moteris.

PADEDA PASIEKTI KITUS MOKOMUOSIUS TIKSLUS

Nuo 11 iki 13 m.

- 1) Aš suprantu, kodėl kartais aš reaguojau tam tikru būdu.
- 2) Aš klausausi kitų žmonių nuomonių ir jeigu aš nesutinku, aš sakau tai pagarbiai.
- 3) Aš sužinau tinkamu būdu, ką reiškia būti vyru ar moterimi.

Nuo 13 iki 15 m.

- 1) Aš sakau ką galvoju rodydamas pagarbą kitiems žmonėms.

- 2) Aš laikausi savo nuomonės, kai aš esu įsitikinęs, kad ji yra teisinga.
- 3) Aš pasidalinu patirtimi su kitais apie tai ką žinau apie vyro ir moters seksualumą nevaržomai ar nepašaipiai.
- 4) Aš tikiu, kad orumu vyrai ir moterys yra lygūs.

PRIEMONĖS

Jie turėjo žaisti žaidimus, parinktus Skilties, storos skirtingų spalvų kortelės, jausti patarimus, žymekliniai pieštukai, lipnioji juostelė, lenta, dvi dėžės.

Original idea-originali mintis: REME Koordinacijos štabas, pagrįstas veikla Mujeres y hombres; roles sociales". Conversemos de Sexualidad. Programa para padres, profesoras y estudiantes, J. Morin, J.Marfan ir B. Icaza, CIDE, Čilė, 1995.

VEIKLOS APRAŠYMAS

Susirinkus Draugovei, Draugovės komanda paprašo, kad dalyviai sudarytų žaidimų ar sportinių varžybų sąrašą, kuris galvoja, kad būtų tinkamas moterims ir kuris galvoja būtų tinkamas vyrams. Naujų idėjų svarstymo būdu jie sudaro žaidimų sąrašą, kuris, jie mano, tiksiantis kiekvienai kategorijai. Paminint kiekvieną žaidimą, kitų klausama jeigu jie sutinka ir jeigu trečdalis sutinka, šis žaidimas įrašomas į sąrašą.

Šioje studijoje nėra jokio poreikio, kad dalyviai paaiškintų, kodėl jie pasirinko tam tikrą žaidimą ar sporto rūšį ir ištiktytų tai duotų priešingus rezultatus. Kuo mažiau jie filtruoja savo mintis, tuo yra geriau.

Kai tik sudaromas sąrašas, Draugovė pasirenka du "moteriškus žaidimus" ir du "vyriškus žaidimus". Tuomet, atsitiktiniu būdu, viena Skiltis yra paskiriama vienam iš keturių išrinktų žaidimų bei būna atsakinga už jo organizavimą, kad būtų žaidžiama Draugovės pasirinktu laiku ir pasirinktoje vietoje. Kiekvienai Skilčiai yra iškelta idėja organizuoti žaidimą, todėl jeigu Draugovę sudaro daugiau nei keturios Skiltys, jos turi pasirinkti daugiau žaidimų, t.y. vieną žaidimą Skilčiai.

Prieš paskirtą dieną

Tarp pirmo susitikimo ir susitikimo, kuomet bus žaidžiami žaidimai, Skiltys turi gauti medžiagą, kurios joms reikia ir turi sugebėti atlikti visas užduotis, kad sugebėtų pradėti joms skirtą žaidimą.

Draugovės komanda turi garantuoti, kad Skiltys atliks darbą jiems laiku paskirtą, patarti ir teikti paramą, jeigu tai būtina ir paruošti medžiagą, kurią jos panaudos paskutinėje veiklos dalyje. Tai yra:

- visos vienodos spalvos kortelės, pakankamai didelio dydžio, kad dalyviai

galėtų jas perskaityti nuo tam tikro atstumo su šiomis antraštėmis, parašytomis jose:

tiktai vyrai gali.....vyrai negali geriau
 tiktai moterys gali.....vyrai niekada negalėtų
 tiktai vyrai gali.....moterys niekada negalėtų
 moterys negali geriau.....moterys niekada negalėtų

4 kortelės turi būti padaromos kiekvienai antraštei, viso padarant 32 korteles.
 - kortelės skiriasi skirtinga spalva nuo pirmojo komplekto, pakankamo dydžio, kad dalyviai galėtų perskaityti iš toli su šiais ant jų parašytais veiksmais:
 išplauti indus.....žaisti futbolą.....išmaudyti kūdikį
 žaisti lėktuvais.....būti prezidentu.....būti policininku
 išvalyti namus.....vairuoti taksi.....gerai ruošti valgį
 įsiūti sagas.....megzti ir siūti.....ginti tėvynę
 bijoti.....pasakyti žmonėms, kad myli juos.....
 rūpintis sergančiais žmonėmis
 šokti balete.....suremontuoti variklį.....valdyti pinigus
 puošti namą.....dirbti gamykloje.....mokyti vaikus
 mušti būgnus.....parodyti meilumą.....išrasti mašinas
 žaisti regbį.....nešti sunkius svorius.....būti sekretoriumi
 verkti.....būti generolu.....eiti į banką
 daryti klaidas.....atsiprašyti

Šį kartą, viena kortelė yra parašyta vienam veiksmui.

- 2 dėžės, viena, kad įdėti antraštes ir viena, kad įdėti veiksmus.

Laikas žaisti...ir galvoti

Skiltis susirenka paskirtą dieną. Viena po kitos, Skiltys pradeda ir organizuoja savo paruoštus žaidimus. Kada žaidimai yra baigti ar net vieno iš jų metu, Skilties komanda gali paklausti dalyvių, ką jie galvoja apie patirtį? Tai nėra laikas gilintis labai giliai, bet tai padeda jiems įgyti įspūdį poveikio, kuri iš veiklos dalių tenka jiems.

Suaugęs vadovas stebi jaunų žmonių elgesį bei reakciją žaidimo metu, tai kaip visada yra svarbu ir būtina po to sekančioms diskusijoms ir išvadoms.

Pabaigus žaidimus, be jokių debatų ar diskusijų tarp vienos veiklos ir sekančios, Vadovai pakviečia jaunimą susirinkti prieš lentą, kurią jie įkūrė. Lentos priekyje padėtos dvi dėžės su antrašte bei veiksmo kortelėmis.

Pirmasis dalyvis paprašomas prieiti prie panelės, ištraukti kortelę kaip pakliūva

iš kiekvienos dėžės (t.y. viena antraštė ir viena veiksmo kortelė), padėti jas abi ant lentos ir garsiai perskaityti sakinį, kurį jie suformuluoja. Asmuo, kuris perskaitė sakinį tuomet sako, ką jis ar ji galvoja apie tai ką kas juo pasakoma. Tuomet visi likusieji pakviečiami atlikti tą patį. Kai jie baigia pasakoti apie pirmąjį sakinį, kitas dalyvis ištrauks dar dvi korteles ir taip toliau.

Tikėtina, kad jaunimas sureaguos stereotipiniu pagrindu, kuris yra paplitęs jų kultūroje. Vadovai, vadovaujantys veiklai, turi būti labai budrūs dėl to, leidžiant išsakyti dalyviams savo nuomones ir bandant valdyti diskusiją, kad dalyviai galvotų savarankiškai apie tai kaip jie reaguoja į šiuos stereotipus ir kodėl jie taip daro ir neabejoja tuo.

Žaidimų patirtis, apjungtų su debatais, kurie kyla po kiekvieno sakinio, yra suformuota suteiks pagrindą šių stereotipų analizei ir abejonėms. Todėl svarbu, kad Draugovės komanda sugretina jaunimo patirtį žaisti skirtingus žaidimus ir formuoti sakinius su situacijomis kurias jie patiria kasdien ir su jų požiūriais bei reakcijomis tose situacijose.

Veiklos pabaigoje Vadovai turi paprašyti dalyvių įvertinti darbą, bandydami leisti pasireikšti jų saviesiems jausmams gerbiant žmogų. Kadangi idėja yra pakeisti požiūrius ir elgesį, šis aspektas gali būti įvertintas tik per ilgesnį laiką, suteikiant dalyviams galimybę pakeisti savo elgesį būdais, kurie rodo jų naują įvertinimą vyrų ir moterų vaidmenų ir gebėjimų.

LAIKAS VAKARĖLIUI

VEIKLOS APŽVALGA

Gimimo dienos šventimas yra asmeninės istorijos paminėjimas ir asmens vertės demonstravimas bendruomenei. Tradicija pažymėti skirtingas asmens gyvenimo stadijas yra tarsi sulaikymas tekant laikui, bet šis šventimas dažnai yra vertinamas tik kaip kitas socialinis įsipareigojimas.

VIETA

Skilties susitikimo vieta stovykloje ekskursijos, specialiai suplanuotos šventimui, metu.

TRUKMĖ

Priklauso nuo šventimo, bet paprastai ne daugiau nei dalis veiksmo dviejų ar trijų Skilties susitikimų veikloje.

DALYVIAI

Skiltis, dirbanti Draugovėje ar individualiai.

VEIKLOS TIKSLAI

- 1) Pažymėti asmeninę istoriją.
- 2) Atgaivinti bendruomenės tradiciją švęsti gimimo dienas.
- 3) Išreikšti draugystę ir Draugovės narių įvertinimą.

PADEDA PASIEKTI ŠIUOS MOKOMUOSIUS TIKSLUS

11 -13 m.

- 1) Aš ieškau palaikymo Draugovėje, kai man liūdna ar nesuprantu savo jausmų.
- 2) Aš esu ištikimas savo draugams, nepraleisdamas ir tų kurie nėra mano konkretūs draugai.
- 3) Man patinka mylėti ir būti mylimam.
- 4) aš domiuosi kitais žmonėmis ir aš esu dosnus.

13-15 m.

- 1) Aš dalinuosi savo jausmais ir emocijomis su Draugove.
- 2) Aš vertinu savo draugus ir nesipykstu su jais dėl kvailių dalykų.
- 3) Aš suprantu meilės svarbą savo gyvenime.
- 4) Aš visada noriu padėti kitiems Draugovėje.
- 5) Aš vertinu žmones tokius kokie jie yra.

PRIEMONĖS

Priklausomai nuo to, kaip Skiltis nusprendžia švesti gimtadienį. Bendrai imant, paruošiamas dekoravimas, sudedamosios dalys pyragui, dovana ir medžiagos, būtinos veiklai.

Original idea–Originali idėja: Pablo Liamoca, Reme komanda, Peru.

VEIKLOS APIBŪDINIMAS

Skautų draugovėje mes galime vėl sužadinti šią tradiciją ir surengti kiekvieną gimimo dieną šventimo ir džiaugsmo suteikimo asmeniui, kuriam ateina gimimo diena. Kiekvieną kartą kai Draugovės nariui būna gimtadienis, kiti nariai surengia ypatingą šventimą, kad jis ar ji jaustų ypatingą bendruomenės meilumą ir pagarbą.

Jeigu Draugovė nusprendžia švesti šiuo būdu kiekvieno nario gimimo dieną, tuomet ši veikla taps nuolatine veikla ir todėl jos nereikės pasirinkti programos ciklui.

Tačiau kaip ir kita nuolatinė Draugovės ar Skilties veikla ji turės būti įrašyta kalendoriuje planuojant kiekvieną programos ciklą.

Prieš gimimo dieną

Žinodami, kad artėja vieno iš Draugovės narių gimtadienis kiti Skautai pradeda ruošti deramam šventimui.

Visų pirma, kiekvienam turi būti priminta apie veiklą ir kiekvienas turi būti pakviestas aktyviai dalyvauti joje. Berniukas ar mergaitė, kurio gimtadienis, taip pat žino apie šią veiklą ir dalyvaus dalyje pasiruošimo. Bet ne jame visame, kadangi visuomet turi būti kažkokia slapta dalis, kurią draugai sumanė, kad nustebintų jį ar ją. Kitu atveju vakarėlis praras nuostabos faktorių, kuris visada yra laukiama gimimo dienos šventimo dalis.

Nors gimimo diena yra asmeninis šventimas, kas reiškia, kad suvienyti vakarėlius nėra tokia gera mintis, gali būti atvejų, kai dviejų ar daugiau gimimo dienų šventimas kartu yra neišvengiamas. Šiuo atveju yra svarbu tai, kad berniukai ar mergaitės-kieno gimtadienis, jaustų jog vakarėlis yra skirtas jiems ir kad jų draugai paruošė jiems kažką ypatingo.

Pirmoji užduotis yra apibrėžti šventimo formą, kitaip tariant, ką jie padarys, kad švęstų šį kartą. Netgi jeigu gimimo dienų šventimas yra nuolatinė

Skautų Draugovės veikla, kaip ir kita nuolatinė veikla ji gali kisti savo turiniu, t.y. nereikia visada tiksliai daryti to paties. Sugalvoti niekučius kiekvienam atvejui yra gera mintis. Tokie niekučiai yra vienas iš dalykų, kurie turi būti išsaugoti paslapyje nuo švenčiančio berniuko ar mergaitės.

Kadangi tai yra vakarėlis draugui, šie niekučiai gali turėti bendro su to asmens savybėmis ir skoniu. Pavyzdžiui, Draugovė gali nuspręsti paruošti dainą ir šokio renginį, kadangi "John" (Jonas) mėgsta šokti; ar žaidimą su išradingų klausimų organizavimu, kadangi "Mary" (Marytė) mėgsta tokį žaidimą; ar kadangi "Peter" (Petro) gimtadienis bus kitos stovyklos metu, jie gali pastatyti purvo krosnį ir iškepti joje gimimo dienos pyragą; ar organizuokite išvyką su daug fotografijų "Anne" (Onutei), kuri mėgsta fotografiją ir mano, kad Draugovė turi daugiau laiko praleisti išvykose. Galimybės yra neribotos... Taip pat kaip ir ypatinga veikla, kitos šventimo dalys taip pat turi būti organizuotos: gimimo dienos pyragas, dovana, dekoravimas, kaukės, skrybėlės ir taip toliau.

Kai tik Skautai nusprendžia ką jie darys dėl šventimo, jie turi pasiskirstyti tam pareigomis. Draugovės Vadovas ir Draugovės Vadovo Padėjėjas kontroliuos šias užduotis ir Draugovės komanda įsitikins, kad veikla tęsiama ir rūpintis bendra veiklos administracija.

Ruošimosi laikotarpiu Suaugę vadovai turi rūpintis, kad vyrautų pradinis entuziazmas ir atlikti reikiamus veiksmus, kad neprarasti momento. Šis tęsinys taip pat reikalingas galutiniam veiklos įvertinimui ir padės stebėjimui, kuris padės įvertinti jaunimo asmeninį išsivystymą.

Gimtadienio diena

Kiekvienam Draugovėje tai yra ypatinga diena. Ar vakarėlis vyksta stovykloje ar Draugovės sambūrio vietoje, švenčiantis berniukas ar mergaitė privalo jausti, kad ši diena nėra tokia pati kaip visos kitos dienos. Ypač sambūrio vietos papuošimas arba ypatingo sveikinimo ruošimas padės jiems jausti šios dienos skirtumą nuo kitų dienų.

Paskirtu laiku, švenčiantis berniukas ar mergaitė bus labai nustebinti, kuomet suplanuota veikla bus paruošta ir atlikta tinkamai. Tuomet visi valgys pyragą ar ypatingą patiekalą bei bus įteikiamos dovanos ir sakomi sveikinimai.

Pabaigoje, švenčiantis asmuo gali pasakyti kitiems, kaip jis ar ji jautėsi ir kiti gali papasakoti juokingas istorijas, kurios įvyko pasiruošimo metu. Šis finalinis pokalbis, kuris taip pat bus toks veiklos įvertinimas, parodys poveikį, kurį veikla turėjo dalyviams ir gali atsirasti naujų minčių būsimiems šventimams.

Ši informacija, kartu su Draugovės komandos stebėjimu pasiruošimo laikotarpiu, bus labai naudinga vertinant asmeninį Draugovės narių tobulėjimą susietą su mokomaisiais tikslais, kurie išliks iki programos ciklo pabaigos.

MŪSŲ NUOTYKIŲ NUOTRAUKOS

VEIKLOS APŽVALGA

Stovyklos metu, kuri parodo, kad jau yra metų veiklos pabaiga, Skautų Draugovės nariai fotografuoja dalykus, kuriuos jie nuveikė stovykloje. Tuoj pat kuomet prasideda naujų metų veikla, jie paruošia skaidrių peržiūrą ir pakviečia tėvus ir šeimos narius į vakaronę parodyti savo darbus ir parodyti nedidelę gyvenimo Draugovėje dalelę.

VIETA

Stovykloje, Draugovės sambūrio vietoje ir erdvią jaukią vietą kurioje jie gali rodyti skaidres bei priimti svečius.

TRUKMĖ

Apytiksliai mėnuo, šalia kitos veiklos

DALYVIAI

Draugovė

VEIKLOS TIKSLAI

- 1) Padrąsinti tėvus dalyvauti Draugovės narių veikloje ir sukurti galimybes komunikuoti su jais.
- 2) Paruošti kokią nors įdomią ir originalią medžiagą, kad parodyti Draugovės veiklą.
- 3) Išmokti elgtis ir panaudoti regimojo susisiekiimo techniką.
- 4) Paruošti skaidrių peržiūrą.

PADEDA PASIEKTI ŠIUOS MOKOMUOSIUS TIKSLUS

11-13 m.

Aš papasakoju savo šeimai ką mes veikiame su Skautais ir bandome, kad ir jie dalyvautų veikloje, į kurią yra pakviesti.

13-15

Aš esu meilus su savo šeima ir aš priimu sprendimus, kurie yra priimami namuose.

PRIEMONĖS

Fotokamera, filmas skaidrėms, įrašoma kasetė, garso įranga, skaidrių rodymo įranga, projekcinis ekranas ir daiktai vakarėliui (užkandžiai, kėdės ir stalai, ir taip

toliau).

Originali mintis: Julio Solanilla S., Panama and Victor Xicohtencatl, Mexico

VEIKLOS APIBŪDINIMAS

Prieš stovyklavimą

Mažiausiai dvi savaites prieš Draugovės stovyklą Suaugęs Vadovas prisimena veiklą kurią dalyviai patys savarankiškai pasirinko, kai jie planavo programos ciklą-entuziastingai drąsino dalyvavimą ir suteikė informacijos apie fotografiją pagrindus, padėdami daryti gerus darbus stovykloje.

Dėl fotografinės technikos –yra gera mintis susisiekti su profesionaliu fotografu kuris patartų Skiltims jų darbe. Jeigu tai neįmanoma, Vadovai turi paaiškinti kai kuriuos fotografijos pagrindus:

-“Objektas” yra asmuo, grupė, daiktas ar dalis kažko, ką mes norime nufotografuoti.

-Yra svarbu arti pritraukti objektą, iš pradžių taip, kad galėtumėte pasirinkti geriausią kampą, kad galėtumėte fotografuoti.

-Turi būti pakankamai šviesos, kad nufotografuoti pasirinktą daiktą; fotografai turi stovėti nugara į saulę ir turi įsitikinti, kad jie patys nemeta šešėlio ant fotografuojamo dalyko.

-Rytinė šviesa yra visada tinkamiausia fotografavimui.

-Kad “fokusuoti” reikia įsitikinti, kad daikto vaizdas yra ryškus, kuomet žiūrime per fotokameros vaizdo ieškiklį.

-Kad “centruoti” vaizdą reikia įsitikinti, kad dalykas yra rėmo viduryje kai žiūrima per fotokameros vaizdo ieškiklį.

Šio susitikimo laikas taip pat yra skirtas pasiskirstyti užduotimis veikos, reikalingos stovykloje. Draugovė tikrai suras kitus dalykus kurie turi būti padaryti, kad būtų įvykdytas jų darbo planas, bet yra kelios pagrindinės pareigos kuriomis reikia pasidalinti iš anksto:

-Kaip jie gaus įrangą ir kas atsakys už jos priežiūrą?

-Fotografai: bus vienas Skiltyje, jis ar ji bus parinktas atsitiktinai ar tarp labiausiai patyrusių, ar visi Draugovės nariai keisis paeiliui? Pirmais dviem atvejais, kas jie bus?

-Kas bus atsakingas už fotografijų skaičiavimą kad garantuoti, jog jie atsims kada kiekviena buvo nufotografuota ir kodėl?

Kuomet šios pareigos bus paskirstytos visa Draugovė surašys reikalingos įrangos ir priemonių sąrašą. Patraukliai skaidrių peržiūrai reikia nuo 40 iki 60 gerų skaidrių. Svarbu žinoti, kad didelis skaidrių procentinis kiekis fotografuotų stovykloje nebus tinkamas naudoti skaidrių peržiūroje. Todėl Draugovė turi planuoti pakankamą kiekį filmų juostų. Jei Draugovės nariai yra atsakingi už jų gavimą, Suaugę Vadovai turi įsitikinti, kad jie tai padarys.

Stovykloje

Kada stovykloje jau yra pasidalinta pareigomis kiekvienam jos nariui belieka atlikti jam skirtą užduotį kaip buvo sumanyta.

Draugovės komanda turi patarti jauniems žmonėms ir įsitikinti, kad įsipareigojimai yra priimti. Trumpas, informatyvus kasdieninis susirinkimas su šiais atsakingais asmenimis turės naudos informuojant apie progresą darbe ir įgalins juos daryti pakeitimus ir korekcijas jeigu būtina.

Pasibaigus stovyklai

Padaryti skaidrių peržiūrai reikalinga:

-išryškinti juostas,

-parinkti skaidres kurios bus naudojamos skaidrių peržiūroje,

-pristatymui sudėlioti skaidres tam tikra tvarka pagal loginę seką,

-skaidrių skaičius,

-parinkti muziką kuri skambės demonstruojant skaidres,

-parašyti tekstus susietus su muzika ir skaidrėmis,

-apsispręsti kas skaitys tekstus,

-suderinti tekstą ir muziką įrašomoje kasetėje, pasirūpinti, kad tai sutaptų su skaidrėmis.

Draugovė nuspręs kaip geriau atlikti šį darbą: kiekviena Skiltis yra atsakinga už skirtingus dalykus, skirtingi Draugovės nariai atsakingi už skirtingus dalykus, vadovavimas komandai ir taip toliau.

Pasiruošti skaidrių peržiūrai užims mažiausiai dvi savaites, taigi užduotys bus padalintos laikotarpyje tarp dviejų Draugovės susitikimų. Pavadinimas taip pat turi būti sugalvotas per tą laiką. Gera mintis padaryti tai iš anksto, kadangi pavadinimas tuomet taps išskirtinumo rūšimi kuris duos toną skaidrių peržiūrai. Yra įvairių būdų parinkti pavadinimą: naujų idėjų svarstymo sesija, lenktyniavimas, diskusija apie stovyklos svarbiausius momentus ar svarbiausias vietas ir taip toliau.

Tuo pačiu metu Draugovė privalo organizuoti vakaronę į kurią jie pakvies tėvus ir šeimos narius ir kuriame jie pristatys skaidrių peržiūrą. Viskas turi būti organizuojama iš anksto ir kvietimai turi būti įteikti vėliausiai prieš savaitę.

Skaidrių peržiūros diena

Draugovės nariai privalo atvykti anksčiau, kad paruoštų viską ir lauktų svečių.

Jokių neišspręstų problemų neturi būti palikta paskutiniam momentui: būtų liūdna, jei organizacinis kliuvinys galėtų sugadinti šią nuostabią iniciatyvą.

Pasinaudojant atmosfera, kuri bus sukurta ir šeimos narių ir draugų buvimo, vakaras gali pasibaigti užkandžiais ir svečiai pakviesti pareikšti nuomonę apie prisistatymą.

Tai padės išvelgti jų veiklos efektą ir šeimos narių nuomonę apie darbą Skautų Draugovėje. Tai taip pat padės nustatyti požymius jų įvertinimo apie Skautus ir jų vaikų dalyvavimą joje.

Jeigu veikla pasirodė gerai, kitos mintys panašiai veiklai iškils natūraliai kaip Skautų ir jų šeimų pokalbis apie jų savą patirtį. Jeigu tai vyksta, tai yra puikus ženklas, kad veikla pasiekė savo specifinius tikslus ir, kad ateityje, ji taip pat prisidės prie mokomųjų tikslų pasiekimo.

Naujos iniciatyvos pagal tas pačias linijas turi ne būtinai sietis su stovyklomis ar panaudojimu tų pačių audiovizualinių metodų. Gali būti manoma, kad pristatymas parodo tam tikrą projektą, atliktą Draugovės ar vieno iš Skilčių, parodo Draugovės istoriją, pristato išankstinių veiksmų programos ciklui atrinkimą, padeda prisiminti tam tikrą veiklą, kurią jaunimas itin mėgo ir taip toliau. Atkreipiant dėmesį į metodą, jie gali patikti eksperimentuoti su skaidrių peržiūra, video, radijo programomis, laikraščiais, parodomis ir taip toliau.

BUDĖJIMAS STOVYKLOJE

VEIKLOS APŽVALGA

Stovykloje visos Skiltys dalyvauja budėjimo ir rūpinimosi sistemoje naudojant laikrodį ir palengvintą budėjimo grafiką. Kiekvienu poslinkiu bus stebimi jų miegančius draugus, atliekant rutinos užduotis rūpinantis stovykla ir išvengiant rizikos taip pat turint laiko pakalbėti ir pagalvoti. Šis būdas yra, kad kiekvienas dalyvis paaukotų dalį miego, kad tarnautų kitiems.

VIETA

Stovykla

TRUKMĖ

Kiekviena naktis stovykloje

DALYVIAI

Skiltis, darbas Draugovėje ir porose

VEIKLOS TIKSLAI

- 1) susitaikyti ir įveikti nepagrįstas vienatvės, tylos ir tamsos baimes.
- 2) Draugovės nariams–kad pažintų vienas kitą geriau.
- 3) Padrąsinti dalyvavimą ir atsakomybę dėl užduočių kurios padeda tarnauti kitiems.
- 4) Išvengti trumpo nakties laiko rizikos.

PADEDA PASIEKTI ŠIUOS MOKOMUOSIUS TIKSLUS

11-13 m.

- 1) Aš suprantu kuomet daiktai mane gąsdina ir aš galiu kalbėti apie juos.
- 2) Aš ieškau palaikymo savo Skiltyje kuomet aš liūdžiu ar sumišęs.
- 3) Aš domiuosi kitais žmonėmis ir aš esu dosnus.

13-15 m.

- 1) Aš bandau kontroliuoti savo reakcijas netgi sudėtingose ar nelauktose situacijose.
- 2) Aš žinau, kad normalu, kad aš kartais labai mėgstu būti vienišas, ar kad aš nedrįstu padaryti kažko, ar kad aš jaučiuosi nesaugus ar piktas; ir aš stengiuosi susitarti su šiais jausmais.

- 3) Aš dalinuosi savo jausmais ir emocijomis su Skiltimi.
- 4) Aš visada noriu padėti kitiems Skiltyje.

PRIEMONĖS

Fakelas, laikrodis, tvirtas pagalys, šilti drabužiai, daiktai karšto gėrimo paruošimui.

Originali mintis:

Alberto Del Brutto, ISO.

VEIKLOS APIBŪDINIMAS

Jeigu pirmą dieną stovykla buvo įkurta gerokai prieš sutemą susirenka Skautų taryba, kad paaiškintų apie veiklą naktimis, kurią Draugovė parinko stovykloje. Jie aptaria veiklos tikslus, kaip motyvuoti tai, kaip tai bus praktiškai bei kitas praktines detales. Tai taip pat yra laikas pasiskirstyti naktis, kad kiekviena Draugovė budėtų tik vieną naktį iš keturių.

Panašiai, kiekvieną naktį vis kitas Draugovės komandos narys bus atsakingas už budinčius sargus, ir gali būti pažadintas esant sunkiam atvejui, nelaimingam atsitikimui, ar nenumatytam blogiausiam atvejui. Jis ar ji taip pat gali būti prikelti vidurnaktį, kad patikrintų ar viskas yra tvarkoje su budėtoju ir ar jis gerai atlieka savo pareigas.

Tuomet kiekvienas Draugovės Vadovas paaiškina veiklą detalai kitiems Draugovės nariams ir jie visi nusprendžia kaip pasiskirstyti naktis ar budėtojo pareigas naktimis. Budėtojo tarnyba tęsiasi aštuonias valandas. Todėl Draugovė išskaidoma į poras, kurių kiekviena prisiima dviejų valandų budėjimą. Draugovės Vadovui ir Draugovės vadovo Padėjėjui yra gera mintis suformuoti poromis jaunesnius ar mažiau patyrusius Draugovės narius ir padaryti antrus ir trečius poslinkius. Tai reiškia, kad kitos poros gali prisiimti mažiau reiklius poslinkius t.y. pirmą ir paskutinį. Paprastai budėjimo grafikas yra: nuo 23:00 iki 1:00 val., nuo 1:00 iki 3:00 val., nuo 3:00 iki 5:00 val., nuo 5:00 iki 7:00 val.

Kiekvienos poros užduotys iš esmės yra šios:

- 1) Reikia patruliuoti stovykloje mažiausiai du kartu budėjimo metu:
 - Įsitikinti, kad visi laužai yra visiškai užgesusi (pradžioje tik stebėti).
 - Patikrinti ar palapinės yra geros būklės: pakankamai įtemptos virvės, užtrauktukai yra reikiamoje padėtyje ir taip toliau.
 - Įsitikinti, kad jokie nepažįstamieji ar gyvuliai neįėjo į stovyklos teritoriją.
 - Apžvelgti bendrą vaizdą tų kurie ilsisi, ypatingai jų sveikatos būklės

požymius: kosulį, neramų miegą, nusiskundimus dėl šalčio ar skausmo ir taip toliau.

- Vienas iš tualetų ar išviečių turi būti nuolat apšviestas.

- 2) Stebėti bendras gamtines sąlygas ir bet kokį pasikeitimą oro atžvilgiu, kuris galėtų būti lietaus audros ar stipraus vėjo, šalia esančios upės patvinimo, aukščiausio vandens lygio potvynio metu pakilimo ir taip toliau, požymiu.

- 3) Pažadinkite paramos porą laiku, neprižadinant kitų, praneškite visas žinias iš stebėjimų ir įsitikinkite, kad jie pradeda budėjimą laiku.

- 4) Jei Vadovai apsisprendžia kiekvienai porai paskirti kitas užduotis, skirtas bendram reikalui, tokias kaip:

- Valgymo vietos tvarkymas.;
- Pagal Suaugusių vadovo duotą sąrašą paruošti maisto davinį kitai dienai.
- Atnešti vandens pusryčiams visai Draugovei.
- Patikrinti visos stovyklos infrastruktūrą ir atlikti reikalingą remontą, jeigu įmanoma tai padaryti nesukeliant daug triukšmo.
- Įvykdyti dalį Draugovės valgio gaminimo užduočių iš anksto (supjaustyti daržoves ir taip toliau).
- Užkurti laužą pusryčiams.
- Visas kitas pareigas kurios yra reikalingos.

- 5) Jeigu būtų sunkumų ar nenumatytų blogiausių atvejų, jie tuoju pat turi informuoti Suaugusį vadovą, atsakingą už tos nakties budėtojo tarnybą. Pagalys, kuris yra įrašytas inventoriaus sąrašo yra numatytas tiksliai nubaidyti bet kokį gyvulį, kuris ateina per arti stovyklos ypač į maisto laikymo vietą. Jokiomis aplinkybėmis budintiems sargams negali būti duotas bet kokios rūšies ginklas ir ypač šaunamasis ginklas. Kaip jau sakėme, budintys sargai turi nedelsiant įspėti Suaugusį Vadovą pagal reikalą įtarus bet kokios rūšies pavojų ar grėsmę.

Intervaluose tarp patruliavimo stovykloje, Skautai gali tyliai kalbėtis prie degančio laužo, kuris yra nutolęs tuo pačiu atstumu nuo miegančios Draugovės narių. Tai yra geras laikas porai sužinoti daugiau apie vienas kitą, rankos apėmę karšto gėrimo puodelį, svajonės, mintys bei ateities planai ir taip toliau.

Pusryčių metu, Skiltis atsakinga už naktinį stebėjimą, gali pasidalinti savo patirtimi tarp partnerių arba su kitais Skilties nariais, pareikšti nuomonę apie įvykius ir prisiminti kažką neįprasto kas įvyko kiekvienos poros budėjimo metu.

Stovyklos pabaigoje ir kaip bendro įvertinimo dalis, jaunimas ir Draugovės komanda pareiškia nuomonę apie veiklą ir savo išpūdžius apie ją. Dėl veiklos tipo įvertinant bus atkreiptas dėmesys į individualių renginių ir jaunų žmonių patirtį, kuria žinoma bus pasidalinta tiksliai poslinkių ir stovyklos pabaigoje. Tačiau, kaip ir daugelyje veiklų, per veiklos eigą Draugovės komanda galės stebėti, kad jaunimas elgtųsi taip kaip numatyta užduotyje. Tai yra: jų noras bendradarbiauti, požiūris į

savo budėjimo partnerį, reikalingos įrangos paruošimą, kaip jie įveikia baimes ar nuogąstavimus, jų punctualumas nuo budėjimo pradžios iki pabaigos, gebėjimas netriukšmauti, iniciatyva atliekant kitas užduotis kartu su partneriais budėjimo metu, nusprendimas sprendime, kuomet situacijoje atsiranda nenumatytas blogiausias atvejis bei pokalbio išsamumas tarp porų.

KITOS MINTYS

Original idea- originali mintis: REME koordinacijos centras

UŽ AR PRIEŠ?

Kambarys yra padalintas į dvi dalis: vienoje pusėje plakatas su užrašu “už” ir kitame su žodžiu “prieš”. Tada grupė renkasi kambario viduryje.

Vadovas, vadovaujantis veiklai, garsiai skaito pirmą teiginį kuris bus svarstomas. Kiekvienas dalyvis nedelsiant stoja į kurią nors pusę: tie, kurie sutinka su teiginiu, juda į pusę “už”; ir tie, kurie nesutinka su teiginiu, juda į “prieš” pusę. Niekas negali likti centre, išskyrus asmenį, reguliuojantį šią veiklą. Teiginiai turi būti tokie kokie yra be jokių paaiškinimų, negali būti klausinėjama.

Kai tik kiekvienas pasirenka pusę, kiekvienas gali paaiškinti, savo pasirinkimo priežastis. Dalyviai iš abiejų grupių yra išklausomi paeiliui. Kuomet išklausomi argumentai, dalyviai gali keisti savo padėtį ar pajudėti į kitos dalies pusę (kuo arčiau jie prieina, tuo daugiau jie dabar pritaria ar nepritaria teiginiui). Tie kurie juda į kitą pusę turi paaiškinti, kodėl jie pakeitė savo nuomonę.

Šios, pirmos stadijos pabaigai grupė surašo teiginį taip, kad laimėtų priimtinausią grupei konsensusą, nekeičiant originalaus konteksto. Tuomet grupė sugrįžta į centrą ir Vadovas skaito kitą teiginį ir tokiu būdu veikla tęsiama.

Teiginiai turi atspindėti jausmus. Pavyzdžiui: „ateitis jau yra numatyta ir mes negalime jos pakeisti, tačiau sunkiai, bet bandome tai daryti”, „viskam yra savo kaina”, „geras draugas nebando pakeisti tavęs”, „ne kiekvienas yra pasirošęs išklaudyti tiesą”, „nėra gerai pasakyti viską, ką jūs galvojate”, „nekaltas melas yra kartais geriausias” ir taip toliau. Iš esmės, daugelis šių teiginių gali būti vertinami kaip teisingi ar neteisingi, priklausomai nuo asmens požiūrio. Veiklos pagrindas yra gebėjimas paaiškinti padėtį kurią užima kiekvienas, nebūtinai būdamas „teisingoje” pusėje.

Šie teiginiai gali būti kartu su komišku ar su populiariais posakiais, kurie sukurtų atpalaiduojančią atmosferą, pvz.: „Eskimai yra šalti žmonės”, „daugiau skubėjimo, mažiau greičio”, „reakcionierius yra tas, kas yra susierzina, kai kiti žmonės reaguoja” ir taip toliau.

Po šių pratimų arba kuomet grupės vadovas jaučia, kad jau laikas, dalyviai renkasi, kad pareikštų savo nuomonę ir įvertintų veiklą. Tam tikri klausimai kurių reikės šios situacijos valdymui yra šie: ar buvo sunku ar lengva nuspręsti dėl teiginio

priimtino? Koks pokytis įvyksta fiziškai pakeitus poziciją-perėjus į kitą pusę? Ką mes mokėmės apie kitų žmonių vertybes? Ką mes mokėmės apie savo vertybes? Kokie pokyčiai pasireiškė mums klausant kitų žmonių samprotavimų? Ar mes jaučiamės artimi žmogui, kurio vertybės yra skirtingos nuo mūsų vertybių?..

PADEDA PASIEKTI ŠIUOS MOKOMUOSIUS TIKSLUS

11-13 m.

- 1) Aš klausau kitų žmonių nuomonių ir jei aš nesutinku, sakau tai pagarbiai.
- 2) Aš galiu pasakyti „ne“, kai aš manau, kad kažkas yra neteisinga.

13-15 m.

- 1) Aš pasidalinu savo jausmais bei emocijomis su Vadovu.
- 2) Aš sakau ką aš galvoju gerbdamas kitus žmones.
- 3) Aš laikausi savo nuomonės, kai aš esu įsitikinęs, kad ji yra teisinga.
- 4) Aš vertinu savo draugus ir nesipykstu su jais dėl kvailų dalykų.

ATVIROS DURYS

Originali mintys: Reme korespondentai, Trinidadas ir Tobag, Dominika ir Kaimano salos.

Laikui bėgant ar šalia kitos veiklos Draugovėje, Skiltis ar Draugovė imasi iššūkio rasti draugų grupę kaimyninėje bendruomenėje ir pakviesti juos būti dalyviais tam tikroje veikloje.

Veiklos tikslas yra sužinoti apie kitus jaunus žmones, kurie, savo ruožtu sužino apie Skautus. Paprastai yra pakviečiama dalyvauti dienos veikloje arba dalyvauti ekskursijoje. Labiau ambicinga idėja būtų imtis jungtinio viešosios paslaugos projekto. Galutinis pasirinkimas priklausys nuo to, ką jaunimas nori pasiekti. Tai gali būti nusprendžiama planuojant programos ciklą ir kaip papildomą veiklą.

Visų pirma, Skautai turi surasti grupę jaunimo bendruomenėje, kuri susidomėjusia kvietimu. Svarbu, kad kontaktas pasireikštų natūraliai, reikia kreiptis tokiu būdu, koku bendrauja šio amžiaus jauni žmonės. Kuomet pažintis jau užmezgta ir jie sutinka padaryti kažką kartu, sekantys žingsniai yra įvairūs, priklausomai nuo veiksmo galimybių. Kuomet veikla, kurios jie ėmėsi pasibaigia, jie gali pateikti rezultatus ir švęsti pasiekimą kartu. Nors tai ir nėra veiklos tikslas, dalis jaunimo ar grupių gali norėti tapti Skautais. Todėl tai yra įdomi veikla Draugovėms, kurios buvo neseniai įkurtos bei nori pritraukti naujų narių, ar senesniems Draugovėms,

dėl bet kokių priežasčių, pradėjus vystyti kampanijas.

PADEDA PASIEKTI ŠIUOS MOKOMUOSIUS TIKSLUS

11-13 m.

- 1) Aš esu ištikimas savo draugams, nepalikdamas ar būdamas su tais, kurie nėra mano tikri draugai.
- 2) Man patinka mylėti ir būti mylimam.
- 3) Aš domiuosi kitais žmonėmis ir esu dosnus.

13-15 m.

1. Aš vertinu savo draugus ir nesipykstu su jais dėl kvailų dalykų.
2. Aš vertinu žmones tokius, kokie jie yra.
3. Aš manau, kad vyrai ir moterys yra lygūs savo orumu.

ŽAIDIMAI IŠ MŪSŲ SENELIŲ LAIKŲ

Jaunimas iš naujo atranda tradicinius žaidimus ar sportą, klausinėdami savo tėvų ar senelių ar kitų šeimos narių apie juos, tuomet organizuoja popietinį poilsį kartu su šeimomis.

Pirmoji stadija vyksta Draugovėse ir susideda iš tyrinėjimo ir vieno ar dviejų tradicinių žaidimų pasirinkimo. Kiekvienas Draugovės narys klausia jo ar jos šeimos apie žaidimus, kuriuos prisimena, jie žaidė. Vėliau, Draugovės susirinkime, kiekvienas narys paaiškina ką jis ar ji sužinojo apie žaidimą ir pasirenka vieną ar du.

Kai tik Draugovės pasirenka savo žaidimus, jie pristatomi Draugovei ir prasideda pasiruošimas vakaro renginiui. Jie turi nustatyti vietą ir laiką, pasidalinti užduotimis, įsigyti ir pasiruošti įrangą ir priemones ir paskatinti savo šeimų entuziazmą dalyvauti jose.

Gera mintis Draugovės nariams yra išbandyti šiuos žaidimus iš anksto, kadangi juo geriau jie praves juos, tuo geresnė veikla bus.

Paskirtu laiku ir paskirtoje vietoje Draugovė pasitiks svečius ir pasiūlys galimybę pažaisti mažiausiai keturis tradicinius žaidimus, kurie gali būti suplanuoti vienas po kito. Yra daug būdų žaidimams žaisti: jaunimas prieš tėvus ir senelius, mišrios komandos, Suaugusių Draugovės prieš kitas Suaugusių Draugoves ir taip toliau.

Veikla vyks panaudojant istorijas, pokštus ir prisiminimus ir galėtų pasibaigti

pikniku ar maža švente.

PADEDA PASIEKTI ŠIUOS MOKOMUOSIUS TIKSLUS

11-13 m.

- 1) Man patinka mylėti ir būti mylimam.
- 2) Aš papasakoju savo šeimai apie tai, ką mes darome su Skautais ir bandau pakviesti dalyvauti juos šioje veikloje.
- 3) Aš mėgstu užsiimti veikla su savo šeima ir padedu organizuoti ją taip kaip esu prašomas.

13-15

- 1) Aš pasidalinu savo jausmais bei emocijomis su Draugove.
- 2) Aš vertinu žmones tokiais kokie jie yra.
- 3) Aš esu meilus su savo šeima ir aš priimu sprendimus kurie yra priimami namuose.
- 4) Aš kalbu su savo tėvais apie tai, ką jie galvoja yra tinkama man ir mano broliams bei seserims.

GAISRININKĖ IR SLAUGYTOJAS

Ši idėja yra numatyta, kad jaunimas išbandytų užduotis, kurias jie mano priklausant kitai lyčiai ir po to apgalvoja ir pasidalina patirtimi.

Dirbdami Draugovėse pagelbėjant Suaugusiam Vadovui, jaunimas išsirenka veiksmą ar kasdienines namų ruošas, kurias jie mano esant netinkamomis jų lyčiai. Kadangi kiekvienas jaunas asmuo identifikuoja užduotį ar veiklą, jie turi pareikšti savo nuomonę ir jos priežastį. Užduotis yra užrašoma–kiti Draugovės nariai gali nekomentuoti šio požiūrio. Tada Vadovas paprašo kiekvieno dalyvio atlikti užduotį, kurią jie galvoja, kad yra nesuderinama su jų lytimi. Pavyzdžiui, jeigu mergaitė sako, kad ji negali pataisyti čiaupo todėl, kad tai yra vyro darbas, tuomet ji turi pati išmokyti kaip sutaisyti čiaupą ir tai padaryti. Jeigu pavyzdžiui, berniukas sako, kad jis negali susiūti rūbo, kadangi tai yra moterų darbas, tuomet jis turi praktikuoti įgūdį ir parodyti ką jis sugebėjo padaryti.

Viename iš sekančių susitikimų, kuomet visi yra baigę savo užduotis, kurias manė esant, „neatitinkančias“, kiekvienas jaunas žmogus parodys ar papasakos kitiems ką jis nuveikė ir kokia buvo jo patirtis. Veikla baigiama argumentų apžvalga, kurie buvo priskirti kitai lyčiai ir diskutuoja kaip jauno žmogaus požiūris pasikeitė. Svarbu, kad Suaugęs vadovas stebėtų ir paremtų jaunus žmones kiek tiktai įmanoma, kad įsitikinti, jog nepaisant jų originalaus nenoro, jie prisiima

atsakomybę ir atlieka užduotis. Jų vaidmuo taip pat yra vertingas pateikiant išvadas ir apžvelgiant stereotipus kuriuos originaliai išreiškia jauni žmonės.

**PADEDA PASIEKTI ŠIUOS MOKOMUOSIUS TIKSLUS **

11-13 m.

- 1) Aš suprantu, kodėl kartais reaguojau tokiu būdu.
- 2) Aš klausau kitų žmonių nuomonių ir jeigu nesutinku, aš pasakau tai pagarbiai.
- 3) Aš galiu pasakyti „ne“ kai manau, kad kažkas neteisinga.
- 4) Aš sužinau tinkamu būdu apie tai, ką reiškia būti vyru ar moterimi.
- 5) Aš turiu namų ruošą, kurią esu prašomas atlikti namuose vienodai su savo broliais ir seserimis.

13-14 m.

- 1) Aš bandau kontroliuoti savo reakcijas net sudėtingiausiose ir netikėčiausiose situacijose.
- 2) Aš sakau ką aš galvoju rodydamas pagarbą kitiems žmonėms.
- 3) Aš laikausi savo nuomonės, kai esu įsitikinęs, kad ji yra teisinga.
- 4) Aš vertinu savo draugus ir nesipykstu su jais dėl kvailių dalykų.
- 5) Aš vertinu žmones tokiais kokie jie yra.
- 6) Aš pasidalinu tuo, ką aš žinau apie vyrišką ir moterišką lytį su kitais nesivaržydamas ir nesišaipydamas.
- 7) Aš tikiu, kad vyras ir moteris yra lygūs savo orumu.

ŽIURĖKITE KAIP AŠ PASIKEIČIAU

Dirbdamas Draugovėje, padedant Suaugusiam Vadovui, jauni žmonės naudoja korteles su klausimais, iš anksto paruoštais jų nuomonei išreikšti ir aptarti pokyčius kuriuos jie atrado savyje ir savo partneriuose.

Draugovės komanda ruošia sąrašą klausimų ir ruošia vietą kiekvienai Draugovei kuri ves laidą tuo pačiu metu. Kiekvienoje kortelėje bus klausimas susijęs su pokyčiais, kurie yra būdingi šiai paauglystės stadijai. Pateikti klausimų pavyzdžiai:

- Kokie yra svarbiausi pokyčiai mano kūne kuriuos aš pastebėjau neseniai?
- Kas man labiausiai patinka dabartiniame mano kūne?
- Kas man patinka mažiausiai mano kūno pokyčiuose?
- Kaip aš jaučiuosi bendraudamas su kitais žmonėmis kuomet aš supratau, kad jie pastebėjo pokyčius mano kūne?

- Kurie pokyčiai mano kūne man yra komfortiški ar nekomfortiški man?
- Ar aš jaučiuosi, kad man sekasi geriau ar blogiau negu prieš einant į mokyklą?
- Kokios mintys šauna man į galvą dabar, kurių aš prieš tai neįsivaizdavau?
- Apie kokius dalykus galvoju, kad jie yra teisingi, bet dabar tuo abejoju?
- Kas man patinka ir nepatinka tame apie ką aš galvoju dabar?
- Koks yra skirtumas kaip aš galvoju dabar?
- Kokie dalykai dabar atrodo yra svarbūs man dabar, kurie neatrodė svarbūs anksčiau?
- Ką man yra sunkiausia padaryti?
- Kokius dalykus man patinka daryti labiausiai dabar?
- Kokie dalykai man atrodė geri ar man nerūpėjo anksčiau ir dabar atrodo neteisingi?
- Ar yra kokios nors savybės kurias aš turėjau ir daugiau nebeturiu?
- Kada aš didžiuojuosi savimi?
- Ar yra kokių nors savybių kurias dabar aš turiu, bet neturėjau anksčiau?
- Kokias gerų bruožų aš turiu kurių kiti žmonės nesupranta?
- Kokie dalykai mane liūdina?
- Kokie dalykai mane ištiktyjū supykdo?
- Kokie dalykai, kurie man patiko anksčiau, dabar trukdo man?
- Kuriuo metu man norėtusi būti vyresniam nei dabar esu?
- Kuriuo metu aš norėčiau būti jaunesnis vėl?
- Kokie daiktai, kurių aš nepastebėjau anksčiau žmonėse trukdo man dabar?
- Kokie dalykai gąsdina mane dabar, apie ką aš negalvoju anksčiau?
- Ko aš ieškau pas savo artimiausius draugus?
- Kodėl aš nemėgstu kažkurių žmonių, kokie dalykai priverčia mane jaustis suvaržytam?
- Apie kokius dalykus aš niekad nepasakojau savo tėvams?
- Apie ką aš paklausčiau savo tėvų?
- Kokie dalykai priverčia mane jaustis vienišam?
- Kokiais atvejais aš jaučiuosi svarbesnis, negu kažkas kitas?
- Ką aš galvoju apie Dievą dabar?
- Kada man trukdoma dalyvauti religiniame šventime?
- Kokias religines mintis mano manymu man yra sunku priimti?
- Kokiais atvejais aš jaučiu, kad Dievas užmiršo apie mane?
- Ar pasikeitė Dievas ar pasikeitė Dievas?
- Kada aš jaučiu, kad aš nesielgiu taip kaip aš tikiu turiu elgtis?

Patogioje ir nuošalioje vietoje jauni žmonės susėda ratu ir kortelių kaladė siunčiama ratu vienam po kito. Žaidimą gali pradėti bet kuris skaitydamas klausimą. Tada yra dvi galimybės: viena, kada asmuo atsako į klausimą, tuo metu

kiti paprasčiausiai klauso ir nesikiša; antra, jeigu jie nenori atsakyti į klausimą jie „perduoda“ kortelę ir kiti sako, ką jie mano, koks jų partnerio atsakymas būtų buvęs. Šiuo atveju asmuo, kuris perskaitė klausimą galbūt neišsako nuomonės, pritaria ar nepritaria kitų nuomonei šiuo momentu.

Po to kai atsakė į klausimą, ar asmuo kuris perskaitė jį ar kiti jį perskaitė, kaladė siunčiama kitam Draugovės nariui kuris traukia kitą kortelę maišant korteles nuo pradžių jeigu taip pageidauja. Jeigu kuriam nors pakliūna klausimas į kurį jis jau atsakė ar perleido jį, jis traukia kitą kortelę.

Kai tik kiekvienam buvo tekusi galimybė perskaityti klausimą, gali būti kitas raundas jeigu yra laiko ir noro.

Veikla artėja prie finalinės analizės, kuomet kiekvienas gali laisvai pareikšti nuomonę apie bet kurią iš nuomonių, kurios buvo pasakytos apie save ar apie kitus. Tai yra laikas tiems, kurie „perdavė“ komentarą apie tai ką jų partneriai sakė apie juos; ir tiems, kas neturėjo galimybės pareikšti nuomonę (kuomet jaunas asmuo atsakė į jo ar jos klausimą).

Suaugęs vadovas turi bandyti garantuoti, kad šie komentarai, kurie yra produktyviausia mokymosi veiklos dalis būtų išsakyti palaikančiu ir pagarbiu tonu.

PADEDA PASIEKTI ŠIUOS MOKOMUOSIUS TIKSLUS

11-13 m.

- 1) Aš suprantu kada dalykai gąsdina mane ir aš galiu kalbėti apie juos.
- 2) Aš suprantu, kodėl aš kartais reaguojau tokiu būdu.
- 3) Aš ieškau palaikymo savo Draugovėje kuomet man būna liūdna ar jaučiuosi sumišęs.
- 4) Man patinka mylėti ir būti mylimam.
- 5) Aš domiuosi kitais žmonėmis ir aš esu dosnus.
- 6) Aš sužinau tinkamu būdu apie tai ką reiškia būti vyru arba moterimi.

13-15 m.

- 1) Aš žinau, jog yra normalu, kad aš kartais mėgstu būti vienas, ar kad aš nedirštu kažko padaryti, ar kad jaučiuosi nesaugus ar piktas; ir ir aš bandau susigyventi su šiais jausmais.
- 2) Aš pasikalbu apie savo jausmus ir emocijas savo Draugovėje.
- 3) Aš sakau ką aš galvoju, rodydamas pagarbą kitiems žmonėms.
- 4) Aš vertinu savo draugus ir nesipykstu su jais dėl kvailių dalykų. Aš vertinu

- žmones tokius kokie jie yra.
- 5) Aš dalinuosi žiniomis su kitais apie tai, ką aš žinau apie vyro ar moters seksualumą nesivaržydamas ir nesišaipydamas.

SOCIALINIS VYSTYMASIS

DRAUGAI GYVENIME

Draugai yra tie, kuriais tu pasitiki, kuriais tiki. Jaunimas pasitiki savo draugais ir semiasi jėgą iš jų. Dabar jie turi mažiau draugų, bet tuos kuriuos jie turi yra artimesni. Jie formuoja veržiamą mazgą, kuris padeda jiems visiems užaugti. Draugai veikia kaip veidrodis ir kaip vystymosi variklis.

Ir kartais atrodo, kad šeima iš tikrųjų nesupranta, kad tėvai kartais yra per arti, kartais per toli. Atrodo, jaunimas visada jaučia, kad šeima visada reiškia, kad laisvės per mažai ir per didelį skaičių pareigų.

Nuolatinė kova tarp buvimo su kitais ir buvimo su savimi, tarp kompanijos ir vienišumo, tarp savo vidaus ir išorės, yra niekad nesibaigiantis virvės traukimas.

Jaunimas keisdamasis juda atgal ir į priekį tarp šeimos visuomenės atradimo aplink save bei konfrontacijas kurios kyla aplink tą ašį. Jie vis dar neturi tikros koncepcijos apie tai, ką reiškia globalinė visuomenė, tačiau, jie vis dar mažai apie ją iškyla klausimų.

UODŲ MEDŽIOTOJAI

VEIKLOS APŽVALGA

Po įžanginio pokalbio ir paaiškinimo apie pernešamas ligas dėl užkrato, Skautų Draugovės nariai pasirenka bendruomenės sritį, kuri yra girdėjusi apie rizikos faktorius susirgti infekcine liga. Tuomet jie sugalvoja prevencijos kampaniją–paimti priemones, kurios bus reikalingos infekcijos atveju bei tvarkytų jų kampaniją, jeigu įmanoma, susitarus su įstaiga, kuri susijusi su šiuo dalyku.

VIETA

Draugovės susirinkimo vieta ir pasirinktos vietos vietinėje bendruomenėje.

TRUKMĖ

Apie mėnesį pasiruošimui ir pusės dienos kampanija pasirinktoje vietovėje.

DALYVIAI

Skautų bendrovės Skiltys.

VEIKLOS TIKSLAI

- 1) Sužinoti apie ligų, pernešamų užkratu riziką artimiausioje bendruomenėje ir išmokti kaip to išvengti.
- 2) Išugdyti komandinio darbo dvasią paslaugų bendruomenei veiklos kontekste.
- 3) Išugdyti gebėjimą organizuoti ir priimti sprendimus būdu, kuriuo pasiekiami efektyvūs rezultatai.
- 4) Parodyti gabumus analizuoti ir kritikuoti gerbiant gyvenimo bendruomenės narių gyvenimo sąlygas.

PADEDA PASIEKTI ŠIUOS MOKOMUOSIUS TIKSLUS

11-13 m.

- 1) Aš vykdu išsipareigojimus, kurių aš ėmiausi.
- 2) Aš dirbu su kitais, kad pasiekčiau tikslus, kuriuos mes numatėme.
- 3) Aš žinau apie tai, ką ugniagesių, policijos tarnybos, ligoninės vietos taryba ir kitos visuomeninės tarnybos mano bendruomenėje veikia.
- 4) Aš stengiuosi daryti teigiamą pažangą kiekvieną dieną.
- 5) Aš dalyvauju tarnybos veikloje, kurią organizuoja mano Skiltis.
- 6) Aš žinau apie skirtingas socialines situacijas, kurios egzistuoja vietoje, kurioje aš gyvenu.

13-15 m.

- 1) Aš gerbiu kiekvieną, kokių idėjų, socialinės klasės ir gyvenimo būdo jie bebūtų.
- 2) Aš Padedu savo Skilčiai vykdam išsipareigojimus, kurių mes ėmėmės.
- 3) Aš dalyvauju žmonių teisių gynimo veikloje.
- 4) Aš stengiuosi daryti teigiamą pažangą kiekvieną dieną.
- 5) Aš siūlau tarnybinę veiklą savo Skilčiai ir Draugovei ir padedu ją organizuoti.
- 6) Aš mėgstu dalyvauti veikloje kuri padeda įveikti socialinius skirtumus.

Original idea- Originali idėja: REME Koordinacijos štabas, pagrįstas veikla prižiūrima Salvadoro Skautų Asociacijos.

PRIEMONĖS

Priemonės priklausys nuo kampanijos tipo, kuri bus vedama ir gali būti apibrėžta tik tiek, kiek tai buvo nuspręsta. Techniniai priedai prieš ligas, pernešamas užkratu: Chagas liga papildo šį veiklos sąrašą.

VEIKLOS APRAŠYMAS

Prieš pirmą susitikimą

Skautų taryba rengia susitikimą su vietinės sveikatos apsaugos atstovais, kad šie suteiktų informaciją apie bendruomenės sektorius, kurios labiausiai yra paveiktos ligos dėl užkrato, pernešėjų, apibūdintų techniniuose prieduose, siejamuose su veikla ir apie bet kokią kitą užkratu pernešamą ligą bendruomenėje.

Vartojant šią informaciją, paruošiamas sąrašas vietų, tinkamų vykdyti kampaniją, kad Skiltys galėtų nustatyti pirmenybines veiklos sritis sekančiam susitikimui.

First meeting- Pirmas susitikimas

Pradžioje vienas iš Skilties Tarybos narių sušaukia bendrą susitikimą, primeną bendrus veiklos rėmus (kuriuos Skiltys savarankiškai pasirinko, kuomet jos planavo programos ciklą) ir motyvuoja Skiltį atsižvelgiant į bendruomenės paslaugų veiklą. Jis ar ji paaiškina, kad kai kurios iš ligų, kurios pakenkia gyventojams, gali būti išvengiamos minimaliomis pastangomis ir žiniomis, ypatingai užkrato pernešamos ligos.

Tinkamai motyvuotos, Skiltys jausis atsidavusios šiai originaliai ir patraukliai veiklai. Jų veiksmai pasitarnaus skleidžiant informaciją, kuri padės žmonėms

atlikti vaidmenį ligų kontrolėje, kurios gali paveikti juos kasdieną, ypač labiausiai pažeidžiamuose gyventojų sektoriuose.

Pirmas žingsnis yra suteikti informaciją Skiltims, turimą techniniuose prieduose, kurie siejami su šia veikla, ar bet kokia kitokia tinkama informacija, apie dabartinį pernešamą užkratą vietos bendruomenėje. Po diskusijos apie šią informaciją, su komentarais ir klausimais, Skautai nustatys, kurioms gyventojų grupėms kampanija skirs dėmesį. Jie gaus sąrašą, kuris padės jiems, apie iš anksto atrinktas sritis.

Kai tik numatytas sektorius bus apibrėžtas, kiekviena Skiltis turės šiek tiek laiko sugalvoti originalų ir patrauklų būdą kampanijos vykdymui. Galimybėse gali būti numatyta: skleisti informaciją "nuo durų iki durų" naudojant informacinius lapelius ar skrajutes, kuriuos jie sugalvojo patys; susitikimai su bendruomenės lyderiais ir tinkamai pateikta informatyvi medžiaga; tiesioginė informacija susitikimų su motinomis ar šeimų galvomis metu; koordinuota kampanija naudojant plakatus ir skrajutes; žaidimai ar gatvės teatras; keli iš ankščiau minėtų, tuo pačiu metu ar vienas po kito.

Pasiūlymai bus pateikti kitoms skiltims ir bus balsuojama pasirenkant labiausiai tinkamą užduočiai įvykdyti. Kuomet sprendimas bus priimtas, Skautų Draugovė, padedant Skilties Komandai, skirs dalį besitariančių susitikimų kampanijos pasiruošimui. Kampanijos tikslai privalo būti realiai pasiekiami, atsižvelgiant į populiacijos tipą, kuriai ji skirta.

Tuo metu, kai kampanija yra ruošiama

Susitikimų kiekis, būtinas šiai stadijai, priklausys nuo pasirinktos kampanijos tipo. Svarbu yra garantuoti, jog Skautai turėtų pakankamai laiko paruošti kažką, ištikėtųjį naudingą, neignoruojant kitos veiklos, vykdomos Skautų Draugovėje.

Šiuo metu Draugovės Komanda patars ir padės Skiltims bei padės tęsti pradinį entuziazmą.

Informacija turi būti perteikiama paprasta ir tiesiogine kalba kuri būtų suprantama jai skirtai auditorijai. Taip pat svarbu garantuoti, kad Skautų Draugovė veiktų visuomet patariant, kiek tik įmanoma, vietinės sveikatos apsaugos ir sveikatos apsaugos atstovas dalyvauja vykstant ištikėtųjį vyksta. Draugovės komandos ryšys šiuo atveju yra būtinas.

Kita galimybė Draugovės Komandai yra pateikti pasiūlymą vietinei sveikatos apsaugos organizacijos valdžiai dėl apžvalgos gyvenimo sąlygų gyventojų, kuriems

skirta ši kampanija, išpročių. Tokia apžvalga bus suprojektuota kartu su sveikatos apsauga ir stebima sektoriuose, kuriems jauni žmonės skirs savo informaciją. Tai bus labai naudinga pagalba kontroliuojant ligą ir nustatant tinkamus matavimus, to rezultate padidės darbo dalis, atlikta sveikatos apsaugos įstaigos.

Savaitė iki kampanijos

Draugovės komanda turi pažinti sritį kurią lankys dar prieš prasidedant kampanijai. Idealiu atveju, ji turi susisiekti su bendruomenės lyderiais ar atstovais, kad praneštų jiems apie būsimą kampaniją ir įvykdytų visus būtinus pasiruošimus, kad nesutrukdytų jokie sunkumai ir būtų išvengta pavojaus.

Kampanijos vykdymo diena

Kampanijos vykdymo dieną, jaunimas atvyksta į pasirinktą vietą kartu su Draugovės komanda su kuria jie aptars geriausią būdą perteikti informaciją atsižvelgiant į jų suprojektuotą kampanijos tipą. Jaunimo tėvai ir saugotojai turi žinoti nuo veiklos pradžios apie savo vaikų veiklą, kadangi jiems reikės suprasti ir įgalioti juos dalyvauti. Jeigu kai kurie iš tėvų gali dalyvauti kampanijos dieną, tai tuo geriau.

Jeigu Skautai kontaktavo su vietinės bendruomenės atstovais, tai jie taip pat gali lydėti juos kampanijos dieną. Tas pats yra su kontaktais vietinėje sveikatos apsaugos tarnyboje.

Kai tik kampanija pasibaigia, yra būtina pasirinkti tinkamą laiką, kad įvertinti nuveiktą darbą. Būtų gera mintis paprašyti, kad kampanijos fondatoriai ir vietinės sveikatos apsaugos sistemos vadovai pasidalintų savo įspūdžiais apie veiklą.

Atviras ir nuoširdus dialogas kurio metu jaunimas pareikš savo nuomonę ir įvertins savo pačių veiklą taip pat pasitarnaus padaryti pokyčius, kurie galėtų pagerinti rezultatus kitą kartą, kai veikla bus vykdoma.

Šiuo atžvilgiu svarbu paminėti, kad šis kampanijos tipas galėjo suformuoti tebevykstančią ir integruojamą Skautų veiklos dalį bendruomenės naudai. Skautų Draugovė galėtų sudaryti panašių kampanijų kalendorių, kurios numatomos vykdyti per metus skirtingose bendruomenės dalyse. Tokia veikla galėtų būti atliekama reguliarumo pagrindu, kad apimtų didžiausią gyventojų dalį.

Stebėjimai ir komentarai surinkti veiklos metu nuo pat projekto stadijos iki kampanijos vykdymo dienos, bus labai svarbūs kai bus prieita prie kiekvieno jauno žmogaus pažangos vertinimo dienos.

LIGOS, PERDUODAMOS UŽKRATU: DENGĖ KARŠTLIGĖ TECHNINIS PRIEDAS

“Endeminės” ligos egzistuoja daugelyje šalių. Endeminė liga yra tokia, kuri paprastai yra paplitusi tarp gyventojų ir kuri nebuvo pilnai išgydyta net jeigu jos priežastys yra žinomos ir palyginti lengvai išvengiamos. Dauguma šių ligų yra perduodamos “užkratu”. Tai yra atstovai (dažniausiai vabzdžiai), kurie perneša ligos užkratą iš vienos vietos į kitą. Ligos užkrato pernešėjus lengva kontroliuoti, kuomet gaunama teisinga informacija ir yra imtasi tinkamų priemonių.

Ilgalaikės pastangos pašalinti ligos užkrato pernešėją turi būti pagrįstos sveikos gyvensenos mokymu, aktyviu bendruomenės dalyvavimu, konkrečių priemonių įgyvendinimo mastais ten, kur leidžia sąlygos.

Skautų įsipareigojimas atlikti šią užduotį yra fundamentalus, ypač kai mes nagrinėjame Judėjimo tradicinį gebėjimą organizuoti ir bendruomenės tarnybos ataskaitą.

DENGĖ KARŠTLIGĖ

Dengė karštligė yra infekcinė liga, sukelta parazito, kurią perneša Aedes Aegypti rūšies uodas nuo vieno asmens kitam, jis dauginasi ir vystosi stovinčio vandens telkiniuose ir aplink namus. Kai jis įkanda asmeniui, kuris jau serga šia virusine liga, jis tampa pernešėju ir įkandamas perneša šią ligą kitiems žmonėms, kuriems įkando. Išoriniai Dengė karštinės simptomai gali kisti nuo paprastos šiltinės simptomų iki sunkios hemoraginės, kuri netgi gali būti lemtinga.

Šiandieną, Dengė karštinė yra endeminė liga paplitusi daugiau nei 100 šalių ir apytiksliai 250 milijonų žmonių priklauso rizikos grupei susirgti šia liga. Kiekvienu, 50 milijonų atvejų, pranešamų kiekvienais metais, 500.000 yra hospitalizuodami ir jų mirtingumo vidurkis yra tarp 1 ir 5 procentų. Viena iš neseniai prasidėjusių didžiųjų epidemijų prasidėjo Hondūre 1978 metais, kur, matyt, ji atkeliavo iš Jamaikos, ataskaitos rodė, kad vien San Pedro Sula mieste užfiksuota nemažiau kaip 77 000 atvejų.

Nors tam tikra pažanga buvo padaryta bandant tobulinti vakciną prieš Dengė karštinę ir jos hemoraginę formą, jokia tokia vakcina vis dar neegzistuoja. Tačiau buvo įrodyta, kad visuomenės švietimas, profilaktinė medicina ir pagrindinių sanitarinių priemonių įvykdymas gali padėti išnaikinti uodus ir jų lervas ir tuo būdu sumažinti užsikrėtimo pavojų.

Simptomai

Ligos simptomai gali keistis ženkliai, priklausomai nuo ligos atvejo sunkumo ir Dengė karštinės tipo. Tiesiog, išskiriamos dvi kategorijos-klasikinė Dengė karštinė ir hemoraginė Dengė karštinė. Abiejų priežastys:

- karštinė (100 procentų atvejų)
- galvos skausmai
- bendri negalavimai
- pykinimas ir vėmimas ir/ar viduriavimas (10 procentų atvejų)
- karštas ir šaltas drebulys
- užakinis skausmas (už akių)
- sąnarių skausmas

Ką ir reiškia jos vardas, hemoraginė dengė karštinė sukelia kraujavimą, kurio išvaizda gali keistis nuo juosvų ar gelsvų pėdsakų atsirandančių hematomos (sumušimo) atveju, kraujuojant iš nosies ar traiškanose.

Esant sunkiam ligos atvejui, gali vystytis į dengė karštinės šoko sindromą, kuris pasireiškia šiais simptomais:

- ūmus pilvo skausmas
- krūtinės ląstos skausmas
- dažnas vėmimas
- kūno temperatūros sumažėjimas (hipotermija)
- nerimas
- mieguistumas (sergantis asmuo jaučiasi labai mieguistas)
- ekstremali letargija
- ekstremalus blyškumas
- gausus prakaitavimas
- kepenų uždegimas
- tachikardija (greitas širdies plakimas)

Jei bet kuris iš šių simptomų pasireiškia, sergantis asmuo turi kuo skubiau būti pristatomas į sveikatos priežiūros centrą. Ankstyvas gydymas yra būtinas, norint išvengti ligos pablogėjimo.

Health education and community participation- Sveikos gyvensenos mokymas ir bendruomenės dalyvavimas

Neabejotinai efektyviausia priemonė kovoje prieš dengė karštinę yra profilaktika. Todėl informacija yra itin svarbu, kad žmonių grupės, kurios turi infekcijos rizikos faktorius, galėtų pačios veikti ir sunaikinti arba sumažinti infekcijos pavojų. Tai yra todėl, kad ligos užkrato pernešėjai gyvena savo potencialių aukų

namuose ir kitame puslapyje bus paaiškintos paprasčiausios priemonės kurių reikia imtis.

Profilaktinės priemonės

- 1) Geriamo ir namų vandens rezervuarai ir laikymo talpos turi būti uždengti, kad uodai negalėtų ten padėti kiaušinėlių.
- 2) Venkite naudoti vandenį vazose gėlėms, vietoj to naudokite drėgną smėlį ar dirbtines gėles.
- 3) Stenkitės, kad namai ir juos supanti aplinka būtų švari ir išvalyta. Nuolat išneškite viską, kame galėtų laikytis vanduo, tokius daiktus kaip nenaudojami buteliai, skardinės ir talpos, seni batai, kokoso kiautai ar maisto liekanos.
- 4) Išneškite nenaudojamas automobilių padangas. Jose labai mėgsta veistis *Aedes Aegypti*, dengė karštinės ligos pernešėjas.
- 5) Keiskite gyvulių geriamąjį vandenį kiekvieną dieną.
- 6) Naudokite Pyretroid insekticidą miegamuosiuose, indaujose, voniose atliekamų daiktų laikymo vietose.
- 7) Kruopščiai valykite visas vandens talpas ar laikymo baseinus su valymo priemone.
- 8) Jeigu vandens nėra pakankamai, kad jis būtų keičiamas reguliariai, jis turi būti "iškošiamas" mažiausiai tris kartus per dieną, kad pašalinti bet kokias lervas, kurios ten gali būti. Tai lengvai padaroma pilant vandenį iš vienos talpos į kitą per audeklo filtrą. Talpos turi būti rūpestingai išplaunamos kiekvieną kartą kai tai daroma.
- 9) Kuomet nėra apsaugos nuo uodų įkandimo yra gera mintis panaudoti tinklelius nuo uodų ir atbaidantį vabzdžius repelentą, uždengti duris ir langus nemetaliniu audeklu.

SVEIKOS GYVENSENOS MOKYMAS NUO DENGĖ KARŠTINĖS IR KITŲ LIGŲ TUTI TRUKTI VISĄ GYVENIMĄ

Dengė karštinė yra nuolatinė grėsmė

Kaip ir su bet kokia liga, vaistai negali būti geriami be gydytojo nurodymo. Jeigu yra įtariama dengė karštinė, pacientai neturi gerti aspirino (acetilsalicilo rūgšties), kuris išplečia kraujagysles ir todėl gali pabloginti hemoraginės dengė karštinės eigą.

Lervas naikinantys chemikalai

Lervas naikinančių chemikalų galima gauti daugelyje vietų. Tai yra cheminiai produktai, kurie išnaikina vabzdžio lervas anksčiau, negu jos pavirsta į uodus. Lervas naikinantys chemikalai, tokie kaip TEMEPHOS ar MALATION gali būti naudojami namų ūkyje.

Tačiau būtina, kad naudojant šiuos produktus, reikalinga eksperto priežiūra, kuris nurodys tikslų lervas naikinančių chemikalų ir vandens kiekį, kad išvengtų rizikos žmogaus sveikatai. Lervas naikinantys chemikalai negali būti naudojami geriamojo vandens poveikiui.

Atminkite

NĖRA JOKIŲ SKIEPŲ AR IMUNIZACIJOS PRIEŠ DENGĖ KARŠTINĖS VIRUSĄ. NAMŲ ŪKYJE YRA BŪTINA STENGTI KOVOTI SU UODAIS IR PRIVALU AKTYVIAI PRISIDĖTI PRIE JŲ IŠNAIKINIMO.

*Šaltinis: Dengue Hemorragico: Diagnostiko, Tratamiento y Lucha, WHO, Ženeva.
Dengue in Hondūras, Ministry of public health-Visuomeninės sveikatos ministerija,
PAHO/WHO, Hondūras.*

LIGOS UŽKRATU PERDUODAMOS LIGOS: CHAGAS LIGA TECHNINIAI DUOMENYS

1909 m., Carlos Chagas, Brazilijos gydytojas, besisspecializuojantis infekcinėse ligose, atrado, kad *Triatoma infestans* pernešė vienos ląstelės parazitą, kuris iššaukė daug simptomų, kurie, nors buvo manoma, kad žinomi tuo laiku, nebuvo priskirti vienai ligai. Chago nuostabus atradimas buvo trigubas: liga, kaip ji buvo perduota ir jos sukėlėjas.

Chago liga arba *Tripanosomiasis americana* yra viena iš labiausiai paplitusių parazitinių ligų Lotynų Amerikoje. Jos padariniai sveikatai ir socialiniam ekonominiam vystymuisi daro ją vieną iš žemyno sunkiausių rykščių.

Manoma, kad daugiau nei 90 milijonų gyventojų, kurie yra 25 procentų lotynų Amerikos gyventojų skaičiaus dalis turi rizikos faktorių susirgti Chago liga. Iš šio procentinio dydžio, beveik 16-18 milijonų yra užkrėsti ir 34 procentai iš jų (apytikriai 5 milijonai) yra kliniškai sergantys.

Srities, kurioje Chagas liga yra endemiška (bendra) ruožai yra nuo Rio Grande

šiaurėje, paraleliai 44 pietuose (nuo Meksikos į Argentinos ir Čilės pietus). Jungtinių Valstijų pietuose abu atstovai (parazitas, užkratas) ir ligos užkrato pernešėjas (vabzdys) buvo rasti ant gyvulių ir tik geresnių gyvenimo sąlygų dėka liga nepasklido žmonėms, nors ligos atvejų tikrai pasitaiko, pagrinde tarp Lotynų Amerikos imigrantų.

Ligos užkrato pernešėjas

Nors atrodytų, kad Chago liga yra paplitusi tik Lotynų Amerikoje, yra 120 vabzdžių rūšių ir porūšių visame pasaulyje–visi jie priklauso triatomid šeimai, kuri potencialiai gali būti užkrėsta *Tripanosoma cruzi* (ligos priežastis).

Didžioji šių vabzdžių dauguma yra surasta džiunglių aplinkoje, bet keli prisitaikė žmogaus aplinkoje ir sukūrė namuose kolonijas, ypač kaimo rajonuose ir tapo svarbiausiu ligos užkrato pernešėju ir dažniausia užsikrėtimo priemone.

Labiausiai paplitęs Chago ligą pernešantis vabzdys yra *Triatoma infectans*, kuris yra geriau žinomas daugelio skirtingų bendrų vardų skirtingose Amerikos šalyse. Šie vardai yra:

vinchuca, chinche gaucha: Argentina, Čilė, Urugvajus ir Paragvajus

balbeiro, chupao, chupanca ar bicudo: Brazilija

chirimacha: Peru

chinchorro: Ekvadoras

pito: Kolumbija

chipo, chipito, chincha, bandola, bandolino quipito: Venesuela ir kitos

chinche picuda: Hondūras ir Nikaragva

cone nose bug ar kissing bug: JAV

Ši vabzdžių rūšių užkratas išlieka stuburinių gyvūnų kraujyje. Todėl, ji visada randama netoli jų aukų. Naminiai gyvūnai yra pažeidžiami infekcijos taip pat ir jie tampa tarpininkais perduodant ligą; netgi laukinėse vietovėse parazitų užkrato turi žiurkės, paukščiai ir laukiniai žinduoliai.

Kaip perduodama liga?

Parazito užkratas, sukeliantis Chagas ligą, šią ligą žmonėms gali perduoti trimis būdais:

1) Insect bites- Įkandus vabzdžiui

Tai yra pati bendriausia infekcijos perdavimo priemonė dėl kurios galimi kiti du užsikrėtimo kanalai.

Vabzdžio įkandimas turi labai ryškias ypatybes, kurias verta įsiminti.

Vabzdys paprastai nulipa sienomis ar nukrinta nuo lubų ant savo aukos nakties metu. Dažniausiai jis įkanda į neapsaugotas kūno dalis, tokias kaip veidas ir galūnės. Auka nejaučia jokie betarpiško skausmo dėl medžiagos vabzdžio seilėse, kuri paveiktą sritį padaro nejautrią. Vabzdys čiulpia savo aukos apytikriai 20 sekundžių, tuomet būna sotus, tada jis apsiverčia 180 laipsnių ir išsituština.

Tuomet įkandimas formuoja, sukeliantį niežėjimą, išbėrimą. Kai auka kasosi ir įbrėžia jį, vabzdžio fekalijos kontaktuoja su nutrauktos odos sritimi ir užkratas patenka į aukos kūną.

2) Kraujo perpylimas

Užteršto kraujo perpylimas yra pati bendriausia infekcijos užkrėtimo priemonė miesto zonoje. Padidėjus migracijai iš kaimo į miestą, Chagas karštinė tapo ne išimtinai kaimo problema ir tapo lengvai infekuotina miesto srityse kraujo perpylimo pagalba. Tai reiškia ligos perdavimą, kuris sklido į šiaurę nuo Rio Grandės į Jungtines valstijas ir Kanadą. Šiandien ši problema reikšmingai didėja ir procentinis kiekis užkrėsto kraujo bankuose, iš kurių pavyzdžiai buvo studijuojami, žymiai kito.

3) Kongenitalinis (Įgimtas) perdavimas

Šiuo atveju liga yra perduodama iš motinos vaikui per placentą po penkto nėštumo mėnesio. Laimei šis užsikrėtimo tipas yra labai retas, įvyksta apytiksliai 1 procentu gimimų nuo infekuotų motinų. Infekcija užsikrečiant per krūties pieną, kas teoriškai įmanoma, yra nepaprastai retas atvejis.

Liga

Kuomet parazito užkratas patenka į sveiką kūną, ligos sunkumas priklauso nuo parazito užkrato kiekio, kiek piktybiškas jis yra ir priklauso nuo aukos amžiaus. Liga labiausiai paplitusi tarp vaikų iki 15 metų amžiaus. Kuo jaunesnė auka, tuo rimtesnė ligos forma.

Chagas karštinės yra trys vystymosi stadijos: ūmi, neapibrėžta (latentinė) ir chroniška. Pirmoje ir trečioje stadijose ji gali paveikti skirtingus organus ir abiem atvejais būti lemtinga.

Ūmi stadija

Kuomet parazito užkratas patenka į kūną, tuomet būna inkubacinis periodas, trunkantis nuo 4 iki 12 dienų. Šiuo periodu metu infekuoto žmogaus kūnas jau yra pakenktas, nors dar neišryškėja jokių simptomų.

Po šio periodo prasideda Chagas karštinės pirmoji stadija. Tai yra ūmi stadija, kuri gali tęstis nuo 30 iki 90 dienų. Šiuo periodu parazito užkratas pasklinda po visą kūną–kraujotakos pagalba išnešiojamas krauju ir atsiranda intoksikacijos ir karštinės simptomai.

Paprasčiausiais atvejais gali būti sukelta nedidelė karštinė (temperatūra). Tai reiškia, kad liga dažnai gali būti nepastebėta (80-90 procentų atvejų), todėl nebūna laiku gydyta.

Tačiau sunkesniais atvejais ligą lydi simptomai pavadinti Romana ženklu arba akies pabrinkimas vienoje veido pusėje, kongestija ir uždegimas odos, dengiančios akies obuolį ir padidėję nerviniai mazgai. Šie simptomai išnyksta, netgi negydant, maždaug po mėnesio. Kartais sergantis asmuo yra perdėti apatiškas ir praranda apetitą atsiranda skrandžio–žarnų (virškinimo) sutrikimai, tachikardija (širdies plakimo dažnio padidėjimas) ar kepenų, blužnies limfmazgių uždegimas. Romana ženklas pasireiškia nedideliam skaičiui–tik 10 ar 20 procentų atvejų.

ROMANA ŽENKLAS SU ARBA BE KARŠTINĖS, YRA VIENINTELIS IŠSKIRTINIS KLINIKINIS SIMPTOMAS ŪMIOS CHAGO LIGOS.

Latentinė stadija

Latentinės stadijos metu užkrėtam asmeniui neišryškėja jokie ligos požymiai. Šis laikotarpis paprastai prasideda po 8 – 10 savaičių pasibaigus ūmiai stadijai ir gali trukti ilgą laiką ar net neapibrėžtą laiką, t.y. asmeniui niekada neišryškėja jokie ligos simptomai, bet jis ar ji vis tik yra užsikrėstas.

Liga lieka šioje stadijoje maždaug 75 procentams infekuotų žmonių. Šiems pacientams niekada nepasireiškia chroniškos Chago ligos simptomai ir tik laboratorinio tyrimo pagalba galima tai nustatyti.

Praktiškai, šie pacientai yra sveiki ligos pernešėjai. Tačiau yra labai svarbu aptikti tuos pernešėjus ir netikėtai tuo atveju kai jau liga išsivysto į chronišką Chaga ligą, bet taip pat ir išvengti jų duodamo kraujo ir padėti išvengti infekuotoms moterims perduoti parazito užkratą jų vaikams nėštumo laikotarpiu.

Chroniška ligos stadija

Vienam iš keturių infekuotų žmonių išsivysto chroniška ligos stadija, šioje stadijoje didžiausias procentinis santykis tarp ligos ir mirties nuo Chagas ligos. Ši stadija paprastai trunka nuo 10 iki 30 metų. Daugeliui žmonių ši liga vystosi lengvai iki tol, kol pasiekiamas 60 metų amžius, tada ji pasidaro žalinga ir pasireiškia arterine hipertenzija ar kitomis širdies problemomis.

Chroniška Chagas ligos stadija sukelia širdies sutrikimus ir virškinimo trakto problemas, kurios galų gale tampa lemtingomis.

Profilaktika

Dėl būdo kuriuo liga vystosi bei simptomų, kuriuos ji sukelia, didžiausia problema ligos profilaktikai yra tai, kad bendruomenė, priklausanti infekcijos rizikos grupei, nesusieja vabzdžio įkandimo su širdies ir virškinamojo trakto problemomis krios pasireiškia žmonėms po daugelio metų.

Pavyzdžiui, vaikai dažnai žaidžia su šiais vabzdžiais, tarytum su drugeliais ir rungtyniauja, kuris gali surinkti daugiau šių vabzdžių ar kuris turi daugiau įkandimų. Jie niekada nesieja šių vabzdžių su tuo faktu, kad didelis kiekis suaugusių bendruomenėje miršta anksti nuo širdies negalavimų.

Būtų įmanoma išnaikinti Chagas ligą visiems laikams, netgi vienoje kartoje, jeigu pakankamai dėmesio tam būtų skirta. Labai svarbu atkreipti potencialių aukų dėmesį, jų vaidmenį išvengiant ligos užkrato pernešėjų. Gyventojų švietimas, pakartosime dar kartą,

Yra efektyviausia priemonė kontroliuoti šią ligą. Gyvybiškai svarbu, kad gyventojai būtų aktyviai dalyvautų visose profilaktinėse priemonėse.

Specifinės priemonės

Sveikos gyvensenos mokymas

Jau pasakyta pakankamai yra pasakyta apie informaciją ir gyventojų sveikos gyvensenos mokymą ligos užkrato pernešėjų kontrolėje. Dabar svarbu įsitikinti, kad šis švietimas pavirsta konkrečiais veiksmais, kad išvengti ligos. Pagrindiniai veiksmai yra šie:

1) Skleisti informaciją tarp gyventojų per mokyklas, vietos tarybas, sveikatos priežiūros centrus, bendruomenės klubus ar kaimynystės grupes, žiniasklaidos

priemonės ir profilaktinės sveikatos kampanijas apie tai kaip:

- Kaip Chagas liga yra perduodama ir kokie yra jos simptomai.
- Būtinybė siekti medicinos dėmesio, kad sutrukdyti ligos išsivystymui nuo pat pirmųjų ligos pasireiškimo simptomų: Romana ženklo ar karštinės, kurios kilmė neaiški.

2) Didinti žmonių pasitikėjimą savimi, jų gebėjimu sutrukdyti ligai išvengiant ligos užkrato perdavimo.

3) Padidinti supratimą tarpe gyventojų, kad reikia informuoti vyriausybę ir sveikatos apsaugos valdžios atstovus apie vabzdžio buvimo vietą.

Ką gali padaryti gyventojai?

1) Pagerinti gyvenimo sąlygas, kad išvengti vabzdžių dauginimosi:

- užpildykite įtrūkimus ir tarpus sienose naudodami tinką, molį ir taip toliau.

- Venkite tuščių erdvių-tarpų tarp plytų ar plūktinio statinio ir tarp lentų, rastų ar lazdu.

- Kiek įmanoma, venkite naudoti šiaudus ar palmės lapus stogo dengimui, kadangi tai sudėtinga valyti ir tai suteikia vabzdžiams natūralią aplinką.

- venkite naudoti žemės aslos grindis, kadangi tuomet lengviau vabzdžių kolonijoms patekti į namus.

- Stenkitės nepalikti nebaigtų pastatų, netgi ir laikinų, užbaikite juos kiek įmanoma greičiau

2) Valykite gyvenamuosius plotus reguliariai ir vystykite tinkamus įpročius:

- pašalinkite purvą nuo audinių (drabužių ir užuolaidų), kur jis galėtų susikaupti, kuomet jie sudėti purvini ar laikomi kartoninėse dėžutėse.

- nelaikykite plytų, skalūnų, medienos, akmenų ar nuimto derliaus maisto namuose: laikykite tai kiek įmanoma toliau nuo gyvenamojo ploto.

- neleiskite gyvūnams patekti į namus

3) Naudokite tinklelius nuo uodų virš lovų ar lopšių, jie beveik visada įkanda nakties metu.

4) Naudokite dažus, kuriuose yra insekticido, namų sienų dažymui.

5) naudokite insekticidus namuose ir aplink namus.

6) Venkite užkrėsto kraujo perpylimo, įsitikinkite, kad kraujo bankas, esantis sveikatos apsaugos įstaigoje, yra laboratoriskai ištirtas.

GERIAUSIA PROFILAKTIKOS PRIEMONĖ YRA IŠVENGTI ĮKANDIMO IR GERIAUSIAS BŪDAS ĮKANDIMŲ PROFILAKTIKAI YRA IŠNAIKINTI VABZDŽIUS

Source Šaltinis: La Enfermedad de Chagas, Una Referencia para Medinos y Personal Paramedico, UNESCO, WHO ir SFIC. Dora Cazadora, UNESCO, WHO, Cardiology Sodiety Kardiologų Bendrija.

VANDENS TEATRAS

VEIKLOS TIKSLAI

- 1) Sužinoti apie vaikystės viduriavimą, dehidrataciją ir kaip to išvengti bei tai gydyti, Skautų draugovė ruošiasi ir organizuoja įdomius ir originalius eskizus gatvės teatrui, kad perduoti šią informaciją prieš tai pasirinktai gyventojų sričiai.
- 2) Pasimokyti apie viduriavimo ir dehidratacijos padarinius.
- 3) Pasimokyti ir perduoti kitiems apie geriausius viduriavimo ir dehidratacijos profilaktikos ir gydymo metodus.
- 4) Įsipareigoti dalyvauti specifinėje socialinės pagalbos veikloje.
- 5) Išmokyti ir taikyti praktikoje naują artistinės išraiškos rūšį.
- 6) Išvystyti išraiškos ir bendravimo įgūdžius.

VIETA

Skautų Draugovės susitikimo vieta ir iš anksčiau pasirinktas miesto rajonas

TRUKMĖ

Vienas mėnuo

DALYVIAI

Skautų Draugovė

PADEDA PASIEKTI ŠIUOS MOKOMUOSIUS TIKSLUS

11-13 m.

- 1) Aš atlieku įsipareigojimus, kuriuos aš priėmiau.
- 2) Aš žinau ir gerbiu svarbiausias sambūvio taisykles.
- 3) Aš žinau ką veikia gaisrinės tarnybos, policija, ligoninės ir vietinė taryba bei kitos visuomeninės tarnybos mano bendruomenėje.
- 4) Aš dalyvauju teikiant paslaugas, kurių veiklą organizuoja Draugovė.
- 5) Aš žinau apie skirtingas socialines situacijas, kurios egzistuoja vietoje, kurioje aš gyvenu.

13-15 m.

- 1) Aš padedu Draugovei vykdyti įsipareigojimus kurių ji ėmėsi.
- 2) Aš gerbiu sambūvio taisykles skirtingose vietose, kuriose aš užsiimu veikla, netgi jeigu aš ne visada pritariu jai.
- 3) Aš siūlau paslaugos veiklą Skilčiai ir Draugovei ir padedu ją organizuoti.

- 4) Aš mėgstu dalyvauti veikloje, kuri padeda įveikti socialinius skirtumus.

PRIEMONĖS

Priemonės yra pagaminti informaciniai reklaminiai lapeliai ir sukurtas žaidimas naudojant gatvės teatro techniką. Ši veikla vykdoma kartu su techninėmis priemonėmis Oralinės rehidratacijos gydymui, žaidimo-rašymo pagrindai ir gatvės teatro pagrindai.

Original idea- Originali idėja: REME Coordination Headquarters, in the framework of an ISO/UNISEF agreement. REME koordinacijos štabas ISO/UNISEF sutarties struktūroje.

VEIKLOS APRAŠYMAS

Prieš pirmąjį susitikimą

Draugovės komanda susisiečia su vietine sveikatos apsaugos tarnybos įstaiga, kad išrinkti tam tikras bendruomenės sritis, kuriose bus vykdoma kampanija bei gauti patarimus kaip ją vykdyti.

Ši parama yra fundamentali. Darbas su vietine sveikatos apsaugos tarnyba reiškia pastangų apjungimą, kadangi be jos tikėtina, kad veikla taps izoliuotu veiksmu, nesusijusiu su kitais projektais. Vietinė sveikatos apsaugos tarnyba taip pat gali aprūpinti informatyvia medžiaga, kurią išplatintų bendruomenėje ar ORS įkvėpintuose maišeliuose (kurie dažnai yra nemokami).

First meeting- Pirmas susitikimas

Kadangi dalyviai jau pasirinkę veiklą, kurią jie jau planavo programos cikle, šiame susitikime Draugovės Komanda remsis pradine motyvacija, primins priimtų įsipareigojimų svarbą aktyviai tarnaujant bendruomenei ir paaiškinti veiklos stadijas.

Pirma, dalyviams reikės informacijos, turėtos techniniame priede Oralinės rehidratacijos terapija. Ši informacija turi būti perteikta kiek įmanoma dinamiškiau, įsitikinant, kad jauni žmonės aiškiai ją supranta. Jei vietinė sveikatos apsaugos tarnyba padeda, šis pristatymas turi būti atliktas sveikatos apsaugos tarnybos profesionalų, kurie geriau išmanys pridėti daugiau informacijos prie informacijos, pateiktos techniniame priede bei atsakyti į klausimus. Pabaigoje atitinkamo priedo kopija gali būti pateikta kiekvienam jaunam asmeniui.

Vėliau, Draugovės komanda aprūpina Skiltis išrinktų sektorių sąrašą. Skiltys kur jos kontroliuos Theat ORT. Jei veikla pavyksta, gatvės teatras gali būti vėliau

planuojamas ir kitiems sektoriams.

Taip pat šiame susitikime, pagalba informacijos, turėtos techniniame priede-žaisti-rašyti pagrindai, Draugovė pasidalina užduotis ir apibrėžia galutinį terminą tam, kad paruoštų scenarijų.

Tarp pirmo ir antro susitikimo Draugovės komanda ar Taryba užmezga pažintį su parinktos bendruomenės atstovais ir supažindina juos su būsima veikla bei prašo jų bendradarbiavimo pagalbos tai atliekant.

Antras susitikimas

Kai tik scenarijus yra paruoštas, Draugovės nariai tikrina jį, kad įsitikintų, kad jame yra viskas numatytiems tikslams pasiekti. Tai yra pirmoji galimybė padaryti bet kokius pakeitimus, jeigu tai būtina. Kaip yra paaiškinta techniniame priede apie žaidimo rašymą, pakeitimai gali būti padaryti scenarijuje bet kurio proceso momentu, bet yra įprasta pradėti pagrindiniu dokumentu nuo kurio pradama dirbti.

Parašytu ir pataisytu scenarijumi ir gyventojais dėl kurių tikslas buvo apibrėžti ir palaikyti ryšį, prasideda pasiruošimas žaidimui. Informacija parašyta techniniame priede-gatvės teatro pagrindai, bus labai naudingi šioje studijoje. Šis dokumentas aiškiai išdėsto žingsnius, kuriuos reikia sekti ir pareigas, kuriomis reikia pasidalinti. Jeigu galima gauti patarimą aktoriaus ar kažko, kuris turi patirtį šio tipo teatre, tuo yra geriau.

Per kitas savaites

Draugovė skirs dalį kiekvienų tolimesnių susitikimų paruošti žaidimui. Šis procesas bus užbaigtas, kai skautai jaus, kad jie jau pasiruošę prisistatyti išrinktai bendruomenei.

Kaip buvo minėta priede dėl gatvės teatro, tam tikra užduotis Draugovei šiame procese yra aplankyti vietą, kurioje vyks spektaklis, kad sutikti bendruomenės narius ir nuspręsti, kur bus įrengta scena.

Tuo pačiu metu kuomet tęsiasi ruošimasis spektakliui ir scenos pastatymui, Skautai taip pat ruošia palaikymo medžiagą, kuri bus išdalinta. Yra daug galimybių šiuo atžvilgiu: reklaminiai lapeliai, skrajukės, bukletai, plakatai ir taip toliau. Ši medžiaga turi būti gana patraukli, kad pritrauktų auditorijos dėmesį ir pasiektų tikslą ir aprūpintų reikiama informacija apie ORT paprastais žodžiais

Spektaklio diena

Draugovės nariai susirenka pasirinktoje vietoje ir kuomet atsiranda auditorijos dėmesys, spektaklis pradedamas. Iš karto kai jis baigiasi, jauni žmonės išdalina informacinę medžiagą susirinkusiai publikai. Tuo pačiu metu gali būti pastatyti informaciniai stendai, kur Draugovės nariai, kurie nedalyvauja spektaklyje gali išdalinti papildomą medžiagą bet kam, kas jos prašo.

Žinoma, gali būti pakviesti kiti suaugę, kurie tiesiogiai ar netiesiogiai prisidėjo prie spektaklio (dalyvių tėvai, sveikatos apsaugos tarnybos nariai, aktoriai, kurie padėjo pasiruošti spektakliui ir taip toliau).

Jeigu draugovė bendradarbiavo su bendruomenės atstovais, nedidelis vakarėlis gali būti organizuojamas kartu su jais. Šventimas su vietiniais gyventojais ir padėkojimas kiekvienam, kuris prisidėjo prie šios veiklos yra gražus būdas užbaigti.

Šis bičiulystės momentas bus labai geras laikas apžvelgti nuveikto darbo įspūdžius. Kai bus vykdomas veiklos vertinimas, šie komentarai bus labai naudingi kaip ir stebėjimai, atlikti Draugovės komandos viso proceso metu ir pačių Skilčių nuomonė apie jų renginį.

ORALINĖ REHIDRATACIJOS TERAPIJA TECHNINIS PRIEDAS

Apie 5 milijonai vaikų, iki 5 metų amžiaus, kasmet miršta dėl viduriavimo. Kitaip tariant, apie 10 vaikų kiekvieną minutę miršta dėl viduriavimo, tai reiškia, kad daugiau nei šimtas vaikų mirs artėjant tam laikui, kol jūs perskaitysite šį techninį priedą. Iš viso bendro mirčių skaičiaus dėl viduriavimo, dėl dehidratacijos miršta apie 70 procentų.

Viduriavimas yra labai paplitęs tarp mažų vaikų ir yra labai susijęs su prasta vaiko mityba. Tai yra viena iš svarbiausių sergamumo priežasčių (procentinis kiekis žmonių, kurie serga duotoje vietoje duotu laiku) besivystančiose šalyse.

Nors mirtingumas (mirčių skaičius) dėl viduriavimo sumažėjo pastaraisiais keletą metų daugelyje šalių, tai vis dar yra pagrindinė sveikatos apsaugos tarnybų konsultavimo priežastis. Be to, dėl komplikacijų, kurios gali atsirasti dėl viduriavimo, vis dar yra didelis skaičius atvejų, kuomet reikalingas hospitalizavimas, kurio galbūt būtų lengva išvengti tinkamai gydant.

Aišku tai, kad vienas iš didžiausių iššūkių su kuriais mes susiduriame, yra sumažinti šiuos šurpius skaičius ypač manant, kad profilaktika ir viduriavimo

(diarėjos) ligos gydymas yra palyginti paprastas ir nebrangus. Oral Rehidratation Therapy (ORT) gali kartu ir sutrukdyti ir išgydyti dehidrataciją ir tokiu būdu padėti išvengti daugelio mirčių dėl viduriavimo.

KAS YRA DIARĖJA?

Tyrimai parodė, kad viduriavimas yra žarnų sutrikimas, sukeltas dažniausiai mikroorganizmų (bakterijų, virusų ir parazitų). Tačiau mes galime pateikti paprastesnį apibrėžimą:

VIDURIAVIMAS YRA TUŠTINIMASIS, KURIS YRA LABIAU VANDENINGAS IR DAŽNESNIS NEI PRASTAI

Didžiausias pavojus vaikams smarkiai viduriuojant yra dehidratacija, kuri gali baigtis mirtimi.

Žmogaus kūnui reikia tam tikro kiekio vandens ir elektrolitų kiekio (natrio, kalio, chloro ir bikarbonato), kad išgyventų. Dėl viduriavimo netenkama didelį kiekį vandens ir druskos kūne per žarnos evakuaciją ir rimčiausiais atvejais – vėmimu. Jeigu vaikas neišgeria pakankamo kiekio skysčių, kad atstatytų vandens ir druskų netekimą, jis ar ji iškęs dehidrataciją, sukeltą pusiausvyros sutrikimo tarp vandens kiekio netekimo ir atstatymo

Apskritai, kūdikiai, maži vaikai ir vaikai, kurie yra nusilpę dėl prastos mitybos, tampa dehidratuoti daug greičiau ir jie yra arti rizikos tapti sunkiai dehidratuotais, jeigu jie nebus gydyti laiku.

Kita rimta viduriavimo pasekmė yra prasta mityba, kuri yra sukelta dažniausiai kitų faktorių:

- kūne sumažėjusi maistingųjų medžiagų absorbcija,
- tiesioginis maistingųjų medžiagų praradimas per žarnos evakuaciją,
- sumažėjęs kalorijų suvartojimas dėl prarasto apetito,
- klaidingas požiūris, kad geriau nemaitinti vaikų kai jie viduriuoja kelias dienas.

DEHIDRATACIJOS ATPAŽINIMAS

Didžioji dauguma ligų pasireiškia simptomais (požymiais, kuriuos mes galime pamatyti ar nustatyti), pagal kuriuos jie gali būti tiksliai identifikuoti. Tipiški dehidratacijos simptomai:

- įdubę akys arba įdubę akiduobės (vienas iš pirmųjų požymių)
- irzlumas/ir/ arba depresija

- troškulys
- apetito praradimas
- aukšta temperatūra (bet ne visais atvejais)
- žymiai pakitusios spalvos šlapimas, jo kiekis žymiai mažesnis nei įprasta
- pagreitėjęs kvėpavimas bei pulsas
- vėmimas (ne visais atvejais) – jis sukelia rimtas komplikacijas, kadangi tai didina dehidrataciją ir druskų netekimą.

Sunkios dehidratacijos požymiai

Nors dehidratacija visuomet turi būti rimtai vertinama, yra tam tikrų požymių kurie rodo, kad atvejis yra ypatingai sunkus:

- Mieguistumas
- Šlapimo nebuvimas
- Greitas, silpnas pulsas
- Padažnėjęs kvėpavimas
- Konvulsijos (intensyvūs, nevalingi raumenų susitraukimai)
- Labai išreikšti žiedai po akimis ir verkimas su mažu ašarų kiekiu ar visai be ašarų
- Gleivės ar kraujas tuštinantis

Viduriavimas gali turėti neigiamą įtaką visų amžiaus grupių žmonėms, tačiau pasekmės žymiai sunkesnės vaikams iki penkių metų. Šiais laikais yra paprastas gydymas, jeigu jis taikomas simptomų atsiradimo pradžioje, padeda išvengti komplikacijų išvardintų anksčiau, padeda išvengti ilgo gulėjimo ligoninėje ar mirties.

Pastaba: the soft, frequently passed stools of a breast-feeding child are not considered to be diarrhoea. This type of bowel evacuation is normal in breast-feeding infants.- Pastaba: Krūtimi maitinamo kūdikio minkštas, dažnas tuštinimasis nėra viduriavimas. Šis kūdikių tuštinimosi tipas yra normalus maitinant juos krūtimi.

VIDURIAVIMO GYDYMAS

Oralinę rehidratacijos terapiją (ORT) sudaro skysčių, kurie turi teisingus reikiamus druskų proporcijų kiekius, kurių reikia organizmui, derinimas kol vaiko būklė aiškiai pagerės. Gydant viduriavimą yra du pagrindiniai principai:

- a. Gydymas skysčiais (rehidratacija, naudojimas ORS maišelių su paruoštu reikiamu druskų kiekiu, ar dehidratacijos naminės priemonės)
- b. Tęstinė mityba

REHIDRATACIJOS IR MITYBOS PRINCIPAI PRIVALO BŪTI STEBIMI KIEKVIENU VIDURIAVIMO ATVEJU, KOKS DEHIDRATACIJOS LAIPSNIS BEBŪTŲ. NUO TO PRIKLAUSO ATSISTATYMAS. TEISINGA GYDYMO KOMBINACIJA YRA ŠI:

**SAUSI KVĖPALAI PLIUS TĖSTINIS MAITINIMASIS
NAMINIAI VAISTAI PLIUS ARBA TĖSTINIS MAITINIMASIS**

GYDYMAS SKYSČIAIS

XIX amžiaus viduryje, atstatant skysčių kiekį intraveninių injekcijų pagalba (leidžiant į veną) pradžioje buvo naudojama kaip gydymas nuo viduriavimo. Tačiau nors ir efektyvi, šiai technikai reikalinga kompleksinė, brangi įranga ir specializuotas personalas. 1960 metais oralinė hidratacija buvo įvesta kaip efektyvi priemonė kovoti su dehidracija. Prielaida išrašyti skysčius yra vandens bei druskų netekimas viduriuojant, vemiant, šlapinantis, prakaituojant, tai turi būti kompensuojama rehidracijos pagalba, t.y. atstatant tuos elementus, kurie buvo prarasti.

Oralinės rehidracijos druskų naudojimas

Oralinės Rehidracinės Druskos yra sumaišytas mišinys iš gliukozės, druskos ir vandens, kuris gali vaiko kūne pakeisti skysčius ir druskas, kurių netenkama viduriuojant.

Oralinės Rehidracijos Druskos pateikiamos mažuose maišeliuose, todėl motina, prižiūradama vaiką šį mišinį gali sumaišyti namuose. ORS yra naudojamas visame pasaulyje ir yra pats efektyviausias būdas gydyti dehidraciją sukeltą viduriavimo.

Kaip paruošti ORS?

Yra nepaprastai svarbu tiksliai laikytis šių instrukcijų:

- 1) Nusiplaukite rankas ir pirštų nagus kruopščiai po tekančiu vandeniu ir, jeigu įmanoma, su nagų šepetėliu.
- 2) Užvirinkite daugiau nei pusę litro vandens. (“)
- 3) palaukite kol vanduo atvės ir tiksliai pamatuokite vieną litrą (1,75 pintos).
4. Įpilkite švarų vandenį į ąsotį arba puodą.
- 5) Įpilkite maišelį su paruoštu Oraliniu Rehidracinių Druskų tirpalu.
- 6) gerai išmaišykite su švariu šaukštu kol druska visiškai ištirps.

(“) Nenumatytu, blogiausiu atveju gali būti naudojamas nevirintas vanduo, jeigu yra žinoma, kad jis bus švarus. Svarbu rehidratuoti vaiką, kad išvengtų mirties

dėl dehidracijos, net jei tektų vėliau gydyti žarnų infekciją.

ORS dozavimas

Vaikui turi būti duodama šis ORS kiekis po kiekvieno viduriavimo:

- ½ puodelis vaikams iki 1 metų amžiaus
- 1 puodelis vaikams virš 1 metų amžiaus

- Vaikai, kurie maitinami krūtimi gali gerti tiek kiek jie tik gali, dažnai ir po truputį kaip priedas prie ORS.

- Ne krūtine maitinamiems kūdikiams reikia duoti nuo 100 iki 200 cc-kubinių centimetrų (nuo 1/2 iki 1 puodelio) arba gryno vandens kas 4-6 valandas tuo metu kai vartoja ORS.

- Apskritai, 24 valandų periode vaikai privalo išgerti mažiausiai nuo 150 iki 200 cc-kubinių centimetrų skysčių kiekvienam kilogramui kūno svorio.

Important- Svarbu: Jeigu viduriavimas tęsiasi, vaikas privalo toliau vartoti skysčius laikas nuo laiko tarpe maitinimosi iš buteliuko ir valgymo.

NAMINIAI ORALINIAI REHIDRATACIJOS VAISTAI

Jeigu ORS maišelių nėra, naminiai vaistai gali būti paruošiami lengvai ir nebrangiai, naudojant vandenį, cukrų, druską ir morkas.

Paruošti vienam litrui naminių oralinių rehidracijos vaistų jums reikės:

- 1 litro ataušinto virinto vandens
- 1 arbatinio šaukštelio smulkios druskos
- 4 su kaupu, pilnų valgomųjų (sriubos) šaukštų cukraus
- 4 morkų

Method- Metodas

- 1) Užvirinkite daugiau negu litrą vandens ir įdėkite 4 pjaustytas žalias morkas.
- 2) Kada vanduo pradeda virti, prakoškite jį, palikite kol atvės ir tuomet pamatuokite litrą ir įpilkite į švarų ąsotį. Pabandykite įsitikinti, ar jūs tikrai įpylėte lygiai litrą.
- 3) Įdėkite keturis pilnus valgomuosius šaukštus cukraus ir arbatinį šaukštelį druskos.
- 4) Gerai išmaišykite ir maišykite kol cukrus ir druska visiškai ištirps.

Important- Svarbu: Ir naminiai vaistai ir gatavai paruošti vaistai privalo būti laikomi šaltai.

Paruoštas šiltas ar karštas gali sukelti vėmimą.

Kada tirpalas paruoštas jokiū būdu negalima jo užvirinti.

Tirpalas negali būti laikomas ilgiau negu vieną dieną ar per naktį.

Šviežias maišelis ar tirpalas turi būti pagamintas tai dienai, kada jis bus naudojamas.

Yra ypatingas šaukštas kuriuo matuojamas tikslus cukraus ir druskos kiekis, kuris reikalingas paruošti naminiams vaistams. Šį šaukštą platina UNISEF organizacija per sveikatos priežiūros centrus daugelyje šalių.

Sužinokite, ar jį įmanoma gauti jūsų sveikatos priežiūros centre ir paprašykite vieno.

ORS (maišeliai ar vaistai, pagaminti namuose) turi būti naudojami kol vaikas tuštinasi ne mažiau kaip 4 kartus per dieną.

TEŠTINIS MAITINIMASIS

Yra žinoma, kad viduriuojantys vaikai, ypatingai jeigu jie tai daro dažnai kenčia nuo svorio netekimo arba prastos mitybos dėl šių priežasčių:

- apetito praradimo
- nevalgymo
- maistingųjų medžiagų praradimo dėl vėmimo ar prastos absorbcijos
- dehidracija

Yra nepaprastai svarbu išvengti maisto stokos, kuomet gydomas vaikų viduriavimas. Todėl, jeigu jis ar ji nevemia, reikia tęsti maitinimą.

Dėl šios priežasties, tęstinis valgymas padeda atnaujinti maitinimą krūtimi ar maitinimą kitu būdu kiek įmanoma greičiau. Nėra jokios priežasties laukti kol viduriavimas praeis-vaikas privalo maitintis kai tik jis ar ji atgauna apetitą.

Tačiau, vaikai kurie atjunkyti tai daryti turi laikytis žemo skaidulų kiekio dietos, kuri yra lengvai virškinamas maistas skrandžiui.

Jie gali valgyti

- Ryžius, lakštinius ar tešlą virtą vandenyje su trupučiu druskos. Aliejaus gali būti įpilama patiekiant, bet ne valgio gaminimo procese
- Neriebi sukapota mėsa, garuose ar kepta mėsa; virta vištiena
- Virta šviežia žuvis
- Švelnus šviežias sūris
- Virtos, trintos morkos
- Nulupti artišokai
- Trintos bulvės
- Trinti bananai, tarkuoti obuoliai
- Virti kiaušiniai
- Žele
- Patiekalai iš kukurūzų
- Bulvių krakmolos

Viduriuojantys vaikai taip pat gali gerti:

- Krūties pieną ar pieno miltelius (labiau atskiestus negu įprastai)
- Ryžių nuovirą, įpylus cinamono ar granato
- Silpnos arbatos be pieno
- Negazuoto mineralinio vandens

Jie negali valgyti

- Duonos
- Kitų žalių ar virtų daržovių
- Riebios mėsos
- Aštraus maisto
- Kitų žalių ar virtų vaisių
- Ledų ar saldumynų
- Kepto maisto

Vaikai gali palaipsniui pradėti įprastai maitintis, kuomet jie jau neviduriuoja dvi dienas.

Kokia vaikų viduriavimo profilaktika?

Aišku, vienas iš svarbiausių dalykų norint išvengti ligos priežasčių, kuri netgi kainuoja tiek daug gyvenimų daugeliui vaikų. Žemiau yra pateiktas paprastų profilaktikos priemonių sąrašas. Visos jos yra susiję su higiena.

- Kada tik įmanoma, laikantis medikų patarimų, vaikai turi gauti motinos krūties pieno pirmuosius metus. Motinos piene yra daug antikūnių ir visiškai

švarus.

- Visada kruopščiai plaukite rankas prieš maisto ruošimą ir pasinaudojus tualetu.
- Jeigu jokio geriamojo vandens arti nėra, visada virinkite vandenį vaikų maisto ar gėrimo ruošimui.
- Apsaugokite maisto produktus nuo naminių gyvūnų bei nuo musių ir kitų vabzdžių.
- Nuplaukite čiulptukus ar žindukus bei maitinamuosius buteliukus bei laikykite juos uždarytus.
- Kruopščiai nuplaukite vaisius ir daržoves, kuriuos valgys vaikai.
- Visada uždenkite dangtį ant šiukšlių kibiro ir išvalykite virtuvę bei, kad joje nebūtų musių ar kitokių vabzdžių.

Prisiminkite

- Viduriavimas atsiranda nelauktai ir gali trukti keletą dienų.
- Jis įvyksta dažniausia vaikams iki dviejų ir tiems, kurie nebuvo maitinti krūtimi.
- Yra paplitęs labiausiai ir yra daugiausiai paplitęs tarp prastai besimaitinančių vaikų.
- Sunkiais atvejais, tuštinimasis vyksta su gleivėmis, pūliais ar krauju.

KOMERCIŠKAI PAGAMINTI GĖRIMAI IR KITI SKYSČIAI

Nealkoholiniai ir gėrimai be kofeino dažnai rekomenduojami norint išvengti dehidracijos ir apsisaugoti nuo dehidracijos simptomų. Tačiau, atsižvelgiant į jų sudėtį-apskritai komerciniai gaivinamieji gėrimai, sriubos bei sultys nėra naudingi ir jų turi būti vengiama viduriavimo atveju.

Šaltinis: ORT, A guide for Action Veiksmų vadovas, WOSM, UNISEF. El Tratamiento de la Diarrea y el Uso de la Terapia de Rehidratacion Oral, WHO/Unisef. Las Diarreas Infantiles, Ministry of Health Sveikatos Apsaugos Ministerija, Chile/Unisef.

SCENARIJAUS RAŠYMO PAGRINDAI TECHNINIS PRIEDAS

Tuomet kada pasirinkama galimybė paruošti spektaklį, reikia pasirinkti gerai žinomo autoriaus tekstą arba pradėti originalaus scenarijaus kūrimą, paprastai, visos grupės pastangomis.

Antrasis pasirinkimas formuoja šio techninio priedo subjektą, kadangi tai yra

geriausias būdas iššūkiui formuoti originalų scenarijų, kuris tarnautų tam tikras mintis (sveikatos kompanijas, žmogaus teises, vaiko teises ir taip toliau).

Apskritai, patartina turėti kažkokią patirtį dirbant su jau parašytais scenarijais prieš pradėdami rašyti visiškai naują scenarijų. Mes neturime prarasti nuoširdumo, todėl kad ši užduotis nėra jau tokia sudėtinga kaip atrodo trumpam tampant profesionaliu dramaturgu ir nedaug pagrindinių požymių padės pasiekti reikiamą rezultatą.

Jeigu žmonės, kurie rašo tekstą, anksčiau niekada nedalyvavo spektaklyje, tai jiems pamatyti vieną ar kelis spektaklius, būtų gera mintis ir artimai susipažinti su kiekviena dialogo, judesio ar komplekso detale. Mažų mažiausiai jie turi perskaityti kai kuriuos scenarijus, kad susipažintų su panaudotu juose dialogu ir pateiktais požymiais.

Pirmiausia mes apžvelgsime kaip sukurti pagrindinį planą ta tema, pasakojimą ir atlikėjų charakterius. Tuomet tęsime scenarijaus rašymą ir apžvelgsime daug bendrų rekomendacijų.

Tema

Tema yra scenarijaus pagrindas, kadangi ji formuoja konfliktą ir atlikėjų santykių ašis sukasi aplink jį.

Kokia tema bedarytum: scenarijai gali būti parašyti apie meilę ar apie organinių atliekų perdirbimą. Svarbu yra tai, kad reikia išsirinkti temą sutarus, ypač kai scenarijus rašomas bendromis pastangomis ir žinoti temą tiek kiek įmanoma. Jeigu scenarijus apie meilę, matyt bus pakankama mylėti, jeigu jis bus apie perdirbimą, bus būtina tyrinėti techninius aspektus, kurie bus naudojami pranešimuose ir dialoguose.

Kai tik tema bus pasirinkta ir techniniai aspektai, kurie bus jai reikalingi, jeigu tai būtina–mums reikės parašyti trumpą planą to, ką mes norime pasakyti apie scenarijuje pasirinktą temą. Tai yra svarbu, kadangi daug dalykų galima pasakyti viena tema ir jeigu mes to neapibrėšime to, ką norime pasakyti bus sudėtinga nukreipti scenarijaus rašymą.

Galiausiai, reikia sumažinti sumažinti šio plano apimtį iki vieno sakinio, kuris bus žinomas kaip prielaida. Tai suformuos tokį “pagrindą” vykdomam darbui. Pavyzdžiui, yra apie atliekų perdirbimo naudą, mes galėtume teigti tokią prielaidą: “Organinių medžiagų perdirbimas suteikia mums aukštos kokybės energiją”.

Istorija

Kuomet mes apibrėžiame temą ir parenkame prielaidą, mes turime parašyti istoriją, kuri tai iliustruos. Ji turi turėti tris svarbiausius dalykus: ekspoziciją, veiksmo vystymąsi ir atomazgą.

Ekspozicija yra pirmoji istorijos dalis, kurioje yra pateikiami charakteriai ir konfliktai. Veiksmo vystymėsi priešiškos ar konfliktuojančios jėgos susiduria viena su kita iki kulminacijos momento. Galiausiai seka atomazga, stadija, kurioje konfliktas yra išsprendžiamas.

Konfliktas siejamas su konfrontacija kylančia spektaklyje, kada priešiškas jėgos neleidžia pagrindiniams veikėjams pasiekti savo tikslus.

Pavyzdžiui: "Raudonkepuraitė"

Ekspozicija: Motina paprašo Raudonkepuraitės (pagrindinio veikėjo) nunešti maisto krepšį (tikslas) jos sergančiai senelei. Ji įspėja ją, kad ji neturi kalbėtis su vilku (priešininkas). Tačiau vilkas randa raudonkepuraitę ir naiviai papasakoja jam kur ji eina.

Veiksmas: Vilkas pagrobia senelę ir simuliuoja, kad jis tai ji. Kuomet Raudonkepuraitė atvyksta, vilkas ją apgauna norėdamas suėsti (kulminacijos momentas).

Atomazga: Du medžiotojai išgirsta riksmus, apsaugo raudonkepuraitę ir jos senelę ir duoda vilkui desertą.

Laikas ir erdvė yra svarbūs aspektai apibrėžimui šioje stadijoje. Kas liečia laiką, čia gali padėti daug klausimų: kur vyksta spektaklis? Kiek laiko jis trunka? Ar veiksmas vyksta vieną dieną ar jis vystosi savaitėmis, mėnesiais ar metais? Kokiame laikotarpyje–eroje vyksta? Kai mes kalbame apie erdvę, mes turime žinoti, kur veiksmas vyksta (šalyje, mieste, name, kambaryje ir taip toliau). Svarbu nustatyti kur veiksmas fiziškai vyksta taip pat kaip ir kokios tos vietos savybės (erdvu, tamsu, šviesu, tylu, baugu ir taip toliau).

Šioje stadijoje taip pat svarbu sukurti charakterius. Kas dalyvaus spektaklyje, koks yra santykis tarp jų (šeima, draugai, įsimylėjęliai ir taip toliau), kokie jie yra fiziškai (ir psichologiškai, kas yra protagonistiniai veikėjai ir kas antagonistiniai veikėjai, kas yra pagalbiniai veikėjai.

Protagonistinės ir antagonistinės jėgos gali atstovauti būti būdingos vienam

veikėjui ar veikėjų grupei, bet jos turi būti aiškiai apibrėžtos ir atskirtos, kad išvengtų painiavos ir auditorija negalės veiksmo suprasti.

Struktūra

Kai mes kalbame apie spektaklio struktūrą, mes žiūrime kaip spektaklis yra padalintas į aktus ir scenas. Kiekvienam aktui atstovauja "dramatinis vienetas" su ekspozicija, veiksmu ir atomazga, savo ruožtu padalinta į scenas, kuriose apibrėžiami veikėjų įėjimo ir išėjimo būdai.

Ir aktai ir scenos turi turėti aiškų, gerai apibrėžtą tikslą ir turi būti vengiama nukrypti nuo temos. Jiems gali būti netgi duodami pavadinimai, kad palengvinti apibrėžti juos.

Pavyzdys: "Raudonkepuraitė"

Pirmas veiksmas: "Raudonkepuraitė klaida"

Veiksmo tikslas: Parodyti, kad Raudonkepuraitė neklausė motinos įspėjimo.

Pirmoji scena: "Pavojinga misija"

Scenos tikslai: - supažindinti su veikėjais,
- supažindinti su aplinka (virtuvė),
- informuoti apie veiksmą ir konfliktą jame.

Veikėjų tikslai: - Raudonkepuraitė: paklusti savo motinai.

- Motinai: įspėti savo dukterį

Antroji scena: "Susidūrimas su vilku"

Scenos tikslai: -supažindinti su vilku,

- supažindinti su aplinka (miškas),
- parodyti vilko triuką.

Veikėjų tikslai: - Vilko: sužinoti kur eina Raudonkepuraitė.

- Raudonkepuraitės: pasiekti senelės namus.

Jeigu šis veiksmas bus atkartotas su visais aktais ir scenomis, kurios sudaro spektaklį, mes gausime elementarų planą, kuris mums padės parašyti dialogus.

Pjesės rašymas

Šiuo vardu pavadintas procesas rašant pasakojimą, kuris bus parodytas, tariant kitais žodžiais-tai dialogų pokalbių forma tarp veikėjų.

Kada istorija, veikėjai, vietos, laikas ir struktūra jau apibrėžti, pats laikas rašyti dialogus.

Kadangi mes jau paminėjome, kad veikėjai yra apibrėžti pagal fizines bei psichologines ypatybes, jie veikia aiškiai apibrėžtoje erdvėje ir turi aiškius tikslus. Į visus šiuos aspektus turi būti atsižvelgta, kada yra prieinama prie dialogų rašymo. Tęsiant šį pavyzdį, kurį čia pateikėme, mes galime pasakyti, kad Raudonkepuraitė yra aštuonerių metų, naivi ir išdykusi mergaitė, gyvenanti miške ir pasitikinti kitais žmonėmis. Iš kitos pusės, vilkas yra suaugęs, kurio išvaizda grėsminga, atšiaurus ir piktas. Šios savybės turi būti atspindėtos ne tik veikėjų pasirodyme, bet ir žodžiais, kuriuos jie naudoja bendraujant vienas su kitu, t.y. dialoguose.

Kalba yra taip pat svarbi, tarpe kitų faktorių, kurie sukuria sąsają tarp žiūrovo ir spektaklio. Dialogai, kurie, pavyzdžiui, yra per ilgi, gali neišlaikyti auditorijos dėmesio. Todėl yra svarbu įsitikinti, kad kalba nėra perdėtai aprašomoji. Ji turi būti dinamiška, glausta, naudojant nedaug žodžių išreikšti tai, ką mes norime pasakyti, perteikdami posakius žiūrovams priimtinu kultūriniu pasauliu bei kažkiek humoro.

Spektaklis visada vyksta audiovizualine kalba, kadangi tekstai yra lydimi aktorių gestybei judesių scenoje. Tai sudaro tam tikrą sintezės rūšį. Pavyzdžiui, jeigu norime parodyti, kad vilkas alkanas, vilkas neturi sakyti-“Aš alkanas”. Vietoj to: “Vilkas (trindamas sau pilvą): Mmm...triušelis”. Tokiu būdu mes galime parodyti, kartu ir režimu ir girdimu būdu, kad vilkas yra alkanas ir kartu perteikiame informaciją, ką jis norėtų suvalgyti.

Visada patartina pakartoti svarbią informaciją ir papildant ją gestais ir judesiais, kad įsitikinti, ar auditorija supranta.

Yra kiti draminiai požymiai, kalbos ir ištekliai, kurie padeda suprantamai perduoti pranešimą, nustatyti sąsają su auditorija ir padaryti spektaklį patrauklesnį. Šiuo atžvilgiu, svarbu panaudoti netikėtumo, nuostabos elementus, vizualines komiškas situacijas, humoristinę kalbą ir taip toliau.

Pataisymai ir papildymai

Kai tik scenarijus bus parašytas, jis turi būti pataisytas, kad garantuoti, jog kiekviena scena yra tokios trukmės, kuri proporcinga jos svarbai spektaklyje. Tai pat drama turi judėti link kulminacijos momento, kada įvyksta didžiausias konfliktas tarp protagonistinių ir antagonistinių jėgų ir vėliau mažėja link atomazgos.

Būtina, kad galutinis tekstas yra tikrasis prielaidos atspindys, kuri buvo nustatyta žaidimo pradžioje.

Kada scenarijus parašytas, gali būti įtraukiamos dainos, kurios pakeistų dialogus kurie yra per ilgi ar paprasčiausiai pagausinti visą darbą. Šiuo atveju, verta rasti dainas, kurios auditorijai yra gerai žinomos, kad ji galėtų dainuoti kartu.

Patarimai

- Sudėtingiausia proceso dalis yra scenarijaus sukūrimas ir konflikto pagal temą sukūrimas. Gera mintis yra pasisemti įkvėpimo iš kasdieninio gyvenimo, parodytant daiktus tokius apie kuriuos mes girdime ar juos matome bei panaudoti pagrindinį veikėją, busiantį svarbiausiu visos pjesės metu.
- Spektaklio prielaida turi būti suprantama iš teksto. Nėra gera mintis neįvertinti auditorijos intelekto, parodytant tai aiškiai.
- Improvizacija yra geras būdas išvystyti dialogus, kuomet scenarijų rašo grupė žmonių. Aktoriams yra pateikiama kiekvieno akto ar scenos reziume ir paprašoma improvizuoti situaciją, kadangi jie išsivaizduoja ją. Daug gerų minčių paaiškės ir bus naudingos sudarant galutinį teksto variantą. Yra svarbu, kad kiekvienas dalyvauja ir pateikia kūrybinius sprendimus.
- Būdas kaip padėti įveikti dalykus, kurie yra komplikuoti ar techniniai, yra padėti veikėjams vieni kitiems išsiaiškinti kas yra neaišku. Antras būdas, klausiti klausimus numanomoje auditorijoje.
- Gera mintis keisti dramines scenas su jumoristinėmis ir pateikti itin konfliktines su lengvesnėmis situacijomis, norint sumažinti auditorijos įtampą.
- Spektaklyje visada išlošama įrengiant sceną, todėl dramaturgai turi būti visada pasiruošę parašyti atitinkamus pakeitimus toje stadijoje.

Source- Šaltinis: Guillermo Calderon, (actor ir theatre director- aktorius ir teatro vadovas) ir Manual de Teatro Escolar by Jorge Diaz and Carlos Genvese, Salestania publishers-leidėjai, Santiago, Čilė, 1994.

GATVĖS TEATRO PAGRINDAI TECHNINIS PRIEDAS

Istorijoje beveik visuomet egzistavo gatvės teatras.

Pirmasis žinomas teatras pasirodė Senovės Graikijoje, kaip šventimo veiksmo dalis, skirta dievui Bachus. Pirmieji spektakliai buvo keliaujantys spektakliai, vėliau teatrai iš akmens (labai panašūs į šiuolaikines bulių kautynių scenas) buvo pradėti statyti ketvirto šimtmečio prieš Kristų eroje. Kai kuriuose jų, galėjo tilpti virš 20 000 žiūrovų.

Viduramžiais buvo spektakliai apie šventuosius, kurie vykdavo bažnyčiose ir šventyklose bei pasaulietiški spektakliai, kurie vykdavo atvira ore, improvizuotose scenose gatvėse ir parkuose kaip reginys praeiviams.

Taip buvo iki Renesanso laikotarpio, kada buvo pastatytas pirmasis teatras, kuris mums žinomas ir dabar, daugiausia kaip atsakas operinio stiliaus atlikimo būtinumui.

Vaidinimas gatvės teatre yra pagrindinis dalykas. Aktoriai visada turėjo naudoti savo išradingumą ir kūrybiškumą, kad išspręstų problemas ir sukūrė tam tikrą stilių, šiandien žinomą kaip gatvės teatras. Kaukės, kojokai, akrobatika ir muzika tai priemonės, kurios dažnai būdavo naudojamos patraukti publikos dėmesį, vaidinimą perteikti suprantamai ir patraukliu būdu.

Kuomet kompanija parenka ir sukuria spektaklį (žiūrėkite techninį priedą pavadintą "Scenarijaus rašymo pagrindai"), jis turi būti perskaitytas visų aktorių, kad pasiskirstytų vaidmenimis ir būtų paskirtas vadovas, taip pat ir pasidalinti užduotimis, susijusiomis su gamyba ir apsispręsti kas jas atliks.

REŽISAVIMAS

Visada patartina klausti patarimo, kažkieno, turinčio patirties spektaklio režisavime. Jeigu tai nėra įmanoma, vienas iš grupės narių turi būti išrinktas vadovu. Kiekvienu atveju turi būti aiškiai suprantama, kad vadovas "nevaldo" spektaklio, bet jis yra atsakingas už vadovavimą aktoriams ir scenos įrengimo tvarkymą. Tai reiškia, kad vadovas turi klausyti nuomonių apie visus jo ar jos kolegas ir kartu rasti geriausią būdą perduoti informaciją, kurią norima perduoti, auditorijai.

Pagrindiniai vadovo uždaviniai yra sukurti kūrybinę, norimą konstruktyvią atmosferą, veikti kaip tarpininkui kartu su aktoriais parenkant jiems vaidmenis, padėti aktoriams analizuoti ir charakterizuoti vaidmenis, sukurti harmoningą

stilių, analizuoti spektaklio scenas ir apibrėžti kokius poreikius bus kiekvienoje iš jų, darbas su prodiuseriu, kad darbas būtų suderintas su pirminiu pasiūlymu, sutarkite repeticijų tvarkaraštį kartu su aktoriais ir garantuokite, kad jo bus laikomasi ir galiausiai tarpininkauti diskusijose, kurios atsiranda darbo metu.

Vertindamas galutinį produktą, vadovas turi būti ypatingai atsargus dėl šių dalykų:

- kad vaidmenys yra aiškiai charakterizuoti ir atskirti vienas nuo kito;
- kad aktoriai kalba girdimai ir aiškiai;
- kad spektaklio vyks intensyviai;
- kad galutinis produktas perteiks informaciją, kuri yra skirta.

VAIDMENŲ KŪRIMAS

Vaidmenų kūrimas gali būti apibūdinamas kaip susumuota ir išreikšta žmogaus gyvenimo išraiškos veikla.

Paprastas būdas aktoriumi sukurti vaidmenį yra tas, kad jis ar ji repeticijų metu, klausytų savęs ar kito klausimų: Kas aš esu šiuo momentu? Su kuo aš kalbu? Ko tas asmuo nori iš manęs? Kokiam kontekste mes esame? Grupinė vaidmens analizė—atidus spektaklio scenarijaus skaitymas ir improvizaciniai pratimai—aprūpins mintimis apie jo ar jos fizines ypatybes (į ką jis ar ji panašus?), psichologines ypatybes (kaip jis ar ji reaguoja skirtingose situacijose?) ir aiškų vaizdą to, ką jis ar ji daro šiame spektaklyje (pavyzdžiui, jeigu jo ar jos žodžiai ir veiksmai yra suderinti vienas su kitu). Jis taip pat pasiūlys dalykus, kurie nėra aiškiai paminėti spektaklio scenarijuje, bet kurių mes galime tikėtis vaidmenų atlikime.

Pradedant kurti vaidmenis, reikia prisiminti dalykus apie tai kas tinka šiam vaidmeniui, mes turime būtinai panaudoti šiuos išteklius. Grupinė vaidmenų analizė, įtraukiant pačių aktorių emocinę prigimtį ir patirtį, visada bus tikriausias, visapusiškas ir asmeninis būdas priartėti prie atliekamo vaidmens.

Galiosiausiai, keli patarimai dėl repeticijų:

- aktoriai privalo pasiskirstyti vaidmenimis prieš pirmą repeticiją, kad jie galėtų išmokyti savo vaidmenis iš anksto;
- gera mintis pradėti nuo trumpo fizinio ar protinio apšilimo pratimo. Tai padės jiems "atsipalaiduoti" ir imtis darbo;
- judesiai ir padėtyje gali būti improvizuojami ankstyvose repeticijose. Vėliau grupės ar vadovo pasiūlymai padarys metodą labiau visapusišką ir bus pasiekta geriausių kombinacijų;
- geriausias būdas scenai pasiruošti yra toks būdas, kuomet istorija

pasakojama aiškiausiai;

- pirma, scenos yra repetuojamos chronologine tvarka. Kai tik yra aišku, repetuojamos dainos, šokiai, akrobatika ir kitos atrakcijos kurios yra parengtos renginiui papildyti.

PRODIUSAVIMAS

Prodiusavimu vadinama visapusiškas spektaklio paruošimas, t. y. visi organizaciniai aspektai.

Prodiuseris turi atlikti veiksmų planą, paskirstyti visas užduotis, kurias reikės atlikti, stebės išlaidas, kad būtų išlaikytas biudžetas, suranda vietą repeticijoms, tariasi su rėmėjais ir spaudos atstovais, parduoda renginius institucijoms ir savivaldybės leidimus kai reikia ir taip toliau. Kitaip tariant, jis ar ji yra viešųjų ryšių asmuo, galintis pasinaudoti fondais, kurie bus skiriami spektakliui ar administratoriui.

Mėgėjiškame teatre grupė dažnai nesidalina produkcija. Tačiau, reikalai gali pakrypti chaotiška linkme, kuomet nėra nei vieno atsakingo už šias užduotis, kurios surija gana daug laiko ir jeigu su tuo nesusitvarkoma, tai gali turėti neigiamą įtaką visam rezultatui. Prodiuserio buvimas todėl yra labai svarbi atsakomybė, kaip ir kiti darbai, susiję su spektaklio paruošimu.

Prodiuseris dėl darbo krūvio, turi sulaukti pagalbos iš kitų grupės narių, kurie dalyvauja, tokiu atveju prodiuseris gali geriau kontroliuoti dalykus ir išspręsti bet kokias atsirandančias problemas.

Gera komanda turi gerbti bendrą spektaklio projektą tokį, kokį jį yra nustačiusi grupė, pritaikyti finansinius bei žmogiškuosius išteklius, būti kūrybingais ir būti lakios vaizduotės, laikytis galutinių terminų, nustatytų susitarimais ir garantuoti, kad jie bus įvykdyti, svarstomos problemos aiškios, gerai apibrėžtos užduotys ir bendradarbiavimas o ne nurodymų davimas.

APLINKOS KŪRIMAS

Kuomet mes kalbame apie aplinkos kūrimą, geriau reikia atskirti teatro vaidinimo sritį, scenos sritį ir paslaugų sritį.

Teatro vaidinimo sritis yra visa apimanti erdvė kurioje vyks spektaklis. Tai formuoja platesnę erdvę ir veiksmo struktūrą-ne tiktai scenos sritį-ir ,aišku, įtraukia auditoriją. Scenos sritis siejasi su specifine erdve, kurioje vyks aktorių pasirodymas. Galiausiai, paslaugų srityje bus laikomi daiktai, vaikščioti, laukti ar dirbti.

- Gatvės teatre, teatro erdvė gali būti įvairių formų. Viena iš galimų yra apvali erdvė, kurioje aktoriai yra viduryje, apsupti žiūrovų. Kita galima sąranga yra pusės apskritimo forma, kuomet žiūrovai formuoja pusę apskritimo priešais sceną. Galiausiai, erdvė gali būti panaudota žiūrovų apsuptyje, kuomet spektaklio veiksmas vyksta tarp žiūrovų. Tai įgalina aktorius įtraukti žiūrovus į patį veiksmą, bet tam reikalinga patirtis bendraujant su žmonėmis.

Naudojant bet kurią iš šių formų, patartina laikytis tam tikro atsargumo. Sritis, kurioje spektaklis, turi būti aiškiai apibrėžta; atstumas tarp aktorių ir žiūrovų turi būti rūpestingai išmatuotas, todėl, kad aktoriai-mėgėjai stokoja deramos balso projektavimo technikos; jeigu pasirinkta vieta turi tokias savo ypatybes kaip laipteliai, fasadai ir taip toliau, tada yra gera mintis, pagalvoti apie būdus panaudoti juos ir jų nepaslėpti; matomumas turi būti tikrinamas nuo visų kampų, kad išvengtų to, kad žiūrovai matys aktorius tik nuo kulkšnių ir tai sumenkins visą reginį.

Projektuotojas turi turėti galvoje visus šiuos dalykus bei apjungti juos į vieną krūvą savo kūrybiniame siūlyme, kartu su resursais, visada prisimenant, kad esmė yra informacija, kurią mes norime perduoti žiūrovams.

- skirtingi elementai gali būti panaudoti, kad apibrėžti, pastatyti ir pakeisti scenos sritį.

Dekoracijos

Dekoracijos padeda sukurti atmosferą, kurios reikia aktorius supančiai aplinkai. Scenografų užduotis yra daug daugiau nei nudažyti užuolaidas ar išpjaustyti figūras. Jis ar ji atsakingi už tai, kad būtų kūrybiškai transformuota erdvė, padarant dauguma dalykų pagal spektaklio turinį ir padeda sukurti santykius tarp žiūrovų ir aktorių.

Gatvės teatro atveju svarbu prisiminti, kad dekoracijos neturi trukdyti spektaklio matomumui. Kuo mažiau jų panaudota, tuo yra geriau. Keletas patarimų:

- naudokite lengvas medžiagas ir venkite atramų, kurios yra sunkios ir jas sudėtinga transportuoti;
- išnagrinėkite galimybę panaudoti netradicines medžiagas ; kaimiškas audeklas gali suteikti neįprastą ir įdomią struktūrą;
- jeigu statoma pakyla, pabandykite padaryti ją modulinę, lengvą perkelti ir nedidelio svorio. Jeigu įmanoma, ji turi negirgždėti kada aktoriai po ją vaikšto;
- įrangos projektas turi būti numatomas repeticijų metu, kuriose turi dalyvauti ir scenografas;
- įeiti ir išėiti iš scenos turi būti galima greitai, rampos ir laipteliai(jeigu

tokie yra), turi būti lengvai įveikiami, kad išvengti nelaimingų atsitikimų;

- pakeltos konstrukcijos turi turėti turėklus ar atramas ir pastoliai turi būti tvirti ir nesutrūniję;
- venkite degių medžiagų ir reikalų su jomis;
- numatykite, kur laikysite dekoracijas nuo pat pradžių.

Yra dar daug kitų punktų, kuriuos reikia prisiminti, kuomet yra formuojama scena. Aktoriai: kartais aktoriai gali tapti komplekso dalimi, naudodami gestus arba mimiką, norėdami parodyti, pavyzdžiui, atidaromas duris ar medį. Scenos prietaisai: šiuo pavadinimu vadinami bet kurie elementai-rėmas, atskirai stovinčios konstrukcijos, objektai ir taip toliau, kurie yra naudojami perteikti bendrą erdvės idėją, keičiant dekoracijas. Prie šių prietaisų gali būti priskiriami ekranų laikikliai, pėsčiųjų takai, pakylės, antraštės ir taip toliau, kurie gali būti įtaisyti vienoje vietoje ir aktorių perkelti savarankiškai, kad pakeistų erdvę labai greitai. Izoliuoti objektai, projektavimas ir apšvietimas yra dekoracijų dalis, tačiau gatvės teatre, kuris vyksta paprastai dienos metu ir atvirame lauke-mažai tikėtina, kad jie bus panaudoti.

Paslaugų sritis yra erdvė, skirta judėjimui, laikymui, techniniam darbui ir laukimui. Svarbu turėti pakankamai erdvės, kad netrukdyti aktoriams scenoje ir atlikti darbą, kurį reikia atlikti prieš, spektaklio metu arba po spektaklio. Pavyzdžiui, aktoriai turi turėti persirengimo kambarius ar saugią ir privačią sritį, kurioje gali persirengti, pasidažyti ar palikti savo daiktus.

KOSTIUMAI

Mėgėjiškame teatre aktoriai, paprastai, patys sau siuvasi kostiumus. Svarbu turėti mintyse kelis patarimus:

- kostiumas yra daug daugiau, negu kaukė: jis yra išorinis vaidmens vaizdavimas, tuo perduodama informacija žiūrovams apie aktoriaus vaidinamą vaidmenį;
- kostiumas turi padėti aktoriui atlikti vaidmenį. Jis turi būti patogus, lengvas ir saugus bei nedegus.
- kostiumui sukurti reikia daugiau vaizduotės, negu pinigų;
- kiekvienas aktorius yra atsakingas už savo kostiumą kiekviename reginyje, sulankstydamas ar pakabindamas ar rūpestingai jį sudėliodamas po naudojimo;
- kostiumas yra vertingas dalykas, kuris gali būti panaudojamas kitais atvejais, todėl reikia gerą vietą jam laikyti pasinaudojus.
- Gatvės teatrui patartina naudoti tokį kostiumą, kuris atkreipia praeivių dėmesį.

BUTAFORIJOS

Šiuo pavadinimu vadinami visi objektai, kurie yra naudojami scenoje, kurie papildo dekoracijas.

Dekoracijos gali būti realistinės, abstrakčios ar panašios į fantaziją, priklausomai nuo grupės sprendimo, priklausomai nuo pjesės stiliaus. Galima netgi sumaišyti stilius, jeigu grupė jaučia, kad taip bus lengviau suprantamas spektaklis.

Kitas svarbus aspektas, kurį reikia turėti mintyse, yra būdas, kuriuo objektai bus panaudoti. Scenoje objektas gali padėti tam tikrai išraiškai. Todėl yra svarbu pabrėžti ką aktorius darys su juo ir sukurs ar pasirinks objektą, kuris geriausiai pasitarnaus, kad išreikštų vaidmenį.

Ir vėl, rekomendacijos, kurios gali padėti šiuo atžvilgiu:

- skatinti vaizduotę ir kūrybingumą;
- ieškokite paprastų, nebrangių medžiagų. Jūs galite panaudoti netgi išmestus nereikalingus dalykus;
- nenaudokite nieko su kuo yra sudėtinga dirbti arba tai yra labai sunku. Venkite aštrių kraštų ir kampų. Visuomet yra gera mintis išvaizduoti save aktoriaus vietoje, ruošiant skirtingas medžiagas, kurias jis ar ji panaudos;
- aktorių pasiūlymai turi būti visada priimami; jie, juk yra tie, kas naudos butaforijas;
- kaip ir kiti dalykai, butaforijos turi būti išbandytos scenoje ir turi atitikti spektaklio reikalavimus. Jeigu objektas yra per mažas, jis nebus matomas iš toli; objektas, kuris yra per ryškiai nudažytas blaškys žiūrovų dėmesį, jeigu tai nebus pritaikyta prie viso stiliaus.

MUZIKA

Teatre muzika gali įvairiai prisidėti, pagal tai, ką spektakliu norima parodyti. Dainomis galima padrąsinti žiūrovus dalyvauti spektaklyje, suteikti pasirodymui festivalio atmosferą, suteikti skirtingą požiūrį į spektaklio turinį sensacijų pagalba, jos pakelia ir sujungia visus vaidinimo tipus, tokius kaip pantomima, šokis ir taip toliau.

Jeigu grupė nutaria panaudoti muziką, tai turi būti rūpestingai sudaroma ar parinkta, kitu atveju tai susilpnins viso renginio įspūdį. Folkloras ir tradicinės kultūros gali tapti dideliu įkvėpimo šaltiniu ir prikautys žiūrovų dėmesį.

Kaip ir kitus aspektus, kuriuos mes aptarėme, muzika turi būti eksperimentinio proceso rezultatu, kuriame dalyvauja visa kompanija. Vienintelis būdas gauti tikrai gerą kombinaciją, reikia išbandyti naujas galimybes. Kūrybinis procesas yra

trupučio talento ir daug darbo mišinys.

Muzikos instrumentai gali būti padaryti naudojant paprastas ir nebrangias medžiagas. Vandens pripilti buteliai, metaliniai trikampiai, savadarbiai būgnai, džiovinti moliūgai užpildyti sėklomis ir taip toliau. Jums tik reikia panaudoti savo vaizduotę.

MAKIJAŽAS

Fikcija prasideda nuo kaukės. Ji slepia bei atskleidžia. Makiažas ir kaukės daugiau nei kas kitas dalykas, niekada nebūna tik dekoratyviniais. Jie atspindi aktorius poreikį būti "dar kažkuo", paslėpti save, kad sugebėtų atskleisti scenos charakterį. Kaukės ir makiažas atlieka bendravimo vaidmenį; jie padeda mums įsijausti į pasaulį, kuriame gyvena įsivaizduojamos būtybės.

Svarbu, kad galutinis sprendimas dėl kaukių, projekto ir makiažo tipo būtų priimtas visos grupės. Jeigu jie nori pasinaudoti kaukėmis, aktoriai turi jomis pradėti repetuoti žymiai anksčiau prieš pradžią spektaklio, kad jie galėtų įprasti prie jų ir pritaikyti savo balso garsus.

Paskutiniai patarimai

- Kada visos pareigos pasidalintos, raštiška kopija turi būti duota kiekvienam grupės nariui, pabrėžiant jo ar jos tam tikrą vaidmenį jose. Prodiuseris turi patikrinti papildomas užduotis kurios buvo atliekamos retkarčiais.

- Visos pareigos, kurias mes paminėjome, yra suderinamos. Aktoriai gali imtis pareigų skirtingose prodiusavimo komandose, scenografai gali rūpintis dekoracijomis ir taip toliau. Yra svarbu, kad darbais būtų pasiskirstyta garbingai, atitinkant kiekvieno asmens interesus ir gebėjimus ir panaudojant visus išteklius.

- Yra daug veiklos rūšių, kurios gali būti atliekamos skirtingu laiku. Kad pritrauktų žiūrovų dėmesį:

- prieš kelias dienas, likusias iki renginio, pradėkite mažą reklaminę kampaniją, kad žmonės sužinotų apie renginio pradžios vietą, dieną ir laiką bei pakvieskite vietinius gyventojus. Jeigu yra pakankamai lėšų, didžiausiose susibūrimo vietose pakabinkite plakatus.

- prieš renginį, kompanija gali pradėti gatvės eitynes, žygiuoti visi aktoriai lydint muzikai.

- gali būti panaudota muzikinė įžanga, kad pritrauktų šalia esančių žmonių dėmesį.

- Kelias dienas prieš renginį, aktoriai gali aplankyti vietovę, kad sužinotų apie dienos gyvenimą joje ir panaudotų tai spektaklyje. Pavyzdžiui, vietinio krautuvainiko vardas, problemos dėl tualetų, šiukšliadėžių ir taip toliau.

- Aktoriai turi būti pasiruošę improvizuoti ir įsitraukti į dialogą su publika renginio metu, jeigu scena leidžia.

Source- Šaltinis: Guillermo Calderon (aktorius ir teatro direktorius) ir Manual de Teatro Escolar by Jorge Diaz ir Carlos Genovese, Salestiana leidėjai, Santjago, Čilė, 1994.

KUR JŪS NORĖTUMĖTE VALGYTI ŠI VAKARĄ?

VEIKLOS APŽVALGA

Šią veiklą sudaro skirtingų ir gan ypatingų patiekalų ruošimas stovykloje. Prieš stovyklą, patarus Draugovės komandai, kiekviena Skiltis pasirenka šalį, praktikuojasi prieš paruošdama meniu, kuri atstovautų pasirinktai šaliai bei surenka medžiagą atitinkamai tos kultūros aprangai. Stovykloje Skiltis gamina maistą visai Draugovei suplanuotą vakarą, ir pakviečia visus valgyti pietus.

VIETA

Stovykloje.

TRUKMĖ

Dvi savaitės prieš Draugovės stovyklą ir stovyklos metu.

DALYVIAI

Skautų Draugovė, dirbanti Skiltyje.

VEIKLOS TIKSLAI

1. Išmokti paruošti būdingą tam tikrai kultūrai valgį.
2. Identifikuoti svarbiausias ir tipiškąs tos kultūros aprangos ypatybes.
3. Vertinti tos kultūros posakius ir draugystę prie vaišių stalo.
4. Mėgautis su kita draugija nauja atmosfera.

PADEDA PASIEKTI ŠIUOS MOKOMUOSIUS TIKSLUS

11-13 m.

Aš dalyvauju veikloje ir renginiuose, kuriuose aš mokaisi apie taikos ir tarptautinio supratimo svarbą.

13-15 m.

Man patinka sužinoti apie tai, kaip žmonės gyvena kitose šalyse.

PRIEMONĖS

Maisto gaminimo priemonės, drabužiai, būdingi pasirinktos šalies kultūrai.

Original idea- Originali mintis: David Fuentes Codova, REME team-komanda, Meksika.

VEIKLOS APRAŠYMAS

Dvi savaitės prieš stovyklos pradžią

Kada Draugovė surenkama, Draugovės komanda primena svarbiausias veiklos ypatybes su kuriomis jaunimas jau yra pažįstamas, kadangi jas pasirinko, kuomet buvo planuojamas programos ciklas remiantis motyvacinė iniciatyva bei išsirenkant šalimis.

Kad pasirinkti šalis, vienas iš Komandos narių pasitelkia pagalbon Draugovę, kad pasirinkti šalį iš anksčiau sudaryto sąrašo. Pasirinkus šalį, Draugovė pažada tai laikyti paslapyje ir ši šalis yra išbraukiama iš sąrašo. Tuo būdu nebus dviejų vienodų patiekalų ir nereikės aiškinti kitai Draugovei, kad šalis, kurios jie norėjo, jau yra pasirinkta ir siurprizas nebus sugadintas. Tuomet likusi Draugovės dalis renkasi. Komanda gali sudaryti sąrašą šalių, kurias ji išsirenka. Tačiau kai kurios virtuvės, tokios kaip italų, ispanų, kinų, arabų, meksikiečių, prancūzų, peru ar indų yra per daug patrauklios, įvairios, skanios ir ypatingos, kad būtų praleistos.

Kada šalys pasirenkamos, Draugovės susirenka, kad aptartų užduotis, pareigas ir galutinius terminus. Draugovės Vadovas ir jo pavaduotojas yra atsakingi už užduočių eigą ir šių užduočių priežiūrą, todėl yra gera mintis aptarti šiuos dalykus su Skautų Taryba nedelsiant prieš susitikimą.

Savaitės eigoje

Draugovei reikia įvykdyti šias užduotis:

- Sužinoti apie papročius ir ypatingus bruožus kultūros, kuri buvo pasirinkta.
- Sukurti meniu iš šios kultūros patiekalų, pabandyti juos paruošti ir sudaryti jo sudedamųjų dalių sąrašą, kurio reikės jų paruošimui stovykloje. Kiekviena Skiltis patieks visai Draugovei pietus, todėl reikia paskaičiuoti ir nupirkti pakankamai sudedamųjų dalių. Tačiau, kadangi jie bus pakviečiami pietų kitais vakarais ir, todėl, jiems nereikės ruošti pietų ar pirkti sudedamąsias dalis šiems pietums, jų didesnės išlaidos savo pačių ruošiamiems patiekalams bus atlygintos ir biudžetas stovyklos maistui nebus didesnis.

- Susirinkti būdingus drabužius, kuriuos dėvės vakaronės metu.

Draugovės Komanda ar atsakingas Vadovas prižiūrės Draugovės darbą ir įkvėps entuziazmą.

Susitikimas prieš stovyklą

Tai bus paskutinis Draugovės susitikimas prieš stovyklą, todėl visi pasiruošimai turi būti patikrinti ir visos reikiamos užduotys paskirstytos. Būtina įsitikinti, kad

apie nieką nėra užmiršta ar neatidėta paskutinei minutei kas galėtų sugadinti galutinį rezultatą.

Draugovės komanda turi pasikalbėti su kiekviena Skiltimi apie tai, kaip sekasi, apžvelgti pasitaikančias problemas bei padėti jas išspręsti.

Tada susirenka visa draugovė ir Draugovės Komanda papasakoja kiekvienai Skilčiai, kuri vakarą jie ruoš vakarienę stovykloje. Aišku, priklausomai nuo Skilčių skaičiaus Draugovėje, bus kiti vakarai kurių metu jie neruoš vakarienės, kadangi patys bus pakviesti vakarienei.

Laikantis šios veiklos pagrindinės struktūros yra keletas galimų pakeitimų. Pavyzdžiui, taip pat kaip ir maistą ar atitinkamos kultūros tautininkę aprangą, Skiltys gali surasti tai kultūrai būdingą muziką ar papuošalus. Alternatyva-užuot dirbę su tam tikrų šalių virtuve, jie gali pasirinkti skirtingus maisto paruošimo būdus, pavyzdžiui: vegetariškas, makrobiotinis (be chemikalų), "lengvas" ir taip toliau.

Stovykloje

Tam skirtą dieną stovykloje, Skiltis baigia savo darbą stovykloje anksčiau nei paprastai. Draugovės Komanda turi duoti jiems pakankamai laiko, kad paruoštų valgį, paruošti vietą ir persirengti kostiumais. Likusioji Draugovės dalis taip pat turi turėti pakankamai laiko pasiruošti.

Kada viskas yra paruošta, šeimininkaujanti Skiltis priima svečius.

Vakarienės metu Draugovės Komanda gali stebėti Skilties įgūdžius meniu paruošime, kaip jie sugebėjo pateikti tos šalies tipiškus drabužius, naudodami paprastus elementus ir kaip jie priėmė ir rūpinosi svečiais tarpe kitų dalykų.

Kiekvieną kartą baigiantis pietums arba po to kai Skiltys pateikė pietus, Draugovei gali reikėti laiko, kad pareikštų savo nuomonę apie tai. Kas jiems tame reikale patiko ir kas nepatiko, sunkumai kurie iškilo ir dalyvių kūrybinė kritika bei prisidėjimas tarnaus, kad pagerinti veiklą ar išvystytų naują remiantis šiuo pagrindu.

Bet kokių atveju, dalyviams yra visada svarbu pažvelgti atgal į nuveiktą darbą, pakalbėti apie rezultatus ir pasidalinti įspūdziais.

TAIP, MANO VALDOVE

VEIKLOS APŽVALGA

Stovykloje Draugovė staiga grįžta į Viduramžių feodalinę santvarkos atmosferą. Karalius išleidžia kai kurias pagrindines elgesio taisykles dėl feodalinio turto ar feodo; valdovai gali valdyti žemes kaip jie nori; tarnai klauso savo valdovo vykdo jų įsakymus; ir baudžiauninkai dirba savo valdovui ir dieną ir naktį be jokių savo teisių apskritai. Draugovės nariai keičiasi šiais vaidmenimis kas dieną, turėdami galimybę valdyti ir patirtį paklusti. Veikla pasibaigia pokalbiais apie autoritarinės valdžios naudą ir riziką.

VIETA

Stovykloje.

TRUKMĖ

Visa diena.

DALYVIAI

Skautų Draugovė, dirbanti Skiltyje.

VEIKLOS TIKSLAI

1. Patirti socialinės nelygybės imitavimą.
2. Panaudoti galią, kad būtų priimtos taisyklės nustatytos kitų.
3. Atrasti ir pakeisti elgesio struktūrą, kuri turi tendenciją diskriminacijai arba piktnaudžiavimą valdžia.

PADEDA PASIEKTI ŠIUOS MOKOMUOSIUS TIKSLUS

11-13 m.

- 1) Aš bandau garantuoti, kad mes gerbiame savo kompanionus, nesvarbu kokie žmonės jie bebūtų.
- 2) Aš kalbu su savo Skiltimi apie Žmogaus teises.
- 3) Aš suprantu savo pareigas būnant tam tikroje pozicijoje.
- 4) Aš žinau ir gerbiu pagrindines sambūvio taisykles.
- 5) Aš sakau ką galvoju, kuomet mes kuriame taisykles Skiltyje, su savo draugais arba mokykloje.
- 6) Aš žinau apie skirtingas socialines situacijas, kurios egzistuoja toje vietoje, kurioje aš gyvenu.

13–15 m.

- 1) Aš gerbiu kiekvieną, nesvarbu kokios jų idėjos, socialinė klasė ir gyvenimo būdas.
- 2) Aš nemėgstu, kada žmogaus teisės yra pažeidžiamos ir tai pasakau.
- 3) Aš dalyvauju veikloje, susijusioje su žmonių teisėmis.
- 4) Aš gerbiu sambūvio taisykles skirtingose vietose kur aš užsiimu veikla, nors ir nevisdama tam pritariu.
- 5) Aš pasakau kas man patinka arba nepatinka dėl taisyklių skirtingose vietose, kuriose aš užsiimu veikla.
- 6) Aš mėgstu dalyvauti veikloje, kuri padeda šalinti socialinius skirtumus.

PRIEMONĖS

Kortelės su instrukcijomis kiekvienam dalyviui, lazdos ar vimpelai su skydais arba apsiaustai su herbo elementais.

Originali mintis: “15 education for development for Scouts”- “15 mokymosi žaidimų skautų tobulėjimui” Pasaulio Skautų Biuras.

VEIKLOS APRAŠYMAS

Dieną prieš

Vieną vakarą stovyklos metu, Draugovės komanda primena Skautams, kad sekanti diena bus kitokia nei visos, tą dieną bus paskirstyti vaidmenys žaidimui. Yra paaiškinama, kad nors tai nėra tikra, kiekvienas asmuo turi atlikti savo vaidmenį labai tikroviškai, kad viskas pasisektų. Daugiau neaiškinant jokių detalių, kiekvienas dalyvis turi prižadėti vaidinti tokį vaidmenį, kuris jam teks.

Kada šis įsipareigojimas bus įvykdytas, Draugovės komanda paaiškina veiklos detales–veiklos, kurią dalyviai pasirinko planuodami programos ciklą–ir trumpai paaiškina apie feodalinę sistemą.

Feodalizmas buvo dominuojanti socialinė ir ekonominė sistema Europoje Viduramžiais daugumoje šalių. Jis atsirado po Romos Imperijos žlugimo kaip skilimo pasekmė iššaukta Barbarų invazijos ir centrinės valdžios erozijos. Kai kuriose valstybėse jis truko iki XIX amžiaus pradžios. Feodalizmas buvo pagrįstas santykiu tarp priklausomybės feodalinio valdovo, kuris apsaugodavo ir aprūpindavo maistu ir Bažnyčios žemių (parapijų) vasalų arba baudžiauninkų, kurie mainais už tai aprūpindavo pajamomis, ištikimybe ir daugeliu asmeninių paslaugų. Vasalų laisvės tapo vis labiau ir labiau suvaržytos, kol jie netapo susiję su žeme visam gyvenimui ir valdovų valdžia išaugo, kad jie jau skirstė bausmes.

Dėl šios veiklos prigimties, kai kurie dalyviai pradžioje gali norėti atmesti atsisakyti vaidinti jiems paskirtus vaidmenis, todėl turi būti ypatingai tuo rūpinamasi su išankstine motyvacija. Pilnesnei ir įdomesnei motyvacijai Vadovas gali ieškoti informacijos apie feodalizmą bet kokioje enciklopedijoje ar bendroje istorijos vadovėlyje.

Kada motyvacija yra baigta, Komanda paaiškina Skilčiai, kad jie turi dirbti Draugovėse, kurių kiekviena atstovaus feodą. Kiekviename feode kiekvienas Skautas vaidins vaidmenį feodalinės santvarkos struktūroje: karalius, tarnas ir proporcingas skaičius ponų ir tarnų. Kiekvienam baudžiauninkas bus priskirtas valdovui. Kiekvienas traukia kortelę, kurioje yra parašyta kas jis yra ir paaiškina jo vaidmenį:

- 1) Jūs esate karalius ir jūsų darbas yra įsitikinti, kad kiekvienas griežtai laikosi taisyklių. Jūs galite įsikišti jeigu būtina, bet neužmirškite, kad jūsų valdžia priklauso nuo feodalinio valdovų palaikymo. Todėl jūs esate atlaidus jiems, bet jūs privalote neleisti jiems pasinaudoti jumis.
- 2) Jūs esate tarnas ir turite vykdyti savo valdovo įsakymus jais neabejodamas. Jūs negalite dalyvauti jokioje veikloje, jeigu karalius ar valdovai neįgalioja jūsų.
- 3) Jūs esate svarbus feodalinis valdovas. Jūs esate per daug didingas, kad kalbėtumėte su baudžiauninkais ir jūs duodate jiems nurodymus per savo tarną. Jūs susitinkate su kitais valdovais pakalbėti apie politiką, jūsų pergales mūšyje duoklėse ir paslaugose, jūs verčiate savo baudžiauninkus (ką jūs laikote žemesniais) aprūpinti jus. Jūs galite daryti ką norite naudodamas savo baudžiauninką, jūs laikotės tikrai Karaliaus nustatytų taisyklių, kuriam jūs jaučiate pagarbą ir ištikimybę, nors jūs turite pakankamai valdžios planuoti sąmokslą prieš jį.
- 4) Jūs esate baudžiauninkas ir turite nusilenkti savo valdovui, visada atlaisvinti jam kelią ir negalite niekada su juo tiesiogiai kalbėti. Jūs gaunate savo valdovo nurodymus iš tarno ir jūs paklūstate jiems skubiai ir gerai juos vykdate. Jūs galite susitikti tikrai su kitais baudžiauninkais, bet jūsų pasikalbėjimas turi būti diskretiškas ir ramus, kad nesuerzintų jūsų valdovo. Jūs negalite dalyvauti jokioje veikloje savo iniciatyva ir galite valgyti tik tada kada valdovai baigė valgyti.

Veiklos diena

Stovykloje pabundama paversta į kelių feodalų teritoriją. Strategiška išdėliota linija vimpelų su skydais, kurie sukuria feodalų laikų atmosferą. Vaidmenys pradedami vaidinti nuo atsikėlimo momento ir vaidinimas tęsiamas kaip ir buvo planuojama. Valdovai turės labai gerą laiką, o baudžiauninkai dirbs visus blogiausius

darbus. Baudžiauninkai paruoš priešpiečius ir aptarnaus juos su pagarba, tuo metu, kai valdovai skūsis savo tarnams, kokie baudžiauninkai yra lėti.

Nedelsiant po priešpiečių ir be išankstinio įspėjimo, Draugovės komanda keičiasi vaidmenimis tarp karaliaus ir tarno ir tarp valdovų ir baudžiauninkų. Ši, nauja situacija tęsis iki pietų pabaigos. Būtina, kad pasikeitimas po priešpiečių būtų nuostaba kiekvienam, kitaip veikla bus nepakankamai intensyvi rezultatai nebus tokie geri.

Veiklos eigoje Draugovės komanda turi tikrinti, kad vaidmenys būtų atliekami tinkamai ir saugoti nuo situacijų, kurios gali būti aiškiai pavojingos ir įžeidžiančios dalyvius. Komanda taip pat turi žiūrėti, kaip kiekvienas jaunas žmogus susidoroja su savo vaidmeniu sutinkamai su savo gebėjimais interpretuoti paskirtą socialinį vaidmenį teisingai ir vaidinti tą vaidmenį geranoriškai vykdant įsakymus, jų požiūrį į aukščiausiąją valdžią ir jų gebėjimą įgyvendinti jų sprendimus. Visi šie aspektai bus labai svarbūs, kai bus ateis laikas vertinti dalyvių veiklą, požiūrį ir reakcijas.

Ši veikla vyksta šalia dienos programos. Todėl nėra gerai planuoti labai sudėtingą veiksmą, kuris padarytų pratimą neįvykdomą.

Nėra svarbu, jeigu veiksmas bus atliktas iki pusės, jeigu feodaliniai valdovai naudojo savo valdžią ne pagal paskirtį ir išnaudojo savo baudžiauninkus ryte, po pietų jie tikrai nenorėtų būti taip išnaudojami.

Vakare Draugovė susirenka, kad pakalbėtų ir įvertintų veiklą. Kiekvienas dalyvis gali papasakoti savo išpūdžius apie veiklą, renginį ir apie kitus. Draugovės Komanda padrąsins juos pagalvoti apie valdžią, autoritetą, išankstinį nusistatymą ir teises bei kiekvieno žmogaus pareigas. Diskusija gali pasikeisti į istorinę analizę, kelius kuriais atėjo šių dienų valdžia, diskriminacijos aktualumas, galimybių nelygybė, "feodaliniai" požiūriai, kuriuos jauni žmonės pamatė savyje atlikdami veiklą, pagarbą, už kurią mes turime būti skolingi kitų tautų orumui, ir jų teisių svarbai.

Draugovės komanda gali pakreipti susirinkimą nuodugniau kalbėti apie pagarbą žmogaus teisėms ir valdžios dorą bei rūpestingą naudojimą, pabrėžiant, kad šiuos požiūrius reikia išmokti taikyti netgi mažiausiuose dalykuose, ypatingai kai vienas turi tam tikrą valdžią kito atžvilgiu.

Visi komentarai ir pastebėjimai padaryti šiuo laiku, bus naudingi, kai vėliau veikla bus įvertinta detaliau ir tikrai padės Draugovės komandai kontroliuoti jaunų asmenų asmeninį tobulėjimą.

NETIKĖTAS SUSITIKIMAS SU MŪSŲ KILME

VEIKLOS APŽVALGA

Kiekviena Skiltis seka taką, kuris padėtų surasti Draugovės komandai surasti kelią į archeologinius interesus ar nacionalinės kultūrinės vertybes. Būdami ten, jie ima interviu iš vietinių gyventojų ir renka informaciją apie skirtingus vietovės aspektus veiklą, kuri joje vyksta. Sugrįžus, jie prisideda prie jų vietos su savo tyrinėjimais, kad pristatytų visą savo projektą kitoms Skiltims finaliniame susitikime, kad pasidalintų patirtimi, įgyta per veiklą.

VIETA

Draugovės susitikimo vieta ir skirtingos archeologinių ir kultūrinių tyrinėjimų vietos.

TRUKMĖ

Dvi dienos išvykose ir Draugovės susitikimas.

DALYVIAI

Visos Draugovės.

VEIKLOS TIKSLAI

- 1) Sužinoti ir įvertinti kultūrinės ypatybes aplink mus.
- 2) Užmegzti pažintį su žmonėmis, dirbančiais su vietine kultūra.
- 3) Pripažinti indėlį, padarytą tradicinės ir liaudies kultūros į šalies praeitį bei dabartį.
- 4) Išmokti kalbėti su kitais apie mūsų patirtį.

PADEDA PASIEKTI ŠIUOS MOKOMUOSIUS TIKSLUS

11-13 m.

- 1) Aš mėgstu jaustis savo šalies kultūros dalimi.
- 2) Aš dalyvauju mano Draugovės veikloje, kuri rodo mano šalies kultūrą.

13-15 m.

- 1) Aš vertinu savo šalies kultūrą ir identifikuojusi su ja.
- 2) Aš siūlau veiklą, kuri parodo mano šalies kultūros vertybes mano Skiltyje ir Draugovėje.

PRIEMONĖS

Ekskursijos įranga, kamera ir nešiojamas magnetofonas (jeigu įmanoma), užrašų knygelė. Vokai su maršrutais, kaip rasti nurodytą vietą, kurie paruošti Draugovės Komandos. Laiškas kiekvienai Draugovei su užduotimis, kurias jos turi atlikti.

Originali mintis: Leonardo Cuevas Rodrigues, REME komanda, Meksika.

VEIKLOS APRAŠYMAS

Prieš išvyką

Draugovės komanda parenka kiekvienai Skilčiai archeologinę, įdomią vietą arti miesto ir pasiekiamą per savaitgalio ekskursiją. Tuose miestuose, kurie neturi archeologinių vietų, kitos kultūrinio įdomumo vietos gali būti parinktos, tokios kaip vietinės bendruomenės, kuriose yra tipiški amatai, populiarių religinių įvykių ar folklorinės šventės. Šie du paskutiniai reiškiniai turi būti būtinai aplankyti, kada ten vyksta šventės.

Draugovės komanda turi įsitikinti, kad parinktos vietos nesukelia jokios rizikos, turi tinkamą vietą stovyklavimui ir ten galima rasti daug užduočių ekskursijos metu.

Kai tik vietos yra parinktos, Draugovės komanda paruošia vokus su sprendimo raktais: slapti žemėlapiai kodine kalba; daug instrukcijų dėl visuomeninio transporto; ženklai palei kelią; "raktiniai" žmonės ir tarpiniai punktai, kurie suteiks informaciją apie tai kaip tęsti žygį ir taip toliau. Ji taip pat paruoš laiškus, kuriuose bus užduotis, kurias reikės atlikti kai tik Draugovė atvyks į jų maršrutą, kuris priklausys nuo vietos.

Susitikime prieš veiklą

Turėdami galvoje, kad dalyviai jau žino apie bendrus veiklos rėmą, kadangi pasirinko ją savarankiškai, kada buvo planuojamas programos ciklas, susitikime Draugovės komanda vėl sužadina jų entuziazmą ir paaiškina, kaip bus atlikta veikla, neišduodama jokių detalių, apie vietas, kurias planuojama aplankyti. Pradedant Skautų paprašoma, kad jie pasiruoštų viską ką nešis dviejų dienų ekskursijai, tokiai kaip ir buvo apibūdinta.

Kaip visada, Draugovės komanda praneš vaikų tėvams savaitę anksčiau apie planuojamą veiklą ir laike savaitės įsitikins, kad Skiltys ruošiasi tam tinkamai.

Ekskursijos diena

Skiltys susirenka įprastoje vietoje, kad gauti nurodymus. Kiekviena Skiltis gauna užantspauduotą ir numeruotą voką, kuriame yra sprendimo raktai, kurie ves juos į pasirinktą vietą. Tuomet Skiltys išvyksta į ekskursiją lydimos savo Draugovės Komandos nario.

Taip pat kaip ir lydėti jaunimą ekskursijos metu, Vadovai gali stebėti elgesį be požiūri. Šie išpūdžiai bus naudingi, įvertinant šią veiklą ir kiekvieno jauno žmogaus tobulėjimui įvertinti.

Ekskursijos vietoje

Kada jie pasiekia vietą, kiekviena Skiltis atplėšia laišką, kurį ji gavo ar gaus iš lydinčio

Vadovo. Jis paaiškins užduotis, kurias reikės įvykdyti:

- Bendra vietos apžvalga. Skiltis nubraižo žemėlapius ir detalai aprašo vietą.
- Informacijos rinkimas apie aplankytą vietą ir ten vykdyta veikla.
- Interviu su vietos gyventojais. Jeigu tai vertinga archeologiniu požiūriu vieta, tai reikia atkreipti dėmesį, ką gyventojai žino apie jos istoriją, apie kultūrą, kuri paliko šiuos pėdsakus ir bet kokią kitą vertingą informaciją. Jeigu tai vieta, kurioje yra tipiški amatai, be abejo, reikia padaryti interviu su šiais amatininkais ir dėmesį skirti jų gaminiams ir kaip jie yra padaryti. Jei tai bus vietinė bendruomenė, informacija bus koncentruota apie jų gyvenimo būdą., jų santykiu ir prisidėjimu prie nacionalinės bendruomenės, jų papročius ir taip toliau.

Kiekviena skiltis turės dvi dienas tyrimui ir pajauti vietai, kad jie galėtų suformuluoti mintį apie jos vertę šalies vidaus kultūroje ir identitete.

Mažai tikėtina, kad visas praleistas ekskursijoje laikas bus skirtas šiai veiklai. Suaugęs vadovas, lydintis kiekvieną Skiltį, kartu su Draugovės Vadovui jo pavaduotoju turi paruošti papildomą veiklą likusiai laiko daliai.

Tyrinėjimas turi būti plečiamas sugrįžus iš ekspedicijos, panaudojant kitą informaciją, paimtą iš enciklopedijų, istorijos knygų ar iš kitų istorijos šaltinių apie šį dalyką. Per kitas kelias dienas kiekvienos Skilties nariai susitinka, kad paruoštų savo pristatymą.

Pristatymas bus daug įdomesnis, jeigu Skiltys sugebės panaudoti papildomą medžiagą: plakatus, tos vietovės nuotraukas, įrašytus interviu, žemėlapius ir taip toliau.

Susitikime pasibaigus ekskursijai

Kiekviena Skiltis praneša apie informaciją, kurią ji ten rado ir individualią ar grupinę patirtį kurią jie įgijo ekskursijos metu. Kartu su tyrinėjimais, atliktais po ekskursijos, ši informacija pateikiama kitoms Skiltims, tada skautai diskutuoja, aptaria skirtingus veiklos aspektus.

Skilčių prisistatymas parodys jų išvalgumą, sugebėjimą bendrauti, kūrybiškai dirbti kaip grupei ir organizuoti informaciją ir taip toliau.

Po pristatymo, dalyviai galės pasidalinti savo išpūdžiais informacinėse diskusijose. Tai įgalins juos įvertinti rezultatą ir suteikti jiems minčių apie jų kultūrinį palikimą ir kaip jis pasireiškia kasdieniniame gyvenime.

1

KITOS IDĖJOS

NENUMATYTO BLOGIAUSIO ATVEJO TYRIMAS

Originali mintis: Juan Rivarola G., REME komanda, Peru; Julio C. C. Arosemena, REME komanda, Panama; ir REME komanda Paragvajus.

Draugovės komanda parenka tam tikrą vietų skaičių kurioje viešosios tarnybos veikla gali būti vykdoma. Tuo pat metu, jie paprašo, kad draugovės Vadas ir jo pavaduotojas paruoštų pristatymą apie pagrindinius naujus įvykius įvykusius šią savaitę. Naudodamos šią informaciją Komanda paruoš žaidimą tinkamai ir efektyviai, bus paimta interviu iš žmonių, kurie čia dirba ir stengiamasi sužinoti viską, kaip naudotis tarnybos, kada jų prireikia. Draugovės gautomis žiniomis bus pasidalinta su kitais ir įrašyta į kiekvieno jauno žmogaus dienoraštį ar žurnalą.

Viešosios tarnybos, kurios bus tyrinėjamos, turi būti gerai parinktos iš anksto, paskiriant po dvi tokias paslaugas teikiančias tarnybas vienai Draugovei. Tuo pat metu, Draugovės komanda turi susipažinti su žmonėmis, dirbančiais šiose tarnybose, kad jie sužinotų apie Skautų veiklą ir norėtų bendrauti su jais. Galima įtraukti: ugniagesių tarnybą, policiją, greitosios pagalbos tarnybą, elektros avarinę tarnybą, geriamojo vandens, dujų ūkio tarnybą ir taip toliau.

Tuo pat metu Draugovės Vadovai ir jų pavaduotojai paruoš parodą apie darbą, kurį atlieka šios tarnybos, jų atliekamas paslaugas, naudojant ištraukas iš spaudos ar kitų žiniasklaidos priemonių.

Susitikimas suplanuotas šiai veiklai prasidės nuo pristatymo, paruošto Draugovės Vadovo ir jo padėjėjo. Tai tarnaus kaip motyvacija ir kaip pagrindas diskusijai, sukonztruojant dėmesį žinojimo apie vietinės ypatingų tarnybų paslaugas, svarbą ir kaip panaudoti juos teisingai ir efektyviai.

Tada Skiltis gauna bendrus nurodymus apie veiklą kartu su vokais, kuriuose yra raktai, kurie nuves juos į vietas parinktas Draugovės Komandos. Iškart kai jie atvyksta, yra pranešama žmonėms, kurie čia dirba, kad jie gautų reikiamą informaciją. Šią informaciją gali sudaryti: ypatingų atvejų tipai su kuriais susiduria tarnybos, jų darbo valandos, pagalbos telefono numeris, lengviausias ir greičiausias būdas ten patekti, ką daryti belaukiant kol atvyks ypatingoji pagalba ir taip toliau.

Susitikimo vietoje kiekviena Skiltis turės šiek tiek laiko, kad organizuoti jų tyrinėjimo rezultatus ir pagalvotų apie geriausią būdą tai pranešti. Kada viskas paruošta (tai gali būti šiame susitikime ar kitame), yra pristatomi pranešimai ir jauni žmonės gali klausyti klausimus apie gautą informaciją. Po kiekvienos Skilties

pristatymo, Draugovės komanda prašo dalyvių pasižymėti informaciją savo dienyuose ir žurnaluose ir rekomenduoja, kad jie ją atnaujintų.

PADEDA PASIEKTI ŠIUOS MOKOMUOSIUS TIKSLUS

11-13 m.

- 1) Aš vykdu išpareigojimus, kurių aš ėmiausi.
- 2) Aš žinau ką veikia ugniagesių tarnybos, policija, greitosios pagalbos tarnybos, savivaldybės taryba ir kitos viešos tarnybos mano bendruomenėje.
- 3) Aš dalyvauju tarnybų veikloje, kurias organizuoja mano Draugovė.

13-15 m.

- 1) Aš padedu savo Draugovei vykdam priimtus išpareigojimus.
- 2) Aš turiu naudingų adresų sąrašą.
- 3) Aš siūlau paslaugų veiksmus savo Skilčiai ir Draugovei ir padedu juos organizuoti.

KIM ISTORIJA

Originali idėja- Originali mintis: Miguel A. Martagon, REME komanda, Meksika.

Draugovės komanda mieste parenka du paminklus kiekvienai skilčiai ir kiekvieno nufotografuoja po tris nuotraukas. Tada jie sudeda trijų sunumeruotų vokų komplektą kiekvienam paminklui. Kiekviename voke yra po fotografiją, kurioje pavaizduota: 1) paminklo detalė; 2) dalis paminklo; 3) visas paminklas.

Kiekviena Skiltis gauna du komplektus vokų kaip pakliūva, kartu su miesto žemėlapiu, kuriame pažymėti paminklai pažymėti visoms Skiltims. Paminklų pavadinimai nėra duodami, bet gali būti keli sprendimo raktai tam, kad identifikuotų juos. Tai yra žaidimas, kuris drąsina lenktyniavimą tarp Skilčių, tokiu būdu taškai yra duodami už skirtingus dalykus. Pavyzdžiui, jeigu Skiltis sugeba identifikuoti paminklą atplėšusi voką numeris 1, už tai gauna 15 taškų, jeigu jiems reikia atplėšti voką numeris 2, jie gauna 10 taškų ir jeigu jiems reikia atplėšti voką numeris 3, jie gauna 5 taškus. Kada Skiltis identifikuoja savo paminklą, jie turi a) betarpiškai ištirti vietovę ir apylinkes; b) apžiūri paminklą, jo detales ir užrašus; c) apklausia praeivius ar kaimynus jų įspūdžius apie paminklą; d) sužino apie tai, ką jis reiškia, kada buvo pastatytas, kas suprojektavo bei kitus istorinius faktus; e) asmenį ar istorinį įvykį pažymi ir skirtas miestui ar šaliai; f) bet kokia kita informacija, kuri manoma įdomi, nepaprasta ir patraukli Skilčiai. Kai kurie iš šių tyrimų turbūt bus padaryti lankant šį paminklą.

Viename iš kitų susitikimų Skiltys pristato pranešimus arba daro savo darbo parodą. Taškų skaičius, kurį jie uždirbo priklauso nuo to, kiek patvirtintų vokų jie sugražina. Kiti faktoriai, už kurios jie gali būti apdovanoti taškais yra: a) istorinė informacija, kurią jie gavo; b) įvykdyta apklausa; c) jų pristatymo kokybė; ir d) visų Skilties narių dalyvavimo kiekis. Nuo veiklos pradžios Skiltys turi žinoti aspektus už kuriuos jos gali uždirbti taškus. Skirtingos skalės gali būti naudojamos priklausomai nuo kiekvienam priskirto svarbumo.

Pastangos už jaunų žmonių veiklą yra įvertinamos pagyrimu. Tai turi remtis pradine motyvacija, kad jie atrastų savąją istoriją, identifikuotų jos vertybes ir pasimokyti apie vietas, kurios tai pažymi ar simbolizuoja.

PADEDA PASIEKTI ŠIUOS MOKOMUOSIUS TIKSLUS

11-13 m.

- 1) Aš mėgstu jaustis savo šalies kultūros dalimi.
- 2) Aš dalyvauju savo Skilties veikloje, kuri parodo mano šalies kultūrą.

13-15 m.

- 1) Aš vertinu savo šalies kultūrą ir identifikuojuosi su ja.
- 2) Aš pasiūlau veiklą, kuri parodo mano šalies kultūros vertybes savo Skiltyje ir Draugovėje.

FOTOREPORTAŽAS

Originali idėja: Luis Filipe Fantini, Chile (Čilė)

Kiekviena Skiltis parenka vietą savo kaimynystėje ir praleidžia visą dieną tyrinėdama ją ir darydama fotoreportažus. Jie parenka jos pačias patraukliausias ypatybes, tyrinėja jos istoriją, kalba su gyventojais, fotografuoja daiktus, kurie jiems atrodo įdomūs, renka istorijas, mokosi apie svarbiausias jos problemas ir taip toliau. Tada jie naudoja šią informaciją surengti parodą ir parodyti savo darbą likusiai daliai Skilties ar skautų grupei.

Kad garantuotų geriausias rezultatus Skilties komanda turi susisiekti su fotografu mėgėju ir pakviesti jį ar ją pakalbėti apie fotografijos pagrindus su jaunimu. Pirmas susitikimas gali prasidėti nuo užsiėmimo visai Draugovei, paliekant laiko aptarti ir paruošti visus veiklos aspektus bei medžiagą, kuri bus reikalinga.

Paskirtą dieną kiekviena Skiltis punktualiai susitinka paskirtoje vietoje. Po

parengiamojo tyrimo, jie paskirsto laiką ir užduotis. Šio užduotys gali būti pakeistos dienos laikotarpyje, kad įgalintų kiekvieną dalyvauti lygiomis galimybėmis. Jie taip pat turi nuspręsti kokių stiliumi dirbs: kritiniu, istoriniu, architektūriniu, komišku, studijuos būdus, tikrai duris ir langus, bažnyčias ir šventyklas, rinką ir taip toliau. Dienos pabaigoje jie pasiskirsto užduotis, kad surengti parodą, kuri vyks sekančia savaitę ar savaites priklausomai nuo to, kaip veikla buvo suplanuota.

Veikla baigiama Skiltie parodomis, kurias jie pristato pasirinktinai. Draugovės komanda padės su parodos vietos sutvarkymu, pakvietimais bei mažu, šventiniu vakarėliu pabaigoje. Paroda gali suteikti įkvėpimą naujoms veikloms, ypatingai paslaugų veiksmams: parko gerinimui, miško atsodinimui, šiukšlių surinkimui, žaidimų aikštelės statymui, rinkliavų Valstybei surinkimui, periodiškai su bažnyčia ar mokykla, dirbti kartu su kitomis bendruomenės organizacijomis ir taip toliau.

PADEDA PASIEKTI ŠIUOS MOKOMUOSIUS TIKSLUS

11-13 m.

- 1) Aš vykdu išpareigojimus, kurių aš imuosi.
- 2) Aš žinau ir gerbiu pagrindines sambūvio taisykles.
- 3) Aš dalyvauju savo Skilties veikloje, kuri rodo mano šalies kultūrą.

13-15 m.

- 1) Aš gerbiu kiekvieną, kokių minčių, socialinės klasės ir gyvenimo būdo jis bebūtu.
- 2) Aš padedu savo Skilčiai vykdyti įpareigojimus, kurių mes ėmėmės.
- 3) Aš gerbiu sambūvio taisykles skirtingose vietose, kur aš užsiimu veikla, netgi jei aš su jomis nesutinku.
- 4) Aš gerbiu vertinu savo šalies kultūrą ir identifikuojusi su ja.
- 5) Aš siūlau veiklą, kuri rodo mūsų šalies kultūrą savo Skiltyje ir Draugovėje.

JUDANTI STOVYKLA

Dirbdami Skiltyse jauni žmonės pasirenka kaimo vietovę netoli bendrovės susitikimo vietos ar miesto, kuriame jie gyvena, planuoja maršrutą, kad iširtų jį ir pasiruošia priemones, kurių jiems reikės dviejų ar trijų dienų kelionės stovyklai. Kada tik jie išvyksta šiuo maršrutu, jie aplanko kiekvieną vietą ir užmezga ten pažintis su vietos bendruomene, mokosi apie jų gyvenimo būdą, teikiamas paslaugas, leisdami laiką su bendraamžiais ir gaudami prieglobstį ir būstą.

Pirmame susitikime aiškiai paaiškinama veikla, jos tikslai ir apibrėžiami kaimo

rajonai, kurie pasirinktinai bus aplankyti. Šioje stadijoje svarbu nustatyti minimalius reikalavimus šiai veiklai: a) kiekvienas dalyvis turi nešti nesunkų nešulį, kad galėtų lengvai judėti; b) priklausomai nuo pasirinktos vietovės ir klimato, jiems reikės nuspręsti ar paimiti lengvą palapinę, ar vienas iš veiklos iššūkių bus surasti būstą; c) kiekviena Skiltis turi pasiimti atsargų arba pinigų tik kažkuriems iš jų valgių; jie turi užsidirbti kitką teikiamų paslaugų pagalba, užmokėtų už darbą ar solidarumą su bendruomene; d) jeigu jie ima pinigų kritiškai padėčiai, jie turi pranešti vadovui apie jų kiekį ir bet kokias išlaidas po savo sugrįžimo; e) kiekviena skiltis turės kelionės žurnalą kuriame bus aprašyta veikla kelionės metu, patirtis, anekdotai, išlaidos ir t. t. ; f) kiekviena Skiltis paruoš pranešimą apie aplankytas vietas ir ką jie ten veikė.

Po šio susitikimo kiekviena Skiltis suplanuos maršrutą, kuriame bus mažiausiai du skirtingi sprendimai ir paruošta būtina medžiaga. Tuo pačiu metu, priklausomai nuo parinktų maršrutų išbandymų, Draugovės komanda gali susisiekti su kai kuriais bendruomenių nariais, kuriuos Skiltis aplankys (valdžios atstovus, vietinę policiją, bažnyčias, kitas organizacijas), nedarant jaunimui užduoties lengvesne, bet norint, kad šie žmonės sužinotų apie vizitą ir padėtų išvengti galimų pavojų.

Čia seka daug rekomendacijų ir pasvarstymų dėl šios veiklos:

- Jeigu priimtina–jei vienas iš šios Skilties yra labai nepatyręs, kaip patariama šalies klausimu arba Skautų Asociacijos taisyklės to reikalaujama–kiekviena Skiltis gali būti palydėta Suaugusio vadovo. Tačiau laike kelionės jis ar ji turi stengtis nepažeisti Skilties vado ar jo pavaduotojo vaidmens.
- Reikalavimai gali būti papildyti aukščiau paminėtais, jeigu tai nedrąsina lenktyniavimo tarp skilčių sukelti bet kokį pavojų
- Ši veikla gali būti vedama kaip vienas iš veiksmų, numatytas ilgo stovyklavimo laikotarpiui.
- Yra daug galimų maršrutų ir Skiltys turi turėti galimybę pailginti maršrutą, jeigu aplinkybės daro jį būtiną.
- Kiek tik tai įmanoma, jokios dvi Skiltys negali pasirinkti to paties maršruto.
- Kiekviena Skiltis turi turėti greito susisiektimo sistemą, parūpinta iš anksto. Jeigu įmanoma, kad galėtų kasdieną paskambinti.
- Priklausomai nuo pasirinkto maršruto, transportas turi būti po ranka, prie vietinio visuomeninio transporto arba abiejų kombinacija ar bet kokios kitos priemonės, kurios yra pasiekiamos dalyviams ir tinkamos toms vietoms, kuriose jie lankosi.
- Skiltys gali organizuoti ekskursijas visos tuo pačiu metu arba skirtingomis dienomis.
- Kaip suvenyrus iš aplankytų vietų, Skiltys gali pristatyti fotografijas, vietinės valdžios atstovų parašus, tipiškus produktus, pirkimo kvitus, literatūrą iš

bendruomenės narių ir t. t. Tokie dalykai yra numatyti, kad sustiprintų jaunimo sąsajas su bendruomenėmis, kurias jie aplankė ir tai nereiškia formalių reikalavimų.

Kai tik judėjimo stovyklos bus užbaigtos, Draugovė skirs kažkiek laiko pasidalinti patirtimi, kurią visi įgijo. Yra labai svarbu imtis šios veiklos nuotykių dvasioje, kultūrinio smalsumo ir naujos patirties troškulio dvasioje, taip pat svarbu leisti tam filtruoti ir įvertinti tai ramiai.

PADEDA PASIEKTI ŠIUOS MOKOMUOSIUS TIKSLUS

11-13 m.

- 1) Aš dirbu kartu su kitais, kad pasiekti tikslus, kuriuos mes nusistatėme savarankiškai.
- 2) Aš žinau ir gerbiu svarbiausias sambūvio taisykles.
- 3) Aš žinau apie skirtingas socialines situacijas, kurios egzistuoja toje vietoje, kurioje aš gyvenu.
- 4) Aš mėgstu jaustis savo šalies kultūros dalimi.
- 5) Aš žinau skirtingas savo šalies ekosistemas.
- 6) Aš padedu valyti ir gerinti vietas kur aš vykstu išskylauti ir stovyklauti.

13-15 m.

- 1) Aš gerbiu kiekvieną, nesvarbu kokios jo idėjos, socialinė klasė ar gyvenimo būdas bebūtų.
- 2) Aš padedu savo Skilčiai vykdyti įpareigojimus, kurių mes ėmėmės.
- 3) Aš gerbiu sambūvio taisykles skirtingose vietose, kur aš užsiimu veikla, netgi jei aš su jomis nesutinku.
- 4) Aš žinau savo šalies geografiją ir kaip ji įtakoja mūsų kultūrą.

PADEDA PASIEKTI ŠIUOS MOKOMUOSIUS TIKSLUS

11-13 m.

- 5) Aš siūlau veiklą, kuri rodo mūsų šalies kultūrą savo Skiltyje ir Draugovėje.
- 6) Aš naudojuosi technika. Kuri padeda gerinti aplinką ir išvengiama pakenkti vietoms, kuriose aš stovyklauju.

PASKUTINIAI IŠ PRAEITIES

Originali mintis: Monika Costantino, Argentina

Skiltys surenka kartu šiuolaikinę žurnalistinę techniką ir atsitikimus nacionalinėje ar pasaulio istorijoje, kad išleistų laikraščius ar skelbimų lentą kurioje jie praneša

apie šiuolaikinius atvejus, kažką kas įvyko prieš daug metų, kai dar nebuvo tokių daiktų kaip žurnalistika, kokią ją mes žinome šiandieną.

Įvykiai, kurie gali būti pranešami, gali būti pasiūlomi išrinkti Skilčių iš sąrašo, pateikto Draugovės komandos. Tai gali būti įvykiai, nesusiję erdvėje ir laike arba jie visi gali atspindėti vieną temą, tokią kaip senovinės civilizacijos, mokslo atradimai, dideli tyrinėjimai, nacionalinė istorija ir taip toliau.

Pirmojo susitikimo metu yra pasirenkamos pranešimų ir specifinių įvykių temos. Temos apibūdinimas dirbant su ja padeda garantuoti gerą kokybę ir įgalina vadovus paaukoti plačią informacijos sritį šiame susitikime, kuris praturtins veiklą padėdamas ją į įkvėpiančius rėmus. Šiame susitikime Skautai taip pat analizuoja kai kuriuos šiuolaikinius laikraščius, identifikuoja skirtingus skyrius ir žurnalistinių stilių įvairovę, Susirinkimas pasiekia kulminacinį tašką su mintimi sumaišyti istorinius įvykius, parinktus šiuolaikinės žurnalistikos pagalba. Pavyzdžiui, jeigu Actekai būtų turėję laikraštį 1519 metais kaip jie būtų pranešę apie Henan Cortes atvykimą į Tenochtitlan? Taip pat šiame susitikime, dalyviai pritaria dėl bendro formato laikraščiams. Jie gali nuspręsti padaryti kelias atspausdintas kopijas, išleisti atskirus straipsnius vienai skelbimų lentai ar padaryti atskiras skelbimų lentas kiekvienam įvykiui.

Per sekančias dienas, kiekviena Skiltis tyrinėja ir surenka būtiną informaciją apie parinktą atvejį. Dėl to galima naudotis konsultacinėmis enciklopedijomis, lankyti muziejus, imti interviu iš ekspertų ar prašant jų mokytojų informacijos. Jie gali paskirstyti darbą, susitelkiant tie skirtingais požiūriais apie žinias; faktinė informacija, redakcijos, politinė analizė, žmonių apklausa, , forumai ir taip toliau. Jų laikraštyje gali būti įtraukti kiti skyriai, įdedant pranešimą spaudoje į jos istorinį kontekstą su socialiniais įvykiais, humoru, sportu, politiniais įvykiais, skelbimais laikraštyje, fotografijomis, multiplikacija ir taip toliau. Kada visos skiltys užbaigia savo darbą, tuomet laikraščiai yra publikuojami ar pateikiami parinktame formate. Jeigu jie naudoja skelbimų lentas, kiti Skautų Grupių skyriai, kitų Grupės ar tėvai gali būti pakviesti apžiūrėti šią ypatingą parodą.

PADEDA PASIEKTI ŠIUOS MOKOMUOSIUS TIKSLUS

11-13 m.

- 1) Aš mėgstu jaustis savo šalies kultūros dalimi.
- 2) Aš dalyvauju veikloje savo Skiltyje, kuri parodo mano šalies kultūrą.
- 3) Aš žinau svarbiausias vietines savo žemyno kultūras.

13-15 m.

- 1) Aš vertinu savo šalies kultūrą ir identifikuojusi su ja.
- 2) Aš domiuosi detaliau mokymusi apie vietines mano kontinento kultūras.

DVASINIS IŠSIVYSTYMAS

ASMENINIS TIKĖJIMAS

Gyvenantis perdavimas tarp vaiko tikėjimo, duotas šeimos kaip dovana, kuri apšviečia mūsų vaikystę ir suaugęs tikėjimas, kuris yra asmeninis, artimas ir suderintas su mūsų veiksmis, taip pat yra procesas, kuris prasideda šioje stadijoje ir vėliau nepasibaigia. Dauguma atvejų daug vėliau.

Šio perėjimo požymiai yra nuolatinis virvės traukimas tarp kritikos formos ir reikšmės paieškos ir klausinėjimo, kurio pagalba jauni žmonės bando atskirti išoriškai prikabinatą, suaugusių tikėjimą nuo savo viduje susikurto tikėjimo.

Atradimas, kad transcendencija yra būtina žmogaus egzistavimui, reikalauja daug laiko ir pastangų ir iš jaunimo ir iš suaugusiųjų pusės, kurie lydi juos šiame procese.

POPULIARIOS RELIGINĖS ŠVENTĖS

VEIKLOS APŽVALGA

Skautų Draugovė dalyvauja vienoje iš populiarių bendruomenės religinių švenčių, prisidedami prie kultūrinės veiklos tam tikrame šventime.

VIETA

Kur religinė šventė bebūtų, kurioje Skautų Draugovė dalyvautų.

TRUKMĖ

Priklauso nuo to, kiek ilgai šventė tęsiasi ir kiek jame dalyvauja Skiltis

DALYVIAI

Skautų draugovė

VEIKLOS TIKSLAI

- 1) Patirti religines aplinkinės bendruomenės tradicijas.
- 2) Dalyvauti populiariame religiniame šventėje.

VEIKLA PADEDA PASIEKTI ŠIUOS MOKOMUOSIUS TIKSLUS

11-13 m.

- 1) Aš žinau savo tikėjimo pagrindinius principus.
- 2) Aš esu nuoseklus įsipareigojimuose, duotuose savo religijai.
- 3) Aš imuosi užduočių religiniame šventėje, kurią mes surengiame savo Skiltyje.
- 4) Aš visada bandau surasti priežastis daiktuose, kad paprašyčiau Dievo daiktų ir padėkočiau jam.

13-15 m.

- 1) Aš skaitau savo tikėjimo šventas knygas ir kalbuosi su suaugusiais, kurie gali man padėti išmokti daugiau apie tai
- 2) Aš dalyvauju savo religijos šventime ir veikloje.

PRIEMONĖS

Tos kurios yra naudojamos religinėje šventėje, kurioje dalyvauja mano Skiltis.
Original idea-Originali mintis: REME Coordination headquarters Koordinacijos štabas.

VEIKLOS APRAŠYMAS

Kai kurios bendros mintys

Populiaros religinės šventės suartina dvasingumą su bendruomenės kultūros išraiška. Už jų šventyklų sienų, populiari religija turi daug šventės formų, nuo muzikos, šokio ir kostiumo iki tipišku patiekalų ir žaidimų. Šios veiklos dažnai suburia visus kartu, nepaisant socialinio ar ekonominio vystymosi.

Išmokyk mane mylėti Tave kaip Tavo angelų meilė,
Viena šventa aistra užpildanti visą mano esybę;
Iš dangaus prakurų leidosi žemyn Balandis,
Mano širdis altorius ir Tavo meilės liepsna.

Atsižvelgiant į didžiulę įvairovę formų bei įvairovę religinių švenčių visame pasaulyje ir kiekvienos kultūros viduje, beveik neįmanoma pasiūlyti bet kokią tam tikrą dalyvavimo priemonę veiklos sąrašė.

Todėl ketinimai patraukti dėmesį šiose gausiose populiarių religijų kultūros formose padrąsina mūsų jaunos žmonės panaudoti jas savo pačių, kaip individų, vystymuisi.

Draugovės dalyvavimas gali būti įvairių formų; pagalba dėl šventės organizacijos kaip dar vieno bendruomenės nario, priklausomai nuo šventės ir Draugovės dalyvavimo šioje bendruomenėje laipsnio. Tačiau daug bendrųjų gairių turi būti turimos galvoje.

Organization, design and presentation of the activity- Organizacija, projektas ir veiklos pateikimas

Kada Draugovės asamblėja pritaria veiklos kalendoriui atitinkamos programos ciklui, Draugovės taryba turės užduotį nustatyti veiklos tikslus ir spręsti bet kokias atsiradusias problemas, atsirandančias dėl šių tikslų. Kuo greičiau tai padaroma, tuo geriau.

Kai tik jie tiksliai sužino ką reikia ta veikla pasiekti, vadovai ar Skautų taryba turi susisiekti su valdžia ar šventės organizatoriais. Jie turės paaiškinti veiklą, kurią jie nori atlikti ir nustatyti, kokias veiklos rūšis gali vykdyti Skautai, kad būtų pasiektas pageidaujami tikslai. Tai bus informacijos subjektas, pateiktas organizatorių bei laikas, pasirinkimai ir galimi ištekliai.

Šiuo pagrindu Draugovės taryba gali pradėti projektuoti ir ruošti veiklą.

Kaip ir kiekviena kita veikla, ši veikla reikalauja jaunų žmonių padaršinio,

užduočių pasidalijimo, savalaikių veiksmų ir dalyvių darbo kontrolės. Kiekvienas turi pasiruošti kiek įmanoma geriau savo vaidmeniui religinėje šventėje, kokioje formoje ji bevyktų.

Ir veiklos metu ir pasibaigus veiklai, dalyviai turi įvertinti darbą, pasidalinti savo įspūdžiais ir galvoti apie patirtį ir emocijas, kurias sukėlė ši veikla.

PAPRASTŲ DALYKŲ PRAŠYMAS

VEIKLOS APŽVALGA

Stovykloje kiekviena Skiltis nusprendžia parašyti kažkokį prašymą dėl kokio nors gamtos elemento, kuris buvo išrinktas ir iš vadovų anksto pasirinktas. Prašymas bus parašytas patrauklaus ženklo ir pastatytas strateginėje vietoje, kurioje kiekvienas galėtų jį matyti. Tai paskatins žmones jį perskaityti, kadangi jie vaikšto pro stovyklą su savo kasdieniniais reikalais. Ženklas bus keičiamas kas dvi dienas, kad būtų susidomėjimas skaityti užrašą jame ir padaryti maldavimą jų kasdienio gyvenimo dalimi.

VIETA

Stovykla.

TRUKMĖ

Stovykloje kasdien.

DALYVIAI

Skautų draugovė

VEIKLOS TIKSLAI

- 1) Įvertinti gamtos elementus kuriuos mes ne visada pastebime.
- 2) Pripažinti Dievo buvimą gamtos elementuose.
- 3) Išmokti dėkoti už faktą, kad šie elementai yra pasiekiami mums.
- 4) Padaryti maldavimą kasdienio mūsų gyvenimo stovykloje dalimi.

VEIKLA PADEDA PASIEKTI ŠIUOS MOKOMUOSIUS TIKSLUS

11-13 m.

- 1) Dalį laiko aš galvoju su savo Skiltimi kuomet mes einame į iškylas ar žygius.
- 2) Aš mėgstu melstis ir bandau tai daryti kiekvieną dieną.
- 3) Aš visada stengiuosi surasti priežastis veiksmuose, kuriuos aš atlieku, kad paprašyčiau dievo dalykų ir už juos padėkočiau Jam.
- 4) Aš dažnai meldžiuosi su savo Skiltimi.

13-15 m.

- 1) Aš ruošiu ir atlieku dalį veiksmų, kurie padeda mums atrasti Dievą gamtoje.
- 2) Aš suprantu, kad malda yra būdas kalbėti su dievu.

- 3) Aš meldžiuosi Dievui, giriu jį ir dėkoju, siūlau jam dalykus kuriuos aš darau ir prašau jo pagalbos dėl dalykų, kurie vyksta su manimi.
- 4) aš organizuoju ir pasidalinu maldos akimirkomis su Skiltimi ir savo šeima.

PRIEMONĖS

Įvairių spalvų žymekliniai rašikliai, spalvoto ir paprasto popieriaus lapai, storos kortelės, ruletė, klėjai, atramos ženklams (pagaliai, lazdos), viela ar vynys, kad pritvirtinti ženklus prie pagalių ar lazdų.

Original idea-Originali mintis: REME Coordination headquarters Koordinacijos štabas.

VEIKLOS APRAŠYMAS

Prieš pradėdant veiklą

Tuo metu kai Skiltis įkuria stovyklą, Vadovai tyrinėja vietovę (po vieną iš kiekvienos Skilties), kur yra itin patrauklūs gamtos elementai už kuriuos būtų galima padėkoti Dievui, ar kas galėtų įkvėpti maldai-pakilęs upės vanduo, vėjas kalvos viršūnėje, senovinio medžio viršūnė su didele lapija ar gražus gamtovaizdis. Kiekvienoje iš šių vietų vadovai palieka mažą paketą, gerai apsaugotą ir paslėptą, su reikmėmis viduje, skirtomis Skilčiai padaryti ženklus.

Parinktos vietos turi būti tam tikros vietos, pro kurias daug žmonių praeis kiekvieną dieną stovyklos metu.

Savarankiška veikla

Kada stovykla yra įkurta, vadovai kalbasi su jaunais žmonėmis, ką kiekvienas jų galvoja, kokia yra maldos reikšmė, atrenkant dalykus, kuriuos jie turi bendraudami individualiais būdais su Dievu. Vadovai pamini, kad spontaniškas dialogas su Dievu gali vykti individualiai arba kartu su bendruomene ir, kad tai atstovauja jausmus ir troškimus, kuriuos žmonės nori išreikšti Dievui, tuo pačiu meilium ir natūraliu būdu, kokiu jie kalbėtų su geru draugu.

Tada vadovai primena Skautams, kad jie šią veiklą savarankiškai išsirinko planuodami programos ciklą ir padrąsina juos aktyviai joje dalyvauti. Stovyklos laikotarpiu jie praeis pro ženklus (panašiai kaip kelio ženklus), kurie primins jiems, kaip svarbu rasti Dievą gamtoje. Kiekvienas jaunas žmogus, praeidamas pro šį ženklą, paskaityti maldą, kurią parašė kiti Skautai ir galbūt pridėti kelias savo mintis. Kuomet jie išsiaiškina, kaip vyks veikla, jie gali pradėti nuo ženklų.

Vietas, kurias vadovai parinko, dabar paskiriamos Skiltims. Kiekviena Skiltis prašoma nueiti į vietą skirtą jai ir apžiūrėti tos vietos natūralius elementus. Prieš joms išvykstant, Skiltims bus pranešta, kur surasti medžiagas, kurios bus reikalingos padaryti ženklus.

Kada jie pasiekia numatytą vietą, Skiltis šiek tiek apsižiūri aplink. Vadovas lydi juos, jie turės galimybę atrasti Dievą gamtoje ir būdą, kuriuo Jis atskleidžia save per natūralius gamtos elementus.

Tada Skiltis ieško medžiagos, padaryti ženklui ir parašo maldą apie tai, ką jie matė ir kas jiems yra siūloma. Pirmiausia, kiekvienas Skautas turi pasidalinti savo asmeninėmis mintimis, jeigu jie to nori, tuomet kartu jie sukalba bendrą maldą, atspindinčią Skilties įspūdžius apie matytus gamtos elementus. Pavyzdžiui, maldoje apie vandenį, jie gali padėkoti Dievui už vandens šviežumą, kuriuo numalšina troškulį būdami stovykloje ir yra laisvai pasiekiamas. Arba jie gali prašyti Dievo suteikti jiems jėgų ir išminties tai prižiūrėti ir, kad išmokytų nedidelę bendruomenę tai įvertinti.

Tuomet Skiltis užrašo maldą ant spalvingo, didelio ženklo ir panaudoja medinę lazdą jam pritvirtinti panašioje vietoje kaip ir kelio ženklas. Jis turi būti pakankamai tvirtas, kad galėtų stovėti ten pora dienų.

Po dviejų dienų, kiekvienai Skilčiai reikia šiek tiek laiko, kad atnaujintų maldą, pastatytų kitą ženklą senojo vietoje. Šį kartą jie turi prisiminti apie tai, ką jie jautė, kada pirmą kartą atvyko į vietą ir stebėjo čia natūralius elementus, po to pabandykite pažvelgti truputį toliau. Vadovas primena Skiltims apie šią užduotį ir laikas nuo laiko, apie maldos reikšmę. Galimi pakitimai šioje veikloje turi sukti pasirinktus elementus apie Skiltis, taip, kad kiekviena Skiltis paruoštų maldą apie skirtingus kelis elementus stovyklos laikotarpiu.

Sekančiomis dienomis jaunimas matys laikas nuo laiko besikeičiančias maldas. Tai padės išlaikyti jų susidomėjimą ir padrąsins juos padaryti tai dalimi savo dienos rytinos stovykloje. Jeigu jie nori, jie gali įrašyti maldas Draugovės žurnale.

Veikla, kuri padeda pasiekti dvasinio vystymosi tikslus, suteikia vadovams galimybę stebėti jaunimo požiūrį ir elgesį dalies jaunimo, kuri paprastai nėra lengva įvertinti. Tai yra netgi teisingiau šios veiklos atžvilgiu, kadangi ji tęsiasi visą stovyklą. Daug aspektų, kurie gali būti kontroliuojami yra rimtumas ir išpareigojimas, su kuriais pasireiškia Skautų veikla, vertė, kurią jie suteikia gamtai ir jų gebėjimas išreikšti savo mintis. Visa ši informacija kartu su jaunų žmonių, kai jie vertina veiklą ir savo vaidmenį joje, bus labai naudinga Vadovų darbe kontroliuojant asmeninį tobulėjimą.

PADĖKOS GIESMĖS

VEIKLOS APŽVALGA

“Tas kas dainuoja, meldžiasi du kartus” sako sena ispanų patarlė. Ši veikla suteikia jauniems žmonėms galimybę išreikšti savo santykį su Dievu per originalias dainas, kurias jie sukuria panaudodami populiarių melodijų skambėjimą. Šios naujos dainos bus naudojamos sukurti ypatingą atmosferą atsipalaidavimo momentais stovykloje.

VIETA

Stovykla.

TRUKMĖ

Dvi ar tris valandas kada stovykla prasideda ir stovyklos eigoje meldimosi laikotarpiais.

DALYVIAI

Skiltis dirbanti Draugovėse.

VEIKLOS TIKSLAI

- 1) Išreikšti mūsų tikėjimą džiaugsmingai su muzika ir daina.
- 2) Skatinti muzikinį ir artistinį kūrybingumą.
- 3) Sukurti skirtingą asmeninį ir artimą būdą bendrautisu dievu.

VEIKLA PADEDA PASIEKTI ŠIUOS MOKOMUOSIUS TIKSLUS

11-13 m.

- 1) Aš neskubu, kad galvočiau su savo Skiltimi, kai mes tęsiame išvykas ar stovyklas.
- 2) Aš klausau kitų ir mokausi iš jų.
- 3) aš mėgstu melstis ir stengiuosi daryti tai kiekvieną dieną.
- 4) Aš visada bandau surasti priežastis dalykuose, kuriuos aš darau, kad paprašyčiau Dievo dalykų ir padėkočiau Jam.
- 5) Aš dažnai meldžiuosi su savo Skiltimi.

13-15

- 1) Aš ruošu ir vykdu tam tikrą veiklą, kuri padeda mums atrasti Dievą gamtoje.
- 2) Aš bandau įsitikinti, kad mano Skiltyje mes klausomės ir mokomės vienas iš kito.
- 3) Aš suprantu, kad malda yra būdas kalbėtis su dievu.

- 4) Aš meldžiuosi Dievui, giriu jį ir dėkoju, siūlau jam dalykus, ir prašau jo padėti man su dalykais, kurie man nutinka.
- 5) Aš organizuoju ir dalinuosi maldos momentais su savo Skiltimi ir savo šeima.

PRIEMONĖS

Popierius ir pieštukas. Jeigu įmanoma, kokie nors muzikos instrumentai.

Original idea-Originali mintis: REME team komanda. Kosta Rika.

VEIKLOS APRAŠYMAS

Stovykloje

Kada stovykla įkuriama, kaip vienas iš pirmųjų veiksmy yra tai, kad vadovai aiškina, kad taip kaip Dievas kalbėjo su vyrais ir moterimis per Šventąjį Raštą, žmonės taip pat siekė kalbėti su Dievu per giesmes. Skautai yra pakviečiami dar kartą patirti šią patirtį, įterpdami muziką į savo skilties maldas.

Po šio paaiškinimo, kiekviena Skiltis renkasi, kad pakalbėtų su jų individualius santykius su Dievu. Tai bus ypatingas momentas pasidalinti savo patirtimi, jausmais ir klausimais apie savo tikėjimą ir lūkesčius dėl stovyklos kurioje jie prasideda.

Kada jie turėjo truputį laiko šiam pasikalbėjimui, jie nuspręs už ką jie norėtų padėkoti Dievui, ar paklausti jo apie dalykus, kuriuos jie kalbėjo tarpusavyje. Tuomet jie parašys maldą, kuri atspindės tai, ką jie aptarinėjo.

Tuomet kai malda yra parašyta, sekanti užduotis yra pasirinkti populiarios dainos melodiją, pakeisti žodžius maldos žodžiais, kuriuos jie parašė. Jokių apribojimų neturi būti jaunimo kūrybiškumui renkantis melodiją maldoms. Svarbu, kad tai būtų paprastos melodijos, kurias būtų lengva atsimiti ir interpretuoti. Tekstas turbūt bus pritaikytas nedaug, kad atitiktų melodiją, kad būtų lengviau ją dainuoti. Kuomet visi yra patenkinti rezultatais, padėkos daina yra paruošta.

Skautai taip pat gali sukurti savo melodiją maldai, priklausomai nuo jų kūrybiškumo, ypač jei kuris iš jų yra įgudęs muzikoje. Tai prisidės prie veiklos ir padarys ją labiau stimuliuojančią.

Lydėdami Skiltis šioje stadijoje ir stebėdami kaip jie elgiasi ir reaguoja, Vadovai įgis naudingos informacijos įvertinant veiklą ir aptariant su jais jaunų žmonių asmeninį vystymąsi. Kai kurie pagrindiniai aspektai yra jų domėjimasis veikla, jų gebėjimas išsakyti labai asmenines mintis, noras išklausti kitus ir vizija Dievo,

kuris yra matomas jų maldų turinyje.

Po to, kiekviena Skiltis pasirenka laiką maldai, kad pasidalintų savo daina su likusia Draugovės dalimi. Priklausomai nuo dainos turinio, tai gali būtinai gali būti rytinio ar vakarinio meldimosi metu arba pavyzdžiui pagerbiant. Vadovai yra informuoti apie parinktą laiką ir jeigu kita Skiltis pasirinko tą patį laiką, šalys susitaria kaip patenkinti abiejų poreikius.

Maldos laikas

Atėjus laikui, kiekviena Skiltis padaro savo dainos kopijas ir išdalina kitiems dalyviams ir pasiruošia pamokyti juos šios dainos ir pravesti maldos užsiėmimą.

Tai taip pat bus gera galimybė Draugovės Komandai gauti informaciją apie jaunų žmonių gebėjimą vykdyti medituojančią veiklą ir pamatyti, kiek laiko ir rūpesčių kainavo šis pasiruošimas.

Žinoma, visos šios dainos taps Skilties dainos kolekcijos dalimi. Jos taip pat gali būti įrašytos į dainos knygą, esančią Skautų Draugovėje ir bus dainuojama religinėse šventėse, surengtose Grupėje.

Kaip visada, reikės laiko, kad įvertinti ir pareikšti nuomonę apie veiklą. Jaunų žmonių elgesys ir tai, ką jie turi pasakyti apie jų dalyvavimą, padės Vadovams daugiau sužinoti apie jaunų žmonių poreikius, interesus ir pasiekimus bei pasirūpinti įdiegti tai kas gerintų Draugovės veiklos programą.

ŽVAIGŽDŽIŲ ŠNABŽDESYS

VEIKLOS APŽVALGA

Mirksėk, mirksėk mažoji žvaigždele,
Kaip įdomu, kokia tu esi.
Viršuje virš pasaulio taip aukštai,
Kaip briliantas danguje.
Tada keliautojas tamsoje
Padėkoja tavo mažytei kibirkštei;
Jis negalėtų pamatyti, koku keliu jam eiti,
Jeigu tu taip nemirskėtum.

Gulėdama ant nugaros, stebėdama dangų vieną žvaigždėtą naktį stovykloje, kiekviena Skiltis tyliai žiūri į žvaigždes ir žvaigždynus, stebėdamasi visatos didybe. Po kelių minučių jaunimui pateikiama informacijos apie tai, ką jie mato ir kaip žvaigždės gali padėti mums rasti kelią naktį. Žiūrėdamas į dangaus skliautą vėl, kiekvienas Skautas stebėsis Kūrėjo kūrybingumo ir paslaptiškumo. Vėliau, kiekvienas gali išsakyti savo mintis apie tai sėdint aplink stovyklos laužą.

VIETA

Lauke, stovykloje nakties metu.

TRUKMĖ

Dvi ar tris valandas.

DALYVIAI

Skiltis dirbanti Draugovėse.

VEIKLOS TIKSLAI

- 1) Sužadinti susidomėjimą ir susižavėjimą visatos stebuklingumu ir didybe.
- 2) Identifikuoti daug žvaigždžių ir žvaigždynų.
- 3) Sužinoti, kaip šie žvaigždynais galima pasinaudoti navigacijai naktį.
- 4) Pripažinti Dievo buvimą didingume ir Sukūrimo tobulume.

VEIKLA PADEDA PASIEKTI ŠIUOS MOKOMUOSIUS TIKSLUS

11-13 m.

- 1) Aš neskubu, kad pagalvočiau su savo Skiltimi, kada mes vykstame į iškylas ar žygius.
- 2) Aš klausau kitų ir mokausi iš jų.

13-15 m.

- 1) Aš ruošu ir vykduo dalį veiklos, kuri padeda mums atrasti Dievą gamtoje.
- 2) Aš stengiuosi įsitikinti, kad mano Skiltyje mes klausome vieni kitų ir mokomės vieni iš kitų.

PRIEMONĖS

Šilti drabužiai ir mažiausiai, viena kopija informacijos, kuri yra parašyta techniniuose prieduose susietuose su šia veikla: Visatos atradimas ir Žvaigždės ir žvaigždynai.

Original idea–Originali mintis: Gabriel Ciappesoni, REME komanda, Urugvajus.

VEIKLOS APRAŠYMAS

Prieš pradėdant veiklą

Gerokai iš anksto, būtų idealu, jeigu tuo metu, kai stovykla yra ruošiama, Skautų taryba baigia aptarti veiklos detales. Skilties vadovas ir jo pavaduotojas koordinuos Skilties darbą, taigi yra svarbu, kad jie išstudijuotų techninius priedus ir paruoštų aprūpinti Skautus informacija veiklos metu. Nors Skiltys žinos apie veiklą (kadangi jie pasirinko ją planuodami programos ciklą) Skilties vadovas ir jo pavaduotojas neturi kalbėtis su jais apie detales anksčiau nei jos bus atliktos.

Jeigu yra būtina, Skautų taryba gali atlikti naktinę išvyką savarankiškai, kad pasiruošti veiklai.

Stovykloje, veiklos nakis

Po vakarienės kiekviena Skiltis susiranda gero matomumo ir kuo mažiau apšviestą vietą iš kurios būtų galima ramiai stebėti dangų. Lydint Suaugusiam vadovui ir bandant sukurti ramaus susimąstymo atmosferą (kuri turi būti visos veiklos metu), Skiltininkas ar jo pavaduotojas paprašo visų atsigulti ant nugarų ir stebėti dangų tyliai ir ramiai 10-15 minučių, atkreipiant dėmesį į žvaigždes ir jų išsidėstymą danguje ir bandant suprasti jų formas bei santykius tarp jų.

Kada pasibaigia stebėjimo laikas Skiltininkas ir jo pavaduotojas papasakoja apie patrauklią informaciją išdėstytame techniniame priede “Visatos atradimas”, pradėdami pokalbį Skiltyje. Suaugęs vadovas gali papildyti informaciją, gautą iš Skiltininkų.

Po diskusijos apie visatos bendruosius duomenis, Skiltininkas ar jo pavaduotojas tęsia pokalbį apie informaciją techniniame priede “Žvaigždės ir žvaigždynai”, kuriame aprašoma kaip surasti reikiamą kelią naudojantis žvaigždynais. Naudodamiesi šia

informacija Skautai bando nustatyti žvaigždynų vietą, pagal kuriuos galėtų surasti ženklus kompasė. Tada kiekvienas valandėlę laisvai kalbėtis apie informaciją, kurią jie gavo ir išbandyti savo orientacinius sugebėjimus. Žinoma, ne visus atsakymus į savo klausimus jie suras ten, tačiau, be abejoj, tai paskatins daugumą iš jų domėtis daugiau šiais dalykais.

Po šios stadijos-pagrindinės informacijos apie dangų ir navigaciją pagal žvaigždes-Skiltininkas ar jo pavaduotojas pakviečia jo ar jos kompanionus atsigulti ir pažvelgti į dangų vėl, tiktai dabar pabandyti “išgirsti” ir “perskaityti” ką žvaigždės pasakoja mums. Daiktai ne visada priskiriami Kūrėjui, kad tarnautų kažkokiems praktiniams tikslams, bet greičiau, kad liudytų Kūrėją.

Kuomet praeina kelios minutės šios antros stebėjimo fazės, jaunimas pasidalina savo mintimis tarpusavyje. Suaugęs vadovas kartu su Skiltimi gali taip pat dalyvauti šioje diskusijoje, “vairuodamas” pokalbį į nepaprastą Kūrimo reikšmę, pabrėždamas, kad visatos harmonija kaip tokia, gali būti sunkiai paaiškinama, kad nėra suvokiama, kad galbūt tai pasireiškė dėl atsitiktinumo, taigi matyt, kad čia reikėjo Kūrėjo rankos pagalbos.

Nors šie veiklos tikslai atitinka dvasinio išsivystymo lygį, aiškiai panaudoti metodai, naudojant techninį mokymosi procesą, kuris prisideda prie mokomųjų tikslų kitose srityse. Dėl šios priežasties, draugovės Komanda turi įsitikinti, kad tai nėra vien tik ribotas išmokimas, kaip orientuotis pagal žvaigždes, bet ir paskatina dvasinių apmąstymų vystymąsi.

Kada svarstymų laikas pasibaigia, Skiltys grįžta į stovyklą. Išlaikydami tokią pačią jaukią aplinką, jie susėda aplink stovyklos laužą su karšto gėrimo puodeliais ir kalbasi tarpusavyje. Veikla baigiama ištraukų iš Švento Rašto skaitymu, kurios susiję su Kūrimu ir jame pasireiškiančiu Dievu.

Veiklos metu Vadovai turi galimybę stebėti jaunų žmonių elgesį, atsižvelgiant į tokius aspektus, kaip jų gebėjimas noru sužinoti ir žavėtis visatos paslaptinumumu, kaip jie sieja Dievo, Kūrėjo egzistavimą su tuo ką jie matė, jų mintys apie save ir jų vietą visatoje, jų bendrą požiūrį į veiklą ir pasiruošimą klausytis kitų.

Sekančią dieną arba stovyklos pabaigoje, kiekviena Skiltis turi aptarti ir įvertinti veiklą, bet kokie pakeitimai kuriuos norima padaryti, veikla kuri gali tai papildyti, ypatingai poveikis, kurį patyrė kiekvienas iš jų.

ATRANDANT VISATĄ TECHNINIS PRIEDAS

Mokslas tapo toks sudėtingas ir specializuotas, kad dauguma žmonių nebegali suprasti mokslinių žinių be specifinio išsilavinimo ir brangios bei sudėtingos įrangos.

Tačiau tai netaikoma astronomijos atveju. Bet kas gali pasimokyti ir mėgautis palyginti bendru reiškiniu, paprasčiausiai žiūrėdamas į dangų plika akimi bei reikės tiktai susikaupimo ir kantrybės. Iš tikrųjų, kai kurie mėgėjai atliko didelius stebėjimus ir atradimus astronomijoje, paprasčiausiai išmokę "stebėti". Žinoma, jūs turite susipažinti su pagrindinėmis astronomijos sąvokomis, bet jas lengva rasti ir kai kurias iš jų, jūs rasite šiame Techniniame Priede.

Aiškia naktį jūs galite pamatyti kelis tūkstančius žvaigždžių ir gali atrodyti, jog neįmanoma nustatyti jų buvimo vietos jokio laipsnio tikslumu. Tačiau po kelių naktų, bet kuris gali pastebėti, kad dauguma jų yra tose pačiose vietose bei sužinoti, kur pagrindinės iš jų yra. Žvaigždžių judėjimai yra per lėti, kad žmogus pastebėtų juos per savo trumpą gyvenimo tėkmę. Žvaigždynai, kuriuos mes matome dabar, yra tokie patys kuriais žavėjosi Piramidžių statytojai ir Senovės graikai. Astronomas mėgėjas gali sužinoti ne tik apie žvaigždes, bet taip pat ir apie kitus žavėjus objektus, susijusius su žvaigždėmis: žvaigždžių sistemas, dvigubas žvaigždes, meteoritus ir kometas; Pietų pusrutulyje galima net atskirti dvi galaktikas, kurios yra už mūsų: Magallanic Clouds.

Netgi be specializuotos įrangos, binokliai labai pagerina naktinio dangaus vaizdo apžiūros kokybę, padeda aiškiau atskirti spalvas kai kurių žvaigždinių kūnų ir tiksliau atrinkti blankesnes žvaigždes.

Pagrindinės sąvokos

Metai: Laikas, per kurį Žemė pilnai apsisuka apie Saulę vieną kartą (padaro vieną orbitą). Praktiniais tikslais, manoma, kad tai užtrunka 365 dienas.

Šviesmetis: Atstumas, kurį šviesa nukeliauja per metus, ekvivalentiška 9,460,700,000,000 km.

Asteroidai: Mažesnės planetos, iš kurių dauguma juda aplink Saulę, tarp Marso ir Jupiterio orbitų.

Kometa: Saulės sistemos elementas, kuris įprastai juda labai ekscentriška-neįprasta orbita. Jis susideda iš palyginti mažų dalelių (daugiausia ledo fragmentų)

ir labai lengvų dujų. Tvirčiausia kometos dalis yra branduolys, kuris gali būti kelių kilometrų skersmens. Kometos uodega yra visą laiką nutolusi nuo saulės pusės dėl saulės vėjo. Kai kurios kometos turi trumpus gyvavimo periodus, bet jos nėra labai ryškios. Vienintelė ryški žvaigždė, kurios gyvavimo periodas yra mažiau nei šimtmetis yra Halley (Halio) kometa. Ryškios kometos turi tokius ilgus periodus, kad jie negali būti apskaičiuoti.

Žvaigždynai: Žvaigždžių grupės, kurios pavadintos vardais tikro ar mitologinio asmens ar gyvulio ar negyvo objekto, todėl, kad išivaizduojamos linijos danguje suformuoja formas, kurios primena tam tikras figūras. Tačiau žvaigždės, kurios formuoja žvaigždyną, nėra ištiktytųjų sujungtos viena su kita. Kiekviena jų, paprastai, yra labai toli viena nuo kitos ir nuo Žemės ir jos atrodo esančios vienoje erdvės kryptyje dėl sukeliama perspektyvos efekto. Tarptautinė Astronautų Sąjunga pripažįsta 88 skirtingus žvaigždynus.

Diena: Kalbant paprastai, tai yra laikas per kurį Žemė vieną kartą pilnai apsisuka apie savo ašį.

Užtemimas: Yra dvi užtemimo rūšys: Soliarinis užtemimas (Saulės užtemimas) ir lunarinis užtemimas (Mėnulio užtemimas).

1) Saulės užtemimas vyksta, kai Mėnulis praeina Saulės priekyje-prieš Saulę. Du kūnai atrodo esantys vienodo dydžio. Kai jie tiksliai užstoja vienas kitą, Mėnulis trumpam užstoja saulės diską, visiškai arba dalinai.

2) Mėnulio užtemimas vyksta, kai Mėnulis praeina Žemės šešėlyje. Užtemimas taip pat gali būti visiškai arba dalinis. Apskritai, Mėnulis visiškai nedingsta, kadangi kažkoks silpnas šviesos spindesys prasiskverbia dėl projektuojančios atmosferos, kuri yra aplink Žemę.

Ekliptinis: Žemės orbitos projekcija ant dangaus sferos. Jis taip pat gali būti apibrėžtas kaip metinis kelias, kurį Saulė seka danguje. Jis praeina pro Zodiako žvaigždynus.

Dangaus pusiaujas: tai yra Žemės pusiaujo projekcija ant dangaus sferos. Dalina dangų į du lygius pusrutulius.

Dangaus sfera: Išivaizduojama sfera supanti Žemę ir koncentriška su jos paviršiumi. Dangaus poliai guli ant Žemės Šiaurės poliaus-Pietų poliaus ašies ir, panašiai, dangaus pusiaujo padėtis yra apibrėžta Žemės pusiaujo.

Žvaigždė: dangaus kūnas sudarytas iš medžiagos, kuri yra dujiniame pavidale aukštoje temperatūroje. Ji gamina šviesą dėl branduolinės sintezės jos centre. Saulė

yra tipiška žvaigždė.

Galaktika: Žvaigždžių sistema. Keli tūkstančiai milijonų galaktikų egzistuoja fotografinio stebėjimo akiratyje, kuris yra šiuo metu naudojamas. Galaktikų yra daug rūšių, kurios skiriasi savo dydžiu ir spindesiu. Mūsų Saulės galaktiką, kuri nėra ypatingai didelė, sudaro maždaug 100 000 milijonų žvaigždžių

Meteoritas: Grupė dažniausiai šviesa pagrįstų reiškių, kurie atsiranda, kada meteoritas įeina į Žemės atmosferą, apie 80 kilometrų per sekundę greičiu. Meteoritas įkaista dėl trinties su atmosfera ir susinaikina, kaip dažnai vadinama, šaunančia žvaigžde.

Orbita: Kelias, kurį normaliai nueina natūralus ar dirbtinis kūnas,

Planeta: Nešvytintis kūnas, kuris skrieja aplink žvaigždę. Yra devynios žinomos planetos mūsų, Saulės sistemoje, iš kurių septynios turi savo palydovus.

Palydovas: Šalutinis kūnas, kuris skrieja aplink planetą. Mėnulis yra ganėtinai didelis, kad būtų laikomas Žemės palydovu ir kai kurie astronomai labiau mėgsta vadinti Žemės-Mėnulio sistemą kaip dvigubos planetos.

Saulės sistema: Sistema, suformuota Saulės, planetos, kurios skrieja apie ją, palydovai, kurie skrieja apie planetas ir kometas, asteroidai, meteoritai, dulkės ir tarpplanetinės dujos, kurios aplink juos egzistuoja.

Paukščių takas: Švytinti grupė, kuri išsidėsčiusi nakties danguje. Ji sukelia perspektyvinis efektas, kadangi mes matome galaktikos lygumą, mes matome daug žvaigždžių, sugrupuotų beveik pačia kryptimi. Išsireiškimas "Paukščių takas" yra dažnai naudojamas, kad sietųsi su mūsų galaktika, bet astronomai labiau mėgsta jį vadinti, paprasčiausiai-Galaktika. Paukščių takas gali būti matomas iš Žemės.

Nuostabūs faktai

Šie nuostabūs faktai skirti mums, kad padėtų sugriebti tik tai, kokia didžiulė yra mūsų visata ir kokią smulkia vietą mūsų saulės sistema užima joje.

- Senovės graikai "paukščių taką" vadino "Tiltu į praeitį". Jie buvo teisūs, kadangi šviesa nukeliauja labai ilgą kelią, kad pasiektų mus nuo nutolusių galaktikų ir žvaigždžių. Kai mes tyrinėjame erdvę, mes žvalgomės laiku atgal, kadangi mes matome, kokie objektai buvo praeityje. Tai reiškia, kad viskas, ką mes matome danguje priklauso praeičiai.

- Žvaigždė Aldebaran, kuri yra Tauro žvaigždynė yra nutolusi 68 šviesmečius nuo Žemės. Tai reiškia, kad asmuo, kuriam šiandien yra 68 metai, šiandien gali šią

žvaigždę pamatyti tokią, kokia ji buvo tą dieną, kada jis gimė.

- Rigel yra Orion'o žvaigždynė ir yra nutolusi 900 šviesmečių nuo Žemės, tai reiškia, kad mes matome Rigel šiandieną tokią, kokia ji buvo vienuoliktame šimtmetyje, kada Williams the Conqueror (Viljamas Užkariautojas) užgrobė Angliją.

- Mūsų Saulė yra palyginus nedidelė žvaigždė. Yra žvaigždė, vadinama Epsilon The Chioteer (Vežėjo) žvaigždynė, kuri yra du tūkstančius kartų didesnė negu Saulė. Jeigu mes ją patalpintume vietoje Saulės, ji apimtų Merkurijaus, Veneros, Žemės, Marso ir beveik Saturno orbitas.

- Žvaigždė gali egzistuoti šimtus milijonų metų. Kada žvaigždė miršta, ji sukelia tokio dydžio sprogamą, kad atsiranda tai, kas yra vadinama juodąja skylė. Juodoji skylė prarija viską savo kelyje ir niekas negali išvengti jos, netgi šviesa. Vadovaujantis (Einstein) Einšteinu, juodų skylių egzistavimas reiškia, kad baltosios skylės turėtų egzistuoti taip pat. Ten jungtųsi nemažiau kaip viena visata su kita.

- Mūsų Saulės sistema yra tik mikroskopinis segtuko įdūrimas mūsų Galaktikoje, kurią mes galime pamatyti su optine įranga. Įsivaizduokime koks Žemės dydis palyginus su Galaktikos dydžiu. Neįmanoma nustatyti galaktikų skaičiaus mūsų visatoje. Einšteinas tikina mus, kad yra ir kitos visatos.

- Nors mus mokė, kad saulė nejuda, ji išstiktųjų juda aplink galaktikos centrą. Bet pilnai ji apsisuka (pilna orbita) per 225 milijonus metų...leidžia tik mums manyti, kad tai fiksuota.

- Saulė yra nutolusi 150 milijonų metų nuo Žemės. Tai ekvivalentiška 3,770 kartų aplink Žemę. Jeigu mes galėtumėm atlikti šią kelionę automobiliu, tai truktų apytikriai 170 metų

- Po Saulės, artimiausia žvaigždė esanti arčiausia Žemės yra Proxima Centauri žvaigždė, esanti Centauri (Kentauro) žvaigždynė. Jo šviesa užtrunka 4,25 metų kol pasiekia mus. Erdvėlaiviu Voyager (Keliautojas), kuris yra žmogaus sukurtam, greičiausiai technologiniam išradimui, užimtų 40 000 metų nuvykti ten.

- Žvaigždės paviršius gali pasiekti aukštesnę nei 35 000 Celsijaus laipsnių temperatūrą. Mūsų Saulė siekia tik 6 000 laipsnių Celsijaus temperatūrą.

Daugiau apie šiuos įdomius dalykus jūs galite sužinoti iš žodynų, enciklopedijų ir astronomijos vadovėlių.

Šaltinis: Alejandro Bascunan L., Planetarium of the University of Santiago de Chile- Universiteto planetariumas.

ŽVAIGŽDĖS IR ŽVAIGŽDYNAI TECHNINIS PRIEDAS

Pradedant Antikos laikotarpiu, žmonės visada stebėjosi, jautė pagarbą ir smalsavo dėl dangaus esančio virš jų. Atrodė kad saulė dienos metu ir mėnulis bei žvaigždės nakties metu buvo nesuvokiama ir meta iššūkį. Tačiau po primityvaus žmogaus ankstyvų baimių, geriausi protai pradėjo atrasti dėsnius, kurie valdė mūsų visatą. Tai neužėmė daug laiko, kad pakartotiniaus įrodymais būtų nustatyti neginčijami faktai, tokie kaip: dažnas kometų pasirodymas, saulės matomas judėjimas ir tam tikrų žvaigždžių vietos pastovumas naktis po nakties.

Kad sugebėtų atsiminti žvaigždes, žmonės sugrupavo jas ir pažymėjo įsivaizduojamas linijas tarp jų, kad suformuluotų gyvulius, objektus, žmones ar mitologines būtybes. Šios grupuotės yra žinomos kaip žvaigždynai ir žvaigždės juose, ištiktųjų, nėra susietos viena su kita, ne kitaip kaip tik įsivaizduojamomis formomis, kuriomis jas pavadino žmogus. Iš tikrųjų, ne visos kultūros tai vadino vienodai, pavyzdžiui, žvaigždynas, Vakaruose (Šiauriniame pusrutulyje) žinomas kaip Didieji Grįžulo ratai, Plūgas ar Didysis samtis Kinijoje yra vadinamas Vežimo žvaigždynu ir žvaigždžių grupės vadinamos Septyni maži ožiai, kiti Septynios seserys.

Kada mes žvelgiame į dangų aiškia naktį, mes galime pamatyti dviejų rūšių žvaigždes: vienos, kurios nuolat būna toje pačioje vietoje ir kitos, kurios juda. Nejudančios formuoja žvaigždynus, judančios yra iš tikrųjų planetos, kurios priklauso mūsų saulės sistemai ir žiba, kadangi atspindi saulės šviesą.

Kaip mėnulio, planetų judėjimas danguje įsivaizduojamu keliu, vadinamas ekliptiniu, kuris yra linija, kuria saulė tęsia savo kasmetinę kelionę per žvaigždynus ir kuris veda maždaug į rytus-Vakarų. Abiejuose šios linijos pusėse, apimdamas apytiksliai 18-20 laipsnių arkos skliauto, vairuoja Zodiaką. Šioje grupėje aplink dangų išsidėstę žvaigždynai: avinas, tauras, Dvyniai, Vėžys, Liūtas, Mergelė, Svarstyklės, Skorpionas, Šaulys, Ožiaragis, Vandenis ir Žuvis. Tarp Skorpiono ir Šaulio jūs galite pamatyti dalį žvaigždyno, pavadinto Ophiuchus.

Zodiako žvaigždynų padėtis yra nepaprastai svarbi, kada žiūrima į dangų nuo Žemės abiejuose pusrutuliuose, kadangi juos lengva atpažinti ir jie gali tarnauti kaip pagrindas kitų žvaigždynų radimui bei atpažįstant kitas žvaigždes. Žinoma, jūs turite atsiminti, kad dangus nėra toks pats ištisus metus, kadangi matomo dangaus kupolo sukimasis sukuria reikšmingus skirtumus.

Yra 88 pripažinti žvaigždynai. Techniniame Priede aprašoma žvaigždynai, kurie yra žinomiausi ir juos lengva surasti abiejuose pusrutuliuose ir vasarą ir žiemą.

Pirmas dalykas, kurį mes turime suprasti yra tas, kad žmonės, kurie gyvena Pietų pusrutulyje mato skirtingą naktinį dangų, negu tie, kurie gyvena Europoje ar Šiaurės Amerikoje, taip pat kaip tie žmonės, kurie gyvena Šiauriniame pusrutulyje, mato skirtingą dangų negu tie, kurie gyvena Pietų Amerikoje, Afrikoje ar Okeanijoje. Tai yra todėl, kad žvaigždėtas kupolas, kurį mes matome naktį, tęsia aplink Žemės rutulį padaryti užbaigtą sferą.. kaip mes matėme, ši sfera sukasi nuo Rytų į Vakarus, kartu su visomis žvaigždėmis.

Kai kurios žemės rutulio ypatybės gali būti išplėstos į šią dangaus sferą. Žemės sukimosi ašies pratęsimas tęsiasi į naktinį dangų, į Dangaus Šiaurės ašigalį ir Dangaus Pietų ašigalį. Žemės pusiaujo linijų ištesimas žymi dangaus pusiaują ir lygiagretės ir meridianai taip pat turi savo ekvivalentą danguje.

Dėl šios priežasties, kai kurie iš žvaigždynų, esantys prie dangaus Šiaurės ašigalio yra per tolimi žemiau horizonto, matomo nuo Pietų pusrutulio, kad jie kada nors ten būtų matomi. Panašiai ir žmonės Šiauriniame pusrutulyje negali pamatyti žvaigždžių, esančių šalia dangaus Pietų ašigalio.

Žvaigždės ir žvaigždynai

Prieš pradedant, mes turime prisiminti, kad žvaigždynai buvo pavadinti civilizacijos, gyvenusios šiauriniame pusrutulyje, todėl figūros, kurias mes galime matyti iš pietų pusrutulio, atrodo aukštyn kojomis.

Vienas iš lengviausiai atpažįstamų žvaigždynų Pietų pusrutulio vasaros danguje arba Šiaurės pusrutulio žiemos danguje yra Orionas. Jo pagrindinės žvaigždės formuoja netaisyklingą stačiakampį. Kur įstrižainė kertasi, ten yra vadinama Oriono juosta. Žmonės Viduriniuose Rytuose šioje žvaigždžių grupėje mato medžiotojo figūrą. Dešinių petį suformuoja Betegeuse, milžiniška raudona žvaigždė. Dešinė pusė yra bellatrix žvaigždė. Žvaigždė Rigel yra jo dešinioje kojoje. Nuo centrinės Orion'o juostos žvaigždės eina miglotas lopas, žymintis jo kalaviją, "kabanti" žemyn į Šiaurės pusrutuliu ir į viršų Pietų pusrutuliu. Tai yra Orion'o Ūkas, masė dujų, iš kurių žvaigždžių grupė gimė. Jis yra aiškiai matomas su binokliais Beveikliesdamas orion'o Juostą Šiaurinėje pusėje yra Dangaus pusiaujas.

Į Orion'o Šiaurės-rytus yra Taurus (Bulias, Tauro) žvaigždynas spindinčia raudona akimi, suformuota Aldebaran žvaigždės. Ant jo nugaros yra labai gerai žinomas kamuolinis debesis, kuris matomas plika akimi, panašus į the Bear (Didžiuosius grįžulo ratus). Tai yra Pleiades arba Seven Sisters (Septynios seserys).

Taip pat netoli Orion'o yra žvaigždynas Canis Major (Didysis šuo). Didysis šuo

yra lengvai atpažįstamas, kadangi jo sudėtyje yra ryškiausia žvaigždė, kurią mes galime matyti iš Žemės: Syrius (Sirijus), didžiulė mėlynai balta žvaigždė, žyminti šuns snukį.

Canopus, kreminiai balta žvaigždė supermilžinas, yra antra ryškiausia žvaigždė danguje. Ji yra į pietus nuo Sirijaus, žvaigždynė vadinamame Carina (The Keel).

Scorpius yra žvaigždynas, kuris žymi rudens atvykimą į Pietų pusrutulį ir jis matomas danguje visos žiemą. Šiauriniame pusrutulyje Scorpius atkeliauja kartu su pavasariu ir yra matomas visą vasarą, bet tikrai 40 laipsnių platumoje, žemiau į Šiaurę. Jis yra vienintelis žvaigždynas, kuris ištiktųjų primena gyvūną, kuriuo jis vadinamas ir jį labai lengva atskirti nuo kitų. Skorpiono krūtinėje šviečia didelė rausvai oranžinė žvaigždė pavadinta Antanes, nepaprastai didelė žvaigždė, ji yra kelis šimtus kartų didesnė už mūsų Saulę.

Šešios iš pačių ryškiausių žvaigždžių Šiauriniame pusrutulyje formuoja Žiemos Šešiakampį, kuris padeda mums atpažinti šias pagrindines žvaigždes: Sirius, Rigel, Aldebaran, Capella, Pollux ir Procyon.

Vasaros metu jūs galite pamatyti tris labai ryškias žvaigždes, kurias formuoja Šiaurinį Trikampį ar Vasaros Trikampį. Šios žvaigždės yra Vega, priklausanti Lyra (the Lyra) žvaigždynui; Deneb priklausanti Cygnus (The Swan-Gulbė) ir Atair priklausanti Aquila (The Eagle-Erelis).

Žiūrėdami į Pietų horizontą mes pamatome Pietų Kryžių, gerai žinomą circumpolar žvaigždyną.

Pietinis Kryžius, išsidėstęs didžiuliam Centaurus (Kentaurą) žvaigždynė. Didžiausia ir šviesiausia Kentaurą žvaigždė yra Alfa Centauri (Kentaurą Alfa), kuri ištiktųjų yra dviguba žvaigždė, susidedanti iš dviejų geltonų žvaigždžių panašių į Saulę. Trečioji blanki lydinti žvaigždė vadinama Proxima Centauri (Kentaurą Artimiausia), kadangi ji yra po Saulės, arčiausiai nutolusi nuo Žemės.

Orientavimasis pagal žvaigždes

Žinoti šį dalyką yra ne tik įdomu, bet ir verta. Dangaus studijavimas gali būti pritaikomas praktiškai:

- Taškų radimui kompasė ar kardinalių taškų radimas iš jūsų stebėjimo vietos.
- Detaliai laiko supratimui ir kiek praėję laiko.
- Duotos vietos platumos ir ilgumos nustatymui.

Šiame priede mes skirsime dėmesį pirmam iš šių punktų-orientacijai naktį pagal

žvaigždes.

Visų pirma, jums prireiks informacijos, kuri buvo išdėstyta aukščiau ir išstudijuoti pagrindines sąvokas, apibūdintas techniniame priede "Visatos atradimas".

Keli patarimai žiūrėti į dangų naktį

- Patikrinkite, kokios prognozuojamos oro sąlygos jūsų stebėjimo laikui (stebėkite pranešimus apie orą), įsitikinti, kad dangus bus švarus ir aiškus.
- Idealus laikas stebėti dangų plika akimi yra per Mėnulio Jaunatį, kadangi tuomet naktis būna tamsiausia ir todėl, labiausiai žvaigždėta. Venkite pilnatis, ji per daug apšviečia dangų, apšviečia žvaigždes ir dauguma jų neįmanoma pamatyti.
- Sužinokite vietotos, iš kurios stebėsite dangų, platumą.
- Nustatykite taškų vietas kompasė dienos metu, kad nustatyti taškus, kuriais vadovausitės naktį.
- Pasitraukite kiek įmanoma toliau nuo bet kokio šviesos šaltinio sklindančio iš Žemės (pavyzdžiui gatvės apšvietimas, šviesa iš kaimyno namo, stovyklos laužas ir panašiai).

Pietų pusrutulio dangaus žemėlapis

Šiaurės pusrutulio dangaus žemėlapis

Pastaba: Jūs galite niekada nepamatyti viso kupolo vienu metu. Sritis, kurą jūs matote skiriasi, priklauso nuo to, kada į ją žiūrite. Jūs galite panaudoti Zodiako žvaigždynus kaip atskaitos taškus. Jie yra išsidėstę Ekliptike (brūkšninė linija). Pavyzdžiui, jeigu Saulė bus Tauro žvaigždynė (Balandis-Gegužė), matomoji sritis bus prieš Taurą, t.y. Skorpiono kryptimi.

Taškų radimas kompasė

Kada jūs surasite vieną tašką kompasė, jūs lengvai rasite likusius tris.

Žmonėms, kurie gyvena Pietų pusrutulyje, lengviau pirmiausia susirasti Pietinį Kryžių, tada Šiaurę, Rytus Vakarus.

Visų pirma, svarbu įsitikinti, kad jūs skiriate šį žvaigždyną ir nepainiojate jo su Neteisingu Kryžiumi. Yra trys būdai kaip aiškiai jį atskirti:

- Tikrasis Kryžius turi papildomą žvaigždę savojoje pusėje, kurios Neteisingas Kryžius neturi.
- Tikrasis Kryžius kojoje turi keturias neryškias, bet gerai matomas

žvaigždes, kurios formuoja Musca (Musè) žvaigždyną.

- Tikrąjį Kryžių jo kelyje seka dvi didelės žvaigždės Alfa ir Beta, esančios Kentaurą žvaigždyne.

Kada jūs surandate Pietinį Kryžių, yra du būdai surasti kardinalius taškus:

- 1) Nustatykite, kur yra ilgiausia kryžiaus ašis ir projektuokite ją dar tris kartus tiek, kiek jos ilgis. Nustatykite Pietų poliaus žvaigždyną. Tada pažymėkite vertikalią liniją žemyn link žemės ir tai ir bus pietų kryptis.
- 2) Tikslus metodas ir kurį linksmiau pabandyti yra:
 - a. Nustatykite Pietų Kryžiaus vietą ir projektuokite tiesią liniją nuo jos ilgesnės ašies. Nustatykite Alfa ir Beta Centauri, pažymėkite tiesią liniją tarp jų ir pažymėkite tašką tiksliai tarp jų.
 - b. Pažymėkite statmenį nuo alfa ir Beta Centauri vidurio ir projektuokite jį ta pačia kryptimi kaip ir tiesi linija nuo Pietinio Kryžiaus.
 - c. Taške, kur susikerta dvi tiesios linijos iš eilės, yra Pietų Poliaus žvaigždynas.
 - d. Iš Pietų Poliaus žvaigždyno, pažymėkite vertikalią liniją žemyn, tiesiai žemyn į Žemę ir surasite Pietus.

Žmonėms, gyvenantiems Šiaurės pusrutulyje, yra labai naudinga surasti Didįjį Lokį (Didžiuosius Grįžulo Ratus) ir Mažąjį Lokį (Mažuosius Grįžulo Ratus), kurio uodega nurodo Šiaurės ašigalį. Iš šio taško, jūs galėsite rasti Pietus, Rytus, Vakarus.

Šiaurės poliaus žvaigždynas ir po to Šiaurė randama taip:

- a. Suraskite Didžiuosius Grįžulo Ratus, kurie yra circumpolar (yra aplink Polių). Šis žvaigždynas gali būti labai aiškiai matomas iš Jungtinės Karalystės ir Niujorko platumų. Jis suformuotas iš septynių žvaigždžių jo formai taip pat būdinga samčio forma (ar indo pienui šildyti). Uodegos kreivė nurodo į žvaigždę, vadinamą Arthur.
- b. Pažymime tiesią liniją tarp Merak ir Dubhe žvaigždžių pakol nepasieksite pirmos matomos žvaigždės.
- c. Tai bus Pole Star (Šiaurės žvaigždė), kuri yra, tarsi, Mažųjų Grįžulo Ratų papildymas. Mažieji Grįžulo Ratai yra sumažinta Didžiųjų Grįžulo Ratų forma. Šiaurinė žvaigždė yra tiksliai Šiaurės poliaus žvaigždyne.
- d. Nuo Šiaurės Poliaus žvaigždyno pažymėkite tiesią liniją vertikaliai žemyn į Žemę ir rasite Šiaurę.

Kada jūs suradote Šiaurę, pasisukite, kad stovėtumėte veidu ta kryptimi: dabar jūsų nugara bus atsukta į Pietus, jūsų dešinys petys-į Rytus ir jūsų kairys petys-į Vakarus.

Kada pirmą kartą darote šiuos skaičiavimus, yra gera idėja surasti kardinalius taškus dieną iš savo stebėjimo vietos. Kurie padėtų surasti Pietinį kryžių arba Didžiuosius Grįžulo Ratus. Vėliau, kai jūs išmoksite surasti juos, jūs galėsite naktį tiksliai judėti nesvarbu kur bebūtumėte, pažįstamoje ar nepažįstamoje vietoje.

Šaltinis: Alejandro Bascunan L., Planetarium of the University Of Santiago, Chile. Santiago Universiteto planetariumas.

LAIKAS STATYTI

VEIKLOS APŽVALGA

Veiklą sudarys plokštės statyba koplyčios viduje, kuri ruošiama stovyklai arba vietai stovykloje, iš kurios bus sakomi pamokslai. Skautai tada pasakys savo nuomonę dėl Draugovės statomos plokštės. Veiklos pabaigoje, plokštė bus palaidota stovyklavietėje paskutinę stovyklavimo naktį.

VEIKLOS TIKSLAI

- 1) Išmokti pasidalinti individualia dvasine patirtimi ir nukreipti ją grupės formoje.
- 2) Ugdyti pagarbą vietoms, kurios yra sukurtos ramiam apmąstymui ir maldai.
- 3) Įvertinti būdą, kuriuo kiti žmonės išreiškia savo dvasingumą ir pripažinti šiuo aspektu mūsų pačių dvasinius reikalus.

VIETA

Stovykloje

TRUKMĖ

Du kartus per dieną stovyklavimo metu.

DALYVIAI

Skiltis, dirbanti draugovėje.

VEIKLA PADEDA PASIEKTI ŠIUOS MOKOMUOSIUS TIKSLUS

11-13 m.

- 1) Aš skiriu tam tikrą laiką pagalvoti su savo Draugove, kuomet mes vykstame į išvykas ar stovyklas.
- 2) Aš mėgstu melstis ir stengiuosi tai daryti kasdien.
- 3) Aš visada bandau surasti priežastis dalykuose, kurių aš prašau Dievo ir dėkoju Jam.
- 4) Aš dažnai meldžiuosi su savo Skiltimi.

13-15 m.

- 1) Aš ruošiu ir atlieku dalį veiklos kuri padeda atrasti Dievą gamtoje.

- 2) Aš bandau įsitikinti, kad mano Skiltyje mes išklausome ir mokomės vieni iš kitų.
- 3) Aš suprantu, kad malda yra būdas kalbėti su Dievu.
- 4) Aš meldžiuosi Dievui, giriu jį, dėkoju jam, siūlau dalykus kuriuos aš atlieku ir prašau jo pagalbos dėl dalykų, kurie vyksta su manim.
- 5) Aš organizuoju ir dalinuosi maldos minutėmis su savo Skiltimi ir savo šeima.

PRIEMONĖS

Tekstai apmąstymui, medžiagos plokštės statybai (priklausys nuo pasirinkto metodo), spalvotos kortelės arba popierius, dažai, rašikliai ir pieštukai, žirklės, klėjai ir taip toliau.

Original idea Originali mintis: Francoise Xavier Favre, France Prancūzija.

VEIKLOS APRAŠYMAS

Pirmas rytas stovykloje

Pirmoji užduotis vykdant šią veiklą, kurią visi dalyviai pasirinko, kada programos ciklas buvo planuojamas, yra surinkti visus Skautų Draugovės narius, jaunus žmones ir suaugusius, kad meldimosi vietoje pastatyti ir itvirtinti plokštę.

Bet kuris iš žemiau aprašytų būdų gali būti panaudotas:

- 1) Padarykite rėmą su keturiais poliais ir gabalą audeklo, palikdami dvi “pėdas” gylio, įleistas į žemę.
- 2) Naudokite lazdą ar bambuką, kad padarytumėte stačiakampį su dviem ilgesniais galais, kuriuos įleisite į žemę. Tada išpjaukite stačiakampį tvirtos kortelės, tokio pat dydžio kaip ir lazdų stačiakampis. Padarykite skylės kas 10 cm. Aplink kortelės kraštus. Perverkite kokią nors virvelę aplink kortelės kraštą ir aplink lazdos rėmą, kad laikytų jį vietoje.
- 3) Padarykite sieną iš dėžių, apklijuotų rudu popieriumi, kad atrodytų kaip plytos.

Kada darbas baigtas, Draugovės komanda bando sukurti ramią susimąstymo atmosferą ir paprašo Skilties pradėti veiklą užrašant Skautų maldą ant plokštės. Tada garsiai ir ramiai ji perskaitoma visos Draugovės.

Palaikydama šią atmosferą kiekviena Skiltis kažkur eina, bet netoli, kur jie galėtų pasikalbėti konfidencialiau apie prasidėjusios dienos lūkesčius. Tuomet jie susumuos šį laukimą vienu sakiniu, trumpu tekstu, prašymu ar kokia kita forma,

kuri galėtų būti užrašyta ant plokštės.

Kiekvienas apmąstymas gali būti kartu su tekstu, kuris išreikštų Draugovės dvasingumą. Tai gali būti nebūtinai šventas tekstas, bet jis turi būti tinkamas netiktai literatūrine konstrukcija ar emocine kompozicija, bet ir dvasine verte.

Kada kiekviena Skiltis baigia savo aptarimą, jie sugrįžta į savo maldos vietą ir paaiškina savo darbą likusiai Draugovės daliai, prieš užrašydami tai ant plokštės.

Kiekvieną dieną kartojama pagal šį planą, tinkamai skaitant, kad padėti Skautams galvoti apie reikalus, kuriuos iškėlė Draugovė ar Vadovų komanda. Rytiniai apmąstymai gali būti nukreipti į būsimos dienos lūkesčius, tuo metu, kai vakare jie galės apgalvoti kaip praėjo diena bei padėkoti praėjusiai dienai. Tai reiškia, kad kiekvieną dieną bus naujų užrašų plokštėje. Tai turi būti paaiškinama, kad kiekvienos dienos pradžia ir pabaiga, padėkos, trumpi tekstai ir t. t. bus parašomi, kaip Skilties naujų apmąstymų rezultatas. Todėl Skautai kviečiami prisidėti prie užrašų ant panelės individualiai ar grupėmis pasimelsti ir pagalvoti apie tai, kas ten parašyta.

Pirmas susirinkimas, kaip ir visi sekantys po jo, pabaigiamas tinkama daina. Tai neprivalo būti religinė giesmė ar himnas, bet kaip ir tekstai, turi auklėti dvasinio artumo atmosfera.

Stovyklos metu komandos Vadovas turi būti budrus dėl dalyvių elgesio. Bet kuri informacija, kurią jie gali surinkti, bus labai naudinga kada vyks veikos vertinimas ir vėliau, pokalbiuose su jaunais žmonėmis apie asmeninį vystymąsi.

Paskutinė naktis stovykloje

Kuomet Draugovė susirenka meldimosi vietoje, jie ramiai nagrinėja užrašus, prisegtus plokštėje.

Vadovų komanda ar vadovas, atsakingas už šią veiklos dalį, pakviečia jaunus žmones pasidalinti su kitais jausmais, ką jie jautė skaitydami tai, kas užrašyta plokštėje.

Toje pat dvasinio bendrumo atmosferoje, Draugovė palaidoja plokštę kaip būdą palikti jų patirties dalį. Šis darbas gali būti atliekamas lydint dainoms.

Veiklos pabaigoje, Draugovė padėkoja už stovyklą bei už joje įgytą patirtį, būdu, kuris tinka jaunimo religingumui.

Kai ir visos veiklos, šiai veiklai reikės kažkiek laiko, kad įvertinti pačią veiklą ir įtaką kurią ji padarė kiekvienam iš dalyvių. Šis pasikalbėjimas gali vykti tada kai plokštė jau yra palaidota arba pirmajame draugovės susitikime po to, kai stovykla pasibaigia.

KITOS MINTYS

MŪSŲ RANKOS

“Mes nelaikome pasaulio sprendimų mūsų rankose. Bet, kada mes susiduriame su pasaulio problemomis, mes turime savo rankas. Kada atvyks istorijos Dievas, Jis pažiūrės į mūsų rankas.”

Iš knygos La Sal de la Sierra, parašytos Mamerto Menapace, Benediktinų vienuolio, tautiečio ir poeto. (Paimta iš Lotynų Amerikos Bažnyčių Tarybos, CLAI).

Mintis yra tame, kad perskaityti šį trumpą tekstą ir paprašyti Skautų pagalvotų apie pranešimą, kurį jis savyje turi. Pradžiai galime pakalbėti apie tai, ką žmonės daro savo rankomis. Mūsų rankos gydo, glamonėja, spaudžia rankas kitiems žmonėms, sodina augalus bei ploja. Jie gali statyti, bendrauti ir dažyti... Bet kartais žmonės taip pat naudoja savo rankas, kad pliaukštelėtų, pastumti, sulaužyti daiktus, šaudyti ir durti...dalyvių galima paprašyti pagalvoti apie vieną teigiamą daiktą ir vieną neigiamą daiktą, kuriuos jie padarė savo rankomis prieš kelias praėjusias valandas. Tačiau to jiems nebūtina papasakoti kitiems.

Palaikant šią savistabos atmosferą, pokalbis pakreipiamas apie žmogaus misiją tęsti Dievo kūrybišką darbą pasaulyje. Vyrų ir moterų kviečiami bendradarbiauti tarnystėje Dievui ir kitiems žmonėms, rūpintis pasauliu, kurį Jis sukūrė ir stengtis padaryti jį geresniu. Yra svarbu įsitikinti, kad ši veiklos dalis yra vaisinga ir praturtinanti, padedanti jaunimui pamatyti save kaip būtiną ir svarbų pasaulyje, kuriame mes gyvename. Jie turi jausti, kad pasauliui nėra tas pats, ką jie daro ir ko jie nedaro.

Po šios įžangos Skautai yra kviečiami pagalvoti apie tai, ką Dievas pamatys jų rankų sukurtoje istorijoje, kada Jis atvyks. Tai nėra kalba apie tai, ką jie padarė iki šiol, bet greičiau apie tai, ką jie nori sukurti nuo dabar ateičiai. Vienas būdas priartėti prie šios stadijos yra galvoti apie tai, ką mes norėtume padaryti mūsų rankomis ir kodėl.

Galiausiai kiekvienas dalyvis padarys kažką, kas jam bus simboliu, primenančiu apie šį momentą-liudijimą apie jų galimybę pakeisti pasaulį. Žinoma, tai turi būti kažkas, ką jie galėtų padaryti savo rankomis ir tai atspindėtų galimybę kurti daiktus, prasidedančius nuo to, ką jis sukūrė. Tai būtų galingas simbolis padaryti objektą naudojant gamtos elementus: daiktas, išdrožtas iš paprasto medinio pagalio arba jų religijos simbolis, papuoštas sėklomis ar dažytais akmenukais. Kiti simboliai gali būti, pavyzdžiui, iškepta duona, pasodintas medis ir taip toliau.

Veikla gali būti baigiama daina arba malda.

VEIKLA PADEDA PASIEKTI ŠIUOS MOKOMUOSIUS TIKSLUS

11-13 m.

- 1) Aš skiriu laiką pagalvoti su savo Skiltimi, kada mes einame į išvykas ar žygius.
- 2) Aš klausau kitų ir mokausi iš jų.
- 3) Aš visada stengiuosi rasti priežastis to ką aš darau, kad paprašyčiau Dievo dalykų ir padėkočiau Jam.
- 4) Aš stengiuosi būti ištikimas savo tikėjimui visame kame ką aš darau.

13-15

- 1) Aš stengiuosi įsitikinti, kad mano Skiltyje mes klausomės ir mokomės vienas iš kito.
- 2) Aš meldžiuosi Dievui, gėriu Jį ir dėkoju, siūlau jam dalykus kuriuos aš darau ir prašau jo pagalbos dėl dalykų, nutinkančių man.

Original idea Originali mintis: REME koordinacijos štabas, remtasi idėja, atsiųsta Juan Jose Arguello, REME komanda, Argentina.

TARNYSTĖ KARTU

Sudėtinga būti su kitais žmonėmis, mokyti jų tikėjimo ir gerbti jų religinius įsitikinimus jeigu mes “neiškisame nosies” iš savo bendruomenės, kad atrastume kitus. Mes galime išmokti gerbti kitus tikai mes ištikintų susiduriame su situacijomis ir žmonėmis, kurie galvoja skirtingai nei mes. Mes gerbiame idėjas, kadangi jos atspindi ką žmonės galvoja ir mes gebame didesnę pagarbą, kuomet mes pažįstame šiuos žmones ir suprantame juos, kada mes gebame pamatyti daiktus jų akimis.

Šioje veikloje Skautų prašoma atlikti tarnystės veiklą kartu su grupe jaunų žmonių (nebūtinai Skautais) iš šventyklos ar bendruomenės, kuri yra skirtingo tikėjimo nei daugelis Draugovės narių. Ši veikla vykdoma trimis etapais:

Žaidimas kartu

Pirmoji veiklos fazė yra kvietimas susipažinti vienas su kitu, “pastatyti tiltus” ir įveikti drovumą, kad “sudažyti ledą”. Po to kai Vadovai susisieki su atitinkamos bendruomenės nariais, Skautų Draugovė aplanko jaunimo grupę jų šventykloje ir popietę žaidžia kartu, pažindami vienas kitą ir bažnyčią ar šventyklą ir nusprendami, kokią tarnystės veiklą jie galėtų atlikti kartu. Jeigu priimtina, tai galėtų dalyvauti Skautai prisidėdami prie tos religinės bendruomenės tarnystės, jeigu ši jau pradėjusi

veiklą.

Tarnystė kartu

Antrojoje veiklos stadijoje jaunimo grupė ir Skautų Draugovė kartu dalyvauja veikloje, kad padėtų kitiems. Kiek ši stadija užtruks, priklausys nuo veiklos rūšies kuria jie nusprendžia užsiimti. Gali prireikti vieno ar kelių susitikimų, kad organizuoti darbą.

Šventimas kartu

Užbaigiant veiklą, jaunimas pasidalina mintimis ir potyriais apie veiklą, kurią atliko kartu. Maldos, dainos ir iškilmės vyksta pabaigoje, kada švenčiamas pasisekimas darbe ir džiaugsmas pažinti vienas kitą ir gražiai užbaigti visą veiklą.

VEIKLA PADEDA PASIEKTI ŠIUOS MOKOMUOSIUS TIKSLUS

11-13 m.

- 1) Aš klausau kitų ir mokausi iš jų.
- 2) Aš stengiuosi būti ištikimas mano tikėjimo mokymui visame kame ką aš darau.
- 3) Aš supratu, kodėl mano tikėjimas prašo padėti kitiems.
- 4) Aš dalinuosi su visais, ar jie yra tokios pačios religijos kaip aš ar kitos.
- 5) Aš žinau savo šalies svarbiausias religijas.

13-15 m.

- 1) Aš jaučiuosi laimingas kai kiti mato mane kaip asmenį, kuris yra teisingas jų tikėjimui.
- 2) Aš stengiuosi įsitikinti, kad mano Skiltis gerbia žmonių religinius įsitikinimus.
- 3) Man įdomu studijuoti kitas religijas.
- 4) Aš pagarbiai reaguuju į kitų religijų idėjas, šventes ir veiklą.

Originali mintis: REME komanda, Kosta Rika.

VIETA MELSTIS

Ši veikla kviečia Skautus išrinkti savo svarbiausius simbolius, kurie jų religijoje

naudojami šventėms ir naudoja savo versijas–kurias jie padarė savarankiškai, kad įrengtų maldos vietą Skiltyje.

Jeigu visi Skilties nariai išpažįsta tą patį tikėjimą, yra pasiskirstoma maldos vieta, taip, kad kiekvienas joje galėtų aktyviai dalyvauti. Tačiau jeigu Skautai yra skirtingų religijų yra du alternatyvūs būdai. Pirmasis, jie gali žiūrėti, kokius tokius pat dalykus turi abi religijos (pavyzdžiui, jeigu jie priklausytų skirtingoms Krikščionių bažnyčioms) ir sukurti aplinką, kurioje jie visi galėtų kartu melstis. Jeigu tai neįmanoma, maldos vieta gali būti padalinta į atskiras sritis kiekvienai religijai.

Jeigu veikla vyksta stovykloje, vidutinės ar ilgos trukmės stovyklos laikotarpis turi būti pasirinktas taip, kad Skautai galėtų sukurti tam vietą. Apskritai, struktūra kurią jie paruošia maldos vietai, turi būti tinkama laikotarpiui, kurį ji bus naudojama. Jeigu jie nusprendžia įkurti maldos vietą Skautų Draugovės įprastoje susirinkimų vietoje, veikla gali tęstis ilgiau, kad įkurti kažką nuolatinio.

Kada maldos vieta yra paruošta, Skautai paruošia patrauklią ceremoniją, kad padėkotų Dievui už atliktą darbą ir naują vietą, kurią jie sukūrė. Stovykloje ar įprastinėje susirinkimų vietoje, ši sritis taps vieta susitikimams ir savistabai. Visais laikais maldos vietai turi būti rodoma derama pagarba ir tinkamai ja rūpinamasi.

Originali mintis: REME komanda, Kosta Rika.

VEIKLA PADEDA PASIEKTI ŠIUOS MOKOMUOSIUS TIKSLUS

11-13 m.

- 1) Aš skiriu ypatingą laiką, kad pagalvočiau su savo Skiltimi kuomet mes vykstame į žygius ar stovyklaujame.
- 2) Aš imuosi užduotis religinėse šventėse, kurias mes rengiame mano Skiltyje.
- 3) Aš mėgstu melstis ir stengiuosi tai daryti kiekvieną dieną.
- 4) Aš dažnai meldžiuosi su savo Draugove.
- 5) Aš dalinuosi su kiekvienu, nesvarbu ar jis išpažįsta tą pačią religiją kaip aš ar skirtingą.

13-15

- 1) Aš suprantu, kad malda yra būdas bendrauti su Dievu.
- 2) Aš meldžiuosi Dievui, giriu jį ir dėkoju, siūlau jam dalykus kuriuos aš atlieku ir prašau Jo pagalbos dalykuose, kurie man atsitinka.

- 3) Aš organizuoju ir dalinuosi maldos momentais su savo Draugove ir savo šeima.
- 4) Aš gerbiu kitų religijų idėjas, šventes ir veiklą.

SKILTIES MALDA

Ši veikla kviečia Skiltį parašyti maldą kuriai pritartų visi nariai. Tai bus malda, kuri lydės visus reikšmingiausius Skilties gyvenimo momentus: kada jie priima naują narį ar atsisveikina su senuoju, kada jie pagaliau atlieka projektą, kurį planavo atlikti prieš amžius ir atkakliai dėl to dirbo, kai jie ruošiasi naujai stovyklai, kai jie nori švęsti buvimo karto džiaugsmą ar kai jiems būna sudėtingas laikas ir reikalinga pagalba.

Kaip ši veikla keisis didžiama priklausys daugiausia nuo kiekvienos Skilties ir būdo, kuriuo nariai naudoja atlikti darbus...bet tai yra geras dalykas, kadangi jie daromi jų pačių iniciatyva. Vadovų užduotis yra motyvuoti ir padrąsinti juos užsiimti veikla, kaip ir normalia Skilties gyvenimo dalimi.

Kiekviena malda Gali būti užrašyta Skilties Knygoje ir tai sudarys Skilties istorijos dalį.

VEIKLA PADEDA PASIEKTI ŠIUOS MOKOMUOSIUS TIKSLUS

11-13 m.

- 1) Man patinka melstis ir aš stengiuosi tai daryti kiekvieną dieną.
- 2) Aš visada stengiuosi rasti priežastis dalykuose kuriuos aš darau, kad paprašyti Dievo dalykų ir padėkočiau jam.
- 3) Aš dažnai meldžiuosi kartu su Skiltimi.

13-15 m.

- 1) Aš suprantu, kad malda yra būdas bendrauti su Dievu.
- 2) Aš meldžiuosi Dievui, giriu jį ir dėkoju, siūlau jam dalykus kuriuos aš atlieku ir prašau Jo pagalbos dalykuose, kurie man atsitinka.
- 3) Aš organizuoju ir dalinuosi maldos momentais su savo Draugove ir savo šeima.

Originali mintis: Juan Ochoa Bendezu, REME komanda, Peru.

GYVENIMO ŽODIS

Čia mes siūlome skirtingus meldimosi Skiltyje būdus. Kiekvieną savaitę vienas iš Skilties narių bus atsakingas dėl maldos laiko nustatymo ir viso teksto parinkimo jo ar jos tikybos ir pasidalijimo juo su kitais Skilties nariais.

Skautas, kuris pasirinko tekstą taip pat turi paaiškinti kitiems, kodėl jis ar ji pasirinko būtent šį ir ką jis reiškia jam ar jai.

Taip pat asmuo, pasirodys diskusijai apie pasirinktą tekstą, vietos papuošimą kurioje viskas vyks ir pasirenka dainą, kuri bus atliekama maldos pabaigoje.

Jeigu Skilties nariai yra skirtingų religijų, maldos laikas taip pat bus gera proga atsakingam Skautui pasidalinti jo ar jos religijos aspektais su kitais.

VEIKLA PADEDA PASIEKTI ŠIUOS MOKOMUOSIUS TIKSLUS

11-13 m.

- 1) Aš klausau kitų ir mokausi iš jų.
- 2) Aš žinau savo tikėjimo pagrindinius principus.
- 3) Aš prisiimu užduotį religinėje šventėje, kuri vyksta mūsų skiltyje.
- 4) Aš dažnai meldžiuosi su savo skiltimi.
- 5) Aš dalijuosi su kiekvienu, nepriklausomai ar jie tos pačios religijos kaip ir aš ar kitos.
- 6) Aš žinau savo šalies svarbiausias religijas.

13-15 m.

- 1) aš bandau įsitikinti, kad mano Skiltyje mes klausomės ir mokomės vieni iš kitų.
- 2) Aš aptariu savo mintis apie mano tikėjimo Šventas Knygas su savo Skiltimi.
- 3) Aš suprantu, kad malda yra būdas bendrauti su Dievu.
- 4) Aš meldžiuosi Dievui, giriu jį ir dėkoju, siūlau jam dalykus kuriuos aš atlieku ir prašau Jo pagalbos dalykuose, kurie man atsitinka.
- 5) Aš organizuoju ir pasidalinu maldos momentais su savo Skiltimi ir savo šeima.
- 6) Aš jaučiuosi laimingas kada kiti žmonės mato manyje asmenį, kuris gyvena teisingai pagal savo tikėjimą.
- 7) Aš bandau tikėti, kad mano Skiltis gerbia kitų žmonių religinius įsitikinimus. Man įdomu sužinoti apie kitas religijas.
- 8) Aš gerbiu kitų religijų idėjas, šventes ir veiklą.

Knygos leidyba finansuojama Europos socialinio fondo lėšomis pagal
žmogiškųjų išteklių plėtros veiksnių programą.
Projektas „Dievui. Tėvynei. Artimui.“; kodas VP1-2.2-ŠMM-10-V-02-015
ISBN 978-9986-9366-9-5

Spausdino ir maketavo UAB StepArc.
Tiražas 500 egz. 2012, Vilnius.